Colleccion Antòni Nogués
de versions en aranés

3

Anna Karenina

Lev Nicolàievic Tolstoi

(Volum III de III)

Colleccion Antòni Nogués

de

versions en aranés

Anna Karenina

Lev Nicolàievic Tolstoi

(Volum III de III)

Colleccion Antòni Nogués
de
versions en aranés

Numèro 3 dera colleccion

Volum 3 de 3
Març de 2019

PRESENTACION

Antòni Nogués ei ua persona remirabla. Neishut en Torrent de Cinca (Òsca), eth 24 de seteme de 1943 obtenguec era Licenciatura en Medecina e Cirurgia, pera Universitat de Barcelona e de Doctor en Medecina pera Universitat de Lhèida. Ei especialista en Microbiologia Clinica. Era sua vida professionau a virat ath torn dera medecina. A estat Mètge Intèrn deth Servici de Pediatria der Espitau deth Mar de Barcelona (1973-75), Mètge Resident de Microbiologia der Espitau de Bellvitge (1976-78), Cap dera Seccion de Microbiologia der Espitau Universitari Arnau de Vilanova de Lheida (1979-2011) e Membre deth Grop de recèrca en Patologia Infecciosa der IRB (Institut de Recèrca Biomedica) de Lhèida. Tanben a exercit de Professor Associat dera Facultat de Medecina de Lhèida (1979-2010).

Era sua afección per aranés comencèc pòc abans de jubilar-se. Eth madeish explique que «*iniciauments, per pur curiosèr de conéisher ua lengua que se parlaue près des nòstes tèrres. Ara prumeria me calec estudiar peth mèn compde, pr'amor que non i auie "quòrum" entà hèr es corsi d'aranés ena UdL. Comencè damb eth " Cors d'Aranés", editat peth Conselh Generau, eth "Petit Diccionari" de Frederic Vergés, es "Vèrbs Conjugadi" e era "Gramatica Aranesa" d'Aitor Carrera*».

En 2011 se podec matricular e hèr es corsi des diuèrsi nivèus d'aranés ena UdL. Se liegec tot çò que s'auie publicat en aranés, e, «*ua causa que me choquèc fòrça siguec eth hèt de veir que fòrça paraules araneses, tanben se trapauen ena varianta deth catalan que se parlaue en mèn pòble (Franja de Ponent), p. e. andocien, sarabat, entà, ensolamar, amorrar en solèr, acochar, badina, etc, etc. qu'èren paraules que sonque les coneishia deth mèn pòble e jamès les auia entenut en d'auti pòbles catalans der entorn. Aquerò siguec un impacte important que me possèc definitivament en estudi der aranés*».

Auec ua atraccion pera revirada de libres e coma Antòni explique, siguec ua causa cojonturau: «*Ua des activitats en estudi der aranés èren es redaccions. Qu'ei ua activitat fòrça interessanta que te permet exprimir en aranés aquerò que vòs racondar. Mès entad aquerò te cau endonviar ua istòria, auer, per tant, imaginación, e estar-te bèth temps pensant çò que vòs díder. Un dia, de pòca imaginación entà endonviar fantasies, agarrè eth prològ d'un libre qu'auia sus era taula e l'arrevirè. E me n'encuedè de qué aquerò complie eth prètzèth d'exprimir causes en aranés, sense auer de dedicar eth temps en endonviar istorietes. E atau comencèc tot. Es prumèrs libres arreviradi èren es qu'auia a man ena mia estatgèra. Era lectura en aranés de çò qu'auia arrevirat me provoquèc ua satisfacción enòrma. Aguest gòi qu'ère pro entà hèr-me a seguir en aguesta activitat. Un dia decidí manar un petit libre ath responsable deth Servici de Politica Lingüística dera Val d'Aran, eth Sr. Jusèp Loís Sans damb fòrça pòur, plan, donques que non n'èra bric segur dera qualitat deth mèn trabalh. Mès era*

responsa que recebí siguec tant encoratjadora que, a compdar d'aqueth moment, decidí tier ues ores ath dia a arrevirar òbres ar aranés».

E Antòni Nogues non parèc de hèr traduccions, damb ua qualitat que milhore de dia en dia e que se pòt perfectament méter ath cant dera major part des boni trabalhs que se vien hènt des de diuèrsi sectors der emplec dera lengua. Antòni ei un scientific que met es metòdes de sciéncia ath servici dera traduccion. Eth sòn trabalh compde ja en aguesti moments damb mès de sèt mil pagines traduïdes. E pera qualitat deth sòn trabalh e ena volontat de meter-les a disposicion dera societat, damb era intencion de hèr-lo util, e de conservar aguest preciós legat auem convengut damb eth Sr. Nogues que de totes es sues traduccions, des dera *Acadèmia aranesa dera lengua occitana* ne haram ua difusion a trauès dera pagina web entà facilitar-ne er accés de toti. Enes pròxims mesi, ath delà der 1 de gèr de 2019, cada prumèr de mes penjaram un libre traduït per Antòni Nogués, enquia que siguen toti difosi. Es libres en aranés, objècte d'aguest acòrd son:

Guerra e patz de Lev Nicolàievic Tolstoi
Anna Karenina de Lev Nicolàievic Tolstoi,
Eth Latzèret de Tormes,
Es Frairs Karamazov de Fiódor M. Dostoievski,
Eth Buscon de Francisco de Quevedo,
Era Gitaneta de Miguel de Cervantes,
Era illustra serventa de Miguel de Cervantes,
Condes de Hans Chistian Andersen,
Es aventures de Tom Sawyer de Mark Twain,
Eth gelós extremenh de Miguel de Cervantes,
Eth licenciat Vidriera de Miguel de Cervantes,
Rinconete e Cortadilho de Miguel de Cervantes,
Crim e Castig de Fiódor M. Dostoievski,
Es Miserables de Victor Hugo

En 2017 era Acadèmia publiquèc, ena colleccion «modèls de tèxtes», **Eth mercadèr de Venècia**, de Shakespeare, traduït per Antòni Nogués.

E se quauquarrés, bèth lector, a era volontat de auer-ne ua còpia en papèr, o de disposar de bèra part, de bèra òbra, entà un ahèr posterior, d'aguest extraordinari trabalh, pòt meter-se en contacte damb aguesta Acadèmia.

Aguest ei eth camin der oferiment deth sòn trabalh ara societat qu'a trobat Antòni Nogués. *«Es jubiladi qu'an er auantatge de poder hèr, lèu tostemps, çò que vòlen e les agrade mès. Plan, donc, entà jo, eth hèt d'arrevirar, çò que liegi, ar aranés, qu'ei un gòi impagable».*

Jusèp Loís Sans Socasau
President der Institut d'Estudis Aranesi-Acadèmia aranesa dera lengua occitana
(Gèr de 2019)

PRESENTACION D'AGUESTA PART

"*Dilhèu, ac torni a díder, te semblaràn inutiles es mies paraules o dilhèu inoportunes; dilhèu son costades per ua enganha mia. En aguest cas, te demani que me desencuses. Mès se tu arreconeishes qu'an bèth fondament, te prègui que penses en aquerò e me digues çò que te dicte eth còr...*" (Anna Karenina prumèra part). Anna Karenina ei ua òbra complèta, realista, qu'entre enes sentiments umans e les descriu, que tracte es emocions damb paciéncia e les barrege damb es expressions mès pregondes d'umilitat e de servici. E aguest ei tanben er esperit des traduccions que mos presente Antòni Nogués.

Segur que peth sòn coneishement deth catalan pòt hèr un emplec avient des pronòms atòns, e ena combinacion quan n'i a mès d'un "*...eth sòn cunhat, en saber-se'n, se sentec desengustat...", "...li conselhèc anar-se'n de Moscòu", "...En saber-se'n deth motiu dera visita de Levin...", "...pr'amor d'informar-se'n s'auie arribat ja eth nòvi...",* e tanben en emplecs mès genuïns, coma en "*...Golenischev, que, en encuedar-se'n des manères d'Anna, decidides...*", o "*...Vronsky, sense encuedar-se'n, s'agarraue, ja ara politica, ja as libres naui, ja as quadres...*", o "*...En encuedar-se'n, totun, que Mijailov demoraue...*",… on destaque er emplec d'aguest vèrb, *encuedar*, que de mès en mès pèrd terren en favor de malheus coma "dar-se'n compde".

Alibèrt mos rebrembe ena sua Gramatica que «[En occitan] *Las combinasons pronominalas pòdon èsser formadas de dos, tres, quatre o cinc pronoms. Las de dos pronoms son correntas dins la lenga escrita, mas las de tres, quatre e cinc pronoms se tròban gaire que dins la lenga parlada. L'òrdre dels pronoms es variable segon los parlars*.». Aguesti son es principis basics dera lengua nòsta e se reflexen ben en Anna Karenina. I trobam fòrça emplec de dus pronòms, damb ua corrècta estructura: "*...en tot sauvar-la-se en un cornèr deth sòn cervèth...*", "*...planher-lo e burlar-se'n d'eth...*", "*...que li calie pensar, sense desbrembar-se'n...*", "*...Tè, ve-te'n a balhar ordes…*", "*...te calerie hèr-te'n a vier ua entà tu…*", "*...Entorna-te'n tà casa, ordenèc ath menaire...*", "*...Bremba-te'n deth dimenge ena glèisa...*", "*Te treirà aguest dent sense encuedar-te'n...*". O er emplec mès especializat, e damb caracteristiques pròpries, de "*vos*" e "*nos*", "*...e haram es patzes, e mo'n desbrembaram de totes es nòstes peleges,...*", "*...Anna, anem-mo'n deman passat se tu vòs...*", "*...Saludatz-lo dera mia part; non vo'n desbrembetz...*", "*...Ara anatz-vo'n...*". E en combinasons mens freqüentes, "*...Botatz-les-vos deth tot!*", "*...Balhatz-les-me!*","*...Aufritz-les-ac...*", "*...quan comences a hèr-les-ac*"; e en formes damb mens parallelisme damb eth catalan coma eth pronòm "*ac*", "*...En condar-l'ac, l'estofaue era emocion...*", "*...sense consultar-l'ac,...*" "*...Li siguec de mau hèr dider-l'ac e mès encara condar-li es detalhs...*"

Un emplec avient des pronòms atòns que se complemente damb er emplec der "i" de caracteristiques fòrça occitanocatalanes, "*...Que voleria que t'i fixèsses fòrça en açò...", " ...Solet s'i estèc ues dètz menutes...", "...s'i estauen es Kartasov...", "...auí talents de demorar-me en Cercle e m'i demorè...", "...E guaire t'i estaràs?...*"; en emplecs en qué per reproduccion dera apostrofacion de "*s'i*", er autor a optat pera

apostrofacion de "*m'i*" en lòc de "*me i*", e de "*t'i*" en lòc de "*te i*", ortografies qu'encara non son ben ben clares.

En contraposicion ara coerencia mostrada en emplec des pronòms, vedem ua cèrta indefinicion ena presa de posicion respècte de se cau emplegar *trebalh* o *trabalh*, "*...pr'amor que volien trabalhar alègraments...","...donques qu'arren l'aurie quedat en vida se deishaue de creir en sòn trabalh...","...Mès tu tanben trabalhes damb jornalèrs!...", "...Es jornalèrs non vòlen trebalhar ben ne damb bones maquines...", "...a on a mielhorat era tèrra a fòrça de trebalhar-la...", "...quan eth trebalh demanaue qualitats desparières,...", "...non aurie damb qué pagar as trebalhadors...*"… e d'auti. E non auem de considerar era indefinicion, entre *trebalh-trabalh* coma ua error dera traduccion de Nogués, ja que era societat emplegaira der aranés, des dera escòla, ara administracion e as escritors, utilizen continuament es dues formes. Er emplec des dues non mos a portar ara manca de coeréncia, maugrat qu'era *Acadèmia aranesa dera lengua occitana* aconselhe de priorizar era forma *trabalh*. Podem arribar ara frasa "*...que non se pòt trapar un profit dera energia deth trebalhador que hèsque eth sòn trabalh productiu?...*" a on s'i barrejaràn es dues. Sonque podem manifestar qu'en moment dera revirada d'Anna Karenina, es dues auien era madeisha vitalitat, e non i auie ua autoritat qu'auesse optat per ua forma. Ac cau considerar ua opcion.

Non podem considerar dera madeisha forma er emplec conjunt de *maquina* e *machina*. "*...Li calie apraiar era machina tant qu'anaue…*", "*...Non ei un òme, ei ua maquina burocratica*.". Tot e qu'en bèth diccionari occitan podem trobar "*machina*", cau considerar qu'aguesta opcion ei un francisme que mos calerie refusar. E certament entà Nogués tanben deu d'èster atau donques qu'emplegue *maquina*, forma genuïna der occitan, ena majoria des ocasions (en aumens quate ocasions de mès) e *machina* sonque un viatge, lo que mos hè pensar que segurament se tracte d'un descued. "*...sense es facilitats balhades pera maquina administratiua...*", "*...era construcccion engenhosa de bèra maquina naua...*", "*...era vaca non ei senon ua maquina entà tranformar eth minjar en lèit...*", "*...mès non era mia maquina de bugàs...*"

En esfòrç deth traductor d'Anna Karenina, qu'opte continuament per gessudes determinades, i podem veir era valor dera frasa "*Un matematic a dit qu'eth plaser non s'està en desnishar era vertat, senon en esfòrç de cercar-la*." E maugrat que poderíem pensar que Nogués a emplegat mau *s'està* e qu'aurie agut d'emplegar *ei*, "*eth plaser ei en desnishar*" e non pas "*eth plaser s'està en desnishar*", podem creir qu'ei ua opcion deth traductor que vò remercar era permanéncia en *plaser*, ja qu'emplegue correctament es vèrbs *èster* e *estar* coma ac corrobòre en "*...Ei erós e s'està content, se didec...*"

Jusèp Loís Sans Socasau
President der Institut d'Estudis Aranesi-Acadèmia aranesa dera lengua occitana

SIESAU PART

I

Daria Alexandrovna passaue er ostiu damb es sòns hilhs en Pokrovskoe, ena casa de sa fraia Kitty Levina.

Coma qu'era casa des Oblonsky ère totafèt en roïnes, Kitty e Levin convenceren a Dolly tà que s'installèsse aquiu damb eri, decision que siguec aprovada de boni talents per Esteva Arkadievic. Afirmaue aguest que sentie fòrça qu'eth trabalh non li permetesse passar er ostiu damb era sua familha, çò qu'aurie estat entada eth era maximala felicitat.

Se demorèc, donc, en Moscòu, e de quan en quan venguie en camp e passaue aquiu un parelh de dies.

Ath delà des Oblonsky, es sòns mainatges e era institutritz, tanben i ère aqueri dies era anciana princesa mair de Kitty, que consideraue eth sòn déuer susvelhar ara hilha inexperimentada que se trapaue "en aguest estat".

Qu'ère tanben damb eri Varenka, era amigueta de Kitty en estrangèr, que, complint era sua promesa de vier a tier-li ua vista quan se maridèsse, auie vengut a passar ua tempsada damb era. Toti èren parents e amics dera hemna de Levin. E, encara qu'aguest les estimaue a toti, se planhie de qué se trebolèsse eth sòn ambient e orde de costum damb aqueth "element Scherbazky", tau que solie díder entath sòn laguens.

Des sòns pròches solet i auie ena sua casa aqueth ostiu Sergi Ivanovic, mès autanplan aguest non auie, en realitat, en sòn anament, arren des Levin, senon des Kosnichev, de sòrta qu'er ambient des sòns despareishec totafèt.

En aquera casa, pendent tant de temps desèrta, i auie tanta gent ara, que lèu totes es crambes èren ocupades, e cada dia era anciana Princesa, en sèir-se ena taula, li calie compdar a toti e méter a minjar en ua tauleta enlà a bèth un des sòns dotzaus o tretzaus arrèhilhs.

Kitty, que se tenguie actiuaments ara casa, auie fòrça trabalh a trapar garies, piòcs e lits que se consomien en granes quantitats per çò deth talent qu'amiauen es convidadi, e mès que mès es mainatges, aqueth ostiu.

Pendent eth dinar d'aqueth dia, tota era familha ère amassada ena taula. Es hilhs de Dolly, era institutritz e Varenka hègen plans sus es lòcs a on auien d'anar a cercar misharnons. Sergi Ivanovic, que toti l'auien un gran respècte pera sua sabença e intelligéncia, qu'artenhie autanplan era adoracion, susprenec a toti en tot intervier ena charrada sus es misharnons.

- Permetetz-me que vos acompanha. Me shaute fòrça cercar misharnons, didec guardant a Varenka. Que me semble ua agradiua ocupacion.
- Per qué non? Damb plasèr, didec era en tot rogir-se.

Kitty escambièc damb Dolly ua significatiua guardada. Aquera proposicion de Sergi Ivanovic confirmaue cèrtes sospeches que Kitty sauvaue hège ja un temps.

En tot crànher qu'avertissen eth sòn gèst, gessec de parlar de seguit a sa mair.

Dempús de dinar, Sergi Ivanovic se seiguec dauant era sua tassa de cafè ath cant dera hièstra deth salon, seguint era parlòta començada damb sa frair e, guardant de quan en quan ara pòrta que per era les calie passar as mainatges en gésser d'excursion. Levin s'auie installat ena parabanda dera hièstra, ath sòn costat.

Kitty, de pès près deth sòn marit, demoraue eth moment de qué s'acabèsse aquera convèrsa, que l'interessaue pòc, entà dider-li ues paraules.

- Qu'as mielhorat fòrça dès que te maridères, gessec Sergi Ivanovic, guardant a Kitty damb un arridolet e evidentaments pòc interessat en collòqui damb sa frair, a maugrat d'èster fidèu ara sua passion de discutir es causes mès paradoxaus.
- Non te convie entara salut estar-te de pès, Katia, li didec eth sòn marit, tant que l'apressaue ua cagira e la guardaue significatiuaments.
- Qu'ei vertat, mès ja me cau deishar-vos, didec Sergi Ivanovic, en veir qu'es mainatges gessien ath córrer, damb gran tapatge.

Tania, damb es sues miches plan estirades, voludant eth tistèr e eth chapèu de Sergi Ivanovic, se precipitèc rapidament entad aguest.

Un còp ath sòn costat, damb gausaria, ludent-li es uelhs, tan semblables as polidi uelhs de sa pair, era mainada l'aufric eth chapèu a Sergi Ivanovic e sagèc de botar-lo-se era madeisha, adocint era sua gausaria damb un arridolet timid e doç.

- Varenka, guarda, didec, calant-li suenhosaments eth chapèu en liéger ena guardada de Sergi Ivanovic que l'ac permetie.

Varenka s'estaue ena pòrta jargada damb un vestit de coton auriò, damb un mocador blanc en cap.

- Que ja vau, Barbara Andrievna, didec Sergi, acabant era tassa de cafè e metent-se ena pòcha eth mocador e eth pòrtacigarretes.
- Guaire encantadoira ei era mia Varenka!, didec Kitty ath sòn marit, a penes se lheuèc Sergi Ivanovic, e de sòrta qu'aguest ac podesse enténer.
- Be n'ei de polida, e notablaments beròia!. Varenka!, cridèc Kitty. Vos estaratz en bòsc dera mòla? Vieram aquiu, dempús...

- T'en desbrembes deth tòn estat complètaments, Kitty, didec era anciana princesa crotzant era pòrta ath mès córrer. Non crides tant!

Varenka, en enténer era votz de Kitty e eth repotec de sa mair, s'apressèc rapidaments ad aquera. Era leugeresa des sòns movements, es colors que curbien eth sòn esdegat ròstre, tot hège veir en era un estat d'esperit excepcionau.

Kitty, que se'n sabie ben deth perqué e ac campaue damb interès, non l'auie cridat ara senon entà benedir-la mentauments per important hèt, qu'ena sua pensada, li calie arribar aué, en bòsc.

Li didec, donc, en votz baisha:

- Varenka, que seria fòrça erosa se se passèsse ua causa.
- Vieratz damb nosati?, didec Varenka a Levin, esmoiguda e simulant non auer entenut a Kitty.
- Vierè enquiara aira e me demorarè aquiu.
- Entà qué vòs vier ena aira?, li preguntèc era sua hemna.
- Entà veir es forgons naui e revisar-les, didec Levin. E tu, Kitty, a on seràs?
- Ena terrassa.

II

Tota era societat femenina ère amassada ena terrassa.

En generau, les shutaue sèir-se aquiu, mès aué auien, ath delà, pelhes e mantilhes qu'èren totes ocupades, les calie hèr a borir era confetura per un metòde ignorat per Agafia Mijailovna, ei a díder, sense ahíger aigua.

Agafia Mijailovna, encargada enquia alavetz d'aqueth ahèr, convençuda de qué çò que se hège en casa de Levin non se podie hèr mielhor, auie, d'amagat, aigualat es ahragues e ahragòts, segura de qué non podie premanir-se de ua auta manèra.

Que l'auien susprenut en aguesta operacion e ara se hège era preparacion en preséncia de toti, e pr'amor de qué era vielha sirventa se convencesse que tanben era confitura sense aigua ère excellenta.

Agafia Mijailovna, damb eth ròstre rogit e aclapada, es peus esperluadi e es primi braci rebussadi enquiath code, hège virar doçament era caceròla sus eth hornèu e guardaue tristaments es ahragues, desirant damb totes es sues fòrces que demorèssen dures e non se podessen minjar.

Era anciana Princesa, en tot compréner qu'en era, coma autora principau d'aquera innovacion, se centraue er anug d'Agafia Mijailovna hège veir qu'ère ocupada en d'autes causes e que non l'interessauen es ahragues, e parlaue d'ahèrs indiferents damb es sòns hilhs, mès que non deishaue de uelh eth hornèu.

- Tostemp crompi jo madeisha es vestits entàs gojates quan i a rebaishes enes botigues, didie era Princesa, seguint era convèrsa iniciada.

E higec, en tot dirigir-se a Agafia:

- Non credetz que conven esglumar-lo ara, estimada? Non ac hèsques tu, Kitty, hè massa calor ath cant deth hornèu.

- Ac harè jo, didec Dolly.

E, en tot lheuar-se, comencèc a passar era culhèra sus era esgluma deth sucre, hènt de tant en tant copets damb era culhèra e desprenent en una sieta çò que s'auie aganchat en era, ja caperada per ua esgluma de ton auriolenc rosat, que jos era corrie era mèuassa color de sang.

"Damb guaire gust preneràn aquerò es mèns mainatges, dempús, ara ora deth tè!", pensaue Dolly, rebrembant qu'ada era, de mainada, l'estonaue qu'as persones granes non les shautesse çò de mielhor: çò que s'esglumaue en hèr es confitures.

- Stiva ditz que çò de mielhor ei regalar-les sòs, manifestèc en votz nauta, en tot seguir era interessanta convèrsa sus çò qu'ère milhor regalar as vailets.
- Ei possible? Sòs!, sorrisclèren ath còp era Princesa e Kitty. Çò qu'eri aprècien mès qu'ei un present.
- Jo, per exemple, crompè est an passat tara nòsta Matrena Smenovna un vestit que non ère de popelin, mès fòrça semblable, higec era Princesa.
- Ja m'en brembi. L'amiaue eth dia dera vòsta onomastica.
- Un modèl encantador, damb un diboish simple e fin... Se non l'auesse amiat era, me n'auria encargat un aute de parièr entà jo. Qu'ei polit e non còste car; ei der estil deth de Varenka.
- Me pensi que ja està, didec Dolly, deishant regolejar eth siròp dera culhèra.
- Quan comence a quèir en groms, que ja ei a punt... Mos calerà borir-lo un shinhau mès, Agafia Mijailovna.
- Quines mosques mès pesantes!, sorrisclèc Agafia. Òc, òc, semble qu'ei madeish...
- Be n'ei de polit; non l'esforietz!, exclamèc de pic Kitty, en campar un parrat que s'auie botat ena balustrada e que, artenhent un ahragòt, l'auie començat a picar.
- Non t'aprèsses tant en hornèu, persutèc sa mair.
- A prepaus de Varenka, didec Kitty, parlant en francés, tau que hègen tostemps que volien qu'Agafia non les entenesse, sabi pas se per qué, me semble, mama, qu'aué se decidirà quauquarren. Que ja vo'n sabetz se qué voi díder. Be me n'alegraria!
- Quina maridoira!, didec Dolly. E damb guaira amabilitat e prudéncia apraie es sues entrevistes!
- Didetz-me çò que ne pensatz, mama.
- Qué n'è de pensar? Eth (per "eth" entenie tostemp a Sergi Ivanovic) que pòt aspirar ath mielhor partit de Russia. Maugrat que ja non ei massa joen, encara moltes l'acceptarien de bon voler. Varenka ei fòrça brava, mès eth poirie...
- Me pensi qu'ei impossible imaginar-ne ua de mielhor. Prumèr, pr'amor qu'ei encantadoira... gessec Kitty, doblegant un dit.
- Plan qu'ada eth li shaute fòrça. Aquerò qu'ei vertat, confirmèc Dolly.
- Ath delà, eth s'està en gran mon en ua situacion que li permet maridar-se damb qui volgue, en tot deishar de costat consideracions de fortuna e de posicion. Solet a besonh d'ua causa: ua esposa brava, simpatica, tranquilla...
- Plan que òc, damb era un que pòt víuer fòrça tranquil, afirmèc Dolly.

- En tresau lòc, era l'estimarà. Non ac cau desbrembar. Atau que tot anarà ben. Demori que quan tornen deth bòsc tot sigue ja apraiat. Ac vederè de seguit enes sòns uelhs. Be me n'alegrarè! Qué ne penses tu, Dolly?
- Non t'excites tant; que non te conven, didec sa mair.
- Non m'exciti, mama. Me semble qu'eth se declararà aué.
- Ei tant estranh eth moment que sòlen escuélher es òmes entà declarar-se! Tostemp se tien a un limit, que dempús trinquen de còp, didec Dolly, cogitosa, arrint en rebrembar es sues relacions damb Esteva Arkadievic.
- Com se te declarèc a tu papa?, preguntèc de pic Kitty a sa mair.
- Que non i auec arren d'extraordinari. Siguec era causa mès naturau deth mon, contestèc era Princesa.

Mès eth sòn ròstre s'illuminaue en rebrembà'c.

- Plan ben, mès com? L'estimàuetz abantes de qué vos deishèssen parlar damb eth?

Kitty experimentaue un plasèr especiau en poder parlar damb era sua mair de parièr a parièr d'aguestes causes essenciaus ena vida d'ua hemna.

- Plan que òc que m'estimaue. Venguie a veder-mos en pòble a on auíem era propietat...
- Mès, com se passèc era causa, mama?
- Vos pensatz vosates qu'auetz inventat quauquarren nau? Tostemp a estat madeish. Era causa se decidís damb guardades, damb arridolets.
- Que vos explicatz pro ben, mama!
- Precisaments damb guardades e arridolets, confirmèc Dolly.
- Qué vos didie?
- E qué te didie a tu Kostia?
- M'ac escriuie damb greda. Qu'ei meravilhós! Ò!, guaire temps me semble que s'a passat d'alavetz ençà!

E es tres hemnes se demorèren silencioses pensant en çò de madeish.

Kitty siguec era prumèra a trincar eth silenci. Rebrembèc er iuèrn anterior ara sua nòça e era sua passion per Vronsky.

- Aqueth prumèr amor de Varenka!, didec, rebrembant-ac pera naturau associacion d'idies. Voleria parlar damb Sergi Ivanovic, premanir-lo... Toti es òmes son tan gelosi deth nòste passat, que...

- Non toti, repliquèc Dolly. Tu t'ac penses atau peth tòn marit. Sò solid fòrça qu'encara ei tormentat peth rebrembe de Vronsky.
- Cèrt, responec Kitty, damb cogitosa guardada, arrint.
- Sabi pas se per qué s'a d'enquimerar damb eth tòn passat!, exclamèc era Princesa, prèsta ara susceptibilitat, tanlèu era sua vigilància mairau semblaue èster metuda en dobte. Que Vronsky te hestejaue? Aquerò que les passe a totes es joenes.
- Que non ei ad açò que mos referim, didec Kitty rogint-se.
- Demora, contunhèc sa mair. Tu madeisha non me voleres deishar parlar damb Vronsky. T'en brembes?
- Ò, mama, didec Kitty damb contristada expression.
- Qui vos pòt arturar en aguesti tempsi?... Es vòstes relacions non podien passar de cèrts limits. En cas contrari, jo madeisha l'auria arturat. Ath delà, non te cau excitar... Rebrembatz, se vos platz, damb cauma e tranquillitat com se passèren es causes...
- Que sò totafèt tranquilla, mama.

Dolly suggeric:

- Be ne siguec de convenent entà Kitty qu'Anna arribèsse alavetz! E qué penible entà Anna! Precisaments se passèc çò de contrari que semblaue, higec, estonada dera sua pensada. Qué erosa se consideraue Anna alavetz e qué malerosa Kitty! E tot s'a passat ath revés... Jo que pensi fòrça en Anna.
- Non s'ac merite. Ei ua hemna pervèrsa, odiosa, sense còr (didec era mair, incapabla de desbrembar que Kitty, per tòrt d'era, s'auie maridat damb Levin e non damb Vronsky).
- Se per qué parlam de tot açò?, repliquèc Kitty anujada. Jo que non i pensi, ne i voi pensar. Non, non i voi pensar, repetic.

E parèc era aurelha as passi, tan coneishudi, deth sòn espós, que pujaue era escala.

- De qué parlàuetz e a qué vie aquerò de "non i voi pensar"?, preguntèc Levin tant qu'entraue ena terrassa.

Mès arrés responec e eth non persutèc ena pregunta.

- Me hè dò d'auer trebolat aguest règne femenin, didec Levin, guardant-les a totes sense voler e comprenent que parlauen de quauquarren que non auirien parlat ena sua preséncia.

Per un moment li semblèc compartir es sentiments d'Agafia Mijailovna, eth sòn maucontentament per non auer hèt era confitura damb aigua, e d'ua manèra generau pera influéncia des Scherbazky.

Ça que la, arric e s'apressèc ara sua hemna.

- Com te va?, preguntèc, guardant-la damb era madeisha expression qu'actuauments la guardauen toti.
- Sò plan ben, responec Kitty arrint. E tu?
- Es forgons qu'an arribat carguen tres viatges mès qu'es cars. Anem a cercar as mainatges? E manat qu'aganchen.
- Com vòs que Kitty vage ena carriòla?, didec era mair damb repotec.
- Qu'anaram ath pas, Princesa.

Levin jamès tractaue ara sua suèra de mama, coma toti es gendres, çò que desagradaue ara Princesa. Mès eth, encara que l'estimaue e la respectaue coma qui mès, non se podie decidir a hè'c, pr'amor que damb açò l'aurie semblat profanar eth rebrembe dera sua mair defuntada.

- Vietz damb nosati, mama, didec Kitty.
- Non voi èster testimòni d'aguestes imprudéncies.
- Donques i anarè a pè. Me sentarà ben, e Kitty, lheuant-se, s'apressèc ath sòn espós e cuelhec eth sòn braç.
- Te sentarà ben, mès que tot a es sòns limits.
- Ja ei hèta era confitura?, preguntèc Levin, arrint, a Agafia Mijailovna en tot sajar de meter-la de bon umor. S'està ben damb eth nau metòde?
- Semble que òc. Entà nosati, qu'ei massa borida.
- Atau resulte mielhor, Agafia Mijailovna, pr'amor que non se meterà agra. Se non, coma que non auem gèu, non saberíem a on sauvar-la, didec Kitty, comprenent de seguit er assag deth sòn marit e sajant tanben de padegar ara vielha. Peth contrari, es vòstes consèrves salades son tan bones que mama ditz que non n'a minjat de parières enlòc.

E, arrint, apraièc eth mocador dera anciana.

Agafia Mijailovna guardèc a Kitty damb un cèr anug.

- Non sagetz de consolar-me, senhoreta. Qu'ei pro veder-vos a vos damb eth, pr'amor de senter-me contenta.

Aquera brusca expression: "damb eth", esmoiguec a Kitty.

- Vietz a cercar misharnons damb nosati e mos mostraratz a on son.

Agafia Mijailovna arric e botgèc eth cap coma dident: "Voleria emmaliciar-me damb vos, mès qu'ei impossible".

– Hètz, se vos platz, çò que vau a conselhar-vos, didec era Princesa. Ath dessús de cada salèr botatz un papèr negat damb ròm. Atau, encara que li manque gèu, jamès se maumeterà era confitura.

III

Kitty s'alegrèc de demorar-se soleta damb eth sòn marit, pr'amor qu'en sòn ròstre, que se miralhaue tan viuaments toti es sòns sentiments, vedec ua ombra de tristor en moment que, en tot entrar ena terrassa, li preguntèc de qué auien parlat e era non responec.

Quan, caminant dauant de toti, a pè, deishèren de uelh era casa e gesseren en camin polsós, plan, cubèrt d'espigues e grans de blat, era s'apuèc mès en braç deth sòn espós e lo sarrèc contra era.

Levin desbrembèc era nauèra impression desagradiua e, solet damb Kitty, qu'eth rebrembe deth sòn estat non l'abandonaue jamès, experimentèc un viatge mès eth sentiment alègre e pur, de trapar-se pròche ara hemna estimada.

Non auie arren entà dider-li, mès desiraue enténer eth son dera sua votz, qu'auie cambiat pendent era sua prenhesa.

Ena sua votz e enes sòns uelhs i auie ara era doçor e era gravetat des persones concentrades en un ahèr que les ei agradiu.

- Non te cansaràs?. Empara-te en mèn braç, didec Levin.
- Non me cansi. M'alègri d'èster soleta damb tu. Encara que me senti a gust damb es auti, engüegi es nòstes cauhades iuernaus que mos demoràuem e dus solets.
- Alavetz èrem ben e ara mielhor. Es dues causes son excellentes, didec Levin en tot sarrar-li eth braç.
- Sabes de qué parlàuem quan arribères?
- Dera confitura?
- D'aquerò e de se com se sòlen declarar es òmes.
- Vai, didec Levin.

Escotaue mès eth son dera votz de Kitty qu'es paraules que li didie, pensant tostemp en camin qu'amiaue entath bòsc e evitant es lòcs que Kitty podesse hèr un mau pas.

- Parlàuem de Sergi Ivanovic e de Varenka. Te n'as encuedat que... Jo desiri viuaments... seguic era. Qué te semble?

E Kitty li guardèc era cara.

- Sabi pas se qué pensar. Sergi, en aguest sens, que m'ei fòrça estranh. Ja t'è condat que...

- Òc, que siguec encamardat d'ua gojata que se moric.
- Cèrt. Açò se passèc en èster jo un mainatge. E me'n sai pr'amor qué m'ac condèren. Me'n brembi ben de com ère en aquera epòca: un òme de bon pòrt e atrasent. D'alavetz ença lo veigui se com actue damb es hemnes. Se mòstre amable damb eres, autanplan l'agraden bères ues... mès les considere persones, non hemnes, precisaments. Ja me comprenes...
- Ara, damb Varenka, semble, totun, qu'ei diferent...
- Dilhèu. Mès mos cau coneisher-lo. Ei un òme fòrça estranh. Solet viu ua vida espirituau. Qu'a ua amna massa blossa e ennautida.
- Com lo pòt rebaishar aguest sentiment?
- Non lo rebaisharie. Mès eth ei avedat a amiar ua existéncia puraments espirituau; non saberie reconnciliar-se damb era realitat, e Varenka, a tot darrèr, ei ua realitat.

Levin s'auie acostumat ara a exprimir directaments es sòn pensaments sense sajar de revestir-les de paraules precises. Sabie qu'era sua hemna, en moments coma aguest, lo comprenie damb mieges paraules.

E Kitty, plan que òc, ac comprenec.

- Ò, non, Varenka pertanh mès ara vida espirituau qu'ara reau. Non ei coma jo. Compreni qu'ua hemna coma jo non li pòt agradar ath tòn frair.
- Non, eth que t'estime fòrça e a jo me shaute qu'es mèns t'estimen.
- Òc, ei fòrça brave damb jo, mès...
- Mès non damb eth defuntat Nicolenka. Vos estimàuetz fòrça, concludic Levin. E higec: per qué non cohessà'c? A viatges me repotegui de pensar qu'acabarè desbrembant-lo. Quin òme tant admirable e tan terrible ère eth mèn frair Nicolàs! Òc, e de qué parlàuem?, preguntèc dempús un silenci.
- Alavetz, te penses qu'eth non pòt encamardar-se?, persutèc Kitty, en tot arrevirar ath sòn idiòma es paraules de Levin.
- Non ei que non posque enamorar-se, repliquèc arrint. Mès non ei pro fèble entà... Tostemp l'è envejat; autanplan ara, que sò erós, l'envegi.
- L'enveges que non sigue capable d'encamardar-se?
- L'envegi pr'amor que vau mès que jo, contestèc Levin arrint. Non viu senon entada eth. Tota era sua vida aubedís ath déuer. E per aquerò pòt èster tostemp tranquil e content.
- E tu non?, didec Kitty damb un arridolet ironic e afectuós. Non aurie pogut díder se quin camin auien agarrat es sòns pensaments entà amiar-la a arrir, mès consideraue

qu'eth sòn marit, en vantar d'aquera manèra a sa fair e rebaishar-se tant eth, non ère sincèr. Sabie qu'aguesta manca de sinceritat venguie dera estima a sa frair, d'ua sòrta de vergonha d'èster massa erós e, mès que mès, deth sòn in constant d'èster mielhor.

- Atau que tu ès maucontent?, persutèc, damb eth madeish arridolet, erosa de desnishar en eth aguesti sentiments.

Era incredulitat d'era respècte ara sua satisfaccion alegraue a Levin, pr'amor que sense voler l'obligaue a expausar es causes deth sòn maucontentament.

- Que sò erós, mès non sò content damb jo madeish.
- Com pòs estàr maucontent s'ès erós?
- Sabi pas se com explicà'c. Ara non senti ena mia amna un aute interès que tu, per exemple, que non balhes un mau pas. Non sautes atau!, sorrisclèc, en tot interrómper eth dialòg pr'amor de repotegar-la en veder-la que hège un movement massa viu tà passar sus ua arrama gròssa e seca queiguda en camin. Mès tanlèu pensi en jo e me compari damb d'auti, subertot damb eth mèn frair, senti que non valgui arren...
- Per qué?, exclamèc Kitty damb eth madeish arridolet. Non hès çò de madeish qu'es auti? E era tua granja, e era tua propietat, e eth tòn libre?
- Non... Ara qu'ac nòti mès que mès per tòrt tòn, didec eth, en tot sarrar-li eth braç. Òc, qu'ei eth tòrt tòn... Tot ac hèsqui de quinsevolh manèra. Se podessa apassionar-me per aguestes causes coma tu... Mès darrèraments ac hèsqui tot coma se siguesse ua leçon que m'obliguèssen a apréner de còr...
- Alavetz, se qué dideràs de papa?, preguntèc Kitty. Que tanpòc deu valer arren, pr'amor que non a hèt arren en benefici dera Umanitat.
- Eth? Mès, dilhèu è jo era bontat, era simplicitat, era claretat d'idies de ta pair? Jo, en non hèr arren, me tormenti. E tot aquerò ei per tu! Quan tu non i ères, quan non existie açò, didec Levin, indicant damb era guardada eth vrente de Kitty, çò qu'era comprenec de seguit, totes es mies fòrces se tenguien ena mia activitat, mès ara non ac posqui hèr e me n'avergonhi. Qu'ac hèsqui tot coma qui recite ua leçon.
- Alavetz, te voleries escambiar per Sergi Ivanovic?, preguntèc Kitty. T'auries volut ocupar deth ben collectiu e tier-te ad aguest prezhèt senhalat, e arren mès?
- Plan que non, repliquèc Levin. Ça que la, sò tant erós, que non sai arren d'arren... Te penses que se declararà aué eth mèn frair?, interroguèc dempús un silenci.
- Òc e non. Mès me shautarie fòrça que se passèsse. Demora...

Kitty s'ajoquèc entà cuélher ua margarida seuvatja que possaue ath cant deth camin.

- Guarda a veir se se declararà o non, didec, en tot balhar-li era flor.
- Òc, non... comencèc Levin, deshuelhant es blanqui e gròssi huelhons dera flor.

- Haut, haut!, exclamèc Kitty, que seguie damb afogadura eth movement des sòns dits, en tot agarrar-li era man. Que n'as arrincat dus ath còp!
- Alavetz aguest petit non se compde, didec eth, arrincant un petit huelhon a penes creishut. Guarda, era carreta: que mos a atrapat!
- Ès cansada, Kitty?, cridèc sa mair.
- De cap manèra.
- Se n'ès, sè-te aciu, es shivaus son moishets e caminen tot doç.

Mès que non s'ac valie, èren ja près deth lòc e contunhèren eth camin toti a pè.

IV

Varenka s'estaue fòrça atractiua, damb eth sòn mocador blanc sus era nera cabeladura, entorada de mainatges, tient-se alègraments d'eri e visiblaments esmoiguda pera possibilitat de qué er òme que li shautaue se li declarèsse.

Sergi Ivanovic, ath sòn costat, la guardaue de contunh, en tot rebrembar es agradiues convèrses qu'auie auut damb era e compréner cada còp mès claraments que sentie pera joena un sentiment especiau, que ja auie sentut un aute viatge, fòrça temps a, ena sua prumèra joenesa. Òc, solet un còp...

Era impression d'alegria que li costaue era sua proximitat anèc creishent sense pòsa enquiath moment que, en balhar-li un misharnon, un enòrme misharnon de cama prima, damb bords viradi de cap a naut, la guardèc enes uelhs e campèc era rogor qu'era sua emocion timida e alugada hège pujar en sòn ròstre. Eth madeish se trebolèc e l'arric damb un d'aqueri arridolets qu'amuishen tantes causes.

"S'ei atau", se didec, "m'ac cau pensar abantes de resolver-me, sense deishar-me amiar, coma un mainatge, pera influéncia deth moment".

- Me vau a desseparar de toti pr'amor de cercar misharnons peth mèn compde, prononcièc en votz nauta Sergi Ivanovic, pr'amor que, se non, es mies trobalhes que passaràn desapercebudes.

E s'aluenhèc deth limit deth bòsc, que peth sòn leugèr tapís passauen, entre es vielhs pibos blanqui pòc espessi, de cap ar interior, a on as socs blanqui des pibos s'i amassauen es grisi des olms e es escurs des auerassèrs.

En auer-se hèt enlà ues quaranta canes, Sergi Ivanovic se trapèc darrèr un auerassèr en plen florison, qu'es sues arrames damb es sòns arradims d'un ròi rosat l'amagauen as uelhs des sòns acompanhants, e s'arturèc.

Tot qu'ère tranquil ath sòn entorn. Solet ath torn des pibos blanqui qu'ena sua ombra se trapaue, bronsinaires mosques volauen coma un eishame d'abelhes, e luenh s'entenien de quan en quan es votzes des mainatges.

De pic, plan près, ena termièra deth bòsc, sonèc era votz de contrauta de Varenka cridant a Gricha. Un arridolet alègre illuminèc eth ròstre de Sergi Ivanovic e, en encuedar-se'n dera sua arridalha, botgèc eth cap en senhau de desaprovacion, e, en tot trèir un cigar dera pòcha, se dispausèc a humar.

S'estèc ua estona sense arténher alugar er aluquet que heregaue en tronc d'un bedoth. Era leugèra borra dera blanca crospa s'apegaue en aluquet e amortaue era ahlama.

A tot darrèr artenhec alugar-ne un e er aromatic hum deth cigar se quilhèc ath sòn dauant coma un ondulant vel entàs arrames suspenudes der bedoth.

En tot seguir damb era vista es espiraus de hum, Sergi Ivanovic contunhèc eth sòn camin pensant ena sua situacion.

"Per qué non?", se didie. "S'açò siguesse ua explossion de sentiments, ua passion, s'auessa sentut aguesta inclinacion, que ja posqui cridar recipròca, e notèsse, ath còp, qu'açò anaue contra era mia manèra de víuer; se, en tot balhar-me ad aguesta inclinacion observèssa que tradisqui era mia vocacion e eth mèn déuer... Mès que non i a arren d'açò... Solet posqui allegar en contra que, en pèrder a Maria, prometí èster fidèu ara sua memòria. Solet aquerò se pòt opausar ath mèn sentiment e, plan que òc, me'n sai qu'ei important".

Mès, tant que se hège aguestes reflexions avertie ath còp qu'entada eth non podien auer cap importància, exceptat dilhèu que l'espatlarien dauant es uelhs des auti eth sòn papèr d'enamorat fidèu.

"A despart d'açò, encara que cèrqui, non traparè arren contra eth mèn sentiment. S'auessa alistat solet atenguent ara rason, que non auria trapat arren mielhor".

Pensant en guaires hemnes coneishie, non artenhie rebrembar-ne deguna qu'arremassèsse aqueres qualitats qu'eth, pensant heredaments, auie tostemp desirat entara sua esposa.

Varenka auie er embelinament e era vigor dera joenesa, mès non ère ua mainada, e se l'estimaue ère conscientaments, coma li cau estimar ua hemna.

Mès encara i auie quauquarren mielhor, qu'ère qu'era non solet ère desseparada des opinions deth gran mon, senon que, evidentaments, eth gran mon li hège hàstic, sens prejudici de coneisher-lo e de saber-se mòir en eth dignaments, que sense aquerò Sergi Ivanovic non podie concéber ara companha dera sua vida.

Ath delà, Varenka ère religiosa, mès non coma ua mainada, ara manèra de Kitty, religiosa e brava per instint, senon damb coneishement de causa, ordenant era sua vida sivans es principis religiosi.

Autanplan en d'auti detalhs, Sergi Ivanovic trapaue en era tot açò que podesse desirar en ua esposa: Varenka ère prauba e s'estaue soleta en mon, e non se harie a vier damb era ua catèrva de parents e era sua influéncia en çò deth marit, tau que se passaue damb Kitty, e estarie obligada en tot entath sòn marit, causa qu'auie desirat tanben tostemp tara sua futura vida conjugau.

E era joena qu'arremassaue totes aqueres condicions l'estimaue, çò qu'eth, encara que modèst, non podie deishar d'observar. E Sergi Ivanovic l'estimaue tanben.

Que i auie un trebuc: era sua edat. Mès ena sua familha èren toti fòrts e viuien fòrça ans. Non ne semblaue qu'a penes quaranta e rebrembaue que solet en Russia se considère vielhs as òmes cinquantens.

En França un cinquanten qu'ei *dans la force de l'age* e un quaranten ei *un jeune homme*. Qué significaue era edat s'eth se sentie joen d'esperit coma vint ans endarrèr? Dilhèu non ère jovenil eth sentiment qu'experimentaue ara quan, en gésser deth centre deth bòsc enquiara sua termièra, campaue jos es inclinadi arrais de solei, negada ena sua lutz, era graciosa figura de Varenka, damb eth sòn vestidet auriò?

Era, damb eth tistèr en braç, passèc damb pas decidit dauant eth tronc d'un bedoth. Era impression que li costèc Varenka se junhèc en eth a ua perspectiua que l'estonèc pera sua beresa: eth camp de civada que començaue a jaunejar, negat enes arrais inclinadi deth solei, e mès enlà, eth vielh bòsc, tanben esposcat de taques auriòles, que despareishie ena luenhor bluenca.

Eth sòn còr s'estrementic d'alegria, era sua amna s'aumplic de trendesa e Sergi Ivanovic se decidic.

En aqueth moment, Varenka, que s'auie ajocat entà cuélher un misharnon, se quilhaue damb gentil gèst.

Sergi Ivanovic lancèc eth cigar damb un rapid movement e se filèc de cap ada era.

V

"Barbara Andrievna: quan jo èra fòrça joen encara, me creè un ideau de hemna entà estimar e entà hèr-la era mia espòsa. Dempús longui ans de vida, qu'è trapat en vos çò que cercaua. Vos estimi e vos aufrisqui eth mèn nòm".

Ataue se premanie Sergi Ivanovic a parlar quan ère a dètz canes de Varenka, que, ajulhada e defenent un misharnon des assauts de Gricha, cridaue ara petita Macha.

- Vene, vene, petita, vene. Aciu que n'ia fòrça!, didie damb era sua agradiua votz.

En veir apressar-se a Sergi Ivanovic non cambièc de postura, mès eth avertic en tot eth sòn aspècte que sentie era sua proximitat e que s'alegraue.

- N'auetz trapat fòrça?, preguntèc, en tot virar entada eth eth sòn beròi ròstre, qu'arrie damb doçor enquadrat en blanc mocador.
- Cap. E vos?, repliquèc Sergi Ivanovic.

Varenka ocupada damb es mainatges que l'entornejauen, non responec.

- Un aute!, didec, mostrant ara petita Macha un misharnon minuscul sus ua prima cama copada ena mitat dera sua mofla tèsta rosada per un brigalh d'èrba seca qu'auie possat dejós eth misharnon.

Varenka s'incorporèc quan Macha cuelhec eth petit misharnon, en tot trincar-lo en dus fresqui tròci.

- Aquerò me rebrembe era mia mainadesa, didec Varenka, deishant es mainatges pr'amor d'apressar-se a Sergi Ivanovic.

Caminèren uns passi en silenci.

Varenka endonviaue qu'eth volie parlar, se'n sabie ja de qué, e era alegria e eth temor li sarrauen eth còr.

S'aluenhèren tant que toti les perderen de vista; mès eth caraue. Varenka decidic carar tanben. Dempús un silenci, que resultaue mès aisit parlar de çò que les interessaue que, a compdar d'ues paraules, sus es misharnons.

Mès, coma sense voler, Varenka didec de ressabuda:

- Atau, donc, que non auetz trapat arren? Plan... En bòsc tostemp i a mens misharnons qu'enes bòrds.

Sergi Ivanovic alendèc sense respóner. Li desagradaue qu'era parlèsse des misharnons. Que l'aurie volut hèr a tornar entàs prumères paraules sus era sua mainadesa; mès tanben, coma ara fòrça, après ua pausa li contestèc:

- È entenut a díder qu'es misharnons blanqui creishen enes bòrds deth bòsc, mès que non sai distinguir-les.

Se passèren uns auti diuèrsi menutes. S'aluenhèren mès des mainatges e ara èren complètaments solets.

Eth còr de Varenka pataquejaue de sòrta qu'era percebie es sòn batècs. Se n'encuedaue que se rogie, s'esblancossie e tornaue a rogir-se.

Qu'èster esposa d'un òme coma Kosnichev dempús era posicion que viuesse damb era senhora Stal, li semblaue qu'ère mès de çò que podie desirar. Ère, ça que la, convençuda de qué l'estimaue.

Sentie qu'ara se decidirie tot, e s'espaurie de çò que li diderie e de çò que li deisharie de díder.

Sergi Ivanovic comprenie tanben que li calie exprimir-se ara o non ac harie jamès. Tot ena guardada, eth rojor e es uelhs de Varenka amuishaue ua fòrta emocion. Kosnichev la planhie.

Se pensaue encara que non dider-li arren, ère ofensar-la. Se repetic mentauments tot çò arremassat en per dera sua decision; se repetic autanplan es paraules que l'ac volie exprimir.

Mès per ua inesperada associacion d'idies, en sòrta de dider-li çò que pensaue, li preguntèc:

- Quina diferéncia i a entre eth misharnon blanc e eth misharnon de pibo?

Es pòts de Varenka tremolèren de baticòr en contestar.

- Eth cap non ei guaire diferent, mès era cama òc.

E, dempús de prononciar aguestes paraules, compreneren ambdús que tot s'auie acabat, que çò que les calie díder non se diderie. E era sua mutuau emocion, qu'auie artenhut eth sòn punt maximal, comencèc a padegar-se.

- Era cama deth misharnon se retire ara barba d'un òme brun sense afaitar, didec, ja complètaments tranquil, Sergi Ivanovic.

- Qu'ei vertat, repliquèc Varenka arrint.

E, sense encuedar-se'n, cambièren eth rumb deth sòn passèg e s'apresssèren as mainatges.

Varenka sentie dolor e vergonha, mès ath còp experimentaue ua cèrta sensacion d'aleujament.

En tornar en casa e repassar toti es motius que podie auer entà maridar-se, Sergi Ivanovic trapèc qu'auie pensat enganhosaments. Non podie tradir era memòria de Maria.

- Tranquils, tranquils, tranquils, mainatges!, cridèc Levin, lèu irritat, en tot botar-se dauant era sua hemna pr'amor de defener-la quan es mainatges, en miei de crits d'alegria, venguien ath mès córrer ath sòn encontre.

Darrèr es mainatges gesseren deth bòsc Sergi Ivanovic e Varenka.

Kitty non li calec preguntar arren, enes ròstres serens e coma avergonhadi des dus, era joena comprenec qu'es sues esperances non s'auien complit.

- E qué?, preguntèc eth sòn marit quan tornauen entà casa.
- Non agarre, didec Kitty, rebrembant a sa pair ena manèra d'arrir e parlar, çò que Levin observaue soent en era, damb plasèr.
- Qué vò díder "non agarre"?
- Aquerò; guarda se qué hèn, repliquèc Kitty, cuelhent era man deth sòn marit, hènt-la-se a vier ena sua boca e tocant-la damb es sòns pòts barradi. Li pune era man coma se l'i pune a un avesque.
- Mès, qui ei eth que non "agarre"?, preguntèc Levin, arrint.
- Ne era un ne er aute. Guarda, qu'ei atau qu'ac cau hèr.

E Kitty punèc era man deth sòn marit.

- Compde. Aquiu que vien uns campanhards.
- Non, que non an vist arren.

VI

Tant qu'es mainatges prenien eth tè, es adults, seigudi en balcon, parlauen coma s'arren s'auesse passat, a maugrat que toti, mès que mès Sergi Ivanovic e Varenka, sabien que s'auie produsit un hèt fòrça important, mès negatiu.

Autant eth qu'era, experimentauen un sentiment analòg ath d'un escolan dempús d'un examen desfavorable, quan se demore ena madeisha classa o lo hèn gésser deth collègi.

Toti es presents, comprenent tanben que s'auie passat quauquarren, parlauen damb animositat de causes indiferentes.

Levin e Kitty aguest ser se sentien particularaments erosi e enamoradi. Eth hèt de qué eri siguessen erosi en sòn amor, semblaue ua desagradiua allusion ad aqueri que ne volien èster e non podien, per çò qu'experimentauen un sentiment de dò.

- Brembatz-vo'n de çò que vos digui. Alexander non vierà aué, assegurèc era Princesa.

Demorauen entad aquera tarde era arribada d'Oblonsky e er ancian Prince auie escrit que dilhèu vierie eth tanben.

- E sabi pro ben se per qué, seguic era anciana senhora; sivans eth, as maridadi les cau deishar-les solets pendent es prumèri tempsi.
- Papa que mos ten abandonadi. Hè fòrça que non lo vedem, didec Kitty. Ath delà, dilhèu èm nauèth maridadi? Be èm veterans ja!.
- Donques s'eth non vie, jo vos deisharè, hilhes, didec era Princesa alendant malenconicaments.
- Per qué, mama?, exclamèren eres.
- Pensatz en guaire trist se senterà eth ara...

Insolitaments, era votz dera anciana tremolèc.

Es sues hilhes carèren e crotzèren ua guardada, que damb era volien díder:

"Mama tostemps trape bèth motiu de tristor".

Ignorauen que, per ben que se trapèsse ena casa de Kitty e per utila que se considerèsse aquiu, patie e ère apenada per era madeisha e per sòn espós dès qu'era sua hilha mendre, era preferida, s'auie maridat deishant eth larèr tant uet.

- Qué voletz?, preguntèc Kitty a Agafia Mijailovna, que s'apressaue damb mina d'importància e de mistèri.
- Qu'ei qu'eth sopar...
- Tè, ve-te'n a balhar ordes tant que jo cuelhi era leçon a Gricha. Aué que non a estudiat arren, didec Dolly.
- Aguesta leçon me la cau balhar a jo. Ja i vau, Dolly, repliquèc Levin lheuant-se en un bot.

Gricha auie ingressat ja en institut e li calie premanir es sues leçons pendent er ostiu. Dolly, qu'en Moscòu estudiaue enquia latin damb eth sòn hilh, en arribar en camp s'impausèc era norma de repetir damb eth, aumens es leçons mès dificiles d'aritmetica e latin.

Levin s'aufric a hè'c ath sòn lòc, mès era, en veir un viatge se com cuelhie Levin era leçon ath mainatge, e encuedar-se'n que non ac hège coma eth professor de repàs en Moscòu, se desengustèc e, sajant de non oféner ath sòn cunhat, li didec decididaments que li calie repassar es leçons tau qu'èren en libre, sivans hège eth professor de Moscòu, e plan per açò preferie balhar era es leçons ath sòn hilh.

Levin se sentie anujat contra Esteva Arkadievic, qu'ena sua despreocupacion descuedaue era vigilància des estudis des sòns hilhs, deishant ara mair aqueth prètzhèt que d'eth era non comprenie arren, e n'ère tanben contra es professors qu'ensenhauen tan mau as mainatges.

Ça que la, prometec ara sua cunhada dirigir es estudis deth sòn hilh tau qu'era volie, e contunhaue balhant classa a Gricha, mès non damb eth sòn metòde pròpi, senon damb eth deth libre, motiu peth quau non ac hège de boni talents e soent, coma s'auie passat aué, desbrembaue era ora dera classa.

- Que i anarè jo, Dolly, demora-te aciu, ac repassaram tot sivans eth libre. Solet quan vengue Stiva e gescam de cacilha deisharam un punt es leçons.

E Levin s'endralhèc entath quarto de Gricha.

Varenka, ath sòn torn, s'aufric a complir eth trabalh de Kitty. Tanben aquiu, ena erosa casa e ben governada des Levin, s'auie sabut hèr utila.

- Jo me n'encuedarè deth sopar. Vos seiguetz, didec.

E se dirigic entà Agafia Mijailovna.

- Solide non auràn trapat pothi e mos calerà tier es nòsti, didec Kitty.
- Ja ac veiram Agafia Mijailovna e jo.

E Varenka despareishec damb era majordòma.

- Quina gojata tan simpatica!, didec era Princesa.
- Non ei simpatica, mama, senon encantadoira coma pòques.
- Atau que ven Esteva Arkadievic?, preguntèc Sergi Ivanovic, que çampar non volie contunhar era convèrsa sus Varenka. Be n'ei de mau hèr trapar dus cunhadi mens semblables, higec damb fina ironia. Er un qu'ei fòrça encoratjat, s'està ena societat coma eth peish ena aigua, e er aute, eth nòste Kostia, ei afogat, sensible; mès, en societat, o s'està estatic, o s'agite sense vier a compde coma un peish dehòra deth sòn element.
- Òc, qu'ei plan pòc prudent, didec era Princesa, en tot dirigir-se ada eth, precisaments vos volia díder qu'ada era, e senhalèc a Kitty, l'ei impossible estar-se aciu, e li calerà vier entà Moscòu. Eth ditz que vau mès hèr vier ath mètge.
- Kostia harà tot çò que calgue, mama, ei cossent damb tot, interrompec Kitty, shordada en veir que sa mair hège a Sergi Ivanovic jutge en aqueth ahèr.

Tant que parlauen, peth camin s'enteneren endilhades de shivaus e bronit d'arròdes sus eth sable.

A maugrat que Dolly non auie auut temps de lheuar-se e gesser ar encontre deth sòn marit, quan Levin baishèc deth solèr de baish, a on Gricha estudiaue e ajudèc a baishar ath mainatge.

- Qu'ei Stiva!, cridèc Levin jos eth balcon. Non te'n hèsques, Dolly, ja auem acabat.

E coma un mainatge, se metec a córrer de cap ath coche.

- Adishatz, adishatz, adishatz!, cridaue Gricha, en tot hèr guimbets peth camin.
- Que ne vie un aute... Deu èster papa!, cridèc Levin, en tot posar-se. Kitty, non baishes pera escala. Ei massa arribenta. Que vau mès que t'en tornes.

Mès Levin s'enganhèc en cuéher peth sòn suèr ath que venguie en *landolé.*

En arribar era veitura, vedec ath costat de Vronsky, non ath Prince, senon a un joen, beròi, gròs, caperat damb ua casqueta escocesa que d'era penjauen longues cintes.

Ère Vasenka Veselovsky, cosin des Scherbazky, brilhant joen autant petersburgués que moscovita, "gojat excellent e apassionat caçaire", sivans lo presentèc Esteva Arkadievic. Bric trebolat pera decepcion que costèc eth hèt de campar-se substituint ar ancian prince, Veselovsky saludèc alègraments a Levin, rebrembant-li que s'auien coneishut en ua auta escadença, e agarrèc a Gricha ath vòl, en tot quilhar-lo sus eth gosset caçaire qu'amiaue damb eth Esteva Arkadievic.

Levin non pugèc ath *landolé* e lo seguic a pè peth camin.

Se sentie un shinhau desengustat per non acodir eth sòn suèr, qu'apreciaue mès coma mès lo tractaue, e desengustat tanben pera arribada d'aqueth Veselovsky, òme estranh ara familja, que, ena sua pensada, non hège qu'embolhar.

E encara li semblèc mès de d'auti e superflú quan, en arribar ena escala a on s'estauen toti, observèc que Veselovsky punaue era man de Kitty damb especiau afècte e galantaria.

- Era vòsta esposa e jo qu'èm cosins e, ath delà, vielhs amics, afirmèc Vaselovsky, sarrant de nau damb fòrça era man de Levin.
- Com vam de caça?, preguntèc Esteva Arkadievic ath sòn amic.

A Oblonsky lèu non li restaue temps entà díder ua paraula amabla a cadun des presents.

- Vaselovsky e jo, higec, viem damb intencions infernaus... Sabes, mama, qu'eth, dès hè sabi pas guaire, non s'estaue en Moscòu? Aquiu que i a ua causa entà tu, Tania. Trè-la deth darrèr deth *landolé*.

E Esteva Arkadievic se viraue de cap a toti es costats.

- Qu'ès fòrça mielhor, Dolenka, didec ara sua hemna, en tot punar-li era man un còp mès, tient-la entre ua des sues e amorassant-la damb era auta.

Levin, un moment abantes d'excellent umor, guardaue ara a toti ombriuaments, en tot trapà'c tot mau.

"A qui punarie ager damb aguesti madeishi pòts", se didec, campant er afècte qu'Oblonsky tractaue ara sua hemna. E, en tot contemplar a Dolly, experimentèc era madeisha sensacion de desengust.

"Donques qu'era non cre en sòn amor per qué s'està tant alègra? Ei abominable!", pensèc.

Guardèc ara Princesa, que tanta simpatia l'auie uns moments abantes, e se sentec ofensat pera manèra que saludaue ad aqueth Vasenka damb era sua casqueta de cintes, en tot tractar-lo coma se siguesse ena sua pròpia casa.

Autanplan sa frair, que gessec ena escala, lo desagradèc, en observar era simulada amistat que saludaue a Oblonsky, pr'amor que Levin se'n sabie que non l'apreciaue ne sentie cap de respècte per eth.

Tanben Varenka lo desagradèc, en veder-la saludar ad aqueth òme, damb era sua portadura de *sante-nitouche*, quan ath sòn laguens non pensaue qu'en maridar-se çò de mès lèu possible.

Mès çò que l'amièc ar arràs deth sòn despièch siguec veir a Kitty, que, en tot deishar-se arrossegar pera afogadura generau, responie damb un arridolet, qu'ada eth li semblèc

plen de satisfaccion, ar arridolet erós d'aqueth individú que consideraue era sua arribada en pòble coma ua hèsta endada eth e entàs auti.

Toti entrèren ena casa parlant brusentaments. Mès, a penes s'auien seigut, Levin se virèc d'esponera e gessec.

Kitty comprenec qu'ath sòn marit li passaue quauquarren. Sagèc trapar un moment entà parlar-li solets, mès eth la deishèc, dident que li calie trabalhar en burèu. Hège temps qu'es ahèrs dera propietat non li semblauen tant importants coma aué.

"Èri que son de hèsta, mès jo me cau atier causes que non an arren de hestiues, mès non se pòden demorar e sense eres ei impossible víuer", pensaue.

VII

Levin non tornèc enquia que lo cridèren entà sopar.

Ena escala, Kitty parlaue damb Agafia Mijailovna des vins de besonh entà sopar.

- Per qué tantes pegaries? Que servisquen es de tostemp.
- Non, a Stiva non li shaute aguest... qué te cau, Kostia?, didec Kitty en tot dirigir-se ada eth.

Mès Levin, heredaments, sense demorar-la, entrèc en minjador a granes camalhardades e se junhec ara convèrsa que tenguien Oblonsky e Vaselovsky.

- Anam de caça, deman?, preguntèc Esteva Arkadievic.
- Anem-i, òc, didec Vaselovsky, en tot sèir-se de costat en ua cagira e botant ua des sues robustes cames sus era auta.
- Dera mia part, damb fòrça plasèr. Auetz anat ja de cacilha aguest an?, preguntèc Levin a Vasenka, campant damb atencion es sues cames e hènt veir ua simulada amabilitat que Kitty coneishie e la desengustèc.
- Sabi pas se traparam becades, seguic; mès de folques n'auem fòrça. Mos calerà maitiar. No vos fatigaratz? E tu, Stiva, non ès cansat?
- Cansat jo? Que non m'è sentut cansat jamès! Se voletz, aguesta net, en lòc de dormir, gessem a passejar.
- Plan que òc... Aguesta net non dormim!, apuèc Vaselovsky.
- Ò, que ja n'èm fòrça segurs que tu ès plan capable de non dormir e de non deishar dormir ath pròche!, afirmèc Dolly, damb ua leugèra ironia qu'ara tractaue tostemp ath sòn marit. Mès a jo me semble que ja ei ora de calar-se en lhet, e jo me'n vau. Non voi sopar.
- Demora-te, Dolhenka, exclamèc eth sòn espós, vient ath sòn costat, ena taula. Qu'è fòrça causes que condar-te.
- Solide non seràn que pegaries.
- Guarda; Veselovsky a estat en çò d'Anna e i tornarà un aute còp. Se demoren solet a vint *verstas* d'aciu. Tanben jo me prepausi visitar-les. Vene, Veselovsky.

Veselovsky, apressant-se as senhores, se seiguec ath costat de Kitty.

- Donques qu'auetz passat vos pera sua casa, condatz-mos se com s'està, li didec Dolly.

Levin se demorèc en aute costat dera taula e, tant que parlaue damb era Princesa e Varenka, vedie se com, entre Oblonsky, Dolly, Kitty e Veselovsky se tenguie ua charrada animosa e misteriosa. E notaue, ath delà, en ròstre dera sua hemna era expression d'un sentiment seriós, mentretant, sense deishar-lo de uelh, guardaue era alègra portadura de Veselovsky, que parlaue damb animositat.

- Qu'estan fòrça ben, didie Veselovsky, en tot referir-se a Vronsky e Anna. Que non sò qui entà jutjar, mès ena sua casa se tie era impression de víuer coma en ua vertadera familha.
- E qué pensen hèr?
- Çampar se prepausen passar er iuèrn en Moscòu.
- Me shautarie que mos trapèssem en çò de sòn. Quan i penses anar?, preguntèc Oblonsky a Vasenka.
- M'estarè eth mes de junhsèga damb eri.
- Tu vieràs?, preguntèc Esteva Arkadievic ara sua hemna.
- Ja hè temps qu'ac volia hèr e non deisharè de hè'c, repliquèc Dolly. Coneishi a Anna e la planhi. Ei ua hemna excellenta, i anarè soleta, quan partisques, pr'amor de non costar trebucs ad arrés. Òc, qu'ei mielhor que i vaja quan tu non sigues aquiu.
- Magnific!, aprovèc Esteva. E tu, Kitty?
- Entà qué me cau vier jo?, repliquèc era, en tot rogir-se e guardar ath sòn marit.
- Coneishetz a Anna Arkadievna?, preguntèc Veselovsky. Qu'ei ua hemna admirabla.
- Òc, didec Kitty, en tot rogir-se encara mès.

Se lheuèc e s'apressèc ath sòn marit.

- Atau que deman vas de cacilha?

Pendent aqueri brèus instants que Kitty auie estat damb Veselovsky, rogint-se, era gelosia de Levin auie anat creishent ara prèssa.

Ara, en escotar es paraules qu'era li dirigie, les interpretèc d'ua manèra especiau. Per estranh que dempús, en rebrembar-se'n, li semblèsse alavetz, se pensaue que, en preguntar-li Kitty s'anaue de cacilha, solet l'interessaue saber-se'n s'aquerò ère deth gust de Veselovsky, que Kitty, sivans era sua pensada, ère ja encamardada.

- Vierè, responec eth damb votz forçada, qu'enquia e tot ada eth li sonèc desagradiuaments.

- Que vau mès que vos estetz aciu deman, pr'amor que, se non, Dolly non aurà temps d'estar un solet moment damb eth sòn marit. Podetz gésser de caça deman passat... prepausèc Kitty.

Levin arreviraue atau aqueres paraues: "Non me dessepares d'eth. Que m'ei parièr que t'en vages tu, mès dèisha-me gaudir deth tracte d'aguest gojat tant agradiu".

- Se vòs, demoraram enquia deman passat, contestèc Levin damb exagerada amabilitat.

Mentretant, e sense sospechar es tortures que costaue era sua preséncia, Vasenka se lheuèc dera taula e seguic a Kitty, guardant-la, arridolent e corau.

Levin susprenec era sua guardada, s'esblancossic e per un moment se li copèc er alend. Eth sòn còr borie d'ira.

"Com se permet guardar atau ara mia hemna?", se didie.

- Alavetz, i vam deman?, preguntèc Vasenka, en tot sèir-se ath cant de Levin e crotzant es cames coma per costum.

Era gelosia de Levin aumentèc. Ja se vedie coma un marit enganhat, qu'era hemna e er aimant solet l'an de besonh entà que les hèsque a vier plasèrs e vida comòda.

E, totun, coma bon òste, interroguèc amablaments a Veselovsky sus qüestions de caça; li parlèc dera sua escopeta e es sues bòtes e cosentic en vier a caçar ath londemant.

Erosaments entà Levin, era Princesa acabèc damb es sòns patiments en tot conselhar a Kitty que se calèsse en lhet. Mès autanplan açò li costèc un nau motiu de torment. En dider-se adiu dera joena, Vasenka venguec a punar-li de nau era man. Mès Kitty, damb ingenua brusquetat, que sa mair li repoteguèc dempús, retirèc era man, en tot díder:

- Ena nòsta casa non auem aguest costum...

Sivans Levin, eth tòrt ère d'era, per auer consentit que la tractèsse d'aquera sòrta, e tanben pera pòca adretia que li mostrèc dempús quan aqueth tracte non li shautaue.

- Qui pòt auer talents de calar-se en lhet, damb aguest temps?, gessec Oblonsky, qu'ara, dempús es veires de vin begudi en sopar, se trapaue en un estat d'animositat doç e poetic. Guarda, Kitty, didec en tot mostrar-li era lua que pistaue entre es telhs. Quina meravilha! Veselovsky, aguest qu'ei eth moment avient entà ua serenata. Vo'n sabetz qu'a ua votz formidabla? Peth camin qu'auem cantat fòrça es dus... Ath delà, amie ues romaças naues magnifiques... Poirie cantar damb Barbara Andrievna.

Quan s'auien ajaçat, Oblosnky s'estèc fòrça temps encara en tot passejar damb Veselovsky. Dera casa estant s'entenien es sues votzes sajant de cantar a duo ua naua pèça.

Levin, seigut en dormitòri conjugau, les entenie cantar, arroncilhant es celhes, e seguie d'aurelha sense respóner es preguntes de Kitty a prepaus dera sua actitud, que li preocupaue.

A tot darrèr, li preguntèc, arrint timidaments:

- Dilhèu t'a shordat quauquarren de Veselovsky?

Alavetz, sense poder tier-se, l'ac didec tot, e coma que çò que didie l'ofensaue ada eth madeish, aquerò non hège qu'aumentar era sua irritacion.

S'estaue dauant de Kitty damb un terrible ludentor enes uelhs jos es arroncilhades celhes, e sarrant-se eth pièch damb es sues mans vigoroses, coma entà tier-se. Era expression deth sòn ròstre aurie estat sevèra e enquia herotge s'ath còp non auesse exprimit un patiment qu'esmoiguec a Kitty. Es pometes li tremolauen, e se li bracaue era votz.

- Coma supausaràs, non è gelosia, ne la posqui auer. Aguesta paraula qu'ei detestabla. Non ei que me pensi que... En fin, non posqui díder çò que senti, mès qu'ei terrible. Non è gelosia, mès me senti ofensat, escarnit per òme que gause guardar-te d'aguesta manèra.
- Mès, de quina manèra m'a guardat?, preguntaue Kitty, sajant de rebrembar totes es paraules e gèsti d'aquera net enes sòns mendre detalhs.

Ath sòn laguens, que i auec quauquarren d'inconvenent ena manèra que Veselovsky l'auie seguit entar aute extrèm dera taula, mès no gausaue cohessar-l'ac, e mens encara a Levin, pr'amor de non aumentar es sòns patiments.

- Quini atractius posqui auer entà...?
- Ò, exclamèc Levin, en tot hèr-se a vier es mans en cap. Mès te valerie que carèsses! De sòrta que se siguesses atractiua...!
- Escota-me, Kostia, non sigues atau... didec Kitty guardant-lo damb expression compatissenta. Com pòs pensar...? S'entà jo es òmes non existissen, non existissen, non existissen...! O ei que vòs que non tracta damb arrés?

Ara prumeria l'auie ofensat era sua gelosia, desengustada de qué, enquia era mès petita e innocenta diversion li siguesse enebida, mès ara qu'aurie sacrificat damb plaser, non taus pegaries, senon tot, pr'amor de entornar-li era tranquillitat e desliurar-lo dera pena qu'experimentaue.

- Comprenes çò de comic e orrible dera mia situacion, seguie eth damb votz baisha, desesperat. Ei en çò de mèn, non a hèt arren de dolent en realitat, a despart d'aguest costum sòn de crotzar es cames, qu'eth considere coma un detalh mès d'elegància, e me cau èster amable damb eth...

- Com exagères, Kostia!, exclamèc Kitty, contenta ath hons per amor immens que Levin li mostraue damb era sua gelosia.
- Çò de pejor ei qu'ara, quan ères mès que jamès sagrada entà jo, quan èrem tant erosi, tant infinitaments erosi, arribe aguest òme insignificant e... Qué posqui díder contra eth? Que non è arren a veir damb semblable òme! Mès era mia felicitat, era tua felicitat...!
- Ja sai se per qué s'a passat tot aquerò, didec Kitty.
- Per qué? Ditz-m'ac...
- Me n'è encuedat se com mos guardaues tant que parlàuem pendent eth sopar.
- A!, sorrisclèc Levin, inquiet.

Era l'expliquèc sus qué parlauen. En condar-l'ac, l'estofaue era emocion.

Levin carèc. Dempús campèc eth ròstre esblancossit e desengustat dera sua esposa e se hec a vier es mans en cap.

- Quin dolor t'è costat! Desencusa-me, Katia. A estat ua lhocaria. Qué mau m'è portat, Katia! Ei possible que m'age torturat semblabla pegaria?
- Que me hè fòrça dò. Te planhi damb tota era mia amna!
- A jo, a jo? Se sò hòl! Mès, qu'ages patit tu! Ei orrible pensar qu'un estranh posque esbauçar atau era nòsta felicitat.
- Plan, aquerò ei çò qu'ofense...
- Ben, coma castig dera mia colpa, lo convidarè a passar damb nosati tot er ostiu e l'aumplirè d'amabilitats, didec Levin, en tot punar-li es mans. Ja veiràs... Deman... A!, qu'ei vertat, deman anem de cacilha!

VIII

Ath londeman, plan d'ora, abantes qu'es mainatges se lheuèssen, es veïculs qu'anauen a caçar, eth coche de shivaus e un car, èren ath dauant dera pòrta.

“Laska”, endonviant que i aurie cacilha, dempús de lairar e sautar coma volie, ère ara en coche ath costat deth menaire, guardant damb inquietud e repotec era pòrta, que per era tant se tardauen a campar es caçaires.

Eth prumèr a gésser sigue Veselovsky, damb flambantes bòtes nautes que l'arribauen enquiara mitat, cintat damb ua cartochièra naua, que flairaue a cuer, e agarrant era sua escopeta anglesa, naua tanben, sense cordon ne correja.

“Laska” correc ath sòn encontre, hestejant-lo e preguntant-li ara sua manèra, damb es sòns guimbets, s'es auti gesserien a lèu, mès, en non recéber responsa, se'n tornèc ath sòn lòc de demora e aquiu s'estec de nau, damb eth cap de costat e ua aurelha quilhada.

A tot darrèr, era pòrta se dauric damb rambalh e gessec, hènt guimbets e viroletes, “Krak”, eth gosset d'Oblonsky, e ath sòn darrèr eth madeish Oblonsky, damb un cigar ena boca e era escopeta ena man.

- Cara “Krak”, cara!, ordenèc afectuosaments ath sòn gosset, que li botaue es sues pautes en vrente e eth pièch, en tot agarrar-se ath sòn casquelh.

Esteva Arkadievic amiaue bòtes vielhes, bandes hètes de ròba usada, uns calçons trincats e ua pelissa. En cap amuishaue es rèstes d'un chapèu. Ça que la, era sua escopeta de sistèma nau ère ua vertadèra meravilha, e eth sòn casquelh e cartochièra, encara que rosigadi, èren de cuer de prumèra qualitat.

Veselovsky, enquia alavetz, non auie comprenut era vertadèra elegància deth caçaire, que s'estaue en amiar ròba e sabates vielhes e peth contrari esturments de caça immelhorables. Ara, guardant a Oblonsky, esplendorós entre aqueri parracs, damb era sua figura distinguida e alègra de vertadèr senhor, decidic qu'entara pròplèu cacilha se vestirie madeish.

- Veigui qu'eth nòste ostejaire se demore, didec Vasenka Veselovsky.
- Òme, pensatz ena sua joena esposa, repliquèc Oblonsky, arrint.
- Per cèrt qu'ei encantadoira.
- Ja ère vestit. S'aurà passat que l'a anat a veir un aute còp.

Esteva Arkadievic ac endonviaue. Levin auie tornat a dider-se adiu de nau dera sua hemna e a preguntar-li un aute còp se li perdonaue era pegaria dera net anteriora, atau qu'entà demanar-li que hesse eth mendre exercici possible. Mès que mès, li calie desseparar-se des mainatges, que podien possar-la e hèr-li mau. Ath delà, se'n volie saber un còp mès des pòts de Kitty que non la desengustaue qu'eth se n'anèsse un parelh de dies; e fin finau li hec prométer qu'eth dia a vier, e per un òme a shivau, li manarie ua nòta, encara que siguessen solet dues linhes, pr'amor d'informar-lo de com seguie.

Kitty, coma tostemp, sentie separar-se, aqueri dus dies, deth sòn marit, mès, en veir era sua figura corporenta e vigorosa, damb es sues bòtes de caçaire e era sua blòda blanca, miralhant aquera animositat des caçaires qu'era non podie compréner, desbrembèc era sua tristor, compensada pera alegria d'eth, e li didec adiu damb alegria.

- Perdonatz, senhors, didec Levin, corrent ar encontre des sòns companhs. Auetz botat aquiu er esdejoar? E com ei qu'auetz aganchat ath "Ròi" ena dreta? Plan, qu'ei parièr. Cara-te, "Laska"! Tè, ajoca-te.
- Amia-les ena vegada des vedeths, higec, en tot dirigir-se ath vaquèr, que lo demoraue ath pè dera escala pr'amor de preguntar-li çò que li calie hèr damb es vedèths.
- Perdonatz, concludic. Aquiu que vie un aute entà shordar-me.

Sautèc deth coche qu'en eth ja s'auie acomodat e gessec ar encontre deth mèstre hustèr que, damb ua cinta de mesurar ena man, s'apressaue ada eth.

- Ager non passères peth burèu e aué vies a entretier-me... Se qué vòs?
- Permetetz-mos híger uns gradons ena ecala. Damb tres que n'auram pro. Atau ac apraiaram ben. Serà fòrça mès descansat que...
- Qu'aurie valgut mès que m'auesses aubedit!, contestèc Levin emmaliciat. Te didí que botèsses es supòrts e dempús placèsses es gradons. Ara que non i a remèdi. Hè çò que t'è manat e bastís ua naua escala.

Se passaue qu'eth mèstre hustèr auie estropiat ua escala, que bastie entath pavilhon, hènt es supòrts a despart sense calcular eth penent. Es gradons demorèren massa inclinadi, e ara eth hustèr ne volie ahíger tres mès, en tot deishar era madeisha estructura.

- Aquerò que serie mielhor, didec.
- Com t'apraiaràs damb es tres gradons?
- Non vo'n hescatz, responec er aute, damb un arridolet menspredant; ja me n'encuedarè de qué demore ben. La montaram dès de baish, e arribarà enquia naut, higec damb gèst persuasiu, precisaments a on auie d'arribar.

- Mès es tres gradons l'alongaràn. Enquia on arribarà?
- La motaram dès de baish, e ja veiratz se com demore ben, repetic eth hustèr damb persuasion e testudaria.
- Arribarà enquiath tet!
- Non i arribarà. La pujaram de sòrta que demore justa.

Levin, damb era bagueta dera arma, comencèc a diboishar era escala en povàs deth camin.

- Ac ves?, preguntec ath hustèr.
- Coma volgatz, repliquèc er òme, en tot cambiar d'expression còp sec e hènt veir qu'ac auie comprenut ara fin. Ja veigui que mos cau hèr ua escala naua.
- Donques hè-la coma te mani, exclamèc Levin, en to sèir-se en coche. Anem, ordenèc ath menaire. Felip: tie es gossets.

Ara que deishaue ath sòn darrèr toti es copacaps familhars e domestics, experimentaue tan viua alegria de vìuer que non auie talents de parlar. Sentie era emocion concentrada qu'experimente tot caçaire en apressar-se ara cacilha.

Era soleta causa que l'interessaue ère pensar se traparien pèces enes anhassi de Volpino, se "Laska" se portarie ben o non en comparèr damb "Krak", e s'eth madeish aurie bon afustatge. Com apraiar-se entà demorar ben dauant un convidat nau? Se mostrarie Oblonsky mielhor caçaire qu'eth? Taus èren es pensaments que l'ocupauen en aqueth moment.

Oblonsky, sentent çò de madeish, s'estaue tanben cogitós. Solet Veselovsky parlaue alègraments sense pòsa.

En tot escotar-lo, Levin s'avergonhaue de çò d'injust qu'auie estat eth dia abantes damb eth. Vasenka ère un bon gojat, simple, bontós e plan alègre. Se Levin l'auesse coneishut de celibatari, solide qu'es dus aurien estat boni amics.

Qu'ei cèrt qu'a Levin lo contrariaue un shinhau era sua manèra despreocupada de considerar era vida e era sua elegància un shinhau exagerada. Li semblaue auer ua especiau importància per tier ues ungles longues e amiar ua casqueta escocèsa e per çò d'aute que lo distinguie. Mès l'ac podie perdonar tot pera sua simplicitat e aunestetat.

Levin admiraue ath delà era sua bona educacion, era sua excellenta prononciacion deth francés e anglés e era sua elegància mondana.

Vasenka, afogat damb eth shivau deth Don que corrie ath costat quèr, lo vantaue de contunh.

- Be ne serie de beròi montar un shivau dera estepa e galaupar per era!, vertat?, didie.

E, encara que de manèra imprecisa, se vedie ja cavaucant pera estepa sus aqueth shivau, en ua corsa sauvatge e poetica.

Ath delà deth sòn bon pòrt, agradiua preséncia e dera gràcia des sòns gèsti, qu'ère atrasenta era sua ingenuitat. Ben pr'amor qu'eth sòn caractèr li siguesse simpatic a Levin, ben pr'amor qu'aguest lo volie trapar aué tot com cau en Vasenka entà redimir era sua fauta de delànet, eth cas ei que Levin aguest maitin se sentie a gust damb eth.

Quan ja auie recorrut ues tres *verstas*, Vasenka se n'encuedèc que non amiaue es sòns cigars ne eth sòn monedèr; non sabie se les auie deishat sus era taula o les auie perdut. Eth monedèr contenguie tres cents setanta robles, e, dada era importància dera soma, Varenka se'n volie assegurar de qué non l'auie perdut.

- Guarda, Levin. Poiria vier entà casa un moment montant en aguest shivau dera quèrra? Que serie admirable!, didec, en tot premanir-se ja a cavaucar.
- Non. Entà qué?, repliquèc Levin, calculant que Vasenka deuie pesar aumens sies *puds*. Que i vage eth menaire.

Eth menaire se n'anèc a cercar es cigars e Levin cuelhec damb es sues mans es retnes.

IX

- Ditz-mos quin itinerari vam a seguir, preguntèc Oblonsky.
- Eth plan qu'ei aguest: ara mos filaram de cap as tèrres palunoses a on abonden es folques. Dempús Grozevno, comencen es anhassi plens de becades e tanben de folques. Ara hè calor, mès coma que i a ues vint *verstas*, arribaram entath ser, e ad aguesta ora poiram caçar. Haram jadilha aquiu e deman contunharam entàs granes restanques.
- Non i a arren peth camin?
- Òc; mès mos calerie arturar-mos, e hè massa calor. Que i a dus lòcs excellents, mès non ne sò segur que i trapem arren en eri.

Levin sentie talents d'arturar-se en aqueri lòcs, mès coma qu'èren apròp de casa, i podie vier tostemp que volesse. Ath delà, èren lòcs petiti, e auie pòc espaci entàs tres. Plan per açò, les mentic en dider-les que i auie pòca sauvatgina. Mès, en passar per un des petiti anhassi**,** que Levin sajaue passar de long, er expèrt uelh de caçaire d'Oblonsky aubirèc de seguit era èrba deth palun.

- E se mos arturèssem aquiu?, exclamèc, en tot senhalar eth lòc.
- Guarda, Levin! Qu'ei un lòc magnific!, cridèc Vasenka. E Levin li calec accedir.

A penes se posèren, es gossets, ath mès córrer, s'endralhèren entara restanca.

- “Krak”, “Laska!”

Es gossets tornèren.

- Entàs tres que i aurà pòc espaci. Me demorarè aciu, didec Levin, en fidar qu'es sòs companhs non traparien qu'es sarcèles qu'auien volat espaurides pes gossets, e volauen, damb eth sòn vòl balançant, coacant lugubraments pes anhassi.
- Non, Levin, anem amassa, persutèc Veselovsky.
- Vos asseguri que seram massa ajustadi. Vene, “Laska”! Auetz besonh der aute gosset?

Levin s'estèc ath costat deth coche, guardant damb enveja as caçaires. Era un e er aute recorreren tot er airau de caça, mès exceptat d'ua folca e diuèrses sarcèles, qu'ua d'eres aucic Vasenka, non i auie arren.

- Ja auetz vist que non se tractaue d'amagar-vos eth lòc, didec Levin. Que ja me'n sabia qu'ère perder eth temps.

- Ça que la, mos auem divertit, repliquèc Vasenka, pujant bastrusaments en coche, damb era arma e era sarcèla ena man. L'è artenhut ben, vertat? Rèste guaire entà arribar en palun?

De ressabuda es shivaus se desgahonèren, en tot botar-se a córrer; Levin tustèc damb eth cap contra eth canon d'ua des escopetes, e en aqueth moment li semblèc enténer un tir. Mès, en realitat eth tir s'auie produsit abantes.

Çò que s'auie passat ei que Vasenka, auie desbrembat baishar un des gisclets, que se descarguèc. Era carga dèc, erosaments, en solèr sense herir ad arrés.

Oblonsky botgèc eth cap e guardèc damb repotec a Veselovsky, encara qu'arrint, mès Levin non gausèc dider-li arren, mès que mès pr'amor que quinsevolh repotec aurie semblat costat peth risque qu'auie auut e pera bonha qu'eth patac damb era arma l'auie hèt en front.

Veselovsky s'amuishèc ara prumeria sincèraments desengustat, mès dempús arric, per çò deth subersaut, de tan boni talents, e tan contagiosaments, que Levin non podec tanpòc tier-se er arrir.

En arribar enes anhassi de mès enlà, que en èster fòrça granes s'entretierien bèth temps, Levin sagèc de nau de convencer-les de qué non, mès Veselovsky persutèc a posar-se tanben aquiu.

Eth lòc ère estret e Levin, coma bon ostejaire, tornèc a demorar-se en coche.

A penes arribèren, “Krak” correc entà uns petiti ticolets de tèrra. Veselovsky siguec eth prumer a seguir ath gosset. Encara non auie arribat Oblonsky, que gessec volant ua folca.

Oblonsky manquèc era balestada e er audèth s'amaguèc en un prat non segat. Alavetz l'ac deishèc ath sòn companh. “Krak” la tornèc a trapar, la hec lheuar e Veselovsky l'aucic, en tot tornar dempús enes coches.

- Ara anatz-i vos e jo me n'encuedarè des shivaus, didec.

Levin començaue a auer era enveja naturau en un caçaire. Balhèc es retnes a Veselovsky e se filèc de cap as anhassi**.**

“Laska” ganholaue hège temps, en tot planher-se dera sua injusta pretericion. Ara correc dret de cap ath lòc que i auie era caça, airau ja coneishut per Levin, entre es ticolets, qu'en eri encara non auie arribat “Krak”.

- Per qué non artures ath tòn gosset?, didec Oblonsky.

- Non espaurirà era caça, responec Levin alègraments, guardant ara sua gosseta e seguint-la.

“Laska”, a mida que s'apressaue, cercaue damb màger interès. Un audèth des anhassi la distreiguec per un moment. Eth gosset hec un rondèu dauant es ticolets, dempús un aute, e, de pic, s'estrementic e se demorèc quiet.

- Vene, Stiva!, cridèc Levin, en tot sénter qu'eth sòn còr batanaue damb mès fòrça.

Se diderie qu'ena sua aurelha s'auie esguitlat un barrulh e que toti es sons lo començauen a impressionar dehòra de mida e damb desorde, mès d'ua manèra precisa. Entenie es passi d'Esteva Arkadievic confonent-les damb eth luenhant caushigar des shivaus, sentec ua carrinclada ena pòst de tèrra que caushiguèc e la cuelhec peth vòl d'un audèth, e, mès luenh, percebec un chambotadís que non li trapaue explicacion.

Alistant eth lòc a on posar-se, s'apressèc ath gosset.

- Prèst!, ordenec a “Laska”.

Se lheuèc ua becada. Levin afustèc, mès en aqueth moment eth bronit deth chambotadís, qu'auie entenut abantes, se hec mès fòrt, en tot amassar-se ara damb era votz de Vasenka, que cridaue d'ua manèra estranha.

Levin, encara que vedie qu'afustaue ara becada un shinhau baish, tirèc. Un còp convençut de qué auie mancat era balestada, guardèc entà darrèr e vedec qu'es shivaus deth coche, qu'èren en camin, s'auien calat en terren palunós, a on s'estauen estagnadi. Veselovsky, pr'amor de contemplar era caça les auie hèt entrar aquiu.

“Semble que lo posse eth madeish diable!”, idolèc Levin, en tot dirigir-se entath coche.

- Per qué diables les auetz hèt entrar?, li preguntèc secaments. E cridèc ath menaire pr'amor de qué l'ajudèsse a trèir es shivaus.

A Levin lo desengustaue que l'auessen shordat eth tir, que l'estagnèssen es animaus e, mès que mès, que ne Veselovsky ne Oblonsky les ajudèssen, ath menaire e ada eth; encara que, plan que òc, ne era un ne er aute auien era mès mendre idia de com les calie desaganchar.

Sense badar boca pes afirmacions de Vasenka de qué aquiu tot ère sec, Levin trabalhaue ath cant deth menaire sajant de trèir es shivaus. Mès dempús, alugat per esfòrç e vedent que Veselovsky s'esforçaue damb tanta afogadura entà tirassar deth coche qu'enquia e tot trinquèc un parahanga, Levin se repoteguec era sua actitud, deguda en grana part ath sòn ressentiment deth dia enterior, e sagèc d'aleugerir eth sòn tracte damb especiau amabilitat.

Quan tot estèc com calie e es coches tornèren ena carretèra, Levin manèc trèir er esdejoar.

- *Bon appetit, bonne conscience! Ce polet va tomber jusqu'aufond de mes bottes*!, didec Vasenka, ja content de nauèth, en acabar eth dusau poth. Es nòsti malastres s'an

acabat e tot se passarà com cau. Mès, coma que me cau èster castigat pes mies colpes, me seirè en sèti deth menaire. Vertat? Encara que non sò Automedonte, veiratz se guaire ben les amii, persutèc, quan Levin li demanèc que deishèsse es retnes ath menaire. Non, non. Me cau pagar era mia colpa. Que i vau fòrça ben en sèti deth menaire!

E lancèc es shivaus ath galaup.

Levin cranhie que Vasenka fatiguèsse as shivaus, sustot ath roienc dera quèrra, qu'eth joen non sabie amiar, mès sense voler se dobleguèc ara sua alegria en tot escotar es sues cançons que, en sèti, anèc cantant pendent tot eth camin, entenent-li condar causes divertdes, parant era aurelha as sues explicacions sus era manèra d'amiar, ara anglesa *four in hand.*

En tot senter-se ena mielhor disposicion d'animositat que podie desirar, arribèren es quate enes grani anhassi de Grozdevo.

X

Vasenka possèc autant as shivaus qu'arribèren enes anhassi massa d'ora, damb fòrça calor encara.

En apressar-se as grani paluns objectiu principau des caçaires, Levin, pensèc, inconscientaments, ena manèra de des.hèr-se de Vasenka e caçar solet, sense trebucs. Oblonsky semblaue desirar çò de madeish. En sòn ròstre Levin liegec era preocupacion pròpia de tot vertadèr caçaire abantes de començar era caça, atau que cèrta expression de bontat maliciosa particulara en eth.

- Com mos distribusim?, preguntèc Esteva Arkadievic. Eth lòc ei magnific e veigui qu'enquia e tot i a voltors, higec senhalant diuèrsi audèths grani que volauen en cercle sus es anhassi. A on i a voltors, que i a caça.

- Escotatz, didec Levin damb gravetat, en tot apraiar-se es nautes bòtes e repassar es gisclets dera sua escopeta. Vedetz aqueth illòt?

Ne senhalaue un que destacaue peth sòn escur verdor sus eth vast prat umid, a miei segar, que se vedie ara dreta der arriu.

- Es anhassi comencen dauant de nosati, aciu madeish, vedetz?, a on se ve aguest verdor, e s'estenen enquiara dreta, aquiu a on son es shivaus.

Aquiu en aqueri malons de tèrra, i a folques, e tanben ar entorn deth illòt, ath cant d'aqueri pibos, e enquia es entorns dera mòla, vedetz?, aquiu a on forme ua petita baia... Aguest ei eth mielhor lòc, aquiu cacè un còp setze folques. Mos traparam ath costat dera mòla.

- Qui va pera dreta e qui pera quèrra?, preguntèc Oblonsky. Donques qu'eth costat quèr ei mès ample, anatz es dus per eth e jo seguirè eth quèr, didec damb ton en aparença indiferent.

- Plan, donc! Anem per aquiu e caçaram a gust. Anem, anem!, exclamèc Vasenka.

Levin non auec mès remèdi qu'accedir e ambdús se desseparèren d'Oblonsky.

Sonque entrar enes anhassi, es dus gossets comencèren a córrer e cercar per a on es matarrassi èren mès espesi. Pera forma de herucar de “Laska”, lenta e indecisa, Levin comprenec que non se tardarie guaire a veir lheuar-se ua volada d'audèths.

- Veselovsky: vietz ath mèn costat, didec en votz baisha, ath companh que regisclaue ath darrèr, e qu'era sua direccion dera arma, dempús eth tir involentari ena restanca de Kolpensoe, ère naturau qu'interessèsse a Levin.
- Non cranhetz que descargue sus vos...

Mès Levin ac pensaue atau sense podè'c evitar, e rebrembaue es paraules de Kitty en dider-se adiu:

- Non anaratz a aucir-vos er un ar aute sense voler...

Es gossets s'apressauen cada còp mès, fòrça desseparadi entre eri e cadun en ua direccion.

Era demora ère tant intensa que Levin confonec damb eth coacar d'un audèth eth chambotadís deth sòn pròpi talon en trèir-lo dera hanga, e sarrèc eth canon dera arma.

“Coa, coa!”, sentec dessús eth sòn cap.

Vasenka descarguèc contra un grop de lits sauvatges que volatejauen sus es anhassi e que s'apressauen de pic entàs caçaires.

A penes Levin auec temps de virar eth cap quan se lheuèc ua becada, dempús ua auta, dempús ua tresau e, fin finau, enquia ueit pèces que se lheuèren succesiuaments.

Oblonsky n'aucic ua ath vòl, quan er animau anaue a descríuer eth sòn biscòrn, e er audèth queiguec coma un bonh informe en hangàs.

Sense esdegar-se, Esteva Arkadievic afustèc a ua auta que volaue baish de cap ar illòt. Sonèc eth tir e er audèth queiguec. Se lo vedie sautar entre era èrba segada, estornejant era ala, blanca peth dejós, que non auie estat tocat peth tir.

Levin non siguec tant afortunat. Descarguèc sus era prumèra becada massa apròp e manquèc era balestada. L'encanonèc quan volaue mès nauta, mès en aqueth moment ua auta becada gessec des sòns pès e Levin se distreiguec e manquèc de nau eth tir.

Tant que cargauen es escopetes, gessec ua auta becada, e Veselovsky, que ja auie cargat, descarguèc, e eth tir venguec a parar ena aigua. Oblonsky recuelhec es audèths qu'auie aucit e guardèc a Levin damb es uelhs ludents d'alegria.

- Desseparem-mos ara, didec Oblonsky.

Fiulèc ath sòn gosset, premanic era arma e, coishejant leugèraments, s'aluenhèc en ua direccion, tant qu'es sòns companhs seguien era opausada.

Damb Levin se passaue tostemp madeish: que quan mancaue es prumèrs tirs, se botaue nerviós, s'emmaliciaue e non n'endonviaue ja cap en tot eth dia. Atau siguec tanben aguest viatge. I auie un gran nombre de becades, que volauen en cada moment entàs pès des caçaires e pes dus costats deth gosset. Levin, donc, que podie compensar-se, mès coma mès descargaue mès avergonhat se sentie dauant de Veselovsky, que tiraue

coma Diu volie, alègraments, sense acertar lèu jamès, mès sense desconcertar-se per açò ne pèrder era cauma.

Levin, despacientat, se precipitaue, ère cada còp mès nerviós e tiraue damb era certitud de non aucir degun audèth.

“Laska” li semblaue comprenè'c tanben. Cercaue damb mens interès e s'aurie podut díder que campaue as caçaires damb repòtec e suspresa. Es tirs se seguien es uns as auti. Es caçaires èren entornejadi de hum de povora e, ça que la, en casquelh non auie que tres becades.

Ua auie estat caçada per Veselovsky e es autes dues pertanhien a ambdús.

Mentretant, en aute costat des anhassi sonauen tirs mens soents, mès ena pensada de Levin, mès eficaci. Lèu tostemp, dempús cada tir d'Oblonsky, s'entenie era sua votz, cridant:

- “Krak, Krak!”

E Levin, en entener-lo, se sentie cada còp mès excitat.

Es becades volauen ara en volades. De contunh se percebien es sòns chambotadisi en lim e en aire s'escotauen es sòns sisclets. Se lheuauen, virauen e dempús tornauen a posar-se, ara vista des caçaires. Es voltors non se vedien ja per parelhes, senon a dotzenes, que volauen sense pòsa sus er anhàs.

En arribar enquiara mitat des terrens palunosi, Levin e Veselovsky se trapèren en bòrd d'un prat pertanhent a uns campanhards. Longues franges qu'arrincauen deth madeish costat dera rausièra dividien eth prat, qu'era sua mitat ère ja segada.

Encara qu'ena part sense dalhar auie mens probabilitats de trapar caça qu'ena segada, Levin, en tot auer convengut damb Oblonsky en trapar-se, seguic entà dauant damb eth sòn companh.

- Èp!, caçaires!, cridèc un campanhard que se seiguie ath cant d'un car desaganchat. Vietz a dinar damb nosati, qu'auem un bon vin!

Levin virèc eth cap.

- Vietz, vietz!, cridèc alègraments un aute campanhard barbut, de ròstre ròi, amuishant en arrir es sòns blanqui dents e quilhant en aire ua botelha verdosa que ludie ath solei.
- *Qu'est-ce qu'ils disen*t?, preguntèc Veselovsky.
- Mos conviden a béuer vodka. Solide auràn hèt auer eth repartiment deth hen... Jo beueria damb plaser, didec Levin non sense dolenteria, guardant ath sòn companh e demorant qu'aguest se sentesse sedusit peth vodka e i volesse anar.
- E per qué mos conviden?

- Ja ac vedetz: que son bona gent... Anatz-i, anatz-i. Vos divertirà.
- *Allons, c'est curieux...*
- Anatz-i, traparatz aquiu era corsèra qu'amie entara mòla, exclamèc Levin.

E, en tot virar-se, vedec damb plasèr que Vasenka, ajocant-se e estramuncant damb es sòns espisadi pès, e amiant era escopeta en braç, gessie deth mojanquèr entà apressar-se as campanhards.

- Vene tu tanben!, cridèc eth campanhard a Levin. Te balharam pastís.

Levin trantalhèc un moment. Comencèc a caminar en.honsant es pès ena hanga, donques que se sentie fatigat e a penes les podie lheuar. Damb plasèr, s'aurie minjat, totun, un tròç de pastís e s'aurie begut darrèr un veire de vodka. Mès en aqueth moment eth sòn gosset s'arturèc e Levin sentec qu'eth sòn cansament despareishie còp sec, e a pas seguit se dirigic ath sòn encontre.

Dauant des sòns pès se lheuèc ua becada, descarguèc e l'aucic, mès eth gosset seguie parat. A penes auec eth temps d'ahiscar-lo, quan des madeishi pès der animau volèc ua auta becada. Levin hec huec. Mès eth dia ère pòc afortunat. Manquèc era balestada, e en vier a cercar er audèth mòrt tanpòc lo trapèc.

Recorrec era rausièra de naut en baish, mès sense capitada. “Laska” non credie qu'eth sòn patron auesse aucit er animau e, quan li manaue que lo cerquèsse, simulaue hè'c, mès en realitat non cercaue arren.

De sòrta que tanpòc sense Vasenka, que Levin li balhaue era colpa dera sua mala sòrt, era causa anaue mielhor. Encara qu'aciu i auie tanben fòrça becades, Levin mancaue malerosaments balestada darrèr balestada.

Es arrais inclinadi deth solei cogant èren encara fòrça caudi. Eth vestit, regolejant de sudor, se l'apegaue ath còs. Era bòta quèrra, plia d'aigua li pesaue enòrmaments. Es pisharretes dera sudor li baishauen pera cara mascarada de povora; se notaue era boca amara, flairaue era aulor de povora e de lim, e enes sues aurelhes arribaue eth contunh chambotadís des becades.

Es canons dera escopeta èren tan recauhadi qu'ère impossible tocar-les; eth còr de Levin batanaue en brèus e rapids batècs; es sues mans tremolauen pera emocion, e es sòns pès cansadi estramuncauen e s'endravauen en traucs e pòsts. Mès contunhaue caminant e descargant.

Fin finau, après un tir mancat vergonhosaments, Levin lancèc en solèr era escopeta e eth chapèu.

”Qu'è besonh de tranquillizar-me”, se didec.

Cuelhec de nau era arma e eth chapèu, cridèc a “Laska” e gessèc deth canet.

Ja en un lòc sec, se seiguec en ua pòst deth terren, se descaucèc, treiguec era aigua dera bòta, s'apressèc entath palun, beuec d'aquera aigua qu'auie gost a hloridor, umidifiquèc es canons caudi dera arma e se lauèc es mans e era ara.

Un còp fresc e encoratjat damb eth sòn fèrm prepaus de non pèrder era sua sang hereda, tornèc entà un lòc a on auie vist posar-se un audèth.

Mès, encara que s'esdegaue a èster tranquil, se passaue madeish qu'abantes. Eth sòn dit sarraue eth gisclet abantes d'afustar ben. Tot anaue cada còp pejor.

Solet auie cinc pèces en casquelh quan gessec des anhassi entà dirigir-se de cap ath pibo blanc a on auie de trapar a Esteva Arkadievic.

Abantes d'aubirar-lo, Levin vedec ath sòn gosset, “Krak”, que gessec ath córrer d'entre es arraïtzes d'un pibo blanc, lord de hanga nera e pudesenca deth mojanquèr. Damb aspècte trionfant flairèc a “Laska”.

Darrèr de “Krak”, gessec ara ombra deth pibo, era galharda figura d'Oblonsky. Auançaue ròi, sudorós, damb eth cothèr descordat, coishejant coma abantes.

- Tè, auetz descargat guaire?, didec, arrint alègraments.
- E tu?, preguntèc Levin.

Era pregunta qu'ère superflua, perque eth sòn amic amiaue eth casquelh arràs.

- Non m'a anat mau.

Amiaue catorze pèces.

- Qu'ès un excellent caçaire. A tu solide t'a shordat Veselovsky. Ei fòrça de mau hèr caçar dus damb un solet gosset, didec Esteva Arkadievic, pr'amor de solatjar er efècte dera sua capitada.

XI

Quan Levin e Oblonsky entrèren ena casa deth campanhard que Levin solie arturar-se, ja ère aquiu Veselovsky

Seigut ath miei dera cramba e agarrant-se damb es dues mans en banc que se seiguie, arrie damb eth sòn arridolet contagiós, tant qu'eth frair dera mestresa, un soldat, tirassaue des sues bòtes plies de lim en tot sajar de trèir-les.

- Qu'è arribat ara madeish. *Ils ont eté charmants*. M'an balhat de béuer, minjar... E quin pan! *Delicieux*! Qu'an un vodka tan bon coma jamès l'è begut. Non voleren acceptar-me sòs! E non deishauen de dider-me que non m'ofensèsse.
- Per qué vos auien d'acceptar es sòs? Qu'ei que non vos an convidat? Dilhèu an eth vodka entà vener-lo?, didec eth soldat, artenhent ara fin trèir era bòta ennerida.

A maugrat era lordera dera estança, tacada pes bòtes des caçaires e pes gossets en.hangadi, que se lecauen mutuaments, a maugrat dera flaira mixta de lim e povora qu'aumplic era casa, a maugrat dera manca de guinhauets e forquilhes, es amics preneren eth tè e sopèren damb eth plasèr que solet se minge quan s'ei de cacilha.

Un viatge apraiadi, se filèren de cap ath palhèr, ja ben escampat, a on es menaires les auien improvisat lhets.

Dempús de parlotejar sus gossets, escopetes e rebrembes d'istòries de caça, era convèrsa se concentrèc en un tèma interessant entà toti.

Vasenka amuishèc era sua afogadura sus aquera net passada en un palhèr, entre era flaira deth hen, er encant deth car trincat (qu'atau l'ac semblaue, pr'amor que l'auien abaishat era part deth dauant pr'amor de convertir-lo en lhet), entre es simpatics campanhards que lo convidèren a vodka e es gossets que s'estirauen cadun ath pè deth lhet deth sòn patron. Oblonsky condèc dempús era deliciosa cacilha qu'auie participat er ostiu anterior enes tèrres de Maltus.

Maltus ère ua coneishuda personalitat des companhies de camins de hèr qu'auie ua grana fortuna.

Esteva Arkadievic parlèc des anhassi qu'eth tau personatge auie arrendadi ena província de Tver, de com demorèc as sòns convidadi, des *dogcarts* que les hec a vier e dera botiga pròcha ara restanca qu'en era ère premanit er esdejoar.

- Jo non compreni, didec Levin, en tot incorporar-se sus eth sòn molon de hen, se com non te repugne tota aguesta gent. Arreconeishi qu'eth minjar damb vin Lafitte ei

fòrça agradiu, mès, non te desenguste aguesta sòrta de luxe en taus persones? Tota aguesta gent guanhe es sòs tau que lo guanhauen en d'auti tempsi es nòsti logataris d'aiguardents, e hègen burla deth mensprètz public perque se'n saben qu'es sues riqueses mau aquerides les sauvaràn, a tot darrèr, d'aguest mensprètz.

- Qu'auetz rason. Fòrça rason!, exclamèc Veselovsky. Cèrt qu'Oblonsky vie en tau lòc per amabilitat, mès non manque qui ditz: donques qu'Oblonsky i va...

- Non ei aquerò (e Levin endonviaue ena escurina qu'Oblonsky arrie en parlar d'aquerò). Non considèri aguesta manèra de guanhar es sòs mès aunèsta qu'era des nòsti campanhards, comerçants o nòbles. Es uns e es auti s'an hèt rics damb eth sòn trabalh e era sua intelligéncia...

- Quin trabalh? Eth d'obtier ua concession e revener-la?

- Qu'ei trabalh, pr'amor que, se non i auesse persones coma Maltus e d'auti semblables, encara non auríem camins de hèr.

- Mès que non ei un trabalh comparable damb eth d'un campanhard o eth d'un sabent.

- D'acòrd, mès qu'ei un trabalh, donques qu'era sua activitat produsís fruts: es camins de hèr. Plan, que tu cres qu'es camins de hèr son inutils.

- Aquerò ei ua auta causa. Sò prèst a arreconéisher era sua utilitat. Mès toti es guanhs desproporcionadi ath trabalh hèt ei desaunèst.

- Qui pòt definir en aquerò es proporcions justes?

- Es guanhs per trebalhs desaunèsti, artenhudi damb males manères, repliquèc Levin, en tot compréner que non podie mercar eth limit entre çò d'aunèst e çò desaunèst, coma, per exemple, es des bancs, son injusti. Qu'ei semblable as granes fortunes que se hègen quan existie eth sistèma des arrendaments, solet qu'a variat era forma. *Le roi est mort, vive le roi!* A penes despareishudi es arrendaments, gesseren es bancs e es camins de hèr, formes parières de guanhar sòs sense trabalhar.

- Dilhèu sigue atau; mès en tot cas qu'ei fòrça engenhosa... Tè-te “Krak”, cridèc Oblonsky ath sòn gosset, que se rascaue e s'estornejaue en hen. E contunhèc serènaments, sense alugar-se, convençut dera vertat de çò que didie. Non i a ua linha divisòria entre eth trabalh aunèst e eth desaunèst. Ei aunèst que guanha jo mès sodada qu'eth mèn cap de seccion, que se'n sap mès que jo deth trabalh?

- Sabi pas.

- T'ac explicarè mielhor. Supausem que çò que tu recebes de benefici per trabalhar era tua propietat son cinc mil robles e qu'eth campanhard que mos aubèrgue, patron dera sua clòsa, non i trè, a maugrat de tot eth sòn trabalh, mès que cinquanta robles. Aquerò ei tan pauc aunèst coma que jo guanha mès qu'eth cap de seccion deth mèn

departament e coma que Maltus guanhe mès qu'un obrèr des camins de hèr. Ena mia pensada, era ostilitat qu'existís ena societat contra aguesta gent non a cap fondament, e me pensi que vie dera gelosia, dera enveja...

- Aquerò non ei vertat, repliquéc Veselovsky. Aciu, que non i pòt auer enveja. Qu'ei que se tracte de quauquarren pòc net...

- Desencusatz-me, interrompec Levin. Dides qu'ei aunèst qu'aguest campanhard guanhe cinquanta robles e jo cinc mil. Aquerò que non ei just, ac cohèssi e...

- Vertadèraments, nosati mos passam eth temps minjant, beuent, caçant e sense hèr arren de profit, tant qu'es campanhards s'aucissen a trabalhar (didec Veselovsky, que se notaue que pensaue en aquerò per prumèr viatge ena sua vida e que per açò ne parlaue damb tanta sinceritat).

- Ja sai que tu penses e sentes atau, mès non per aquerò li balharàs es tues pròpietats, higec Oblonsky, damb era intencion de shordar de bon voler a Levin. Darrèraments auie gessut ua cèrta ostilitat entre es dus cunhats. Se poirie díder que dès que cadun ère maridat damb ua fraia, i auie ua cèrta rivalitat sus se qui auie organizat mielhor era sua vida.

E ara aguesta rivalitat s'amuishaue ena convèrsa, que venguie entà aspèctes personaus.

- Non les balhi es mies tèrres pr'amor que non me les demanen e, s'ac volessa hèr, non auria podut, que non è a qui les autrejar, didec Levin.

- Aufritz-les-ac ad aguest campanhard. Ja veiràs se com les accèpte.

- Com? Cercant-lo e signant ua acta de venda?

- Que non sai com, mès se n'ès convençut que non as eth dret de...

- Non ne sò convençut. Ath contrari: considèri qu'ad açò que non è dret ei a ragalar-les-ac, que me deui ara mia propietat, ara mia familha...

- Perdon. Se considères que tau inegalitat ei injusta, per qué non òbres en conseqüéncia?

- Ja ac hèsqui, en sens negatiu de sajar de non hèr màger era diferéncia qu'existís entre eth campanhard e jo.

- Desencusa-me que te diga qu'aquerò ei un sofisma.

- Reauments, ei ua explicacion un shinhau sofista, afirmèc Veselovsky. Com? Encara non dormisses?, didec ath campanhard qu'entraue en palhèr.

- Que non posqui dormir! Me pensaua qu'es senhors ja dormien, mès coma que les enteni parlar... Me cau trèir eth croquet. Non me mossegaràn es gossets?, preguntèc, caminant de punta sus es sòns pès descauci.

- E a on vas a dormir tu?
- Aué hèm jadilha en camp.
- Quina net mès magnifica!, didec Vasenka, en tot campar pera pòrta, dubèrta ara, dera casa, eth coche de shivaus desaganchat e eth paisatge illuminat pera lutz crepusculara. Entenetz aguestes votzes de hemnes que canten...? E, de vertat, qu'ac hèn fòrça ben! Se qui cante?, preguntèc ath campanhard.
- Es gojates dera propietat pròcha.
- Vam a passejar. Non poiram dormir... Au, Oblonsky.
- Se podéssem partir e descansar ath còp!, alendèc Esteva Arkadievic, e tot estirar-se sus era jaça. Mès se repause tant a gust aciu!
- Alavetz i anarè solet, didec Veselovsky, en tot lheuar-se ara prèssa e botar-se es bòtes. Enquia dempús, senhors. Se me divertisqui, vos cridarè. M'auetz convidat a caçar e non vos desbrembarè ara...
- Qu'ei un gojat plan simpatic, didec Oblonsky, quan eth sòn amic partic e eth campanhard barrèc era pòrta.
- Òc, plan simpatic, convenguec Levin, pensant ena sua nauèra convèrsa.

Li semblaue auer exprimit çò de mès clar possible es sòns pensaments e idies, e ça que la, es auti dus, òmes intelligents e sincèrs, l'auien contestat ar unison que se consolaue damb sofismes. Aqueró lo desconcertaue.

- Òc, amic mèn, contunhèc Oblonsky. Ua de dues: o reconeishem qu'era societat actuau ei ben organizada, e alavetz mos cau deféner es nòsti drets, o reconeishem que gaudim d'auantatges injusti, coma hèsqui jo, e les profitam damb plasèr.
- Non, se sentesses era injustícia d'aguesti bens, non les poiries profitar damb plasèr... o aumens jo non poiria. Çò d'essenciau entà jo qu'ei non senter-me colpable.
- Guarda: e se mo n'anèssem damb Veselovsky?, didec Oblonsky visiblaments alassat per esfòrç mentau qu'exigie era discussion. Me semble que ja non dormiram. Va, anem-i!

Levin non responec. Li preocupaue era expression qu'auie tengut de qué eth obraue damb justícia encara qu'en sentit negatiu.

“Ei possible èster just solet negatiuament?”, se preguntaue.

- Quina flaira exale eth hen frescolenc!, didec eth sòn cunhat en tot lheuar-se. Non poirè dormir... Vasenka ne deu hèr des sues. Non entenes era sua votz e se com arrissen? Qué?, i anem?
- Non, non i vau, responec Levin.

- Dilhèu ac hès tanben per principis?, didec Oblonsky, cercant era casqueta ena escurina.
- Que non ei per principis, mès, entà qué m'i cau anar?
- Qu'auràs fòrça contrarietats ena vida..., didec Esteva Arkadievic, en tot incorporar-se, dempús d'auer trapar era casqueta.
- Per qué?
- Te penses que non è notat es tèrmes que t'estàs damb era tua hemna? Me semble auer entenut qu'entre vosati ei fòrça important era qüestion de se t'en vas dus dies de cacilha o non... Aquerò ena lua de mèu qu'està ben, mès entà tota era vida ei insuportable. Er òme a es sòns pròpis interèssi coma tau e li cau èster independent. Er òme li cau èster energic, acabèc, daurint es pòrtes deth palhèr.
- Vos díder damb aquerò que me cau hestejar as sirventes?, preguntèc Levin.
- Per qué non, s'ei divertit? *Ça ne tire pas a consequence...* Ara mia hemna aquerò non la damnatge e a jo me divertís. Çò d'important ei que se sauve respècte ara casa, qu'en era non se passe arren. Mès que non s'an d'estacar es mans.
- Dilhèu as rason... repliquèc secaments Levin, virant-se d'esponera. Ben: deman mos cau lheuar d'ora. Jo non desvelharè ad arrés. A punta de dia, gesserè a caçar.
- *Messieurs, venez vite*!, cridèc era votz de Vasenka, que venguie a cercar-les. *Charmante!* L'è desnishat jo! *Charmante!* Qu'ei ua vertadèra Gretchen... E ja èm amics... Vos asseguri qu'ei ua beresa, seguic dident, en un ton de votz que semblaue hèr veir qu'aquera embelinaira creatura auie estat creada solet entada eth e se sentie satisfèt de qué se l'auessen creat tant ath sòn gust.

Levin hec veir que dormie.

Oblonsky, en tot botar-se es simbosses e alugant un cigar, gessèc deth palhèr, e es sues votzes s'anèren perdent.

Levin s'i estèc fòrça a esclipsar-se. Entenie as shivaus rosigar eth hen, e dempús sentec ath patron dera casa e ath sòn hilh màger partir entath camp. A tot darrèr, percebec se com eth soldat s'apraiaue entà domrir en aute costat deth palhèr, damb eth sòn nebot, hilh mendre deth patron.

Entenec ath mainatge explicar ath sòn oncle era impression que l'auien costat es gossets, que li semblèren enòrmes e terribles, e demanar-li a qui auien de cuélher aqueri animaus. Eth soldat, damb votz ronca e miei adormida, responec qu'es caçaires partirien peth maitin entath canet e arien huec damb es sues escopetes, e fin finau, entà desliurar-se des preguntes deth mainatge, li didec:

- Dormís, Vasika, dormís. Se non, ja veiràs se qué se passe...

De seguit eth soldat comencèc a roncar; tot qu'ère en cauma. Solet s'entenie era endilhada des shivaus e eth coacar des becades enes anhassi.

Levin se preguntaue: “Ei possible que jo non siga qu'un èsser negatiu? E s'ei atau, quina colpa n'è?”

Comencèc a pensar en londeman. “Gesserè plan d'ora e sajarè padegar-me. Que i a fòrça becades e tanben folques enes anhassi. En tornar, traparè era carta de Kitty. Dilhèu Stiva age rason. Me tengui pòc energic damb era. Mès qué posqui hèr? Un aute còp çò de negatiu...”

Enes sòns sòmnis entenie era riseta e er animada parlòta des sòns amics. Dauric es uelhs per un moment. Ena pòrta deth palhèr parlauen es dus, ara lum dera lua, plan nauta ja. Esteva Arkadievic comentaue era galhardia dera gojata, en tot comparar-la damb un aueràs nauèth gessut dera crospa, e Veselovsky, damb eth sòn arrir alègre, repetie ues paraules probablaments dites peth campanhard: “Vos, sajatz de gesser-vo'n damb era vòsta...”

Levin repetic, miei adormit:

– Deman a punta de dia, senhors...

E s'esclipsèc.

XII

En desvelhar-se a punta de dia, Levin sagèc de hèr lheuar as sòns companhs.

Vasenka, capenjós, damb es mijes metudes e es cames estirades, dormie tan prigondaments que siguec impossible obtier d'eth ua responsa.

Oblonsky, miei adormit, se remic a gésser tan d'ora. Autanplan “Laska” que dormie cargolhada en extrèm deth hen, se lheuèc, guiterosa e destalentada, estirant e redreçant damb plasèr es pautes deth darrèr.

Levin se caucèc, cuelhec era arma, dauric era pòrta damb suenh e gessec.

Es menaires dormien ath cant des coches; es shivaus dormien tanben. Solet un d'eri minjaue guiterosaments era sua racion de civada. Encara se notaue fòrça umitat.

- Per qué t'as lheuat tan lèu, hilh?, preguntèc era vielha mestresa, damb ton amistós, coma a un vielh coneishut.
- Que vau a caçar, tieta. Per a on me cau anar entà gésser en canet?, preguntèc eth.
- I arribaràs de seguit peth darrèr dera casa, trauessant es nòstes aires, bon òme, e dempús pes canabières, a on traparàs un caminòu, qu'ei eth que te cau seguir.

Caminant de punta, damb es pès descauci, era vielha acompanhèc a Levin, a trauèrs des aires, enquiath camin que l'auie indicat, e ja aquiu, parlèc:

- En tot seguir aguest caminòu, vieratz dret en canet. Es nòsti mossos ager i amièren es shivaus.

“Laska” corrie alègre peth camin. Levin lo seguie damb pas leugèr, rapid, tostemp guardant ath cèu. Volie arribar enes anhassi abantes dera gessuda deth solei. Mès eth solei non perdie eth temps. Era mieja lua, qu'encara illuminaue eth paisatge quan Levin gessec dera casa, ja non ludie mès que coma un tròç de mercuri. Hége dia. Es taques indefinides sus eth camp vesin se vedien ja claraments coma malons de blat. Era arrosada, invisibla encara ena penombra maitiau, e qu'aumplie es nautes canabières, chaupaue a Levin es pès e eth còs enquia mès naut dera cintura. En silenci luminós dera campanha adormida s'entenien es mès teunhes sons. Ua abelha passèc, volant, peth madeish costat dera sua aurelha. Levin campèc damb atencion e ne vedec fòrça d'autes. Totes gessien deth romegàs de brunhon, volauen peth dessús dera canabièra e desparieshien en direccion ath canet. Eth camin, tau qu'auie dit era vielha, amièc a Levin dirèctaments enes paluns. S'aubirauen de luenh peth bugàs que deishauen anar e qu'ath sòn dejós campauen coma indefinides ièrles es esporangis e es mates de genèstes.

Ath bòrd des anhassi e en ambdús costats deth camin, s'i vedien òmes e mainatges qu'auien hèt jadilha aquiu. Èren ajaçadi, dormint, abrigadi damb es sòns caftans. Pas guaire luenh d'eri se distinguien tres shivaus travadi, un des quaus hège trinhonar es cadies que l'estacauen. “Laska” anaue ath cant deth sòn patron, guardant-lo de quan en quan, coma se li demanèsse permís entà aluenhar-se.

En arribar en prumèr ticolet deth canet, Levin revisèc es gisclets dera escopeta e deishèc anar ath gosset. Un des shivaus, un robust polin de tres ans, en veir a “Laska” s'espauric e, quilhant era coa e endilhant, sagèc de partir. Es auti shivaus s'espauriren tanben, e, a guimbets, damb es pautes travades, gesseren deth canet, costant damb es sòns cascos, ena aigua e ena tèrra sablosa, un bronit coma de foetades.

“Laska” se posèc, guardèc as shivaus e dempús a Levin coma se li preguntèsse se qué li calie hèr. Aguest l'amorassèc e, damb un fiulet, balhèc eth senhau de qué podie començar era caça. Era gosseta correc alègraments pera tèrra mofla, se calèc enes anhassi, e non se tardèc a percéber era flaira d'audèths, que, entre es autes mil èrbes palunoses, arraitzes, hloridor e hièms de shivaus, ère era que l'excitaue mès. Ara aguesta flaira s'estenie pertot sus es tèrres palunoses, sense que siguesse aisit precisar d'a on gessie. “Laska” corrie d'un lòc en aute, alendant, fòrça dubèrti es sòns nassi. Era flaira se percebec, de pic, mès intensa. Era gosseta s'arturèc a sec e campèc atentiuaments, trantalhant, coma sense poder precisar encara a on se traparien es audèths, mès segur qu'èren apròp e ne deuie auer un gran nombre. “Laska” auancèc cautelosaments, herucant totes es sègues, quan la distreiguec era votz deth sòn patron.

– “Laska!”, aquiu!, didec Levin en tot senhalar entar aute costat.

Era gosseta guardèc a Levin coma preguntant-li se non serie mielhor que seguisse era cèrca qu'amiaue a tèrme, mès eth patron repetic era orde damb votz sevèra. “Laska” correc entara arriba de tèrra caperada d'aigua que l'indicaue eth sòn patron. Se'n sabie qu'aquiu non i podie auer arren, mès li calie creir. Lo recorrec tot, segura de non trapar arren, e tornèc entath lòc qu'auie deishat. Ara, quan Levin non la shordaue, sabie pro ben çò que li calie hèr, e sense guardar as sòns pès, estramuncant damb es pòsti de tèrra que trapaue peth camin e en.honsant-se ena aigua, mès lheuant-se ath punt damb ua fòrta possada des sues pautes elastiques e fòrtes, comencèc a hèr rondèus ar entorn d'un punt determinat.

Era flaira d'audèths se notaue cada viatge mès fòrta e definida. De ressabuda, era gosseta, semblèc compréner damb claretat qu'un des audèths ère aquiu, a cinc canes, darrèr d'un pòst de tèrra, e s'estèc quieta. Es sues braques pautes non li permetien veir arren ath sò dauant, mès era flaira non l'enganhaue. Quieta, era boca e eth nas plan dubèrts, era aurelha atentiua e era codena tensa e tremolosa solet ena sua extremitat, alendaue peniblaments; mès, damb cautèla, gaudie ena demora e, encara damb mès cautèla, guardaue ath sòn patron, en tot virar-se mès damb es uelhs que damb eth cap.

Levin, damb era portadura qu'eth gosset li coneishie, mès damb ua guardada que li semblaue terribla, auançaue estramuncant e damb ua lentor extraordinària, sivans li semblaue ar animau.

En avertir que “Laska” s'ajocaue entath solèr e daurie era boca, comprenec Levin qu'es becades s'estauen aquiu e, pregant a Diu que non li manquèsse era caça, mès que mès en aqueth prumèr audèth, se filèc ath mès córrer, encara que damb cautèla, de cap a on se trapaue eth gosset. Pugèc eth petit ticolet e en campar entre dus molons de tèrra desnishèc damb es uelhs çò que “Laska” auie flairat: ua becada pro grana, qu'en aqueth moment virèc eth cap entada eri, alonguèc eth còth e s'estèc en actitud d'escotar. Dempús dauric leugèraments es ales, les tornèc a barrar, e, en tot botjar pesadaments era coa, s'aluenhèc, despareishent darrèr d'un des molons.

– Cèrca, “Laska!”, cèrca!, cridèc Levin, ahiscant ath gosset.

“Mès se non i posqui anar”, pensaue er animau. “A on anarè?. D'aciu estant que les flairi e s'auanci non saberè ne a on son ne qué son”. Mès eth patron la possèc damb eth jolh e damb votz excitada li tornèc a cridar:

– Cèrca, “Laska”! Cèrca!

“Ben, ac harè coma vò”, semblèc díder er animau, “mès non asseguri era capitada”. E gessec ath còrrer entà dauant. Ara ja non flairaue arren, non seguie cap de tralha, solet vedie e sentie sense compréner.

A dètz canes deth lòc a on se trapaue abantes se lheuèc ua folca. Eth sòn agudent fiulet e eth bronzinadís caracteristic des ales estrementic er aire: s'entenec un tir e er audèth queiguec ena depression umida. Un aute audèth se lheuèc darrèr d'eth, sense qu'eth gosset intervenguesse. Quan Levin lo vedec qu'ère ja luenh. Mès eth tir l'artenhec. Er audèth volèc encara uns vint passi mès, se lheuèc coma ua pilòta e, dempús, hènt viroletes, queiguec pesadaments en canet.

“Laska” li hec a vier a Levin es dus audèths e aqueth les botèc en casquelh, en tot pensar: “Vai, aué qu'ei ja ua auta causa”.

– Qu'auram ua bona caça, vertat “Laska”?

Levin tornèc a cargar era sua escopeta e se metec de nau en camin.

Eth solei auie gessut ja complètaments. Era lua auie perdut era sua ludentor, encara que blanquinejaue sus eth cèu. Non se vedie ne ua soleta estela. Es molons de tèrra, qu'abantes ludien caperadi pera arrosada argentada, ara èren coma dauradi. Eth blu nueitiu des èrbes s'auie convertit en un verd auriolenc. Es auderèths deth palun cercauen es ombres des arbilhons, près der arriuet. Un voltor ère posat sus un modelhon de blat, campant en un costat e un aute deth canet. Es becades volauen pertot. Un mainatge, descauç, hège córrer as shivaus, travadi encara, en tot arrir-se'n des sòns torpes

movements. Un vielh, seigut, se grataue jós eth caftan. Un aute mainatge correc entà Levin e li didec:

- Senhor, ager i auie fòrça lits.

Levin seguic era sua cacilha, seguit de luenh peth petit.

D'un solet tir, de sòrt, aucic a tres becades dauant eth mainatge, qu'exprimic era sua afogadura hènt diuèrses capviroletes.

XIII

Er arrepervèri des caçaires que ditz que se s'aucís era prumèra pèça, era cacilha serà erosa, siguec vertat. Levin auec ua cacilha afortunada.

Tàs dètz deth maitin entornèc entara casa, espisat e ahaimat, mès erós, dempús d'auer caminat ues trenta *verstas*, damb dètz-e-nau pèces e un gròs lit qu'amiaue estacat ena cintura pr'amor que non i cabie en casquelh.

Es sòns companhs s'auien lheuat ja e enquia e tot auien dinat.

Levin entrèc cridant alègre e vantariòu.

- Ep, guardatz! Dètz-e-nau pèces! Ne pòrti dètz-e-nau.

E se botèc a compdar-les ath sòn dauant, gaudint damb era admiracion, e gaudint tanben damb era enveja d'Esteva Arkadievic. Es audèths non auien eth madeish aspècte de quan volauen o se botjauen graciosaments sus eth solèr, senon qu'èren ja damb plumes passides e força d'eres apegades e caperades de nera sang, mès representauen, plan que òc, ua bona cacilha.

Levin se sentec encara mès eròs en recéber ua carta dera sua esposa, que l'auie hèt a vier un òme.

Kitty li didie:

Sò totafèt ben e alègra. Non te'n hèsques per jo; pòs estar mès tranquil qu'abantes, donques qu'è un aute àngel dera garda. Vlasievna (era lheuador, un nau e important personatge ena vida de Levin) venguec a veder-me e l'auem hèt demorar aciu enquia qu'arribes. Me trapèc complètaments ben. Toti es auti son tanben contents e en bona santat. Non te cau esdegar entà tornar e, s'era cacilha ei bona, demora-te un dia mès.

Es dues alegries qu'auie recebut (era bona cacilha e era carta de Kitty) èren tan granes, que li passèren leù inavertides dues mauparades. Ua ère qu'eth shivau ròi, que per çò que semble auie trabalhat massa eth dia abantes, non minjaue e auie un aspècte aclapat. Eth menaire didie qu'ère crebat.

- Ager lo fatiguèren massa, Constantin Dmitrievic. Rebrembatz que lo heren córrer pendent dètz *verstas* sense cap consideracion.

Ua auta entremieja li costèc de moment un desengust: des provisions que Kitty auie premanit, damb tau abondor que les semblaue qu'aurien viures entà ua setmana, ja non demoraue arren. Levin entornaue dera cacilha, coma abantes auíem dit, damb fòrça hame e, rebrembant damb precision es deliciosi pastissi que les auie codinat era sua hemna, que, en apressar-se ena casa, ne percebie ja era flaira e eth gust ena boca, tau qu'era sua gosseta percebie era flaira dera caça. Tanlèu s'auec des.hèt des sòns utisi, cridèc, donc, a Felip:

- Tè!, a veir aguesti pastissi, qu'amii ua hame de lop.

Era decepcion siguec grana quan li dideren que non solet non restauen pastissi, senon que tanpòc restauen pothi.

- Macareu!, quina hame!, comentèc Esteva Arkadievic, arrint e senhalant a Vasenka. Jo que non patisqui per manca d'apetit, mès aguest... Que semble impossible çò que minge.
- Qué li vam a hèr!, exclamèc Levin guardant ombriuaments a Veselovsky. E demanèc:
- Felip, hè-me a vier carn, donc.
- Era carn que se l'an minjat e es uassi les an lançat as gossets, responec Felip.
- Que m'aurien pogut deishar quauquarren, aumens!, se planhèc lèu plorant, er ahaimat Levin. Alavetz, premanís un audèth, higec, e demana entà jo encara que sigue solet un *porn* de lèit.

Quan s'auec begut era lèit, en bona quantitat, se li passèc er anug e enquia se sentec avergonhat per auè'c mostrat dauant un estranh e arric era escadença.

Tath ser, gesseren de nauèth entath camp a caçar e enquia Veselovsky aucic bères pèces.

Ja de nets, entornèren ena casa.

Autant era anada coma era tornada la passèren plan divertidi. Veselovsky cantaue alègraments; racondaue eth sòn sojorn damb es campanhards que l'auien aufrit vodka e de contunh l'imploraueu “ que non s'ofensèsse”; era meuca qu'auec en voler cuélher auerassi; era sua parlòta picaresca damb era gojata dera propietat vesia e era senténcia de un aute campanhard, que li demanèc s'ère maridat e, en responer-li que non, li didec: “donques mès que guardar as hemnes des auti, te calerie hèr-te'n a vier ua entà tu”. Tot açò lo divertie de tau manèra que, en rebrembà'c, non paraue d'arrir.

- En generau, sò plan content damb eth nòste viatge, didie. E vos, Levin?, preguntèc.
- Jo que ne sò tanben fòrça, responec Levin sincèraments, pr'amor que ja non sentie animositat contra Vasenka, senon, peth contrari, començaue a tier-li afècte.

XIV

Ath londeman, tàs dètz deth maitin, en auer ja recorrut tota era sua propietat, Levin truquèc ena cramba que dormie Vasenka

- Entratz!, cridèc aguest.

Levin entrèc e lo trapèc en calçotets.

- Desencusatz-me, didec Veselovsky, qu'èra en tot acabar es mies ablucions.
- Non vos esdeguetz cap, responec Levin, en tot sèir-se ena parabanda dera hièstra. Auetz dormit ben?
- Coma un soc. Non m'è desvelhat ne un solet viatge.
- Qué prenetz, tè o cafè?
- Arren d'açò: qu'esdejoï fòrt. Credetz-me que ne sò avergonhat, mès ei eth mèn costum. Tanben voleria abantes hèr un petit torn. M'auetz d'amuishar es shivaus.

En auer Levin e eth sòn òste passejat peth jardin e enquia e tot auer hèt gimnastica en trapèci, tornèren entara casa e entrèren en salon, a on ja i èren es senhores.

- Quina magnifica cacilha! Guaires e qué agradiues impressions!, didec Veselovsky en saludar a Kitty, qu'ère seiguda dauant deth samovar. Qu'ei malastre qu'es senhores siguen privades d'aguesti plasèrs!

Un aute còp li semblèc a Levin veir quauquarren umiliant en sòn arridolet, e ena expression de capitada que Veselovsky se dirigic ara sua hemna.

Era Princesa, qu'ère seiguda en extrèm opausat dera taula, ath cant de Maria Vlasievna e Esteva Arkadievic, parlaue deth besonh de hèr vier a Kitty entà Moscòu tara epòca dera jasilha, e Oblonsky cridèc ath sòn costat a Levin pr'amor de parlar-li der ahèr. A Levin, qu'enes dies abantes des nòces li desengustauen es preparatius, que, pera sua insignificància ofensauen era granor de çò que s'auie de realizar, li desengustauen encara mès es que se hègent entara jasilha que s'apropaue, qu'era sua arribada compdauen toti damb es dits. Hège tot çò que podie entà non enténer es convèrses sus era manèra d'enfaishar ath mainatge, se viraue d'esponera entà non veir es bendes infinites e misterioses, es tròci triangulars de tela, que Dolly li balhaue fòrça importància, e d'autes causes parières.

Er eveniment dera neishença deth hilh (donques que non n'auie cap de dobte de qué serie mainatge) que l'auien prometut, mès qu'en eth, a maugrat tot, non i podie creir (tant

extraordinari li semblaue), se li presentaue, d'un costat, coma ua immensa felicitat, tant immensa que li semblaue impossible; e, der aute, coma un eveniment tan misteriós, qu'aqueth supausat coneishement de çò qu'auie de vier, e, per tant, es preparatius que se hègen, coma se se tractèsse d'un eveniment ordinari costat pes òmes, desvetlhaue en eth un sentiment d'ira e d'umiliacion.

Era Princesa non comprenie, ça que la, aguesti sentiments e les atribuie ara indiferéncia e leugeresa des escassi desirs que hège veir eth sòn gendre de pensar enes causes qu'ada era tan l'interessauen, e de parlar d'eres. Atau, donc, non lo deishauen tranquil. Persutaue de contunh enes sues consultes, en explicar-li çò qu'auie hèt, qu'auie encargat a Esteva Arkadievic cercar eth pis, com pensaue apraià'c...

Levin refusaue:

- Que non sai arren d'açò, Princesa... Hètz çò que volgatz...
- Donques mos ac cau decidir. Se non, quan haratz eth cambi?
- Sabi pas, sabi pas... Solet sai que neishen milions de mainatges sense èster amiadi entà Moscòu, autanplan sense mètges... Mès hètz çò que volgue Kitty.
- Damb Kitty qu'ei impossible parlar-ne. Voletz que l'espaurisca? Aguesta primauèra, Natalia Galizina moric per tòrt d'ua mala jasilha.
- Plan ben, plan ben. Coma vos digatz, se harà.

E mostraue un gèst ombriu.

Mès çò que lo tenguie atau non ère era convèrsa damb era Princesa, encara que li desagradèsse, senon era que tenguien Vasenka e Kitty.

Veselovsky ère inclinat entara sua hemna, en tot parlar-li lèu ena aurelha, damb eth sòn arridolet sarcastic, de dominant, e era l'escotaue rogida e damb ua plan visibla emocion. Que i auie quauquarren impur ena actitud d'ambdús.

“Non, aquerò non ei possible”, se dide Levin.

E de nauèth se l'escuriren es uelhs; de nauèth, sense era mès leugèra transicion, descenec dera nautada dera sua felicitat, dera cauma e dera dignitat, e s'en.honsèc en abisme dera desesperacion, dera umiliacion e era ira, e sentec hàstic de tot e de toti.

- Hètz çò que volgatz, Princesa, didec, en tot guardar un aute còp entara sua hemna.
- Be n'ès de pesada, corona de Monomaj!, li didec Esteva Arkadievic, badinant e hènt allusion, non solet ara convèrsa damb era Princesa, senon ara actitud qu'auie Levin e qu'eth auie ja avertit.

Entrèc Daria Alexandrovna e toti se lheuèren entà saludar-la.

Vasenka se lheuèc solet un instant, e, damb era manca de cortesia pròpia des joeni modèrns, se limitèc a hèr ua leugèra inclinacion de cap e tornèc ath cant de Kitty, seguint era sua convèrsa damb era, sense deishar d'arrir.

- Qué tard t'as lheuat aué, Dolly!, didec Levin.
- Macha que m'a balhat plan mala net. A dormit fòrça mau e aué ei de mala encólia, expliquèc Dolly.

Vasenka parlaue damb Kitty de çò de madeish qu'eth dia anterior: d'Anna. Afirmaue qu'er amor li cau botar-lo per dessús des convenences sociaus.

Aguesta convèrsa l'ère desagradiua a Kitty peth hons e peth ton qu'ère amiada e, mès que mès, pr'amor que se'n sabie que veder-la atau damb Veselovsky shordaue ath sòn marit.

Qu'aurie volut interromper-la. Mès Kitty ère massa simpla e innocenta entà saber çò que li calie hèr pr'amor d'artenhè'c, e autanplan entà amagar eth petit e innocent plasèr que li costauen, hemna ara fin, es atencions de Veselovsky. Pensaue, quitament, que dilhèu çò que hesse damb aguesta finalitat poirie èster mau interpretat. Plan que òc, quan preguntèc a Dolly “qué auie Macha” e Vasenka, en èster interrompuda era sua convèrsa, se botèc a guardar a Dolly damb indiferéncia, a Levin li semblèc ua astúcia mancada de naturalitat e repugnància.

- Qué, donc? Anaram aué a cercar misharnons?, preguntèc Dolly.
- Anem... Jo tanben vierè, didec Kitty.

Kitty l'aurie preguntat a Vasenka s'eth vierie tanben. Non hec era pregunta, mès solet de pensà'c se rogic.

En aqueth moment Levin passèc ath sòn costat damb portadura decidida.

- A on vas, Kostia?, li preguntèc intranquilla, ath sòn marit.

Era expression colpabla de Kitty confirmèc a Levin es sues sospeches.

Responec morrudaments, sense ne tansevolhe guardar ara sua esposa.

- Ena mia abséncia a vengut eth mecanician aleman e encara non l'è vist.

Baishèc en pis de baish e encara non auie gessut deth sòn burèu, quan entenec es passi, tan coneishudi per eth, de Kitty, que venguie ara prèssa ath sòn encontre.

- Qué te cau?, preguntèc Levin. Aguest senhor e jo èm ocupadi.
- Desencusatz, didec era ath mecanician, qu'è besonh de dider-li ues paraules ath mèn marit.

Er aleman volec gésser, mès Levin lo tenguec.

- Non vos shordetz.

- Eth tren partís tàs tres, didec er aute. Cranhi non poder arribar ara ora.

Levin non li responec e gessec dera estança amassa damb Kitty.

- Qué me vòs díder?, li preguntèc en francés e sense guardar-la.

Kitty sentie era tremoladera en tot eth sòn còs; auie era sang dera cara perduda; e, en generau, un aspècte lamentable d'aclapament.

Levin n'auie era presentida e non ac volie veir.

- Voi díder... voi dider-te, gasulhèc era. Voi díder qu'atau... atau ei impossible... impossible de víuer. Qu'aquerò ei un martiri...

- Non hèsques scènes aciu, l'interrompec Levin damb irritacion. Que pòt vier gent...

Qu'èren, plan que òc, en ua cramba de pas. Kitty volec entrar ena deth costat, mès aquiu i ère era anglesa balhant-li era leçon a Tania.

- Gescam en jardin, proposèc, en veir aquerò.

En jardin trapèren ath campanhard que ne tenguie compde e qu'ère en tot netejar eth caminòu. Sense tier en compde ja qu'eth jardinèr lo vedie, qu'era ploraue e eth ère esmoigut e es dus auien er aspècte de patir un gran malastre, auancèren ara prèssa. Solet pensauen qu'auien besonh de dar-se explicacions, de disuadir-se mutuauments e d'aguesta sòrta desliurar-se deth martiri qu'ambdús experimentauen.

- Atau qu'ei impossible de víuer. Jo patisqui, tu patisses... E per qué?, didec Kitty quan, ara fin, s'aueren seigut en un banc solitari, en un cornèr deth passèg des telhs.

- Ditz-me ua causa, repliquèc Levin, en tot botar-se ath sòn dauant e dera madeisha manèra qu'era net anteriora: es punhs crispadi, sarradi contra eth sòn pièch, es cames dubèrtes, quilhada era esquia e eth cap, era guardada fixa enes uelhs dera sua hemna. Non auie ena sua postura, en sòn ton, quauquarren inconvenent, impur, umiliant entà jo? Ditz-me era vertat.

- L'auie, cohessèc Kitty, damb votz tremolosa. Mès, Kostia, se desencusèc, se qué posqui hèr jo? Aguest maitin volí cuélher un aute ton; mès aguest òme... Per qué aurà vengut?, higec entre somics que batanauen tot eth sòn còs, que ja anaue aumentant pera sua prenhesa. Tant erosi qu'èrem!

Eth jardinèr podec campar, damb suspresa, se com prumèr anauen es dus pressadi, encara qu'arrés les acaçaue, e tristi e que, dempús, quan arren particularaments alègre s'auie podut passar en aqueth banc, tornauen damb es ròstres tranquils e enquia radiants.

XV

Tanlèu auec acompanhat ara sua hemna enquiath solèr de naut, Levin entrèc ena part dera casa que s'estaue Dolly. Aguesta ère tanben fòrça desengustada aqueth dia. Daria Alexandrovna se passejaue pera cramba e didie airosa e energicaments, enquia damb ràbia, ara mainada, que s'estaue arraulida en un cornèr somicant.

- E te demoraràs aquiu, en aguest madeish lòc, pendent tot eth dia. E minjaràs soleta. E non veiràs cap pipa. E non te harè cap vestit. A!, qu'ei ua mainada pervèrsa, expliquèc a Levin. D'a on treirà aguestes males inclinacions?

Levin se sentec contrariat. Volie consultar a Dolly eth sòn ahèr e vedec que venguie en ua mala escadença.

- Mès, se qué ei çò qu'a hèt, preguntèc damb indiferéncia.

- Era, damb Gricha, a vengut aquiu a on posse eth jordon e aquiu... que non te posqui díder se qué hègen. Mil viatges trapi mens a miss Elliot. Aguesta auta anglesa que non susvelhe arren, ei ua maquina. Imaginatz-vos qu'era petita...

E Maria Alexandrovna condèc çò qu'era cridaue “eth crim de Macha”.

- Aquerò que non vò díder arren, non vò díder cap mala inclinacion; qu'ei ua coquineria de mainatges e arren mès, la padeguèc Levin.

- Mès veigui que tu tanben ès desengustat, avertic Dolly. Per qué as vengut?, li demanèc. Qué se passèc en salon?

Peth ton des preguntes comprenec Levin que li serie aisit díder a Dolly çò que volie.

- Que non siguí aquiu, en salon, expliquèc. È estat en jardin, parlant solets damb Kitty... Mos auem pelejat un aute viatge, ja eth dusau dès que venguec Stiva.

Dolly lo guardèc damb uelhs intelligents e comprensius.

- E ditz-me, damb era man en còr, seguic Levin, non i auie... non en Kitty, non, mès òc en aguest senhor... un ton que pòt èster desagradiu e enquia ofensiu entath marit?

- Com t'ac diderè...? trantalhèc Maria Alexandrovna. Demora-te en cornèr, ordenèc a Macha, que, en campar un arridolet en ròstre de sa mair, s'aue virat. En ambient deth gran mon, seguic dident Dolly a Levin, qu'ei atau coma se tie tota era joenesa; a ua hemna joena e beròia li cau hèr era cort, e eth marit mondan li cau, ath delà, èster content dera capitada dera sua hemna.

- Òc, òc, responec Levin ombriu. Mès, tu ac as campat?

- Non solet jo, senon tanben Stiva ac campèc. De seguit, dempús deth tè, me didec: *Je crois que Veselovsky fait un petit brin de cour a Kitty.*
- Plan ben, que ja sò tranquil. Lo vau a hèr enlà de seguit dera casa.
- Se qué dides? Ès hòl?, cridèc Dolly espaurida. Tè, Kostia, solatja-te, li demanèc. Dempús, en dirigir-se ara mainada, arrint, li didec: Ara que pòs anar damb Fanny. E higec a Levin: Non, se vòs, vau a parlar damb Stiva. Eth se lo harà a vier. Li posqui díder que demores convidadi... que non conven entara nòsta casa...
- Non, non. Que l'ac voi díder jo.
- Mès, vas a pelejar damb eth?
- Non serà bric tragic; ath contrasri, me divertirè. De vertat. Òc, òc, serà fòrça divertit, assegurèc, es uelhs ludents entre alègres e menaçaires.
- Ara, defenec ara mainada, te cau perdonar ara petita criminau.

Era colpabla les guardèc e se demorèc indecisa, eth cap clin, guardant de reuelh a sa mair, cercant era sua guardada.

Daria Alexandrovna campèc, plan que òc, ara mainada e aguesta, plorant, venguec a refugiar-se ena hauda de sa mair. Dolly li botèc era man, prima e fina, doçaments, coraumens, sus eth cap e l'amorassèc damb doçor.

Levin gessec pensant: “Se qué auem en comun damb eth?”. E se filèc decidit de cap ara cèrca de Veselovsky.

En arribar en vestibul, balhèc era orde d'aganchar eth *landolé* entà vier ena estacion.

- Ager se trinquèc eth ressòrt, responec eth lacai.
- Alavetz, un aute coche quinsevolhe. Mès, lèu... A on ei eth convidat?

Levin trapèc a Vasenka en moment qu'aguest, en tot auer trèt dera mala es causes, se provaue es calçons de montar.

Ja siguesse qu'en ròstre de Levin i auie quauquarren especiau o ben qu'eth madeish Vasenka auesse comprenut que *ce petit brin de cour* qu'auie començat resultaue inoportun en aquera familha, çò de cèrt ei qu'era entrada de Levin ena cramba lo trebolèc, autant coma ei possible en un òme de gran mon.

- Vos montatz damb calçons?, li preguntèc Levin.
- Òc, qu'ei plan mès net, responec Vasenka, en tot méter era sua gròssa cama sus ua cagira e crochetant eth darrèr gahet deth calçon. E arrie un aute còp, en tot hèr veir qu'estaue alègre e tranquil.

Sense cap de dobte que Vasenka ère un bon gojat, e en aqueth moment auie ua guardada de bontat e enquia de timiditat.

Levin sentec pietat d'eth e vergonha de se madeish, per pas qu'anaue a balhar en èster eth patron dera casa.

Sus era taula i auie eth paishon qu'eri auien trincat peth maitin, en voler quilhar bèri pesi. Levin cuelhec aquera rèsta deth paishon e, sense badar boca, se metec a trincar encara mès era punta.

Dempús un long silenci, fòrça incomòde entàs dus, Levin seguic:

- Volia...

Carèc un aute còp.

De pic, se'n brembèc de Kitty e de tot çò que s'auuie passat, e guardant fixaments enes uelhs de Veselovsky, li didec:

- Qu'è manat aganchar es shivaus entà vos.
- Se qué vò díder aquerò?, preguntèc Vasenka. A on me cau anar?
- Entara estacion deth camin de hèr, contestèc Levin, ombriu e arrincant trocets de husta deth paishon.
- Partitz vos?, s'a passat quauquarren?
- Se passe que sò en tot demorar a uns convidadi, prononcièc Levin damb energia. E ara prèssa, ath temps qu'arrincaue mès trocets de husta deth paishon damb es puntes des sòn fòrts dits, seguic: non, que non demori a cap convidat ne s'a passat arren; mès vos demani que partigatz d'aciu çò de mès lèu pòssible. Vos que podetz explicar-vos coma volgatz era vòsta escassa cortesia.

Vasenka se quilhèc, capinaut, en tot auer comprenut ara fin.

- Mès jo vos demani ua explicacion, didec, damb accent fèrm.
- Non vos posqui explicar arren, repliquèc Levin tranquilla e doçaments, reprimint era tremolor des sues pometes. Que serà mielhor entà vos de non preguntar-me.

E coma auie ja acabat d'esbocinar es tròci de paishon que ja èren trincadi, Levin agarrèc es extrèms deth tròç que restaue e, encara que resistent, lo trinquèc tanben a bocinets. A tot darrèr, agarrèc ath vòl ua estèra que queiguie en solèr.

Solide qu'er aspècte d'aqueri forçudi braci, des muscles en fòrta tension, era decision que hègen veir es sòns uelhs ludents, era tranquilitat e seguretat dera votz, posada e serèna, convencèren a Vasenka mès qu'es sues paraules. Atau, arroncilhèc era espatla, arric damb mensprètz e solet didec:

- Poirè veir a Oblonsky?
- Lo manarè aciu ara madeish.

- Què pècs!, comentèc Esteva Arkadievic en condar-li eth sòn amic que lo hegen enlà dera casa; e, en tot trapar a Levin en jardin, a on aqueth se passejaue ara demora de veir era gessuda deth sòn òste, li didec:
- *Mais s'est ridicul*! Quin can te laire? *Mais s'est du demier ridicul*! Qué tie d'estranh qu'un joen...

Mès eth punt qu'eth can auie lairat a Levin encara hège mau, plan que òc, pr'amor qu'aguest s'esblancossic de nauèth e repliquéc ath mès córrer:

- Se te platz, non me digues arren. Non posqui hèr ua auta causa. Senti fòrça vergonha dauant de jo e dauant d'eth. Mès me pensi qu'entada eth non serà ua grana pena partir e, ça que la, era sua preséncia mos ei desagradiua entara mia hemna e entà jo.
- Mès aquerò ei ofensiu entada eth. *Et puis s'est ridicul.*
- Eth sòn sojorn aciu ei entà jo, ofensiu e penible (e non per tòrt mèn). Sabi pas se per qué li cau patir...
- Mès jo non me demoraua aquerò dera tua part. *On peut etre jaloux, mais a ce point c'est du dernier ridicul!*

Levin se virèc ara pressa d'esponera e se n'anèc entath hons deth jardin, a on contunhèc, solet, es sòns passègi.

Non se tardèc a enténer eth bronit deth car, e, entre es arbes, vedec se com Vasenka, seigut sus un molon de hen (per malastre eth car non auie eth sèti ben apraiat) damb era sua casqueta escocesa calada, en tot balançar-se damb es secodudes deth car en passar pes clòts o sauvar es pèires, s'aluenhaue pera avenguda.

Dempús vedec qu'eth lacai gessie ath mès córrer dera casa e arturaue eth car.

- Qué se passarà, pensèc Levin.

Se tractaue deth mecanician aleman, que d'eth se n'auie desbrembat totafèt.

Eth mecanician, après fòrça salutacions, li didec quauquarren a Veselovsky, pugèc en car e aguest seguic damb dus viatjaires.

Esteva Arkadievic e era Princesa èren fòrça indignadi per anament de Levin. Eth madeish se sentie non solet ridicul de bèra manèra, senon enquia avergonhat e colpable. Mès en tot rebrembar çò qu'eth e era sua hemna auien patit, en preguntar-se s'aurie obrat madeish un aute viatge, Levin se contestaue qu'en ua analòga escadença, agirie madeish.

Mès, tath finau deth dia, e a despièt der incident, toti, exceptat era Princesa, que non perdonaue ath sòn gendre aquera descortesia, èren extraordinàriaments animadi e alègres, coma les sòl passar as mainatges quan acabe eth sòn castig, o damb es persones granes qu'acodissen a ua recepcion oficiau en acabar es ceremònies.

Atau que pera net, en abséncia dera Princesa, parlauen dera gessuda forçosa de Vasenka coma se siguesse aigua passada. E Dolly, qu'auie heretat de sa pair eth don de condar es causes damb gràcia, les hège estarnar d'arrir quan, per ennan viatge, e tostemps damb naues invencions umoristiques, condaue qu'era ère a mand de botar-se lacets entà ludir-se dauant er òste e gésser atau en salon, quan entenec eth bronit deth car.

- E se qui s'estaue en eth?, didie. Eth madeish Vasenka! Damb era sua casqueta escocesa e es calçons, seigut sus eth hen. S'aumens auessen ordenat premanir-li eth *landolé*!... E dempús enteni: “demoratz, demoratz”. Me pensè: qu'an auut pietat d'eth. Mès veigui que hèn a seir a un vielh aleman e ada eth lo lhèuen, e hèn que vage de pès. E adishatz as mèns lacets!, acabaue hènt veir que se trapaue fòrça contrariada. Era mia mèuca qu'ère certana.

XVI

Daria Alexandrovna realizèc eth sòn prepaus de vier a tier-li ua visita a Anna. Comprenie qu'es Levin auien rasons prigondes pr'amor de non voler relacionar-se entad arren damb Vronsky e n'ère segura de qué eth sòn viatge aclaparie ara sua fraia e costarie un desengust ath sòn cunhat; mès, de un aute costat, consideraue un déuer sòn, visitar a Anna e desiraue mostrar-li que, a maugrat eth cambi dera sua situacion, es sòns sentiments entada era non auien variat.

Entà non costar a Levin naui anugi, Daria Alexandrovna ordenèc logar en pòble es shivaus de besonh. Mès, eth sòn cunhat, en saber-se'n, se sentec desengustat e l'ac repoteguéc viuaments.

- Per qué te penses que m'a de shordar eth tòn viatge? Non m'as dit ne un solet còp que i volies anar, ath delà, se me resulte desagradiu, mès me'n serie encara se non profites es mèns shivaus. Eth hèt de qué les lògues en pòble qu'ei un motiu de desengust entà jo. Mès, que i a ua auta causa encara pejor, qu'ei que se comprometeràn e non compliràn era sua paraula. È, coma sabes, è pro shivaus e boni, e coches, se non me vòs ofensar: cuelhe-les entath tòn viatge.

Daria Alexandrovna li calec acceptar er aufriment deth sòn cunhat e aguest, eth dia fixat premanic entath viatge quate shivaus, e damb ua acompanhada de trabalhadors dera propietat que venguie a pè e a shivau, gesseren de cap ad aqueth destin.

Qu'ère un gran parrabastatge entà Levin, pr'amor qu'auie de besonh des shivaus entara Princesa e era lheuador, que les calie partir alavetz tanben; mès eth déuer d'ospitalitat l'empedie perméter que Daria Alexandrovna li calesse cercar en auta gent. Sabie, ath delà, qu'es vint robles que li demanuen ara sua cunhada pes shivaus èren entada era ua pesada carga, dada era sua mala situacion economica.

Era acompanhada ère fòrça barrejada e bric ludenta, mès Daria vierie atau damb absoluda seguretat, aisidaments e laguens eth madeish dia, ena propietat de Vronsky.

Per conselh de Levin, Daria Alexandrovna gessec abantes dera auba. Eth camin ère bon e eth coche comòde; es shivaus corrien leugèrs; e ath dauant, ath cant deth menaire, en sèti deth lacai, i anaue er encargat que, en sòrta d'aqueth, auie manat Levin, entà màger seguretat. Dolly s'esclipsèc e non se desvelhèc enquiara aubèrja qu'en era les calie cambiar de shivaus.

Daria Alexandrovna prenec eth tè ena madeisha casa de Sviajsky a on Levin se posaue enes sòns viatges. Parlèc damb es hemnes, es mainatges e eth vielh sus eth comde Vronsky, que d'eth eth vielh hec grani elògis.

Tàs dètz deth maitin seguic eth sòn viatge.

Quan s'estaue en casa, ocupada constantaments enes ahèrs que li balhauen es mainatges, Daria Alexandrovna non auie temps entà pensar en cap auta causa; mès ara, pendent es quate ores que se tardèc aguesta part deth viatge, acodiren ena sua ment toti es rebrembes dera sua vida e les anèc repassant enes sòns aspèctes mès diuèrsi. Es sòns pensaments, qu'ada era madeisha li semblauen estranhs, volèren tanben entàs mainatges. Era Princesa e Kitty (non fidaue guaire en aguesta) l'auien prometut cuedar-les. Ça que la, ère preocupada per eri. “Dilhèu”, cranhie, “Macha començarie damb es sues coquinaries. Dilhèu un shivau caushiguèsse a Gricha, o Lilly patisse ua auta indigestion”. Dempús pensèc en avier. Prumèr, en avier immediat: “En Moscòu, entad aguest iuèrn, les calerie cambiar de pis. Auram de cambiar es mòbles deth salon, e hèr-li un abric ara hilha màger”. Dempús, er avier des sòns hilhs: “Es mainades, mens mau, non aufrissen tantes complicacions; mès, es mainatges!”. E se didec: “Qu'està ben que m'ocupe de Gricha ara pr'amor que sò mès liura e non è d'auer cap hilh. Damb Stiva, plan que òc, que non me cau compdar. En tot seguir atau e damb era ajuda dera bona gent, amiarè entà dauant as mèns hilhs. Mès se torni a vier prenhs...” E Dolly reflexionèc qu'ère fòrça injust considerar es dolors de jasilha coma senhau dera malediccion que pese sus era hemna. “Ei tan pòca causa en comparèr damb çò que còste elevar-les!”, se didec, rebrembant era darrèra pròva qu'auie passat en aguest sens e era mòrt deth sòn darrèr mainatge. E li venguec en cap era convèrsa que, a prepaus d'aquerò, auie auut damb era irèua dera casa a on auie cambiat es shivaus. Aquera, ara demana de Dolly de s'auie hilhs, responec alègraments:

- Qu'auí ua mainada, mès Diu se la hec a vier. Aguest Quareme l'acogué.
- E ac sentes fòrça?, preguntèc, tanben, Daria Alexandrovna.
- Per qué ac è de sénter?, contestèc era joena. Eth vielh qu'a encara fòrça arrèilhs autanplan sense era. E me daue fòrça trabalh. Non podia atier a d'autes ahèrs mès importants... Non podia trabalhar ne hèr arren mès qu'acupar-me d'era...Qu'ère un hàstic.

A Daria Alexandrovna aguesta responsa l'auie semblat repugnanta enes pòts d'aquera simpatica gojata, qu'eth sòn ròstre exprimie bontat; mès ara, en rebrembar sense voler aqueres paraules, se didec que, a maugrat eth cinisme qu'auie en eres non deishaue d'auer un shinhau de vertat. Pensaue alavetz Daria Alexandrovna enes sues prenheses: enes estavaniments, eth mau de cap, era indiferéncia entà tot e, mès que mès, ena deformacion, ena sua lejor. “Era madeisha Kitty, joeneta e tan beròia, a perdut fòrça. Jo, en èster prenhs, me torni orribla.”. “Dempús es jasilhes, es terribles patiments e eth

moment mès terrible encara d'amainadar... E balhar era popa, es nets sense dormir, es crebasses, es dolors irresistibles se se retire era lhet...” E en tot rebrembar aqueri dolors qu'auie passat en lèu toti es sues jasilhes, Daria Alexandrovna s'estrementic. “E de un aute costat, seguic, es malauties des petits, es nets de velha, es dies sancers sense pòsa, damb era costanta inquietud dera pòur ara mòrt”. “E es desengusti dera educacion des hilhs? Eth “crimen” dera petita Macha en jardin, es classes damb es mainatges, eth latin malaisit e incomprensible entada eri. E, se coma finau, arribe era mòrt...” E Daria Alexandrovna rebrembèc, damb dolor e orror prigond, era mòrt e er acogament deth sòn darrèr mainatge, atacat pera terribla diftèria: es gèsti orrorosi costadi pera tossiquèra e es estofaments; era escodentiua dera gòrja atacada, plea de pudesenques e holades nafres, eth darrèr esfòrç damb era imminenta asfixia (gessudi e sanguinolents, es uelhs; congestionades es faccions, holades, crevant es venes; crispades es mans; doblegades era espatla es es cames). Dempús eth petit taüt, tan funèbre a maugrat des sòns colors clars (ròsa e blanc) e es sòns ornaments de passamanaria; eth redge cosset, de fronteta esblancossida damb retortilhs ròis; era boqueta, morada, dubèrta coma en gèst d'estranhesa. Dempús eth esmovent adiu finau, eth lugubre martelage sus es claus que tenguien era tapa dera caisha, era partida dera acompanhada; tot entre era indiferéncia dera gent. E mentretant, era, en sòn dolor de mair, ena angoisha dera opression deth sòn pitrau, que li nudaue era gòrja, se sentie morir, e lèrmes de huec corrien pes sues caròles.

“E tot entà qué?”, seguie era ment de Daria Alexandrovna. “Qué ne resultarà de tot açò? Víuer sense un moment de tranquillitat, ja prenhada, ja balhant era popa; tostemp de mala encólia, pelejant, torturant-me jo e torturant as auti, costant repugnància ath mèn marit. Atau aurè passat era mia vida e gesseràn mainatges malerosi, mau educadi, dilhèu mainatges gandiaires. Ja aguest an, se non auessem passat er ostiu en çò de Levin, sabi pas se qué auríem hèt. Ei vertat que Kostia e Kitty son tan delicadi que non mo n'encuedam, mès aquerò non pòt durar. Tanben eri auràn mainattges e non mos poiràn ajudar; ara madeish ja vam mau de recursi. Qui mos ajudarà? Papa, que ja s'a demorat sense arren? Atau que ne tansevolhe poirè educar as mainatges. Dilhèu ac poiria hèr damb era ajuda de d'auti, mès umiliant-me... E supausem çò de mielhor: qu'es mainatges non se morisquen e les posca educar de bèra manèra. En aguest cas era soleta causa qu'artenherè ei que non vagen peth mau camin. E entad açò auí tant de trabalh, passè tant de patiment? Entad açò perdí era mia vida!”

De nauèth Dolly rebrembèc es paraules dera joena campanharda e un aute còp pensèc qu'èren repugnantes; mès non podec deishar de repetir-se qu'en eres i auie ua part de vertat.

- Qué? Encara èm luenh?, preguntèc ara suspresa ar encargat, pr'amor d'esdegar-se d'aqueri pensaments.
- Dès aguest pòble, sivans diden, i a sèt *verstas*.

Eth *landolé* après auer trauessat eth carrèr principau deth pòble, arribèc en un pontet, que per eth, parlant damb votzes alègres e sonores, passejaue un grop de hemnes, damb hardèus cargadi enes sues espatles. Es hemnes s'arturèren en tot guardar damb interès eth coche. Totes aqueres cares li semblèren a Daria Alexandrovna sanes e alègres e qu'amuishauen era alegria de víuer.

“Toti viuen, toti gaudissen”, contunhèc pensant, tant que passaue peth dauant des hemnes, trauessaue eth pontet e, amiada damb un bon galaup, entraue ena montanha. Anaue comòda, leugèraments, doçaments crossada, mès seguie damb es neri pensaments. “Toti gaudissen, òc e jo vau coma s'auessa gessut dera preson, coma s'auessa abandonat eth mon. Solet ara, per un moment, me n'è encuedat de tot... toti viuen... aguestes hemnes e era fraia Nataly, e Varenka e Anna, que vau a veir, solet jo non viui.

“E criticar a Anna...”, pensèc dempús. “E per qué? Sò jo mielhor? Aumens è un marit qu'estimi... Non coma jo voleria, mès l'estimi... Tant qu'Anna non estimaue ath sòn. Quina colpa n'a era? Era que vò víuer. Diu mos a imprimit aguest desir ena amna. Qu'ei possible que jo auessa hèt çò de madeish. Enquia ara sabi pas s'è hèt ben o mau en escotar-la en aqueth moment terrible que venguec ena mia casa, en Moscòu. Alavetz deuí deishar ath mèn marit e començar de nau era mia vida. Podia estimar e èster estimada reauments. Dilhèu ei mès aunèst çò que hèsqui ara? Non m'inspire cap de respècte. N'è besonh”, pensèc en tot referir-se ath sòn marit, “e lo tengui. Aquerò ei mielhor? Alavetz jo podia agradar, encara; me restaue beresa”. Daria Alexandrovna sentec ara talents de guardar-se en miralhet qu'amiaue ena sua bossa de viatge e siguec a mand de trèir-lo. Mès en veir ath menaire e ar encargat en sèti deth dauant, pensèc que bèth un d'eri podie virar eth cap e veder-la en aquera actitud e se sentec avergonhada deth sòn prepaus.

Daria Alexandrovna deishèc anar aquera idia, mès, antaplan sense guardar-se en miralh, pensaue qu'encara non ère tard entà un nau amor; e rebrembèc a Sergi Ivanovic, qu'ère particularaments amable damb era, e ar amic de Stiva, eth brave de Turovsin, que suenhèc ath sòn costat as mainatges quan aguesti aueren era escarlatina e qu'ère encamardat d'era; e tanben a un òme, plan joen encara, que li didie, coma li condèc eth sòn pròpi marit, que “era ère era mès beròia de totes es fraies”. E es aventures mès irrealizables e passionaus se presentèren ena sua imaginacion.

“Anna obrèc ben e non serè jo que la repotèga. Ei erosa, hè erós a un aute òme e non estarà aclapada coma jo. Solide que, coma tostemp, estarà fresca, espirituau e plia d'interès per tot”, pensaue Daria Alexandrovna. E ua riseta de dolenteria arroncilhaue es sòns pòts, sustot pr'amor que, en pensar en idilli d'Anna, s'imaginaue entada era madeisha un idilli semblable damb er òme que hargaue era sua imaginacion hòlaments enamorat d'era. Tanben era, coma Anna, l'ac revelarie ath sòn marit. E es imaginàries suspreses e conseqüent trebolament d'Esteva Arkadievic la heren arrir.

Damb aguesti pensaments arribèren en marrèc qu'auie de deishar eth camin entà entrar en Vosdvijenskoe.

XVII

Eth menaire arturèc es shivaus e campèc a veir se trapaue a bèth un, pr'amor de preguntar-li sus era clòsa. Darrèr, en un camp de blat, près d'un car, seigudi sus era tèrra, se vedien diuèrsi campanhards.

Er encargat se botèc a cridar-les sorrisclant.

Eth airegòt que costaue eth caminar deth coche, arturat ja, s'auie esbugassat, e er aire ère en cauma. Es tabans s'aganchèren as shivaus, caperadi de sudor, e aguesti se defenien d'eri rabiosaments botjant de contunh eth cap, es pautes e era codena. Cessèc eth bronit metalic des dalhes, qu'èren en tot esmolar es campanhards.

Un d'eri se lheuèc e se filèc entath coche, caminant tot doç, damb cautèla pr'amor de vier damb es pès descauci sus un camin resec e plen de calhaus.

- Mès de prèssa, guit,!, cridèc er encargat. A veir s'arribes d'un còp!

Eth vielh de peus blanqui, retortilhadi e estacadi damb ua tireta de crospa d'arbe, d'esquia doblegada, tacada de sudor, esdeguèc eth pas, caminant a petits guimbets e, en arribar en coche, damb era sua man dreta, ennerida e arropida peth solei, er aire e es ans, agarrada ath parahanga, e damb eth pè quèr quilhat, didec damb gèst obsequiós:

- Preguntatz per Vosdvijenskoe, era casa des senhors, era clòsa deth Comde? Donques tanlèu gescatz d'aciu, traparatz un marrèc ena quèrra. Seguitz dret eth camin que vos amiarà aquiu. E a qui vatz a veir? Ath madeish Comde?
- E didetz-me: son ena casa, brave òme?, preguntèc Daria Alexandrovna sense saber de quina manèra, autanplan damb aqueth campanhard, li calie parlar d'Anna.
- Me pensi que i son, didec eth vielh, baishant eth pè quèr e quilhant eth dret pr'amor de balhar ara repaus ad aguest, que deishèc en povàs era sua tralha, en tot mercar claraments es cinc ditz. Me pensi que son en casa, contunhèc, damb talents de parlar. Ager tanben vengueren convidadi... Qu'an tostemps ua grana quantitat de convidadi. Qué voletz, idolèc ath sòn torn, a un mosso que li cridaue quauquarren deth car estant. Dempús seguic: Qu'ei aquerò... Hè pòc passèren toti per aciu, a shivau. Volien veir eth rastolh... Ara solide que son en casa... E vos se qui ètz?
- Nosati viem de fòrça luenh, didec eth menaire. Atau, donc, qu'ei près d'aciu?
- Te digui qu'aciu madeish. A pòca distància, didie eth campanhard, en tot passar era sua man dreta pera aleta...

Un joen, san, fòrt, s'apressèc tanben e l'interrompec.

- Sabetz se i aurà trabalh tara cuelheta?
- Sabi pas, amic.
- Atau, donc, vies tara quèrra e arribaràs dirèctaments aquiu, acabèc eth campanhard, en tot hèr-se enlà de mala encólia des viatgèrs.

Eth menaire hec córrer as shivaus, mès, quan cuelhie eth marrèc, eth vielh, les cridèc:

- Pòs-te, estimat!, pòst-te! Torna!

Eth menaire arturèc es shivaus.

- Aquiu que vie eth madeish senhor, tornèc a cridar eth campanhard. Vedetz se com corren.

E senhalaue a quate cavalièrs e a dues persones qu'anauen en un *charaban*, e qu'ère Vronsky, eth sòn joquei, Veselovsky e Anna montadi en dus shivaus, e era princesa Barbara e Sviajsky, qu'ocupauen eth *charaban*. Auien gessut dera clòsa entà hèr un torn e veir se com trabalhauen enes rastolhs es maquines nauèraments aquerides.

En veir eth coche es cavalièrs pressèren eth caminar des sòns shivaus. Dauant, ath costat de Veselovsky, venguie Anna, qu'amiaue damb pas tranquil eth sòn shivau anglés, petit e fòrt, de peu e coa cuerta. Eth beròi cap d'Anna, damb es sòns peus neri, que subergessien deth naut chapèu, es sues espatles dretes, de forma fina, era sua actitud tranquilla e graciosa, formauen ua polida estampa d'amazòna que, ath còp que l'admirèren, aumpliren a Dolly de suspresa.

Ara prumeria li semblèc un shinhau inconvenent qu'Anna montèsse a shivau. Daria Alexandrovna consideraue aquerò coma ua vantariada que non hège ara sua situacion. Mès, quan la vedec d'apròp, remetec aqueth judici. Qu'ère tot tan simple, tranquil e digne ena figura e actitud d'Anna qu'arren podie resultar mès naturau.

Ath sòn costat, sus er afogat shivau militar, en tot alongar entà dauant es sues gròsses cames, damb era sua casqueta escocesa de longues cintes que flotauen peth darrèr, visiblaments capinaut d'eth madeish, venguie Vasenka Veselovsky.

Daria Alexandrovna, en arreconeisher-lo, non podec tier un arridolet.

Darrèr venguie Vronsky. Montaue un shivau de pura sang, de color baiard escur e que semblaue agitat peth galaup. Pr'amor de retier-lo, Vronsky li calie tirassar fòrtaments des retnes.

Lo seguie un òme vestit de joquei.

Sviajsky damb era Princesa, en un *charaban* nau, amiat per un magnific shivau nere de corses, venguie darrèr madeish des cavalièrs.

Quan Anna arreconeishec a Dolly ena petita figura de hemna arraulida en un cornèr deth vielh *landolé*, eth sòn ròstre s'illuminèc d'alegria.

- Era!, sorrisclèc.

E lancèc eth sòn shivau ath galaup.

En arribar ath cant deth *landolé*, sautèc sense cap ajuda, e, en tot recuélher eth vòl des sues haudes d'amazòna, correc ar encontre de Dolly.

- Jo m'ac demoraua e non gausaua demorar-m'ac... Quina alegria! Non te pòs imaginar era mia alegria, didie Anna, ja amassant eth sòn ròstre ath de Dolly e punant-lo, ja hènt-se enlà un shinhau e campant-la, corauments. Quina alegria, Alexei!, li didec a Vronsky, que sautaue deth shivau e s'apressaue ada eres.

Vronsky, en tot trèir-se eth sòn chapèu gris, saludèc a Dolly.

- Non sabetz se guaire mos alègre era vòsta arribada, didec, en tot balhar un especiau significat as sues paraules e damb un franc arridolet, que desnishaue es sòns fòrts e blanqui dents.

Vasenka Veselovsky, sense baishar deth shivau, se treiguec era sua casqueta e saludèc a Dolly, agitant leugèraments es cintes peth dessús deth sòn cap.

- Qu'ei era princesa Barbara, responec Anna ara guardada interroganta de Dolly, quan s'apressèc ada eri eth *charaban*.

- A!, didec Daria Alexandrovna. E, contra eth sòn desir, eth sòn ròstre exprimic maucontentament.

Era princesa Barbara ère tia deth sòn marit. Dolly la coneishie dès hège fòrça temps e non l'inspiraue cap de respècte. Se'n sabie que s'auie passat tota era sua vida viuent coma un parasit enes cases des sòns parents rics; mès eth hèt qu'ara s'estèsse ena de Vronsky, òme totafèt d'autrú ada era, ac sentec coma ua ofensa entara familha deth sòn marit. Anna se n'encuedèc dera expression de desengust que se pintaue en ròstre dera sua amiga e se confonec; se rogic e estramunquèc damb eth vòl dera sua hauda d'amazòna, qu'auie deishat d'anar en aqueth moment.

Daria Alexandrovna s'apressèc ath coche, que s'auie arturat, e saludèc heredaments ara Princesa.

Sviajsky, que tanben coneishie, li preguntèc se com se trapauen er extravagant deth sòn amic e era sua joena esposa, e dempús de hèr un còp de uelh as shivaus, que non formauen parelha, e ath *landolé* qu'auie es aletes recompausades, Sviajsky prepausèc as daunes que passèssen en *charaban*.

- Non, contunharè en aguest veïcle, refusèc Dolly.

- Eth shivau ei tranquil e era Princesa mene ben, persutèren.

- Non, demoratz-vos coma estatz, decidic Anna. Nosates vieram en *landolé*.

E, agarrant a Dolly peth braç, se la hec a vier damb era en aqueth coche.

Daria Alexandrovna guardaue damb interès eth *charaban*, tan luxós coma non l'auie vist jamès; as magnifics shivaus; e a totes aqueres persones que l'entornejauen, tant elegantaments vestides, tan ben jargades. Mès çò que mès l'estonaue ère eth cambi que notaue ena sua estimada Anna. Ua auta hemna mens observaira o que non auesse coneishut abantes ara sua cunhada e, sustot, que non auesse pensat çò que pendent eth viatge auie pensat Dolly, non aurie observat arren de particular en era. Mès ara Dolly ère estonada de trapar en Anna aquera beresa que solet enes moments de delèri d'amor se ve enes hemnes. Tot en era qu'ère beròi: es trauquets des caròles e dera maishèra; era forma e eth color des sòns pòts; er arridolet alat; era ludentor des uelhs; era rapiditat e era gràcia des sòns movements; eth ton dera votz; autanplan era manèra que, miei seriosaments, miei de trufaria, auie contestat a Veselovsky en demanar-li aguest permís entà montar eth sòn shivau e ensenhar-li a galaupar damb es quate paues estirades. Tot en era alendaue un encant qu'Anna n'ère conscienta e que l'aumplie de gòi.

Quan se seigueren en *landolé*, es dues hemnes se senteren un shinhau trebolades: Anna, pera guardada atentiua e interrogadoira de Dolly, e aguesta perque, dempús es paraules de mensprètz de Svajsky entath sòn *landolé*, sentie vergonha e tanben dolor per non auer podut aufrir a Anna un aute coche mielhor.

Eth menaire e er encargat setien tanben vergonha pera prauvetat, eth mau estat e era mala preséncia deth sòn equipament.

Er encargat, pr'amor d'amagar era sua confusion, se predèc a ajudar as senhores e acomodar-les en coche. Felip se botèc ombriu e se prepausèc de non doblegar-se dauant d'aquera superioritat. De moment, arric damb ironia peth nere shivau de carrèra. “Aguest shivau”, se didie, “qu'està ben solet entà passejar e non poirie hèr ne quaranta *verstas* damb calor e solei”.

Es campanhards abandonèren es sòns cars e s'apressèren a campar, plens de curiosèr e alègri, hènt diuèrsi e chucosi comentaris.

- Qué contents se boten en veder-la...! Se ve que hège fòrça temps que non se vedien, didec eth vielh des peus ajustadi damb era tira de crospa.
- Oncle Gerasim; vietz a cercar aqueth polin nere e hètz-lo-vos a vier pr'amor d'amiar es escarris, donques qu'ac harà en un virament de uelhs.
- Guardatz, guardatz. Aqueth des caucetes, ei un òme o ua hemna?, didec un d'eri, senhalant a Vasenka, que se seiguie ena sera de senhora deth shivau d'Anna.
- Non, òme, non. Non ves se com a sautat ena sera?
- Qué, vailets, aué ja non dormim?

– Qué ei aquerò de dormir aué?, didec eth vielh. E guardant eth solei, eth cap de costat e era man dreta hènt de visèra sus es uelhs, higec: Solide que ja passe de meddia. Agarratz es utisi e entath trabalh.

XVIII

Anna guardaue eth ròstre de Dolly, prim, damb tralhes de cansament e povàs deth camin enes rupes. Ère a mand de díder çò que pensaue (que Dolly s'auie amagrit fòrça), mès se'n brembèc de qué era ère fòrça mès polida qu'abantes (era madeisha guardada d'admiracion dera sua cunhada l'ac auie avertit), alendèc, en sòrta d'açò, e gessec de parlar d'era madeisha.

- Me guardes, didec, e penses se posqui èster erosa ena mia situacion. Plan, donc: me hè vergonha cohessà'c, mès, òc, sò erosa, terriblaments erosa. M'a arribat ua causa meravilhosa; quauquarren atau coma desvelhar-me d'un sòmni espanturiant e encuedar-me'n de qué tot aquerò que m'esglasiaue ère causa d'un sòmni. Jo que m'è desvelhat dera mia malajadilha. È passat per moments dolorosi, terribles, mès ara, sustot, dès qu'èm aciu, sò tant erosa!

E, arrint timidaments, tachèc es uelhs en ròstre de Daria Alexandrovna, damb ua guardada interrogadoira.

- Que sò plan contenta, responec Dolly, arrint, encara que damb pòc entosiasme. Sò plan contenta, òc, per tu. Per qué non m'as escrit?
- Per qué? Pr'amor que non gausaua hè'c. Te'n desbrembes dera mia situacion.
- Damb jo non gausères? S'auesses subut coma jo... Considèri que...

Daria Alexandrovna li volec condar es sòns pensaments d'aqueth maitin, mès sense saber se per qué, en aqueth moment li semblèren dehòra de lòc.

- Ben, d'aquerò ja ne parlaram dempús, evitèc. E qué son aguestes bastisses?, preguntèc ara seguida, pr'amor de cambiar de convèrsa e senhalant es losats, ròis e verds, que se vedien entre es cacièrs e es lillàs. Semble ua petita ciutat.

Mès Anna non li responec.

- Non, non, ditz-me se com ves era mia situacion. Qué ne penses?
- Pensi que... comencèc a díder Dolly.

En aguest moment Vasenka Veselovsky, ensenhant ath shivau a galaupar damb es pautes estenudes, passèc dauant d'eres.

- Que va pro ben, Anna Arkadievna, cridèc.

Anna ne tansevolhe lo guardèc, pr'amor de tornar ena convèrsa interrompuda.

Mès Daria Alexandrovna pensèc de nau qu'ère pòc convenent ua longa convèrsa sus aquerò en coche e exprimic eth sòn pensament en pòques paraules.

- Non considèri arren, didec. Tostemp t'è estimat, e quan s'estime a ua persona se l'estime tau qu'ei, encara que non sigue coma un volerie que siguesse.

Anna hec enlà era sua guardada de Daria Alexandrovna, e damb es celhes arroncilhades (eth sòn nau costum, que Dolly non coneishie encara) se demorèc cogitosa, en tot voler desnishar eth significat d'aqueres paraules.

Ath cap d'ua estona, en auer comprenut çò que Daria Alexandrovna l'auie volut díder, la tornèc a guardar e, tot doç e damb fermetat, li didec:

- S'auesses pecats, te serien perdonadi per auer vengut aciu e per aguestes paraules.

Dolly vedec que gessien abondoses lèrmes des uelhs d'Anna e li sarrèc era man en silenci.

- Mès qué son aguestes bastisses?, persutèc entà trincar aquera situacion. Guaires n'auem!

- Son es cases des emplegadi, expliquèc Anna, era usina, es bòrdes. Aquiu comence eth passèg. Tot qu'ère abandonat e Alexei ac apraièc. S'estime fòrça aguesta propietat e, çò que non me demoraua d'eth de cap manèra, s'interèsse fòrça pes trabalhs. Plan que òc, a ua intelligéncia privilegiada e ua grana volentat. Tot açò que se tie, ac hè admirablaments. E, non solet non s'engüege, senon que trabalhe damb passion. S'a convertit en un patron ordenat, economic e enquia aganit damb es causes dera sua propietat. Solet en aquerò, è?

Anna parlaue damb aqueth arridolet e alegria que parlen es hemnes des secrets que solet eres coneishen e des qualitats der òme estimat.

- Ves aguesta grana bastissa? Qu'ei eth nau espitau. Me pensi que deu costar mès cent mil robles. En aguesti moment ei eth sòn *hobby***.** E sabes se per qué ac hè? Es campanhards li demanèren que les rebaishèsse eth loguèr d'uns prats; eth se remic; jo l'ac repoteguè, en tot cridar-lo aganit e alavetz eth, entà hèr veir que non se remie ad aquera pretension per avarícia, senon per non considerar-la justa, comencèc aguest espitau que, tau qu'è dit, l'aurà costat ua bona quantitat. S'ac vòs, aquerò *c'est une petitesse*; mès, dempús d'aquerò, l'estimi mès. Ara veiràs era casa, seguic. Ei era des sòns pairins e s'està per dehòra autant que l'ac deishèren, donques que Vronsky non vò hèr en era cap cambi.

- Qu'ei supèrba!, sorrisclèc Dolly, en veir era casa, grana, mès ben proporcionada enes sues tres dimensions, enes sòns tohuds; damb nautes colomnes e d'auti beròis ornaments; e que subergessie damb aspècte grandós, entre eth verdor, de diuèrsi matissi, des arbes deth jardin.

- Vertat qu'ei polida? E de naut estant se ven ues vistes meravilhoses.

Entrèren en un camin cubèrt de grava menuda, qu'ath sòn bòrd dus jardinèrs anauen plaçant pèires tohudes pr'amor de formar damb flors, tèsti rustics, vesedors, qu'apolidissen eth passèg.

Eth coche s'arturèc ena entrada dera casa, jos un gran portau, ath pè d'un pontin.

- Guarda! Eri ja an arribat, didec Anna, en veir es shivaus que montauen es sòns companhs de passèg. Vertat qu'aguest shivau ei magnific? Ei "Kol", eth mèn preferit. Hètz-lo-vos a vier d'aciu e balhatz-li sucre. A on ei eth Comde?, preguntèc a dus lacais que, jargadi damb luxosi unifòrmes, gesseren ath mès córrer ath sòn encontre. A!, qu'ei aquiu, se didec, en veir a Vronsky e Veselovsky, que venguien entada eres.
- A on penses lotjar ara Princesa?, preguntèc Vronsky, en francés, a Anna. E, sense demorar era responsa, saludèc un còp mès a Dolly, en tot punar-li era man e didec: Me pensi que çò de mielhor serà installar-la ena cramba grana, era deth balcon.
- Ò!, non. Aquerò que serie massa luenh, repoteguec Anna, tant que balhaue ath sòn shivau eth sucre amiat per un vailet. Que serà mielhor, higec, ena cramba der angle. Ataue seram mès apròp. Anem, ahisquèc a Dolly, en tot agarrar-la deth praç. Eth *vous oubliez votre devoir*, li didec a Veselovsky, que tanben auie gessut en pontin.
- *Pardon, ja n'ai tot plein les poches*, contestèc aguest, arrint, e calant es ditz enes pòches deth justet.
- Mès auetz arribat massa tard, persutèc Anna, en tot secar-se era man dreta, qu'eth shivau l'auie aumplit de baua en préner eth sucre. E guaire temps vos demoraratz, preguntèc a Dolly. Un dia? Aquerò qu'ei impossible.
- Atau ac è prometut. Ath delà, es mainatges... volec explicar Daria Alexandrovna.
- Non, Dolly, estimadeta. Ben, ja ac veiram... Anem, anem.

E Anna amièc ara sua cunhada entara cramba que li destinauen.

Non auie aquera cramba era solemnitat que Vrosnky auie proposat, e Anna se sentec obligada a desencusar-se per non autrejar-la-ne ua auta de mielhor, e ça que la, ère amoblada damb un luxe que Dolly non auie vist enlòc e que li retiraue as mielhors otèls der estrangèr.

Anna amiaue encara jargat eth sòn vestit d'amazòna. Dolly encara non auie recompausat eth sòn ròstre, alassat, caperat de povàs peth viatge. Mès charrauen animadaments.

- Be ne sò de contenta de qué ages vengut! Parla-me des tòns. A Stiva l'è vist aciu, de passa. Mès eth que non sap díder arren des mainatges. Com s'està era mia estimada Tania? Supausi que serà ja fòrça creishuda.

- Òc, ei ja plan màger, responenc Daria Alexandrovna bracaments, damb heredor sense saber se per qué, enquiath punt de qué era madeisha s'estonaue de parlar atau des sòns hilhs. Mos estam pro ben en çò des Levin, seguic explicant.
- Donques se me n'auessa sabut, didec Anna, que non me menspredàuetz... qu'auríetz podut vier toti aciu. Stiva ei un bon e vielh amic d'Alexei.

De ressabuda, un shinhau confonuda, se rogic.

- Qu'ei era alegria de veder-te que me hè díder totes aguestes pegaries, gessec. De vertat, estimadeta, sò plan contenta de veder-te (e punaue a Dolly). Encara non m'as dit se qué penses de jo e me'n voi saber. Mès sò contenta de qué me veigues atau, tau que sò. Çò que desiri, mès que mès, ei que non se pensen que voi hèr a veir quauquarren. Non voi demostrar arren: solet voi víuer. Non voi eth mau entad arrés, exceptat de jo madeisha... Ad aquerò que n'è eth dret, non? Ça que la, aguest qu'ei un tèma de convèrsa plan longa, dempús ne parlaram de tot açò. Ara me vau a vestir. Te manarè era gojata.

XIX

En demorar-se soleta, Daria Alexandrovna examinèc peth menut era cramba. Autant aguesta coma es autes qu'auie vist dera casa hègen veir era abondor e eth luxe que d'eth solet se'n sabie Dolly pes romans anglesi, donques que jamès l'auie vist atau, non ja en camp, senon en cap aute lòc de Russia. Tot ère nau aquiu, començant pes papèrs pintadi e eth tapís que caperaue es parets. Eth lhet auie ressòrts, matalàs e ua coishinèra especiau. Coma coishinères i auie petiti coishins damb uns plan fini emboishi. Eth lavabo ère de marme e i auie tanben, ena cramba, cabinet d'atrencadures, fautulh, tauletes de net, taules e taules, un relòtge de bronze sus era humeneja, petiti ridèus transparenti e ridèus, tot nau, luxós, fòrça car.

Era puncèla, plan cocarèla, que venguie a hèr-li es sòns servicis, ère pientada e jargada ara mòda e damb màger gust qu'era madeisha Dolly. Era sua cortesia, netedat e bona disposicion entà servir-la l'èren agradiues, mès a Daria Alexandrovna li shordaue era sua preséncia, donques que li hège vergonha que li vedesse era blòda pedaçada qu'auie auut eth mau cap de botar-la-se tath viatge. Dolly s'avergonhaue ara des madeishi pedaci e recosudi, que d'eri se vantaue en çò de sòn coma bona admnistradora, que calculaue qu'entara sua blòdeta auie besonh de vint-e-cin *arquines* de batista, que, a setanta cinc *copeks*, pujauen a mès de quinze robles, sense compdar es ornaments e eth trabalh, e guardaue aguesti sòs entà d'auti besonhs.

Daria Alexandrovna se sentec fòrça aleugerida d'aguest anug quan entrèc ena cramba era sua antiga coneishuda Anuchka en tot díder qu'ara cocarèla puncèla la cridaue era sua senhora e qu'era se demorarie aquiu pr'amor de substituir-la.

Anuchka semblaue que se sentie erosa pera arribada de Daria Alexandrovna e parlauen de cotunh. Dolly observèc qu'era sirventa ère afogada per dider-li era sua pensada sus era situacion dera sua senhora e, mès que mès, restacada damb er amor deth Comde per Anna Arkadievna, e diuèrsi còps comencèc aguest tèma. Mès Dolly la copaue, sense trantalhar, de seguit.

- È creishut ath cant d'Anna Arkadievna; era qu'ei entà jo çò de mès estimat deth mon... Non èm nosati qu'ajam de jutjar... Mès, estimar, òc que semble que l'estime.
- Balha açò entà lauar, s'ei possible, didec Daria Alexandrovna.
- Òc, senhora. Tota era ròba se laue damb maquina, e entàs petites causes tà lauar s'i estan dues hemnes... Eth madeish Comde qu'ac suvelhe tot... Ei un marit...

Era entrada d'Anna metec fin as expanssions d'Anuchka damb grana satisfaccion de Daria Alexandrovna.

Anna s'auie botat un vestit simple de batista que Dolly campèc damb admiracion. Sabie çò que significaue per çò que tanh as sòs aquera simplicitat.

- Era tua anciana coneishuda, didec Anna a Dolly, senhalant a Anuchka.

Anna ara ja non se trebolaue, ère totafèt tranquilla. Dolly vedie que s'auie remetut dera impression que li costèc era sua arribada e s'exprimie en aqueth ton superficiau, indiferent, que damb eth se pensaue barrar eth sagrari des sòns sentiments e des sòns pensaments mès prigonds e estimadi.

- E com va era tua petita, Anna, preguntèc Dolly.
- Any?, atau cridaue Anna ara sua hilha. Qu'està ben. S'a botat fòrça mielhor. La vòs veir? Anem e la veiràs. Qu'auem auut fòrça copacaps damb es hilhuquères. Ara qu'auem ua bona hilhuquèra, ua italiana. Plan bona, òc, mès, tan pèga!, que la volérem hèr tornar tath sòn país, mès era mainada ei tant acostumada ada era qu'auem desistit de hè'c.
- E com ac auetz apraiat...?

Dolly anaue a parlar sus eth cognòm dera mainada, mès, en veir que s'escurie eth ròstre d'Anna, cambièc eth sens dera pregunta.

- Com vos ac auetz apraiat entà desseparar-la dera popa?, didec.
- Que volies preguntar ua auta causa, vertat?, didec Anna, arroncilhant es celhes de sòrta que des sòns uelhs non se vedie mès qu'es cilhes pintades. As volut demanar sus eth sòn cognòm, vertat?. Aquerò que tormente a Alexei. Era non a cognòm. Ei a díder: n'a un: Karenina. Ça que la, seguic, ja esclarit eth sòn ròstre, d'aquerò ja ne parlaram dempús. Anem a veir ara petita. Ja veiràs se com n'ei de polida. Ja camine a quate pautes.

Eth luxe que tant miralhaue a Daria Alexandrovna l'avertic encara mès en aguesta cramba. Aquiu i auie petiti coches que s'auien hèt a vier d'Anglatèrra, diuèrsi utisi entà ensenhar a caminar, un divan especiau, cunhères e banhères. Tot plan modèrn, nau, anglés, solide, excellent e costós. Era cramba ère grana, plan nauta e clara.

Quan entrèren, era mainada, vestida solet damb samarreta, ère seiguda en un petit fautulh près dera taula e prenie eth sòn bolhon, que damb eth se tacaue profusaments. Ath sòn cant i ère ua gojata russa que li balhaue eth minjar, en tot minjar era ath còp, e qu'ère destinada damb exclusivitat ena cramba dera mainada.

Ne era nouriça ne era hilhuquèra èren aquiu. Es dues se trapauen ena cramba deth costat, d'a on venguie eth resson d'ua convèrsa, tenguda en un francés *sui generis*, que solet eres se podien exprimir e compréner.

En enténer era votz d'Anna, era anglesa, ben jargada, nauta, de ròstre desagradiu, pientada damb retortilhs, entrèc ara prèssa. S'esdeguèc a desencusar-se dauant d'Anna, a maugrat qu'aguesta non l'auie hèt cap observacion, e a cada paraula dera sua patrona, repetie: *yes, yes, my lady.*

Era mainada auie celhes e peus neres, ròstre roienc, damb eth cosset fòrt, roienc coma era pèth d'ua garia. A maugrat deth gèst crispat que les guardèc en entrar, era petita agradèc a Daria Alexandrovna, e autanplan envegèc eth sòn aspècte sanitós. Li shautèc tanben era manèra com s'arrossegaue. Cap des sòns mainatges, comparèc, s'auie arrossegat d'aquera manèra. Quan se la botaue sus eth tapís e se la tiège en tot agarrar-la peth darrèr deth sòn vestidet, ère vertadèraments encantadora. En tot guardar a Dolly e a sa mair, damb era viua guardada des sòns uelhs neri e grani, arridolenta, visiblaments contenta (sens dobte se'n sabie que l'admirauen), caminaue peth solèr a quate pautes, damb es sues cametes plan dubèrtes e emparada, tanben, enes sòns braci. Ac hège damb dificultat, botjant damb assopliment e rapiditat es sòns membres e tot eth sòn còs robust.

Mès era forma d'elevar e educar ara mainada non li shautèren a Daria Alexandrovna, e mens encara li shautèc era anglesa que la suenhaue. Era soleta causa qu'explicaue qu'Anna, tan coneisheira dera gent, podesse auer entara sua mainada ua persona tant antipatica e pòc respectabla, ère que cap brava hilhuquèra aurie volut entrar en ua familha tant irregulara coma aquera.

Daria comprenec tanben, qu'Anna, era noiriça, era mainadera e era mainada non èren acostumades es ues as autes, qu'es visites dera mair deuien èster pòc freqüentes.

Anna volec balhar ara mainada ua jogalha e non la trapèc.

Çò que mès estonèc a Dolly siguec que, en demanar se guairi dents auie era mainada, era mair non l'ac sabec díder, pr'amor que non se'n sabie des dus dents que l'auien gessut darrèraments.

- A viatges me semble qu'aquiu shòrde era mia preséncia, didec Anna en tot gésser dera cramba e quilhant era coa deth sòn vestit pr'amor de non tocar es jogalhes que i auie ath cant dera pòrta. Non se passaue atau damb eth mèn prumér mainatge...
- E jo me pensaua que serie totafèt ath revés, comentèc, timidaments, Dolly.
- Ò, non! Sabes? Vedí a Sergi, didec Anna en tot clucar es uelhs coma se vedesse quauquarren luenhant ath sòn laguens. D'aquerò ne parlaram tanben dempús, seguic. Ben, pòt te creir... Que non sembli jo madeisha. Sò coma ua ahaimada que metessen dauant ua parva abondosa e non sabessa per a on començar. Era parva abondosa ès tu e es convèrses que mos cau escambiar e que non ac posqui hèr damb arrés. Plan, donc: sabi pas se per a on començar. *Mais je ne vous ferai grace de rien.* Que m'ac auràs d'escotar tot. A!, ath delà, me cau hèr-te un resumit dera societat que traparàs aquiu. Veiràs. Vam a començar pes senhores. Era princesa Barbara. La coneishes e

me'n sai dera opinion qu'auetz d'era tu e Stiva. Eth tòn marit ditz que tota era sua vida s'està a mostrar era sua superioritat sus era tia Katerina Paulovna. Aquerò qu'ei era pura vertat. Mès ei brava e li sò arregraïda. En Sant Petersburg i auec un moment que jo auí besonh d'ua persona de companhia. En aqueth instant arribèc era. Mès t'asseguri qu'ei brava. Me hec aisida era mia situacion aquiu, en Sant Petersburg. Aciu sò tranquilla, sò complètaments erosa. D'aquerò ne parlaram tanben dempús. Mès tornem entàs nòsti òstes. Coneishes a Sviasjky? Ei eth representant dera Noblesa dera província e un òme fòrça digne, encara que me pensi qu'a de besonh un shinhau de Alexei. Comprenerès que, dada era sua fortuna e estant-se aciu, Alexei pòt auer fòrça influéncia. Dempús auem a Tuchkevic. Ja l'as vist. Ère damb Betsy. Ara ac an deishat e e a vengut entà aciu. Coma ditz Alexei, Tuchkevic ei un d'aguesti òmes que son agradius se se les cuelh per çò qu'eri vòlen her a veir. *Et puis, il est com il faut*, sivans ditz era princesa Barbara. Qu'auem, tanben, a Veselovsky. Ad aguest ja lo coneishes. Ei un gojat fòrça agradiu, e un arridolet picaresc arroncilhèc es pòts d'Anna. Quina istòria estranha se passèc damb Levin? Eth mos a condat quauquarren, mès non lo credem. *Il est tres gentil et naif*, higec damb eth madeish arridolet. Es òmes, seguic Anna, qu'an besonh de distraccions e Alexei non pòt víuer sens auer gent ath sòn costat, e per aquerò auem aguesta societat. Que mos cau qu'age ena casa animacion e alegria pr'amor qu'Alexei non desire quauquarren nau. Dempús veiràs ar encargat des negòcis d'Alexei, un aleman, un òme plan brave que coneish pro ben er ahèr. Eth que l'aprècie fòrça. Dempús eth mètge, un òme joen. Que non ei totafèt niilista; mès, sabes? Ei des qu'entornegen er ahèr. Mès qu'ei un mètge excellent. Dempús auem ar arquitècte... *Une petite cour.*

XX

Aciu que l'auetz, Princesa, a Dolly, qu'autant volíetz veir, didec Anna, en tot gésser, ath costat de Daria Alexandrovna, ena grana terrassa de pèira a on, seiguda en encastre, hènt un brodat fòrça complicat, tath comde Alexei Kirilovic, s'estaue era princesa Barbara.

- Ditz, higec Anna, que non vò préner arren abantes deth dinar, mès ordenaratz que mèstren er esdejoar. Mentretant, jo vau a cercar a Alexei e les harè vier toti aciu.

Era princesa Barbara acuelhec a Dolly corauments e, damb un ton un shinhau protector, se botèc a explicar-li de seguic que s'estaue ena casa d'Anna pr'amor qu'aguesta l'estimaue, de tostemps, mès qu'era sua fraia, Katerina Paulovna, que l'auie educat. Ara, quan toti auien abandonat a Anna, era auie considerat un déuer ajudar-la en aguest perióde transitòri, eth mès penible dera sua vida.

- Quan s'apraie eth divòrci, vierè un aute còp ena mia societat, mès ara, tant que posca èster utila, complirè era mia obligacion per mès penibla que sigue, e non harè çò que hèn es auti. Be n'ès de brava! Be n'ei de bon qu'ages vengut! Eri que viuen coma es mielhors esposi. Diu les jutjarà. Pòt les auem de jutjar nosati. E Birisovsky damb Aveneva? E eth madeish Nicandrov? E Vasiliev e Mamonova? E Lisa Neptunova? D'eri arrés didec arren e toti les recebien. E, ath delà, *c'est un interieur si joli, si comme il faut. Tout a fait a l'anglaise. On se reunit au matin au breakfast, e puis on se separe.* Toti hèn çò que vòlen enquiath sopar. Eth sopar qu'ei tàs sèt. Stiva a hèt ben de deishar-te vier. Qu'ei de besonh que mantengue es relacions damb eri. Sabes? Mejançant sa mair e sa frair, pòt hèr fòrça causes. Ath delà, eri hèn plan bones òbres. Non t'an parlat deth sòn espitau? Serà admirable. Tot que ven de Paris.

Era convèrsa siguec interrompuda per Anna, que trapèc as òmes dera casa ena sala de bilhard e ara tornaue damb eri. Enquiara ora de dinar encara mancauen dues ores, e se predèren a cercar un biais de passar aqueth temps. Eth dia ère polit e en Vosdvijenskoe i auie fòrça manères d'esvagar-se, toti desparièrs des que se tenguien en Pokrovskoe.

- Ua partida de tennis?, prepausèc, damb eth sòn beròi arridolet, Veselovsky. Nosati dus jogaram de companhs, Anna Arkadievna.

- Non. Que hè calor. Serie mielhor passejar peth jardin o hèr un torn en barca pr'amor de hèr veir es arribes a Daria Alexandrovna, indiquèc Vronsky.

- Que i sò d'acòrd, aprovèc Sviasjky.

- Me pensi qu'entà Dolly çò de mès agradiu serie passejar peth jardin, non ei vertat? Dempús ja i vieram ena barca, didec Anna.

Se decidiren per aquerò darrèr.

Veselovsky e Tuchkevic se filèren de cap ara caseta de banhs, promenent premanir era barca e demorar-les aquiu.

En parelhes, Anna damb Sviajsky e Dolly damb Vronsky, passegèren pera avenguda deth jardin.

Dolly ère un shinhau intimidada e preocupada per aqueth ambient totafèt nau entada era. Ara prumeria, teoricaments, non solet justificaue senon qu'aprovaue çò hèt per Anna. Coma se passe soent enes hemnes, autanplan enes complètaments aunèstes e enes mès vertuoses, cansades dera vida vidanta, Dolly, non solet perdonaue er amor colpable senon qu'enquia e tot l'envejaue. Mès, plan que òc, en aqueth miei que l'ère estranh, entre aquera refinada elegància, desconeishuda entada era, Daria Alexandrovna se sentie incomòda. Mès que mès l'ère desagradiu veir ara princesa Barbara, qu'ac perdonaue tot pr'amor de gaudir des comoditats de qué gaudie.

En generau, Dolly aprovaue, coma didem, çò qu'Anna auie hèt, mès veir ar òme qu'auie estat era causa de tot li costaue un sentiment de malèster.

Ath delà, Vronsky jamès l'auie agradat. Lo consideraue un capinaut que non auie arren de qué enorgulhir-se coma non siguesse deth sòn capitau. Mès, contra era sua volentat, aciu, ena sua pròpia casa, s'impausaue encara mès qu'abantes ada era, e Dolly se sentie ath sòn costat intimidada, privada de libertat.

Damb Vronsky experimentaue un sentiment semblable ad açò que sentie dauant era crambèra per tòrt dera sua blòda vielha. Que non ère que s'avergonhèsse dauant era sirventa, mès li hège dò qu'era se n'encuedèsse des sòns recosudi. Tanpòc damb Vronsky s'avergonhaue, mès se sentie incomòda per era madeisha.

Ara, confonuda, cercaue un tèma de convèrsa. A maugrat que consideraue que per çò deth sòn orgulh li serien desagradius es elògis dera sua casa e deth jardin, en non trapar-ne un aute de mielhor, li didec que l'auie shautat era casa.

- Òc, qu'ei ua construccion polida, de bona arquitectura anciana, didec Vronsky satisfèt pera laudança.

- M'a shautat, tanben fòrça, eth jardin. Ère abantes atau, dauant dera casa?, seguic Daria Alexandrovna.

- Ò, non!, contestèc Alexei.

Eth sòn ròstre s'illuminèc de plasèr.

- S'auéssetz vist aquerò abantes, ena primauèra!, didec.

Dempús atirèc era sua atencion sus es diuèrsi detalhs qu'apolidien era casa e eth jardin.

Parlaue e mostraue aquerò damb vertadèra emocion.

Se vedie que, en auer consagrat fòrça temps, temps e sòs, en apraiar e apolidir era sua propietat, Vronsky auie besonh de parlar-ne, e l'alegrauen era amna es laudances que Daria Alexandrovna li prodigaue.

Se voletz veir er espitau e non ètz cansada... Que non ei luenh... I anem?, prepausèc en campar eth ròstre de Dolly e veir que non hège veir cansaments ne engüeg.

Daria Alexandrovna accedic de boni talents.

- Anna, tu vieràs tanben?, preguntèc Vronsky a Anna.
- Anem-i, non?, consultèc Anna a Sviajsky. Mès mos calerà avisar a Veselovsky e Tuchkovic, pr'amor de qué non s'estonguen, es praubi, premanint era barca inutilaments. Qu'ei un moment, didec a Dolly damb aqueth astut arridolet qu'abantes l'auie parlat der espitau.
- Ò! Ei ua òbra capitau, comentèc Sviajsky.

E, pr'amor de qué non semblèsse que vantuae a Vronsky, de seguit hec ua observacion que podie contier ua leugèra censura.

- Totun, Comde, li didec, m'estone qu'en tot hèr autant peth pòble en sens sanitari, vos mostrètz tant indiferent pes escòles.
- *C'est devenu tellement commun, les ecòles*!, repliquéc Vronsky. Mès que non ei solet per aguest motiu, senon pr'amor que m'è anat afogant damb era idia. Qu'ei per aciu, li didec a Daria Alexandrovna en tot indicar-li era gessuda laterau deth passèg.

Es senhores dauriren es sóns para-solei e, dempús uns quants torns, gesseren en un caminòu que anaue peth limit dera propietat.

En gésser dera portèta, Daria Alexandrovna vedec dauant d'era, sus un ticolet, ua bastissa grana, ròia, de forma capriciosa, lèu ja acabada, qu'eth sòn losat, de zinc, sense pintar ludie encara ath solei.

Ath cant d'aguesta bastissa, ja acabada, se'n bastie ua auta.

Botadi sus es empontaments, es obrèrs vessauen massa des siates, l'alisauen damb es paletes o plaçauen tòchos.

- Be ne van de rapides es òbres!, didec Sviajsky. Quan siguí aciu eth darrèr viatge encara non i auie eth losat.
- Ena tardor serà acabat. En interior ja ei prèst lèu tot, expliquèc Anna.
- E aguesta naua bastissa, se qué ei?
- Son es estances destinades entath mètge e era farmàcia, responec Vronsky.

En veir ar arquitècte, que s'apressaue, damb eth sòn classic abric cuert, demanèc permís as senhores, venguec ath sòn encontre e tenguec damb eth ua animada convèrsa..

- Vos digui qu'eth frontispici ei massa baish, didec Vronsky a Anna, qu'apuprètz li demanaue se de qué parlauen.
- Ja li didí jo, comentèc, que les calie quilhar es fondaments.
- Òc, qu'ei clar qu'aurie estat mielhor, Anna Arkadievna, mès ja ei tard. Non podem hèr arren.
- Òc, m'interèsse fòrça aguesta òbra, contestèc Anna a Sviajsky, qu'auie exprimit eth sòn estonament pes sòns coneishements d'arquitectura. Mos cau actuar de sòrta qu'era naua contruccion armonize damb era der espitau. Mès a estat pensada massa tard e començada sense cap de plan.

En auer acabat era convèrsa damb er arquitècte, Vronsky s'amassèc, de nau, damb es hemnes e les acompanhèc per interior der espitau.

Maugrat que, peth dehòra, encara s'acabauen quauqui detalhs, coma es cornisses, e en solèr de baish encara pintauen, en solèr superior lèu tot ère acabat. En tot pujar pera ampla escala de hèr honut entrèren ena prumèra abitacion. Qu'ère ua peça de vastes dimensions. Es parets èren pintades imitant marme; es enòrmes hièstres, de veire, ja èren plaçades. Solet eth solèr, qu'auie d'anar postamat, ère encara sense acabar. Es hustèrs, que rebotauen ues taules, deishèren eth sòn trabalh e, treiguent-se es cintes que tenguien es sòns peus, saludèren as senhores.

- Qu'ei eth recebedor, expliquèc Vronsky. Aciu i aurà un gran pupitre, ua taula, un armari e arren mès.
- Vietz aciu. Non vos apressètz ara hièstra, didec Anna.

Dempús verifiquèc s'era pintura ère fresca, e didec:

- Alexei, aquerò que ja ei sec.

Deth recebedor passèren entath correder, a on Vronsky les mostrèc era ventilacion, qu'auie un sistèma plan modèrn. D'aciu les amièc a veir es banhères, de marme; es lhets, damb magnifics ressòrts. Dempús les anèc mostrant era ua darrèr era aute es diuèrses sales, era recodina, eth sauvaròbes, es codinères, de nau modèu; es carriòts que, sense hèr tapatge, auien d'amiar peth correder es objèctes de besonh, e fòrça d'autes causes curioses. Sviajsky ac apreciaue tot coma bon coneisheire des causes modèrnes.

Dolly ère reauments estonada de tot çò que vedie, e en tot voler comprenè'c tot non cessaue de hèr preguntes, çò que li costaue a Vronsky un evident plasèr.

- Òc. Me semble qu'eth vòste espitau serà eth solet ben organizat de tota Russia, didec Sviajsky.

– E non auratz aciu un departament de maternitat?, preguntèc Dolly. Ei tan de besonh en un pòble, higec. Guairi viatges jo...

A maugrat era sua cortesia, Vronsky l'interrompec.

– Aquerò non ei ua casa de maternitat: ei un espitau e ei destinat solet a malauties. Aquerò plan, totes, exceptat es contagioses, expliquèc dempús. E aquerò? Guardatz-ac, seguic en tot hèr redolar enquia Daria Alexandrovna un fautulh que venguie de recéber, entàs convalescents. Guardatz-lo solet, persutèc. E se seiguec en fautulh e lo metec en marcha. Eth malaut, didec, non pòt caminar, ei fèble encara, tie es pès en garison o simplaments adoloridi; mès l'ei de besonh cuélher er aire. Plan, donc: damb aquerò se pòt botjar, passejar, filar-se de cap a on volgue.

Daria Alexandrovna s'interessaue per tot. Tot li shautaue; e mès qu'arren eth pròpi Vronsky, damb era sua animositat tan naturau e ingenua.

“Ò, ei un òme brave, simpatic”, pensaue Dolly, a viatges sense parar era aurelha, mès guardant-lo, campant era expression deth sòn ròstre. E mentauments se botaue en lòc d'Anna e comprenie qu'aguesta s'auesse podut encamardar d'eth.

XXI

Non. Me pensi qu'era Princesa ei cansada e qu'es shivaus non l'interèssen, didec Vronsky a Anna, que prepausèc vier enes bòrdes, pr'amor que Sviajsky volie veir eth nau pati hèt aquiu. Anatz-i vosati e jo acompanharè ara Princesa entà casa. Atau parlaram peth camin. Plan, se voletz, consultèc a Dolly.

- Non compreni arren de shivaus e damb plasèr vierè damb vos, responec Dolly, un shinau estonada perque, peth ròstre de Vronsky e eth sòn ton, endonvièc que volie quauquarren d'era.

Non s'enganhèc. A penes entrèren en jardin, dempús d'auer trauessat era reisha, Vronsky guardèc de cap a on s'auie filat Anna e Sviajsky e, segur de qué eri non lo podien enténer ne veder-les, li didec arrint e damb era guardada animada:

- Qu'auratz endonviat que vos volia parlar tota soleta. Pensi que non m'enganhi se creigui qu'ètz ua vertadèra amiga d'Anna.

Se treiguec eth chapèu e se shuguèc, damb eth mocador, era incipienta cauvícia.

Daria Alexandrovna non li responec; solet lo guardèc un shinhau espaurida. Ara que s'auien demorat solets, es uelhs arridolents e era expression decidida deth ròstre de Vronsky sonque desvelhauen en era un sentiment de temor. Es mès diuèrses suposicions sus çò que li volie díder passèren ara prèssa pera sua ment. “Me demanarà que venga aciu a passar er ostiu, amassa damb es mèns hilhs, e me vierè obligada a remir-me... O me diderà que, un còp en Moscòu, daurisca eth rondèu entà Anna... O dilhèu me parle de Vasenka Veselovsky e des sues relacions damb Anna... O de Kitty.... De qué se senterà colpable?...”

Dolly solet prevedie causes desagradiues, mès non endonviaue aquerò de qué Vronsky volie reauments parlar-li.

- Vos qu'auetz fòrça influéncia sus Anna. Era vos estime prigondaments, seguic eth. Desiri que m'ajudetz...

Daria Alexandrovna campèc interrogatiuaments e damb timiditat eth ròstre energic de Vronsky, qu'en bèri moments apareishie radiant, illuminat, parciau o totauments, pes arrais deth solei que passauen entre es telhs e, en d'auti, de nau ena ombra, aquerie tons durs. Demoraue qu'eth Comde expliquèsse se qué ère çò que volie d'era, com l'auie d'ajudar, mès aguest carèc e seguic caminant en silenci, tant que jogaue damb eth paishon quilhant es petites pèires que curbien eth passèg.

Ath cap d'ua estona, li didec:

- Vos auetz vengut ena nòsta casa. Vos ètz era soleta entre es ancianes amigues d'Anna qu'ac a hèt. Non compdi ara princesa Barbara, qu'ac a hèt per d'auti motius, non: era qu'a vengut a cercar comoditat, plasèrs, e vos auetz vengut, non pr'amor que consideretz normau era nòsta situacion actuau, senon pr'amor qu'estimatz a Anna coma tostemp e desiratz ajudar-la... Ac è ben comprenut?. E guardaue interrogatiuaments a Dolly.
- Ò, plan!, didec Daria Alexandrovna barrant eth sòn para-solei, mès...
- Non..., l'interrompec Vronsky, e desbrembant que d'aquera manèra, deishaue en mala situacion ara sua interlocutora, se posèc e l'obliguèc a posar-se tanben. Arrés sent mielhor que jo e mès prigondaments çò de terrible dera situacion d'Anna... Ac compreneratz se me hètz er aunor de considerar-me òme de còr. Que sò era encausa d'aguesta situacion e ac senti ath hons dera mia amna!
- Ac compreni, didec Daria Alexandrovna en tot admirar damb guaira sinceritat e fermetat auie dit Vronsky aqueres paraules. Mès precisaments per èster era encausa de tot aquerò, higec Dolly, vos exageratz sens dobte. Jo cranhi... Era sua posicion ei fòrça delicada en mon, ac compreni.
- Eth mon qu'ei un lunfèrn!, didec Vronsky, arroncilhant es celhes cogitós. Qu'ei impossible imaginar-se es patiments moraus que l'a calut passar en Sant Petersburg pendent dues setmanes. Vos demani que me creigatz...
- Òc, mès dès qu'ètz aciu, e tant que ne vos ne Anna ajatz besonh dera vida mondana...
- Era vida mondana!, didec Vronsky damb mensprètz. Quin besonh posqui auer jo d'aguesta vida?
- Mentretant, vosati ètz erosi e en patz. E dilhèu se passarà tostemp atau. Per çò que hè a Anna, qu'ei erosa, totafèt erosa. Que ja a auut eth temps entà dider-m'ac.

E Daria Alexandrovna arric sense voler, pr'amor que, en díder aquerò, l'acodic eth dobte de se, reauments, ère erosa.

Vronsky semblaue totun que non n'auie cap de dobte.

- Òc, òc, didec. Me'n sai que dempús toti aguesti patiments s'a encoratjat de nau e ei erosa. Ei erosa en present. Mès, e jo? Cranhi çò que mos demore... Perdon, voletz anar entà bèth lòc concret?
- Non... Qu'ei parièr.
- Alavetz, seigam aciu.

Daria Alexandrovna se seiguec un un banc, en un cornèr deth passèg. Vronsky se demorèc de pès, ath sòn dauant.

- Veigui qu'Anna ei erosa, didec. Mès sabi pas se poirà contunhar atau.

Eth dobte de se reauments serie erosa Anna assautèc de nau e damb mès fòrça a Dolly.

Vronsky contunhèc:

- Auem hèt ben o mau? Aguesta ei era qüestion. Era sòrt qu'ei lançada, sentencièc parlant part en rus, part en francés. Èm junhudi entà tota era vida. Òc, èm junhudi inseparablaments pes laci mès sagradi entà nosati, es der amor. Auem ua mainada, podem auer d'auti hilhs, qu'entada eri era lei e es condicions dera nòsta situacion les resèrven severitats qu'ara, Anna, alendant per toti es patiments, de totes es penes passades, non ve, non vò veir. E se compren... Mès, jo non posqui clucar es uelhs. Era mia hilha non ei era mia hilha sivans era lei: ei ua Karenina! E jo non posqui tier aguesta enganha, acabèc Vronsky damb gèst energic e seriós. Li hec ua guardada interrogatiua a Dolly, que lo guardèc ath sòn torn, mès s'estèc carada.

Alexei seguic:

- Deman podem auer un hilh. Per natura que serà hilh mèn; per lei, serà Karenin, e non poirà èster er eretèr dera mia fortuna. Ne tansevolhe deth mèn nòm. E damb guairi hilhs podéssem auer, se passarie madeish: qu'entre eri e jo non i aurie cap de ligam legau. Eri serien Karenin. Be n'ei de terribla aguesta situacion! È sajat d'expausar-li tot aquerò a Anna, mès enténer parlar d'aquerò l'irrite. Era non compren e jo non l'ac posqui explicar tot. Ara sonque ve qu'ei erosa. “Sò erosa damb eth tòn amor; çò d'aute ei parièr”. Atau pense sens dobte. Jo tanben seria erós atau, mès... Jo me cau tier es mies ocupacions. Que n'è trapat ua aciu que me shaute e que ne sò capinaut, donques que considèri qu'eth men trabalh ei mès nòble qu'eth trabalh des mèns companhs ena Cort o en servici miitar. Qu'ei clar que non escambiaria eth mèn trabalh peth d'eri. Damb aquerò sò content e non auem besonh d'arren mès, entara nòsta felicitat. Me shaute aguesta activitat. *Cela n'est pas un pis-aller*; ath contrari...

Daria Alexandrovna credec qu'en aguest punt dera sua explicacion, Vrosky se confonie, s'aluenhaue deth tèma principau dera convèrsa. Non comprenie pro ben eth sens de çò que li didie. Vronsky auie començat a parlar des sòns mès sagradi sentiments e preocupacions, d'Anna, des sòns hilhs, dera impossibilitat de parlar de tot aquerò damb era; ara parlaue des sues activitats en pòble, en tot resultar qu'aguesta qüestion formaue partida, tanben, madeish qu'es relacions damb Anna, des sòns prigonds pensaments.

E, remetent-se, seguic:

- Çò de prumèr, trabalhant atau, ei èster convençut de qué era òbra non morirà damb un, qu'aurà eretèrs. E, plan que òc, ei aquerò que jo non è. Imaginatz-vos era situacion der òme que se'n sap qu'es hilhs sòns e dera hemna estimada, legauments,

non seràn es sòns hilhs, senon que camparàn coma hilhs de un aute; e quitament en aguest cas, precisaments d'aqueth que les è en òdi, que non se'n vò saber... Qu'ei terrible!

Vronsky carèc de nau, visiblaments esmoigut.

- Òc... Plan qu'ac compreni. Mès, se qué pòt hèr Anna?, didec Daria Alexandrovna.

- Plan. Aquerò precisaments m'amie entara finalitat que tie aguesta convèrsa, responec Vronsky, padegant-se damb un esfòrç. Aquerò que depen d'Anna. Eth marit d'era ère d'acòrd damb eth divòrci; autant, qu'eth vòste marit lèu mos apraie er ahèr. Ara sò solide fòrça de qué non se remirie, tanpòc, a hè'c. Sonque li cau que l'escrigue Anna. Alavetz, eth didec claraments e contondentaments que, s'era li didie que volie eth divòrci, eth non s'opausarie. Se compren, didec Vronsky seriós: ei ua d'aguestes crudeutats farisaïques que d'eres solet n'ei capabla era gent des sòns sentiments. Eth se'n sap de çò de penible qu'ei entà Anna quinsevolh rebrembe sòn e, sabent açò, l'exigís ua carta. Compreni qu'entada era aquerò a d'èster plan dolorós. Mès es motius son tant importants qu'ei de besonh *passer par dessus toutes ces fineses de sentiments. Il y va du bonheur e de l'existance d'Anna et de ses enfants*. Que non parli de jo, encara que patisqui, patisqui fòrça (e Vronsky damb es punhs sarrats, es uelhs ludents, hec un gèst menaçaire entà quauquarrés que costaue taues patiments). Atau, Princesa, m'agarri a vos coma a ua ancora de sauvacion. Ajudatz-me a convéncer a Anna pr'amor de qué escriue aguesta carta ath sòn marit en tot demanar-li qu'accedisque ath divòrci.

- Òc, ac harè de boni talents, gasulhèc Daria Alexandrovna, cogitosa, rebrembant eth sòn darrèr encontre damb Alexei Alexandrovic. Òc, qu'ei clar, higec damb decision, en tot rebrembar a Anna.

- Tietz era vòsta influéncia en aquerò, convencetz-la de qué escriue aguesta carta... Jo non voi ne lèu posqui parlar-li d'aquerò.

- Plan ben, ac harè, li parlarè. Mès, se com ei qu'era madeisha non ac pense?, preguntèc Daria Alexandrovna rebrembant de pic er estranh costum qu'auie aquerit Anna d'arropir es celhes. E avertic qu'aguest gèst l'auie hèt precisaments quan era sua convèrsa tocaue aguesti tèmes, tan sagradi entada era. “Se diderie que barre es uelhs”, pensèc Dolly, “pr'amor de non veir era sua pròpia vida”.

- Li parlarè sense manca, prometec fèrmaments Daria Alexandrovna.

Vronsky, prigondaments esmoigut, damb guardada significatiua e ua fòrta sarrada de mans, l'exprimic eth sòn arregraïment.

Se lheuèren e s'endralhèren entara casa.

XXII

Quan Dolly arribèc ena casa, Anna, que ja ère aquiu, la guardèc damb atencion enes uelhs, en tot voler desnishar era convèrsa qu'auie auut damb Vronsky, mès non li preguntèc arren.

- Çampar, que ja ei era ora de dinar, didec, e nosates encara non auem parlat des nòstes causes. Demori qu'ac pogam hèr pera net. Ara mos cau apraiar entà anar tath minjador. Supausi que tanben voleràs cambiar-te de vestit. Qu'auem enlordit aguesti ena bastissa...

Dolly se filèc de cap ath sòn quarto e auec talents d'arrir: que non auie cap aute vestit tà jargar-se. Aquerò qu'amiaue ère çò de mielhor deth sòn armari de ròba. Pr'amor de senhalar bèth cambi en sòn ornament, demanèc ara puncèla que li netegèsse eth vestit, cambièc es punhets e se metec un aute lacet e dentèles sus eth cap.

- Qu'ei tot çò qu'è podut hèr, didec Dolly arrint a Anna, que gessec damb un aute vestit fòrça simple, que, sivans avertic Dolly, ère eth tresau d'aqueth maitin.
- Òc, nosati tiem ua etiqueta massa regda, comentèc Anna, coma excusant-se dera sua elegància. Alexei ei fòrça content pera tua arribada, didec dempús. Jamès, ne per arren, l'è vist tant erós. Decididaments ei encamardat de tu, higec en ton de badinada, arridolenta. Non ès cansada?, s'interessèc dempús.

Compreneren qu'abantes deth dinar non poirien parlar bric.

En entrar en salon, ja s'estaue aquiu era princesa Barbara e es òmes, toti damb levites neres, exceptat er arquitècte, qu'anaue de frac.

Vronsky presentèc a Dolly ar encargat dera sua propietat e tanben ar arquitècte, encara qu'ad aguest ja l'ac auie presentant ena sua visita en espitau.

Enludernant damb era sua tibada e arrasada cara, eth sòn cothèr e camisa midonadi e eth lacet dera sua corbata blanca, eth majordòm anoncièc qu'eth repaish ère mestrat, e toti s'endralhèren de cap ath minjador.

Vronsky li demanèc a Sviajsky que balhèsse eth sòn braç a Anna Arkadievna e eth s'apressèc a Dolly. Veselovsky, en tot auançar-se a Tuschkevic, aufric eth braç ara princesa Barbara; atau que Tuschkevic, er encargat dera propietat e eth doctor non aueren parelha e entrèren solets.

Eth repaish, eth minjador, era vaishèra, vailets, vin e viandes, non solet èren en armonia damb eth ton luxós generau dera casa, senon qu'encara èren mès rics e naui es objèctes, e mès costosa, escuelhuda e abondosa era parva mestrada.

Daria Alexandrovna campaue aguest luxe, tan nau entada era, e, coma mestressa de casa, encara que non auie cap esperança d'aplicar bèth dia arren de çò que vedie ena sua pròpia casa, (aqueth luxe ère tan luenh dera sua manèra de víuer!), sense voler, entraue en toti es detalhs e se preguntaue se qui serie eth que lo dispausaue. Vasenka Veselovsky, eth sòn marit, quitament Sviajsky e d'auti òmes qu'era coneishie jamès pensauen en aguestes causes e autanplan sajauen qu'es sòns convidadi credessen que tot ère tan ben premanit ena casa que non les auie costat cap esfòrç d'organizà'c, que tot s'auie hèt per eth madeish. E Daria Alexandrovna se'n sabie que per eres madeishes non se hèn ne es mès simples hariats des mainatges; se didie que, per tant, qu'entà qu'aguest repaish tan complicat siguesse tot tan ben dispausat, quauquarrés li calie auer botat en aquerò ua plan ben aplicada atencion. E pera guardada qu'Alexei Kirilovic revisèc era taula e hec senhau ath majordòm entà començar a mestrar, e era manèra que la convidèc ada era a alistar entre eth potatge de verdura e eth brolhon, Dolly comprenec que tot aquerò se hège e se tenguie peth suenh deth madeish patron. Se vedie qu'Anna non participaue en aquerò mès que Veselovsky, o Sviajsky o era Princesa, qu'eri non èren aciu que convidadi que, sense cap de copacap, alègraments, gaudien de çò que un aute auie premanit entada eri.

Anna solet ère era mestressa entà amiar era convèrsa.

E aguesta convèrsa, fòrça dificil de tier en aguesta taula, non guaire grana, mès damb persones, coma er encargat e er arquitècte, que tanhien a un aute ambient plan diuèrs e s'esdegauen a non mostrar-se intimidadi dauant aqueth luxe desacostumat, e non gosauen préner part ena convèrsa ne sostier pendent guaire temps un dialòg, aguesta convèrsa, Anna l'amiaue, ça que la, damb eth sòn tacte abituau, damb naturalitat e enquia damb plasèr, coma vedie Daria Alexandrovna.

Comentèren damb trufaria se guaire s'auien engüejat Tuschkevic e Veselovsky passejant es dus solets ena barca; Tuschkevic condèc anecdòtes e incidéncies des darrèrs concursi de canoès en Yacht-Club, de Sant Petersburg. Anna, profitant ua pausa, se dirigic ar arquitècte entà hèr-lo parlar.

- Nicolàs Ivanovic, didec. Sviajsky s'a susprenut des progrèssi dera naua construccion dès qu'eth siguec aciu eth darrèr viatge, e enquia a jo, que les veigui cada dia, m'estone era rapiditat que van es òbres.
- Se trabalhe tan ben damb Sa Excelléncia!, didec er arquitècte damb un arridolet cortés (qu'ère un òme de grana dignitat, respectuós e tranquil). Ei fòrça desparièr des ahèrs damb es autoritats dera província. Aquiu que cau tier molons de papèr, tant

qu'aciu expausi ath senhor Comde es mies idies, les estudiam amassa e en tres paraules tot demore comprenut e resolvut.

- Vai, ar estil american, didec Sviajsky, arrint.
- Òc, senhor. Aquiu delà bastissen es edificis de manèra racionau.

Era convèrsa derivèc enes abusi des autoritats des Estats Units, mès Anna de seguic l'amièc entà un aute tèma pr'amor d'interròmper eth silenci der encargat.

- As vist bèth còp es maquines de segar?, didec a Dolly. Tornàuem de veder-les quan vos trapèrem. Jo non les auia vistes enquia alavetz.
- E com van?, preguntèc Daria Alexandrovna
- Totafèt madeish qu'uns estalhants. I a ua placa de metau e sus era fòrça estalhants petiti. Atau:

E Anna damb es sues mans blanques e polides, caperades d'aneths, cuelhec un guinhauet e ua forquilha e se botèc a hèr ua demostracion deth trabalh des maquines. N'ère segura qu'era sua explicacion non servirie entà aquerir cap coneishement sus er ahèr, mès, convençuda tanben de qué auie parlat de manèra agradiua e de qué èren admirades es sues polides mans, contunhaue explicant.

- Mèsalèu se semble aquerò as cotelons, didec provocatiuaments Veselovsky, que non la deishaue de uelh.

Anna arric imperceptiblaments e non li contestèc.

- Non ei vertat, Karl Federevic, que se retiren as estalhants?, preguntèc ar encargat.
- *Ja*, responec er aleman. *Es ist ein ganz einfaches ding.*

E gessec d'explicar era construccion dera maquina.

- Ei malastre qu'aguesta maquina non estaque tanben. Ena Exposicion de Viena ne vedí d'autes que, ath delà de segar, estacauen es escarris damb hiu de hèr, didec Sviajsky. Aqueres serien encara mès profitoses.
- *Es kommt drauf an... Der Preis vom Draht muss ausgerechnet werden.*

E er aleman, trincat ja eth sòn silenci, se dirigic a Vronsky.

- *Das last sich ausrechnen, Erlaucht.*

Karl Kodorovic volèc trèir dera sua pòcha un quasèrn damb un creion, qu'en eth hège toti es sòns calculs, mès, en tot rebrembar-se'n qu'ère ena taula e campar era guardada hereda de Vronsky, ac deishèc anar.

- *Zu kompliziert, macht zu viel Klopot*, concludic.

- *Wünscht man Dochods so hat man auch Klopots*, didec Vasenka Veselovsky en tot hèr burla der aleman. Qu'adori er aleman, didec damb era sua acostumada arridalha e hènt-li ua guardada a Anna.
- *Cessez*, les manèc era miei seriosa miei de trufaria.
- Nosati vos pensàuem trapar en camp, Vasili Semenic, didec dempús Anna ath doctor, un òme de mina malautissa. Èretz aquiu?
- I estè e despareishí, responec eth doctor damb forena ironia.
- Alavetz auetz hèt un excellent passèg.
- Excellent.
- E com va era santat dera "vielha"? Demori que non age eth tifus.
- Encara que non age eth tifus, non ei cap ben.
- Quin malastre!, didec era.

E en tot auer complit d'aquera sòrta damb tota era gent de dehòra de casa, Anna hec era sua atencion as sòns amics.

- Ça que la, Anna Arkadievna, serà fòrça de mau hèr bastir era maquina damb era vòsta explicacion, badinaue Sviajsky.
- Per qué?, repliquèc Anna damb un arridolet que didie claraments qu'era se'n sabie qu'ena sua explicacion i auie un punt d'afectacion non mancada de gràcia, observada tanben per Sviajsky.

Aguesta naua tralha de cocarèla en caractèr d'Anna estonèc desagradiuaments a Dolly.

- Mès, de un aute costat, es coneishements d'Anna Arkadievna en arquitectura son susprenents, didec Tuchkevic.
- Plan que òc! Ager l'entení parlar de "plaçar eth cabiron", e "es plints", didec ironicaments Veselovsky. Ei atau que se pronóncie?
- Que non i a arren de particular en aquerò quan me cau veder-lo e entener-lo tanti viatges, didec Anna. E vos, higec en tot dirigir-se a Veselovsky, sò solide fòrça de qué ne tansevolhe vo'n sabetz de qué son hètes es cases.

Daria Alexandrovna avertie que, encara que refusant eth ton de cocarèla que li parlaue Veselovsky, Anna, sense voler, l'adoptaue ath sòn torn.

En aguesta escadença, Vronsky agie de manera totafèt desparièra ara de Levin. Se vedie que non li balhaue cap importància as parlòtes de Veselovsky damb era sua hemna e enquia, ath contrari, encoratjaue ad aguest enes sues badinades.

- Òc, didetz-mos, Veselovsky, damb qué s'amassen es pèires?, li preguntèc.

- Qu'ei clar: damb ciment.
- Òsca! E se qué ei eth ciment?
- Quauquarren atau coma... com ac diderè?, ua massa liquida e pegosa, expausèc Veselovsky, costant era arridalhada generau.

Era convèrsa entre es convidadi, exceptat eth doctor, er arquitècte e er encargat, caladi un aute còp en un testud silenci, non paraue, ja esguitlant-se damb plasèr o punchosaments, ja herint a quauquarrés. De bèra manèra, siguec Daria Alexandrovna que se sentec herida enes sòns sentiments. S'afoguèc autant que venguec a rogir-se tota, e enquia un moment mès tard non se l'acodic que dilhèu aurie preferit bèra paraula inconvenenta. Sviajsky auie mentat a Levin, en tot hèr veir es sues estranhes idies qu'es maquines son damnatjoses ena propietat russa.

- Non è eth plasèr de conéisher ad aguest senhor, didec Vronsky, arrint damb ironia, mès segurаments eth non a vist jamès es maquines que censure. E se n'a vist quauqu'ua, solide que non ère ua maquina estrangèra senon quauqua de russa... Donques, quini dobtes i pòt auer sus aguesta qüestion?
- En generau, qu'a idies turques, didec Veselovsky en tot dirigir-se damb era sua etèrna arridalha, entà Anna.
- Non posqui deféner es sues idies pr'amor que non saberia, didec Daria Alexandrovna alugada, mès damb energia. Çò que òc posqui díder ei qu'ei un òme cult, e que s'eth siguesse aciu, vos responerie com cau.
- L'estimi fòrça e èm boni amics, didec Sviajsky bravassaments. *Mais, perdon, il est un peu toqué*. Per exemple, afirme qu'eth *zemstvo* e es jutges municipaus non son de besonh e non vò intervier en arren.
- Qu'ei era nòsta indiferéncia russa, comentèc Vronsky, tant que botaue aigua gelada d'ua botelha ena sua copa nauta. Ei non sénter es obligacions que mos impausen es nòsti drets, ei remir aguestes obligacions.
- Non me'n sai de cap òme tant estricte en compliment des sues obligacions, opausèc Daria Alexandrovna, irritada peth ton de superioritat qu'eth Comde auie parlat.
- Jo, ath contrari, contunhèc Vronsky, que, çampar, l'interessaue viuaments era convèrsa. Jo, ath contrari, digui, sò fòrça arregraït per aunor que m'an hèt, gràcies a Nicolàs Ivanovic (indicant a Sviajsky) per auer-me alistat coma jutge municipau onorari. Considèri entà jo fòrça importanta era obligacion de vier ena Junta pr'amor de jutjar es ahèrs des campanhards, encara que se tracte solet d'un shivau. E considerarè un gran aunor que me nomenten vocau deth *zemstvo*. Solet atau poirè pagar es beneficis que gaudisqui coma propietari de tèrres. Malerosaments, non se compren era importància que les cau arténher en Estat es grani propietaris.

A Daria Alexandrovna l'estonaue que Vronsky parlèsse d'aquera manèra d'eth madeish, des sues idies seigut ena taula, ena sua pròpia casa. Ère vertat que Levin, qu'es sues idies èren totafèt opausades, les defenie tanben damb parièra energia e tanben ena sua casa, seigut ena taula... Mès a Levin l'estimaue e, plan per açò, ac trapaue naturau en eth.

- Atau, Comde, poiram compdar damb vos ena pròplèu session?, preguntèc Sviajsky. Mès i cau vier d'ora, pr'amor d'èster ja aquiu tàs ueit. Se m'autregèssetz er aunor de vier en çò de mèn...
- Donques jo, en part, sò cossent damb eth tòn cunhat, didec Anna a Dolly. Cranhi qu'actuauments eth nombre d'obligacions sociaus age aumentat d'ua manèra exagerada, encara que probablaments per motius diuèrsi, higec damb un arridolet. Dera madeisha manèra qu'abantes i auie tanti emplegadi que semblaue que s'auie besonh d'un per cada ahèr, atau ara an besonh entà tot dera activitat dera gent. Alexei solet amie aciu sies mesi e me semble que ja ei membre de cinc o sies institucions sociaus desparières: eth tuteratge, jutge, vocau, agregat, enquia e tot quauquarren que tracte des shivaus. *Du train que cela va*, tot eth temps l'aurà de tier en aguestes obligacions. Cranhi, ça que la, que tota aguesta sòrta de cargues sigue solet ua formula. De guaires societats ètz mèmbre, Nicolàs Ivanovic?, preguntèc a Sviajsky. Me semble que de mès de vint, non?

Anna parlaue de trufaria, mès en sòn ton s'avertie ua cèrta irritacion.

Daria Alexandrovna, que campaue damb atencion a Anna e a Vronsky, de seguit se n'encuedèc. Observèc, tanben, qu'en aguesta convèrsa eth ròstre de Vronsky aquerie ath punt ua expression sevèra e temarduda. En encuedar-se'n e notar tanben qu'era princesa Barbara s'esdegaue a parlar des coneishudi de Sant Petersburg, pr'amor de cambiar de convèrsa, rebrembèc que Vronsky l'auie parlat en jardin fòrça pòc oportunaments dera sua activitat sociau, e Dolly comprenec de seguit qu'en aquera qüestion i auie estacat un desacòrd prigond entre es dus aimants.

Eth minjar, eth vin, era vaishèra, eth sevici, tot qu'ère pro ben, mès eth caractèr impersonau e era tension que se notaue en eth, Dolly ac auie vist ja enes minjars de gala, enes balhs deth gran mon, que d'eri n'auie perdut ja eth costum. Vedè'c, totun, en un dia de cada dia, en ua societat redusida, lèu en familha, desvelhaue en era ua impression desagradiua.

Dempús deth dinar vengueren a posar-se ena terrassa. Dempús heren ua partida de *lawn-tennis*.

Es jogaires, desseparadi en dus grops, se placèren sus eth *croquet ground* suenhosaments caushigat e aplanat, en ambdus costats deth hilat estenut entre dues petites colomnes daurades.

Daria Alexandrovna sagèc de jogar, mès que non podec en fòrça temps compréner eth jòc. Quan l'auec comprenut, ère ja cansada e l'abandonèc e se seiguec ath cant dera princesa Barbara, observant es incidéncies des jogades. Eth sòn companh de partida tanpòc joguec mès, mès es auti contunhèren.

Svianjsky e Vronsky jogauen ben e seriosaments. Susvelhauen era pilòta que les lançauen sense precipitar-se ne pèrder temps, corrien damb adretia ath sòn encontre, s'estirauen, sautauen e parauen damb assopliment e l'entornauen abilaments damb era raqueta, en aute costat deth hilat.

Veselovsky jogaue pejor qu'es auti. S'excitaue massa; mès, damb era sua alegria, encoratjaue as auti jogaires. Es sues arridalhes e exclamacions se sentien de contunh. Tau qu'es auti òmes, après demanar permís as senhores, s'auie trèt era levita, e era sua fòrta e beròia figura, en manges de camisa, eth ròstre rogit e cubèrt de sudor e es sòns movements impressionauen de tau sòrta, qu'aquera net Daria Alexandrovna se tardèc fòrça a dromir-se, en tot rebrembar era figura de Veselovsky que se botjaue sus era pista.

Pendent eth jòc, Daria Alexandrovna non se sentec alègra: non li shautaue eth tracte un shinhau liure que se vedie entre Anna e Veselovsky; e li desagradaue tanben, aquera manca de naturalitat que se nòte enes persones majors quan se divertissen en un jòc mainadenc sense mainatges. Mès, entà non descoratjar as auti e passar eth temps de bèra manèra, dempús de repausar ua estona, de nau s'amassèc as jogaires e simulèc divertir-se.

Tot aqueth dia auec era impression de qué ère en tot actuar en un teatre damb actors mielhors qu'era e qu'era maganha qu'interpretaue eth sòn papèr maumetie tota era òbra.

Que i auie vengut damb era intencion de passar-i dus dies, se s'i trapaue ben, mès, pendent era partida de tenis, cuelhec era decision de partir ath londeman.

Aqueri madeishi copacaps de mair qu'auie tant en òdi pendent eth camin, ara, après auer passat eth dia sense es sòns hilhs, l'apareishien jos un aute aspècte e l'ahiscauen a tonar damb eri.

Quan, dempús eth tè dera tarde e eth passèg en barca que heren pera net, Daria Alexandrovna entrèc ena sua cramba, se treiguec eth vestit e s'apraièc es sòns peus, ja escassi, pr'amor de passar era net, experimentèc un gran aleugeriment.

Autanplan l'ère desagradiu pensar qu'Anna anaue a entrar alavetz ena sua cramba. En aqueth moment Dolly desiraue demorar-se soleta damb es sòns pensaments.

XXIII

Ère a mand de calar-se en lhet, quan entrèc Anna, en camisa de dormir.

Pendent eth dia, en diuèrses escadences, auie sajat de parlar a Dolly des sues causes intimes, que sus eres volie era sua opinion, e cada còp, dempús pòques paraules, s'auie interromput. “Dempús, quan mos demorem soletes, parlaram... Mos auem de díder tantes causes!”

Ara se trapauen soletes e Anna non sabie de qué parlar. Ère seiguda ath cant dera hièstra, guardant a Dolly, e repassaue mentauments aqueres reserves de convèrses coraus, intimes, qu'abantes l'auien semblat inagotables, e non trapaue arren. En aguest moment li semblaue que tot çò de qué auien de parlar ja s'ac auien dit.

- E com s'està Kitty?, preguntèc, a tot darrèr, dempús d'alendar prigondaments e de guardar a Dolly damb mina colpabla.

E de seguit, ath mès córrer, reflectint ua grana ansietat, higec:

- Ditz-me era vertat. Non ei emmaliciada damb jo?
- Emmaliciada? Non, contestèc Daria Alexandrovna.
- Non ei emmaliciada, mès me mensprède.
- Ò, non! Mès ja sabes qu'en aguesti casi non se perdone.
- Òc, òc, alendèc Anna virant era cara e guardant entara hièstra. Mès que non ei eth mèn tòrt, seguic. E de qui ei eth tòrt? Se qué vò díder auer-ne eth tòrt? Com se podie passar de ua auta manèra?... Donques qué ne penses? Per exemple, dilhèu auie podut arribar que tu non siguesses era hemna de Stiva?
- De vertat, sabi pas... Mès ditz-me...
- Òc, òc. Non auem acabat de parlar de Kitty. Ei erosa? Diden qu'eth ei un òme excellent.
- Ò!, qu'ei pòc díder “ei un òme excellent”: non coneishi a un òme mielhor qu'eth.
- A!, com m'alègre çò que me dides! Me satisfè fòrça, Dolly. “Ei pòc díder qu'ei un òme excellent”, repetic.

Dolly arric.

- Mès parlem de tu, didec. Que te cau tie coma castig ua longa e dilhèu anujosa convèrsa damb jo. È parlat damb...damb...

Dolly non sabie com nomentar a Vronsky, perque autant desagradiu l'ère cridar-lo Comde, coma Alexei Kirlovic simplaments.

- Damb Alexei, l'apuntèc Anna. Ja sai qu'auetz parlat. Mès voleria demanar-te se qué te semble era mia vida.
- Com ac poirè díder atau, d'un còp? Sabi pas...
- Non, ditz-m'ac, a maugrat tot... Ja ves era mia vida. Mès non desbrembes que mos ves viuent pendent er ostiu e non èm solets. Nosati venguérem aciu quan a penes començaue era primauèra e viuíem solets, e solets tornaram a víuer dempús, pr'amor que non desiri arren mielhor qu'açò. Mès, imagina-te que viui soleta, sense eth, qu'açò se passarà. Veigui, per fòrça indicis, que se repetirà soent, qu'era mitat deth temps lo passarà dehòra de casa, didec Anna, lheuant-se e seiguent mès apròp dera sua cunhada. Plan que òc, seguic, interrompent a Dolly que volie replicar-li, plan que òc, jo non lo retierè ara fòrça. E non lo retengui. Que i a corses qu'en eres cuelhen partida es sòns shivaus...? Donques que li calerà assistir-i. Aquerò me satisfè, mès pensi en jo... Pensi en jo, ena mia situacion... Mès, per qué te parli de tot aquerò?, e, arrint, li preguntèc: de qué te parlèc, donc, Alexei?
- Me parlèc de çò madeish que jo volia parlar-te e plan per açò m'ei aisit èster eth sòn avocat. De se i a bèra possibilitat, de s'ei possible... (Daria Alexandrovna s'arturèc cercant es paraules) de se se pòt apraiar mielhor era tua situacion... Ja sabes se com considèri es causes... Mès totun açò, s'ei possible, vos cau maridar-vos...
- Ei a díder, eth divòrci?, didec Anna. Sabes que'era soleta hemna que me venguec a veir en Sant Petersburg siguec Betsy Tverskaya? La coneishes? *Au font c'est la femme la plus depravée qui exist.* Èren en relacions damb Tuschkevic, mès que mès peth plasèr d'embolhar ath sòn marit. E era me didec que non me veirie bric mès enquia qu'era mia situacion siguesse regularizada. Era que m'ac didec! Non te penses que te compari. Te coneishi, estimada Dolly. Mès, sense voler, è rebrembat... Alavetz, qué t'a dit Alexei?, persutèc.
- A dit que patís per tu e per eth... Pòt èster que digues qu'aquerò ei egoïsme, mès, be n'ei de legitim aguest egoïsme!, be n'ei de nòble! Abantes qu'arren, vò legalizar ara sua hilha e èster eth tòn marit, auer es sòns drets sus tu.
- Quina esposa pòt èster esclaua enquiath punt que ne sò jo pera mia situacion?, l'interrompec Anna tristaments.
- E çò que vò sustot ei que tu dèishes de patir.
- Aquerò ei impossible... E qué mès?
- Donques çò de mès legitim: vò qu'es vòsti hilhs amien eth sòn nòm.
- Quini hilhs?, didec Anna, sense guardar a Dolly e arropint es celhes.

- Anny e es que venguen.
- Per çò que tanh ad açò darrèr, pòt èster tranquil: non aurè mès hilhs.
- Com ac pòs díder?
- Non aurè hilhs pr'amor que non voi.

A maugrat era sua situacion, Anna non podec mens d'arrir en veir es expressions ingenues de suspresa, interès e espant que se diboishèren successiauaments en ròstre de Dolly.

- Eth mètge me didec dempús era mia malautia...
- Non pòt èster!, sorrisclèc Dolly damb es uelhs exageradaments dubèrts.

Entada era, aquera ère ua des descubèrtes qu'es sòns efèctes e conseqüéncies son tant enòrmes qu'en prumèr moment mos dèishen aclapadi, en tot sénter solet qu'ei impossible comprener-les ben e que serà de besonh tornar a pensar en eri a plaser.

Aguesta descubèrta, que l'explicaue de ressabuda çò qu'enquia alavetz l'auie estat incomprenssible, se com en fòrça familhes i auie solet un o dus mainatges, desvelhec en era tants pensaments, idies e sentiments opausadi que, de moment, non podec díder arren a Anna, e òc guardar-la damb es sòns grani uelhs dubèrts enòrmaments, damb ua expression de prigonda estranhesa.

Qu'ère çò madeish qu'era auie desirat, mès ara, en saber-se'n de com ère possible ère orrorizada. Sentie qu'ère ua solucion massa simpla entà ua qüestion tan complicada.

- *N'est-ce pas immoral*?, podec díder, a tot darrèr, après un long silenci.
- Per qué? Pensa que me cau alistar entre dues causes: o èster prenhs, ei a díder, coma ua malauta inutila, o èster era amiga, era companha deth mèn marit, didec Anna prononciant es darrères paraules en un ton intencionadaments superficiau e leugèr.

“Òc, qu'ei clar, ei clar”, se didie Daria Alexandrovna.

Qu'èren es madeishi arguments qu'era s'auie hèt, mès ara non trapaue en eri cap persuasion.

- Entà tu, entà d'auti, que i pòt auer dobtes encara, mès entà jo..., didec Anna endonviant es pensaments de Dolly. Non comprenes? Non sò era sua esposa, m'estime, òc, e m'estimarà... tant que m'estime. E com poirè retier eth sòn amor? Damb aquerò?, e Anna auancèc es sòns blanqui braci dauant eth sòn vrente.

Damb era rapiditat extraordinària que se passe enes moments d'emocion, es pensaments e rebrembes acodien de còp ena ment de Daria Alexandrovna.

“Jo”, pensaue, “non atreiguia a Stiva, e plan, se n'anèc damb ua auta, e atau madeish, coma qu'aquera prumèra que damb era me tradic non lo sabec retier, e èster tostemps

beròia e alègra, la deishèc e ne cuelhec ua auta. E ei possible qu'Anna posque retier e atrèir damb açò ath comde Vronsky? Plan que òc, s'eth cèrque aquerò, traparà manères e vestits mès atrasents e alègres e, per mès blanqui que siguen es sòn braci nuds, per mès beròi que sigue eth sòn còs, eth sòn ròstre animat pera nera cabeladura, eth trapàrà tostemp quauquarren mielhor, tau qu'ac cèrque e trape eth mèn marit, eth mèn repugnant, miserable e estimat marit".

Dolly non contestèc e alendèc prigondaments.

Anna avertic qu'alendaue, e s'afirmèc ena sua idia de qué Dolly, a maugrat d'èster d'acòrd damb es sòns arguments, non aprobarie era sua decision.

- Dides que non està ben, seguic, en to creir que çò qu'anaue a expausar ère tan fèrm que non admetie deguna replica. Me cau reflexionar, pensar ena mia situacion. Com posqui desirar mainatges? Non parli des patiments, que non les cranhi. Mès pensi: "qué seràn es mèns hilhs?". Uns malerosi qu'amiaràn eth cognòm de un aute. Peth sòn estat ilegau, seràn possadi enquiath punt d'avergonhar-se de sa mair, de sa pair, e enquia d'auer neishut...
- Mès precisaments per aquerò, apuntèc Dolly, t'ei convenent, de besonh, eth divòrci e eth vòste maridatge.

Anna non l'escotaue: pensaue balhar-li es madeishi arguments que tanti viatges s'auie volut persuadir ada era madeisha.

- Entà qué me servirà era rason, se non la tengui tà non hèr a vier malerosi en mon?

Guardèc a Dolly e, sense demorar responsa, seguic:

- Me senteria tostemp colpabla dauant aguestes creatures maleroses. Se non vien en aguest mon, que non i a cap malur, mès se neishessen e siguessen malerosi, solet jo ne seria colpabla.

Tanben aguesti arguments se les auie hèt Dolly ada era madeisha; e, ça que la, ara non les comprenie.

"Com se pòt èster colpabla dauant d'èssers que non existissen?", pensaue.

De pic, se l'acodic aguest pensament:

"Poirie auer estat mielhor en bèth sens, entath mèn estimat Gricha, que non auesse vengut en aguest mon?"

Aquerò li semblèc tant estranh, tan terrible, que secodic eth cap entà esbugassar era cofusion des sòns pensaments.

- Sabi pas, non ac sai... Aquerò non està ben, solet podec díder Dolly, damb ua expression de repugnància en sòn ròstre.

- Òc... Mès non desbrembes çò de mès important: qu'ara non me trapi ena madeisha situacion que tu. Entà tu era qüestion ei “se vòs encara auer hilhs”, entà jo ei “se m'ei permetut d'auer-les”. Que i a, donc, en ambdús casi, ua grana diferéncia. Jo, compreneràs, qu'ena mia situacion, non posqui desirar-les.

Daria Alexandrovna non repliquèc. Comprenec de ressabuda, que s'estaue ja tant aluenhada d'Anna, qu'entre eres existien qüestions que sus eres non se meterien jamès d'acòrd, qu'ère mielhor non parlar-ne mès.

XXIV

- Plan per aquerò, ei mès de besonh normalizar era tua situacion s'ei possible, persutèc Dolly.
- Òc... òc qu'ei possible... didec Anna en un ton totafèt desparièr, doç e trist.
- Ei dilhèu impossible eth divòrci? M'an dit qu'eth tòn marit consentís.
- Dolly, que non voi parlar d'açò.
- Ben, donques non ne parlem, s'esdeguèc a díder Daria Alexandrovna, en veir era expression de patiment deth ròstre d'Anna. Veigui, higec, que t'agarres es causes massa ombriauments.
- Jo?, arren d'aquerò. Que sò plan alègra... plan contenta... Ja ac as vist. *Je fais meme de passions*. Veselovsky.
- Òc. e se vòs que te diga era vertat, non me shaute eth ton d'aguest òme, didec Daria Alexandrovna, en tot voler cambiar de convèrsa.
- Bè!, arren. Aquerò hè gatalhèues en Alexei e arren mès... Eth ei un mainatge e l'è absoludaments enes mies mans. Sabes? Hèsqui d'eth çò que voi. Qu'ei madeish qu'eth tòn Gricha...

De ressabuda, Anna entornèc ath tèma deth divòrci:

- Dolly! Dides que me cuelhi es causes massa ombriuaments... Non ac pòs compréner. Ei massa terrible... Çò que hèsqui ei sajar de non veir arren.
- Donques a jo me semble qu'ei de besonh veir. Que mos cau hèr tot çò que sigue possible.
- Mès, qué ei possible?... Arren... Dides “te cau maridar damb Alexei” e que jo non pensi en aquerò. Non pensi en aquerò!, repetic Anna. Eth baticòr rogic era sua cara.

Se lheuèc, quilhèc eth pièch, alendèc prigondaments e se metec a passejar pera cramba, posant-se de quan en quan.

- Que jo non i pensi? Non i a un solet dia ne ua soleta ora que non pensa en aquerò. E m'embèstii damb jo madeisha per pensà'c, pr'amor qu'aguesti pensaments me pòden hèr vier hòla. Vier hòla!, repetic Anna exaltadaments. Quan ac pensi, ja non posqui dormir sense morfina... Mès qu'està ben: parlem d'aquerò damb era màger tranquillitat possibla. Me diden “eth divòrci”. Prumèr, eth non accedirà. “Eth” ei ara jos era influéncia dera comdessa Lidia Ivanovna.

Emparada sus eth dorsièr dera cagira, Daria Alexandrovna seguie, virant eth cap e damb era guardada, es movements d'Anna damb uelhs plei de comprension.

- Qu'ac cau assajar, didec damb votz fèbla.
- Supausem qu'ac auem assajat, seguic Anna. Qué signifique aquerò?, didec, en tot repetir ua idia que sus era auie, evidentaments, meditat mil viatges e que se la sabie de memòria. Aquerò signifique que jo, encara que l'è en òdi, arreconeishi, ça que la, era mia colpa, que lo considèri un òme generós e me cau rebaishar-me pr'amor d'escriuer-li... Supausem que, hènt un esfòrç, me decidisqui a hè'c. O ben receberè ua responsa umilianta o ben eth sòn consentiment... Donques ben, è recebut eth sòn consentiment...

Anna ère en aguest moment en cornèr mès aluenhat dera cramba e s'auie posat aquiu jogant destraitaments damb eth ridèu.

- Auem supausat qu'è recebut eth consentiment. E eth mèn hilh? Non me lo balharàn. E creisherà, menspredant-me, ena casa de sa pair, qu'è abandonat. Comprenes qu'estimi a dus èssers, a Sergi e a Alexei de forma parièra, mès qu'a jo madeisha?

Anna tornèc ath miei dera cramba e s'arturèc dauant de Dolly, sarrant eth pièch damb es mans. Laguens era sua blanca telaria era sua figura ressautaue particularaments nauta e ampla. Joquèc eth cap e, damb es uelhs ludents de lèrmes, guardaue de naut en baish era figura petita, primeta, miserabla de Dolly, que se trapaue ath sòn dauant damb era sua blòda escocesa e era sua còfa de dormir, tremolant tota d'emocion.

- Estimi solet ad aguesti dus èssers, seguic, e un d'eri excludís ar aute. Non les posqui júnher, e aquerò ei solet çò que me cau. E se non ac posqui hèr, tot que m'ei parièr. Tot, tot, m'ei parièr... S'acabarà d'ua o ua auta manèra, mès d'aquerò non ne voi parlar. Atau que non me repotegues arren, non me critiques. Damb era tua puretat non pòs compréner guaire patisqui.

Anna s'apressèc a Dolly, se seiguec ath sòn costat, e, guardant-la damb uns uelhs qu'exprimien un prigond patiment, un immens dolor pera sua colpa, cuelhec era man dera sua cunhada.

- Qué penses? Qué penses de jo? Non me mensprèdes... Que non meriti mensprètz... sò plan malerosa. Se i a en mon un èsser malerós, aguest sò jo, didec, e, virant era cara, plorèc amaraments.

Quan Dolly se demorèc soleta, preguèc es sues oracions e se calèc en lhet.

Tant qu'entenie parlar a Anna, l'auie planhut damb tota era sua amna, mès ara l'ère impossible pensar en era: es rebrembes dera sua casa, des sòns hilhs, se presentèren ena sua imaginacion damb un nau encant, damb ua lutz naua e radianta.

Aqueth mon sòn li semblèc ara tant estimat, que se prepausèc non estar dehòra d'eth ne un solet dia mès, e decidic partir ath londeman, sense manca.

Mentretant, Anna auie tornat ena sua cramba, prenec ua copeta, i vessèc en era ues gotetes d'ua medecina qu'era sua part principau ère morfina e, en auer-la vegut, se seiguec e s'estèc atau quieta bèth temps, e se calèc en lhet damb era animositat padegada e alègra.

Quan entrèc en dormitòri, Vronsky la guardèc atentiuaments, cercant ena sua cara es tralhes dera longa convèrsa que supausaue auie auut damb Dolly. Mès ena expression deth ròstre d'Anna, qu'amagaue era sua emocion, non trapèc arren dehòra dera sua beresa que, encara qu'acostumada, l'aufrie tostemp un nau atractiu entada eth. Siguesse simplaments per demorar-se admirat, absorbit, dauant era beresa dera sua estimada o perque aquesta desvelhèsse en eth desirs qu'absorbissen es sòns pensaments, Vronsky non preguntèc arren. Demorèc qu'era madeisha li parlèsse.

Mès sonque li didec:

- Sò plan contenta de qué t'age agradat Dolly... Non ei vertat?
- La coneishi de fòrça temps a. Semble qu'ei plan brava, mes excesiuaments *terre-a-terre*. Totun aquerò, me shaute fòrça qu'age vengut.

Agarrèc era man d'Anna e li guardèc fixaments es uelhs.

Anna, interpretant en un aute sens aguesta guardada, li hec un arridolet.

Ath londeman, a maugrat es demanes des patrons dera casa, Daria Alexandrovna partic.

Damb eth sòn caftan ja vielh, era sua casqueta semblabla as des menaires de loguèr, sus es desaparelhadi shivaus aganchadi en *landol*é d'aletes pedaçades, damb aire trist, arribèc Filip, d'ora, ena nèira, caperada de sable, dera casa des Vronsky.

Er adiu dera princesa Barbara e des òmes siguec entà Daria Alexandrovna desagradiu.

Dempús d'auer passat amassa un dia, autant era coma eri sentien claraments que non se comprenien, ne s'avenien, e que çò de mielhor entàs uns e entàs auti ère tier-les aluenhadi.

Solet Anna ère trista.

Se'n sabie qu'ara, après era marcha de Dolly, jamès bric se desvelharien ena sua amna era emocion, era alegria qu'auie desvelhat en era era arribada d'aquera amiga. Qu'auie estat dolorós remòir cèrts sentiments, mès, totun, Anna sabie qu'aguesti èren era mielhor part dera sua amna e que rapidaments se curbirie damb es patiments, eth dolor, era tristor, d'aquera vida de luta qu'amiaue.

En gésser en camp, Daria Alexandrovna experimentèc ena sua amna ua agradiua sensacion d'aleujament. Sentie talents de preguntar se les auie shautat eth sojorn ena casa de Vronsky, quan, de pic, eth menaire Filip, didec, en tot parlar prumèr:

- Son rics, mès solet mos balhèren tres mesures de civada. Es shivaus se l'auien minjat ja abantes de qué se desvelhèssen eth poths. Plan!, damb tres mesures que non n'a entad arren... Aué madeish era civada la venen es gardes per quaranta cinc *copecks* solet. Ena nòsta casa, as que vien de dehòra les balham tanta civada coma vòlen minjar es shivaus...
- Qu'ei un senhor fòrça aganit..., comentèc er encargat.
- E es sòns shivaus, vos shautèren?, preguntèc Dolly.
- Es shivaus, ça que la, son boni... E eth minjar que non està mau... Mès, sabi pas per qué, me semblèc tot plan trist, Daria Alexandrovna... Non sai se com vos aurà semblat a vos, didec, virant entada era eth sòn ròstre bravàs.
- A jo tanben... Qué?, arribarem tath ser?... Mos i cau arribar.

En entrar ena casa e auer trapat a toti complètaments ben e particularaments afectuosi e alègres, Daria Alexandrovna, damb grana animositat, condèc tot eth sòn viatge: çò de ben que l'auien recebuda; eth luxe e eth bon gust dera vida des Vronsky, es sòns divertiments... E non deishèc qu'arrés hesse era mendre observacion contra eri.

- Que cau conéisher a Anna e a Vronsky. Ara les è coneishut ben e sai se guiare amables e bravi son, didie Dolly, sincèraments, desbrembant aqueth sentiment indefinit de desengust e malèster qu'auie experimentat quan ère aquiu.

XXV

Tostemp damb es madeishes condicions, sense cuélher mesures entath divòrci, Vronsky e Anna passèren er ostiu e part dera tardor en camp.

Qu'auien decidit non vier entà cap aute lòc; mès coma mès temps se demorauen solets e sustot ena tardor, sense convidadi, mès vedien es dus que les calie cambiar de vida, que non poirien tier aquera qu'amiauen.

Aparentaments, ère tan bona que non auie lòc entà ua auta de mielhor: auie abondor de tot, salut, auien ua hilha que miralhar-se e prètzhèts que tier-se e distrèir-se.

Encara que non i auie convidadi qu'enludernar, Anna s'ocupaue madeish d'apraiar-se e apolidir-se.

Liegie fòrça, autant romans que d'auti libres qu'èren de mòda. Se hègen a vier totes es òbres que se parlaue ena premsa e enes revistes estrangères e les liegie damb aquera atencion prigonda que s'a solet ena solitud. Ath delà, totes es qüestions que s'ocupaue Vronsky, era les estudiaue enes revistes e libres dera especialitat; atau que se passaue soent qu'aqueth se dirigie ada era damb preguntes sus agricultura, arquitectura o ahèrs esportius, e autanplan sus qüestions des eguassades.

Vronsky se meravilhaue dera sua memòria, des sues coneishences, qu'auie verificat mès d'un còp, donques que, autanplan, ara prumeria, dobtant sus aquerò, li demanue era verificacion des sues explicacions e era les ac balhaue damb grana seguretat, en tot cercar-la enes libres corresponents.

Auie cuelhut tanben gran interès ena installacion der espitau. Non solet ajudaue, senon qu'era madeisha auie concebut e organizat fòrça causes.

Mès, totun aquerò, era sua preocupacion principau ère era madeisha, era sua persona, eth vam d'aparéisher tostemp beròia as uelhs deth sòn estimat, pr'amor de qué non trapèsse mens tot çò qu'auie deishat per era. Eth desir, non solet d'agradar-li, senon de servir-lo, s'auie convertit ena fin primordiau dera sua vida.

Vronsky se sentie esmoigut dauant de tanta abnegacion, mès, ath madeish temps, li pesauen es hilats amorosi que damb eri Anna lo volie retier. Coma mès temps se passaue, mès aganchat se sentie en eri e autant mès desiraue desliurar-se'n, o, aumens, veir s'èren un trebuc entara sua libertat.

Sense aguest desir, qu'aumentaue de contunh, d'èster liure, de non tier scènes desagadiues cada viatge que li calie gésser entara ciutat, pr'amor d'asistir as juntes o as

corses, Vronsky aurie estat complètaments satisfèt dera sua vida. Eth papèr qu'auie alistat, de ric propietari de tèrres, classa sociau que li calie compausar eth nuclèu essenciau dera aristocràcia russa, non solet l'auie trapat ath sòn gust, senon qu'ath cap de miei an de viuer-lo, li costaue cada còp mès plaser. Es sòns ahèrs, que lo tirassauen mès e mès, en tot tier-lo ocupat de contunh, amiauen ua marcha prospèra. A maugrat es enòmes somes que li costaue er espitau, es maquines, es vaques que s'auie hèt a vier de Soissa e fòrça d'autes causes, Vronsky ère segur de qué non amendririe era sua fortuna, senon que la veirie aumentada.

Quan se tractaue dera venda dera husta, horment, lan, arrendament de tèrres, Vronsky se sabie mantier fèrm coma era pèira de barrina e obtier prètzi nauts, remuneradors. Enes ahèrs dera administracion, autant en aquera clòsa coma enes autes propietats, tenguie tostemp es procediments mès simples, mens perilhosi, e se mostraue economic e calculador enquia enes causes mès petites. A maugrat de tota era astúcia e assopliment der aleman, que l'amiaue a hèr crompes e li presentaue uns compdes que sivans eres, ara prumeria, en un negòci i auie mès despenes qu'ingrèssi, mès que, actuant damb cautèla, se podie hèr damb mens sòs, ena manera qu'eth didie, e obtier majors e mès segurs beneficis, Vronsky non cedie se consideraue qu'es despenes èren exagerades. Solet balhaue eth sòn consentiment ad aguestes despenes quan çò que se harien a vier o les calie apraiar ère nau o desconeishut en Russia e destinat a desvelhar admiracion. Ça que la, non se decidie a granes despenes senon sonque quan auie es somes de besonh a man, sense mauméter d'autes atencions, e entà decidir-se ad aguestes despenes entraue a analisà'c tot peth menut, cercant e recercant eth mielhor emplec des sòns sòs.

Ère evident que d'aguesta forma d'amiar era propietat non degalhaue es sòns bens, senon que, peth contrari, les hège créisher.

En mes d'octobre s'auie de hèr es eleccions dera Noblesa ena província de Kachin, a on èren es propietats de Vronsky, Sviajsky, Kosnichev, Oblonsky e ua petita part des de Levin.

Per çò des persones que prenien part en eres e per d'autes circonstàncies, aguestes eleccions tirauen era atencion generau. D'eres se'n parlaue fòrça, e se hégen grani preparatius, e abitants de Moscòu, Sant Petersburg e autanplan der estrangèr, vengueren aquiu pr'amor de cuélher part en eres.

Hège temps que Vrosnky l'auie prometut a Sviajsky que i assistirie, e dètz dies abantes des eleccions, aguest, que lo visitaue soent, venguec a cercar-lo enes sues tèrres.

Era vesilha, entre Vrosnky e Anna s'auie produsit ua discussion per tòrt d'aguest viatge.

Qu'ère aqueth dera tardor, eth temps mès trist e engüegiu entara vida en camp. Plan per açò calculaue Vronsky qu'era sua abséncia l'auie d'èster desagradiua a Anna e,

premanit ja entara partida, l'ac anoncièc damb ua expression hereda e decidida, coma jamès ac auie hèt abantes damb era.

Mès, damb grana suspresa, Anna recebec era notícia damb tranquillitat; solet li demanèc se quan pensaue tornar e se limitèc a hèr un arridolet quan eth la guardèc damb atencion e sense comprener-la.

Vronsky se'n sabie que quan era se barraue ath sòn laguens d'aquera sòrta, ère senhau de qué auie cuelhut bèra resolucion importanta e non volie que li desnishèssen çò que pensaue. Cranhie, donc, qu'ara se trapèsse en aguest cas, mès desiraue de tau manèra evitar ua scèna d'anujoses explicacions, que simulèc creir, e en part ac credie sincèraments, qu'era l'auie comprenut.

- Demori que non t'engüeges, li didec.
- Aquerò demori jo, didec Anna. Ager recebí ua caisha de libres de Gottier. Non m'engüejarè.

  “Vòs tier aguest ton? Plan mielhor”, pensèc Vronsky. “Se non, tostemps tieríem es madeishes istòries”.

Vronsky partic, donc, entà Kachin sense parlar damb Anna. Qu'ère eth prumèr viatge, dès qu'auien començat es sues relacions, qu'aquerò se passaue, mès, maugrat que l'enquimeraue e li dolie, ath sòn laguens Vronsky se didec que, ça que la, ère çò de mielhor.

“Ara prumeria serà coma ara”, pensaue. “Quauquarren indefinit, desdiboishat; dempús era s'acostumarà. Totun aquerò, que l'ac posqui balhar tot, mès non era mia independéncia d'òme”.

XXVI

Tath seteme, Levin se desplacèc entà Moscòu pr'amor d'èster present ena jasilha de Kitty.

Ja amiaue un mes sancer en tot demorar-se aquiu, sense hèr arren, quan Sergi Ivanovic, que s'ocupaue dera propietat de sa frair ena província de Kachin e qu'ère plan interessat en ahèr des naues eleccions, se presentèc aquiu, en tot demanar-li d'anar a votar, donques que n'auie eth dret en parçan de Selesnov. A Levin l'interessaue vier en Kachin pr'amor qu'auie aquiu un ahèr pendent d'ua fraia sua que s'estaue en estrangèr, restacat damb un tutolatge e era obtencion d'ua quantitat en concèpte d'indemnizacion.

Levin trantalhaue, mès Kitty, que vedie qu'eth sòn marit s'engüejaue en Moscòu, li conselhèc anar-i e enquia, sense consultar-l'ac, pr'amor que se demoraue ua negatiua, l'encarguèc er unifòrme dera Noblesa. Era despena de ueitanta robles, que costèc er unifòrme, possèc a Levin a vier entà Kachin e intervier enes eleccions.

Amiaue ja sies dies en aquera província assistint diadèraments ara amassada e sajant ath còp d'apraiar er ahèr dera sua fraia, que non se dreçaue, totun, de cap manèra. Es representants dera Noblesa èren toti fòrça ocupadi enes eleccions e resultaue impossible apraiar un ahèr per simple que siguesse coma aqueth que gestionaue Levin, que depenie deth tutolatge. E entar aute ahèr, eth dera indemnizacion, i auie tanben trebucs. Dempús de longues gestions, artenhèc trapar era solucion, e ja èren es sòs premanidi, mès eth notari, encara qu'un òme amable e serviciau, non li podec autrejar eth chèc pr'amor qu'auie besonh dera signatura deth president, que se trapaue enes sessions e non auie atorgat poders ad arrés.

Totes aguestes gestions, damb es sòns va-e-veni, eth parlar damb òmes fòrça amables, que comprenien çò de desagradiu dera posicion deth sollicitant mès que non lo podien ajudar, tot aquerò, que non balhaue cap de resultat, costaue en Levin un sentiment penible, semblable ath hastigós estat de feblesa que se sent quan se vò tier era fòrça corporau en un sòmni. Ac auie experimentat soent, tant que parlaue damb er avocat, er òme mès bontós que se podesse trapar, que hège tot çò de possible e imaginable, sense deishar de cornèr cap mejan que podesse trèir a Levin deth copacaps.

– Sajatz açò, li didie. Anatz entà tau lòc.

E formulaue un plan tan complèt coma ère possible pr'amor de sauvar eth trebuc fatau que s'oposaue ara solucion. Mès ara seguida higie:

– Non me pensi, totun, qu'artenhetz arren, mès sajatz-ac.

E Levin ac sajaue, anaue entà on l'indicaue. Toti èren bravi e coraus, mès se passaue qu'aqueth trebuc, que volie evitar, se quilhaue de nau en tot espatlà'c tot.

Çò que mès lo shordaue, çò que non podie compréner de cap des manères ère damb qui pelejaue, a qui profitaue qu'aqueth ahèr non s'acabèsse. Semblaue qu'arrés, ne tansevolhe eth sòn madeish avocat, ac sabesse. Se Levin ac auesse podut compréner, coma comprenie, per exemple, qu'entà vier ena hiestreta dera estacion li cau a un demorar eth sòn torn, non s'aurie sentut tan shordat e anujat. Mès arrés se'n sabie o non l'ac volien explicar se per qué existien aquestes dificultats que tant lo contrariauen.

Ça que la, Levin, dès eth sòn maridatge, auie cambiat fòrça de caractèr; ère pacient, e se non comprenie per qué tot ère dispausat d'aguesta sòrta, se didie damb tota tranquillitat que, sense sabè'c tot, non se podie jutjar, e que, probablaments, serie, sens dobte, de besonh que siguesse atau. E sajaue de non emmaliciar-se.

Ara, en èster present enes eleccions e cuélher partida en eres, Levin tanpòc formaue cap de judici, e, peth contrari, sajaue compréner çò de mielhor possible aqueres qüestions qu'ada eres, òmes aunèsti e que respectaue s'i tenguien damb tanta seriositat e interès.

Dempús eth sòn maridatge, a Levin se li desnishauen fòrça naui e seriosi aspèctes dera vida qu'abantes, pera sua manèra superficiau de considerar-les, li semblauen menspredables. Atau, supausaue ara tanben qu'es eleccions auien ua grana importània, e s'esdegaue a desnishar-la.

Sergi Ivanovic l'expliquèc era sua significacion e era trascendéncia deth cambi que demorauen d'eres. Eth representant provinciau dera Noblesa auie enes sues mans, sivans era Lei, molti e importanti ahèrs (es tutories, que per ua d'eres patie ara Levin; es enòrmes somes des nòbles; es escòles mixtes, femenines, masculines e militars; era educacion populara entath mau orde de causes; e, fin finau, eth *zemstvo*). Er alavetz president dera Noblesa, Snetkovera un òme ara antiga, dret e sincèr, un òme qu'auie despenut era sua fortuna en hèr bones òbres; bontós, aunèst ara sua manèra, mès que non comprenie es besonhs des naui tampsi. En tot e tostemp, se botaue de part des nòbles e travaue dubèrtaments era educacion populara e balhaue ath *zemtsvo*, que tanta importància auie d'auer, un esperit de casta. Plan per açò, en sòrta d'aguest representant dera Noblesa, les calie plaçar un òme modèrn, cult, actiu, totafèt nau en aqueth ambient e qu'amièsse es qüestions de manèra que podesse trèir des drets autrejadi ara noblesa, non coma tau, senon coma un element deth *zemstvo*, toti es auantatges d'autonomia que siguesse possible. Ena rica província de Kachin, que tostemp anaue ath dauant en aguesti ahèrs, s'estauen es fòrces de besonh entà amiar er ahèr profitosaments e de sòrta que servisse d'exemple entà d'autes províncies e entà tota Russia. Plan per açò, auien tanta importància aqueres eleccions, qu'en eres se prepausaue nomentar president, en

sòrta de Snetkov, a Sviajsky o, encara mielhor, a Nievedovsky, catedratic, òme extraordinariaments intelligent, gran amic de Sergi Ivanovic.

Era session inaugurau la dauric eth Governador damb un discurs qu'exortèc as nòbles qu'alistèssen es foncionaris, non per simpatia personau, senon per sòns merits e guardant eth ben dera Patria. Higec qu'eth, eth Governador, era sua esposa e era nauta noblesa de Kachin, complirien, coma en d'autes escadences, tan sagrat déuer e non tradirien era aunèsta confiança deth Monarca.

En acabar eth sòn discurs, eth Governador se dirigic entara gessuda e es nòbles lo seguiren damb grana animositat, autanplan damb entosiasme, e l'entornegèren tant que se botaue era pelissa e parlaue amistosaments damb eth President dera Noblesa.

Levin, que desiraue comprenè'c tot e non deishar que se l'escapèsse arren, s'estèc aquiu, entre era gent e atau podec enténer se com eth Governador didie:

- Didetz-li, se vos platz, a Maria Ivanovna qu'ara mia hemna li hè dò que li calgue vier en asil.

Dempús, es nòbles se botèren es sòns abrics e se filèren de cap ara catedrala.

Ena catedrala, quilhant eth braç damb es auti e repetint es paraules der archiprèire, Levin jurèc fèrmaments complir es sòns déuers sivans es desirs deth Governador.

Es ceremònies religioses impressionauen a Levin e quan prononcièc es paraules “puni era crotz” e vedec qu'era gent aquiu amassada, vielhs e joeni, repetien çò de madeish, se setec esmoigut.

Ath londeman e pendent eth tresau dia, se tractèc des compdes dera Noblesa e deth collègi femenin. Èren ahèrs que, sivans Sergi Ivanovic, non auien cap importància, e Levin, ocupat enes pròpis, deishèc d'assistir ara reünion.

Eth quatau dia, ena taula presidenciau se procedic ara revision des compdes dera Noblesa dera província. E alavetz, per prumèr viatge, i auec peleja entre eth partit nau e eth vielh. Era Comission que l'ère fidat verificar es compdes informèc qu'èren coma cau, justi. Eth president dera Noblesa se lheuèc e, damb es uelhs umitejadi de lèrmes, dèc es gràcies as nòbles pera fidança que l'autrejauen. Es nòbles l'aplaudiren damb entosiasme e li sarrèren es mans.... Mès en aqueth moment, un des deth partit de Sergi Ivanovic didec qu'eth auie entenut a díder qu'era Comission non auie revisat es compdes, en tot considerar aquerò coma ua ofensa ath President. Un des membres dera Comission, imprudentaments, verifèc eth hèt. Ara seguida, un senhor petit e plan joen, aparentaments inofensiu, mès viu de gèni, lutaire e dialetic, didec que “ath President dera Noblesa l'aurie resultat agradiu balhar er infòrme des compdes, mès qu'era delicadesa excessiua des membres dera Comission, l'auien privat d'aguesta satisfaccion morau”. Es membres dera Comission renoncièren ara sua declaracion e Sergi Ivanovic comencèc a demostrar logicaments qu'ère de besonh declarar qu'es compdes auien estat

verificadi e que non ac auien hèt, e desvolopèc peth menut eth dilèma. A Sergi Ivanovic li repliquèc un orador plan eloqúent, deth partit contrari. Dempús parlèc Sviajsky, e de nau eth joen batalhaire. Era discussion se tardèc fòrça temps e acabèc sense que, en resumit, se passèsse arren.

Levin ère estonat de qué sus aquerò se discutisse tant, sustot pr'amor que, quan li preguntec a sa frair se de vertat i auie auut degalhada de hons, Sergi Ivanovic li responec:

- Ò, non! Qu'ei un òme aunèst. Mès aguesta manèra d'actuar, tant anciana, de governar paternauments, coma en familha, es ahers dera Noblesa, lo cau cambiar.

Ath londeman s'auien de celebrar es eleccions des presidents deth parçan, e era jornada, en bèri parçans, resultèc pro tumultuosa.

Ena de Selesnov, Sviajsky siguec alistat sense votacion e aqueth dia se hec en çò de sòn un esplendid e alègre repaish.

XXVII

Tath siesau dia s'auien de celebrar es eleccions de President provinciau dera Noblesa. Es sales granes e petites èren plies de nòbles jargadi damb diuèrsi unifòrmes. Fòrça d'eri auien vengut aquiu aqueth madeish dia. Coneishudi e amics que non s'auien vist dempús fòrça temps, es uns vengudi de Crimea, auti de Sant Petersburg, auti der extragèr, se trapauen enes sales.

Es debats se harien près dera taula presidenciau, jos eth retrait der Emperaire.

Es nòbles s'agropauen en dus partits.

Pera animositat e menfidança des guardades, pes convèrses, interrompudes quan s'apressaue gent der aute grop, e pr'amor que molti partien alavetz, parlant en votz baisha, enquiath correder luenhant, se vedie que cada partit amagaue secrets ar aute.

Peth sòn aspècte exterior, es nòbles se dividien en dues classes: es vielhs amiauen eth sòn antic unifòrme de noblesa, damb espades e chapèus, o es unifòrmes corresponents as sòns cargues ena marina, ena cavalaria o ena infantaria. Es unifòrmes des vielhs nòbles èren hèti ar estil ancian: damb plecs sus es muscles. A fòrça d'eri les estauen petits, cuerts de talha o estrets, coma s'es sòns portaires aussen creishut dès que les auien confeccionadi.

Es joeni amiauen unifòrmes descordadi damb eth talh baish, amples de muscles, justets blanqui, o ben, es unifòrmes damb cothèrs neri e laurèrs brodadi, desparièr deth ministèri de Justícia. Es unifòrmes dera Cort qu'aciu e aquiu ornauen era sala tanhien ath partit joen.

Mès era division entre joeni e vielhs non coïncidie damb era agropacion en partits. Coma observèc Levin, quauqui uns des classificadi coma joeni peth sòn vestit, tanhien ath partit “vielh”; e, ath revés, quauqui uns des nòbles mès vielhs parlauen en votz baisha damb Sviajsky e se vedie qu'èren estacadi ada eth, des qu'èren mès decididi partidaris deth partit nau.

Levin auie seguit a sa frair enquia ua sala petita, a on es deth sòn grop humauen, beuien, prenien entrelescades e parlauen. S'auie apressat a un d'aguesti rondèus e seguie d'aurelha era sua convèrsa, e s'esdegaue damb tota era fòrça deth morir en tot sajar de compréner se qué didien.

Sergi Ivanovic ère ath miei deth grop.

Ara escotaue a Sviajsky e a Kliustov, eth president de un aute parçan, que pertanhie tanben ath sòn partit.

Kliustov non volie vier a demanar-li a Snetkov que se presentèsse ara eleccion, e Sviajsky sajaue de convencer-lo, en tot explicar-li era convenença de hè'c. Sergi Ivanovic, ath sòn torn, dec era sua aprovacion ad aqueth plan.

Levin non comprenie entà qué volien demanar ath partit enemic que presentèsse ara eleccion ad aqueth que volien véncer.

Esteva Arkadievic, que venguie de préner ua entrelescada e béuer, secant era sua boca damb un mocador perhumat, de batista damb règues ath cant, e que vestie unifòrme de gentil-òme, s'apressèc ada eri.

- Qu'èm en nòste lòc, Sergi Ivanovic, didec, en tot alisar-se era mostacha.

E, entenent çò que parlauen, apuèc era opinion de Sviajsky.

- Qu'ei pro d'auer un parçan: eth de Sviajsky, que pertanh dubèrtaments ara oposicion, didec, damb paraules ben comprensibles entà toti mens entà Levin.

- Qué, Kostia? Semble que ja li trapes eth gust ad aguestes causes, higec Sergi Ivanovic, en tot dirigir-se a Levin e agarrant-lo deth braç.

Levin, plan que òc, s'auie alegrat de trapar-i gust ad aquera qüestion, mès non podec compréner de qué se tractaue e, en hèr-se enlà uns passi des que parlauen, l'exprimic a Esteva Arkadievic era sua suspresa de qué demanèssen ath Presidet provinciau que presentèsse era sua candidatura.

- Ò, *sancta simplicitas*!, didec Esteva Arkadievi. E expliquèc a Levin claraments e damb pòques paraules de qué se tractaue. Non comprenes que damb es mesures qu'auem cuelhut ei de besonh que Snetkov se presente? Se Snetkov renoncièsse a presentar-se, eth partit vielh poirie alistar un aute candidat e estropiar es nòsti prepausi. S'eth districte de Sviajsky ei eth solet que s'abstengue a demanar-li que se presente, i aurà un balotatge, e alavetz nosati ac profitaram entà prepausar un candidat des nòsti.

Levin non comprenec ben çò que l'explicaue eth sòn cunhat e volec demanar bères aclaracions.

Mès en aqueth moment, entre brusentes convèrses, se filèren toti entara sala grana.

- Qué? Qué se passe? A qui? Era confiança? A qui? Qué? Denèguen? Non ei confiança, ei que remissen a Flerov. Qué ei aquerò de qué ei jutjat? Atau arrés n'aurà eth dret. Qu'ei ua viletat! Era lei!, entenec Levin cridar pertot e, amassa damb toti, que s'esdegauen non se sabie entà on, e que per çò que semble les calie enténer quauquarren e non sabie qué, s'endralhèc de cap ath gran salon, e, lèu amiat en aire

pes auti nòbles, s'apressèc ena taula des eleccios provinciaus, qu'ath sòn cant discutien eth President des nòbles, Sviajsky e d'auti capdèths.

XXVIII

Levin s'estaue pro luenh dera taula electorau. Un nòble, qu'ère ath sòn costat e alendaue dificultosaments, e ua aute que lheuaue un gran tapatge damb es sues sabates, l'empedien enténer çò que se didie.

De luenh, l'arribaue era votz deth President. Dempús entenec era votz agra deth senhor batalhaire e tanben era de Sviajsky.

Siguec alavetz que Levin podec compréner qu'èren en tot discutir sus er esperit d'un article dera lei e sus era significacion que li calie balhar as paraules “hèr objècte d'ua enquesta”.

Era gent deishèc passar a Sergi Ivanovic, qu'anaue entara taula.

Aguest, dempús d'escotar eth discurs deth senhor batalhaire, didec que çò de mielhor ère consultar er article dera lei e li demanèc ath secretari que lo cerquèsse.

Sergi Ivanovic lo liegec e se botèc a explicar eth sòn significat, mès alavetz l'interrompec un propietari de tèrres, naut, gròs, acorbaishat, damb era mostacha tintada, jargat damb un unifòrme estret que li quilhaue eth còth peth darrèr. Aguest s'apressèc ara taula e, hènt un còp sus era damb eth sòn anèth, cridèc:

- A votar! A votar de seguit! Que non mos cau parlar-ne mès.

Ara imprevista, se lheuèren diuèrses votzes ath còp.

Eth nòble naut, eth der anèth, cridaue mès qu'arrés, en tot botar-se cada viatge mès emmaliciat. Qu'ère impossible damb aqueth tarrabastòri apreciar çò que didien es uns e es auti.

Aqueth senhor opinaue madeish que Sergi Ivanovic, mès, per çò que semble, auie en òdi ad aguest e ath sòn partit, e aqueth sentiment l'ac comuniquèc as deth sòn partit e desvelhèc en eri ua resisténcia fòrça tenaça, encara que de caractèr mens agressiu. Parlauen a crits, damb grana irritacion, e pendent un moment se formèc un terrible rambalh, qu'obliguèc ath President provinciau a cridar tanben, en tot reclamar orde.

- A votar! A votar! Eth que sigue nòble ac comprenerà. Nosati vessam era nòsta sang... Era confiança deth Monarca... Que non s'a d'escotar ath President!... Non mos pòt manar!... Non se tracte d'açò. A votar de seguit! Qu'ei hastigós!... didien crits airosi que sonauen pertot. Es guardades e es ròstres èren mès irritadi e afogadi qu'es paraules e exprimien un òdi irreconciliable.

Levin seguie sense compréner de qué se tractaue e li semblèc impossible que se botèsse tanta passion en s'ère de besonh o non, votar era opinion restacada a Flerov.

Coma dempús l'expliquèc Sergi Ivanovic, Levin auie desbrembat aqueth silogisme que, entath ben generau, ère de besonh que se destituir-se ath President; entà destituir ath President auien besonh dera majoritat des vòts; entà auer era majoritat des vòts, les calie balhar eth dret a votar a Flerov, e per autrejar o non a Flerov aguest dret a votar s'auie discutit er article dera lei.

- Un vòt qu'ac pòt decidir tot e, quan se vò èster util entara causa comuna, didec Sergi Ivanovic, mos cau èster seriosi e conseqüents.

Mès Levin auie desbrembat era explicacion e ère aclapat de veir en un tau estat d'irritacion ad aqueri òmes, toti simpatics, bravi e toti respectales. E pr'amor de desliurar-se d'aqueth sentiment, gessec dera sala sense demorar era fin, e se filèc entar auta, a o non auie qu'es crambèrs ath cant des taulatges.

En veir as vailets que, damb es cares tranquilles e encoratjades, se tenguien a secar e dispausar era vaishèra, experimentèc un sentiment d'aleujament, coma s'auesse deishat ua cramba d'aulor estofanta e pudesenca entà vier en aire pur.

Levin se botèc a passejar pera sala, guardant a toti eri damb plaser.

Lo divertic veir a un vailet, de pursères peublanques, que, entà mostrar mensprètz a d'auti que se'n burlauen d'eth, les amuishaue de quina manèra les calie plegar es tovalhons.

Ère a mand de començar ua convèrsa damb aguest lacai, quan eth secretari dera Noblesa, un vielhet qu'auie era facultat de conéisher sancers es nòms de toti es nòbles dera província, lo distreiguec d'aquera idia.

- Hètz eth favor de vier, Constantin Dmitrievic, li didec. Que vos cride eth vòste frair. Se vòte era opinion...

Levin entrèc un aute còp ena sala, recebec ua boleta blanca e, seguint a sa frair, s'apressèc ena taula, qu'ath sòn costat, damb ròstre significatiu, ironic, passant-se de contunh era man sus era barba e flairant-la dempús, ère Sviajsky.

Sergi Ivanovic metec era man en calaish e i deishèc era sua boleta en tot sajar d'amagar a on la deishaue. Ara seguida, balhèc eth pas a Levin, demorant-se aquiu madeish.

- A on me la cau deishar?

Ac didec en votz baisha, tant qu'ath sòn costat parlauen, e demoraue qu'era sua pregunta non siguesse entenuda pes auti, mès es que parlauen carèren de ressabuda e era sua pregunta, tant inconvenenta, siguec entenuda pes que s'estauen aquiu.

Sergi Ivanovic arroncilhèc es celhes e li responec plan seriós e secaments:

- Aquiu a on vos dicten es vòstes conviccions.

Quauqui uns arriren. Levin se rogic e, precipitadaments, metec ua man jos era tela (era dreta qu'ère a on amiaue era boleta). Dempús se'n brembèc que li calie mèter tanben era auta man (era quèrra) e la metec. Mès ja ère tard e, encara mès cofonut, s'aluenhèc ara prèssa, enquias ringleres deth darrèr.

- Cent vint e sies vòts per, e nauanta e ueit contra, s'entenec díder ath secretari que non prononciaue jamès era èrra.

En aqueth moment s'estarnèc ua arridalhada generau: en calaish auie trapat un boton e dues escares.

Qu'ère autrejat a Flerov eth dret de votar. Eth partit nau auie guanhat era luta.

Mès eth vielh non se balhaue per vençut. Levin entenec que li demanauen a Snetkov que presentèsse era candidatura; vedec se com es nòbles l'entornejauen e vedec se com eth parlaue damb es nòbles sens enténer çò que didien.

Snetkov les didie, plan que òc, que les arregraïe fòrça era confiança e era estima que li mostrauen e qu'eth credie non meritades, pr'amor que tot çò qu'auie hèt ère per afeccion ara Noblesa, qu'ada era l'auie consagrat dotze ans de trabalh. Repetic diuèrsi viatges aguestes paraules.

“È trabalhat damb totes es mies fòrces, damb tot eth mèn còr, e vos aprècii e vos sò arregraït”, e, de pic, s'arturèc pr'amor qu'es lèrmes l'estofauen e gessec dera sala.

Aqueres lèrmes costades pera consciéncia dera injustícia, que se hège damb eth, peth sòn amor ara Noblesa, o dilhèu pera tension dera situacion que se trapaue, en tot senter-se entornejat d'enemics, esmoigueren ara majoritat des nòbles, e tanben Levin experimentèc entà Snetkov un sentiment d'afeccion e simpatia.

En gésser, eth President provinciau estramunquèc damb Levin ena pòrta.

- Perdon, perdon, li didec coma a un desconeishut. Mès, en reconeisher-lo, li hec un timid arridolet. A Levin li semblèc que l'auie volut díder quauquarren, mès que non auie podut pera emocion qu'experimentaue. Era expression deth sòn ròstre, tota era sua figura (vestie d'unifòrme, damb midalhes e ornaments e damb pantalons blanqui), li rebrembèren a Levin er animau perseguit que ve créisher eth perilh ath sòn entorn. Aguesta expression deth ròstre deth President ère mès esmoventa entada eth pr'amor que sonque eth dia abantes auie estat ena sua casa per ahèr deth tutolatge e l'auie vist damb tota era sua dignitat d'òme aunèst, entornejat de tota era sua familha. S'estaue en ua casa espaciosa, damb mòbles ancians de familha; es lacais, un shinhau lordi, mès plan corrèctes, èren ancians sirvents que, encara que desliuradi, non auien cambiat de senhor. Levin vedec se com Snetkov amorassaue doçaments, corauments,

ara sua petita arréilha, ua mainada plan beròia, hilha dera sua hilha. Rebrembèc ara esposa deth President, ua senhora gròssa, bontosa, qu'amiaue ua còfa damb dentelhes e se caperaue damb un chal turc; rebrembèc ath hilh, un gojat excellent, estudiant de siesau curs, qu'en tornar deth collégi, saludèc a sa pair punant-li era man damb respècte e estimacion, e es frases afectuoses d'encoratjament qu'er ancian li dirigic, e es sòns gèsti, qu'auien desvelhat en Levin un viu sentiment de simpatia entà Snetkov. Ara esmoigut per aqueri rebrembes, cercaue díder quauquarren agradiu ar ancian.

- Atau que seratz un aute còp eth nòste President, li didec entà encoratjar-lo.
- Ac dobti, responec Snetkov guardant de reuelh ath sòn entorn. Sò cansat... Ja sò vielh... Que i a gent mès digna e joena que jo... Que trabalhen eri.

E eth President despareishec pera pòrta deth costat.

Arribèc eth moment mès solemne. Anaue a començar era votacion. Es capdèths d'un e un aute partit compdauen es bòles blanques e neres damb es dits.

Es discussions per tòrt de Flerov non solet balhèren ath partit nau er auantatge deth vòt d'aguest, senon que, ath delà, les permetec guanhar temps e hèr-se vier a d'auti tres nòbles mès, que, pes manejaments deth partit vielh, n'auien embriagat a dus, que les shautaue pro eth vin, e ath tresau l'auien trèt er unifòrme. Mès es deth nau partit, en saber-se'n, aueren temps pendent era discussion respècte a Flerov, entà hèr vestir ath nòble que l'auien deishat sense unifòrme, recuélher as que s'auien embriagat, e hèr-les a vier ena votacion.

- Que n'è portat a un. L'è botat ua siata d'aigua ath dessús e semble que poirà passar, didec eth nòble qu'auien manat a cercar ar embriac, en tot explicar eth cas a Sviajsky.
- Non ei massa embriac? Non queirà?, preguntèc Sviajsky botjant eth cap.
- Non. Se tie fòrça ben. Solet cranhi qu'aquiu li balhen mès de béuer. Ja è manat as dera cantina que ne peth mau de morir li servisquen mès beuenda.

XXIX

Era estreta sala que se beuie e se minjauen es entrelescades ère plia de nòbles. Eth tapatge anaue de contunh en aument e en toti es ròstres se liegie era inquietud.

Es mès animadi èren totun, es capdèths, que se'n sabien de toti es detalhs e deth nombre de boles. Èren es dirigents deth combat ara vista. Es auti, coma es soldats, se premanien entara batalha, mès tant qu'aguesta non començaue cercauen passar era estona en tot esdegar-se. Es uns prenien quauquarren de pès o seigudi en ua des tauletes, d'auti se passejauen pera sala e blagauen damb es amics que hège temps que non vedien.

Levin non auie talents de minjar; non ère humaire. Non volie amassar-se damb es sòns, ei a díder, damb Sergi Ivanovic, Esteva Arkadievic, Sviajsky e d'auti, que tenguien ua animada convèrsa, pr'amor que damb eri i ère Vronsky, jargat damb eth sòn unifòrme de calvalièr der Emperaire. Encara eth dia abantes Levin l'auie vist enes eleccions e auie evitat eth sòn encontre, sense voler saludar-lo.

Ara s'apressèc ena hièstra e se seiguec campant as grops e parant era aurelha a tot açò que se didie ath sòn entorn. Li hège dò que toti parlèssen animadi, preocupadi e interessadi, e sonque eth e un vielhet de boca desdentada, damb er unifòrme dera Marina, seigut ath sòn costat, solet, tremolant es sòns pòts damb un tic nerviós, èren indiferents, inactiui.

- Qu'ei un brigand!...Vos vau a condar... Mès non. Ei a díder, qu'en tres ans non a podut arremassar es sòs?, didie un propietari de tèrres, baishet, acorbaishat, de peus alisadi damb fixador e que li queiguien sus eth còth brodat der unifòrme. E ath madeish temps balhaue còps en solèr damb es talons des sues bòtes naues, solide crompades tàs eleccions. E, dempús de lançar ua guardada de huec a Levin se virèc d'esponera e s'aluenhèc.
- Òc, ei un ahèr pòc net, exclamèc damb votz fèbla un petit propietari de tèrres.

Dempús, un grop de propietaris, entornejant a un gròs generau, s'apressèc ara prèssa entà Levin, pr'amor de cercar, evidentaments, un lòc a on poder parlar sense èster entenudi.

- Com gausatz díder que manè que li panèssen es pantalons? Me pensi que les deuec véner entà béuer. E lo voi gargalhar per mès prince que sigue. Que non a eth dret a didè'c! Ei ua porcaria!
- Mès, e desencusatz-me, eri se basen en article dera lei. Era sua hemna deu èster inscrita coma nòbla, didien en un aute grop.

- Ath caralh damb er article dera lei! Qu'ac digui damb eth còr ena man... Entad açò i a nòbles... Mos cau tier confiança.
- Excelléncia, vam a prener un *fine champagne*.

Un aute grop venguie darrèr un aute nòble des qu'auien embriagat, que passaue cridant:

- E jo li conselhè tostemp a Maria Semenovna que l'arrendèsse, pr'amor qu'era non poirie jamès trèir-ne beneficis, didie damb votz agradiua, un propietari de tèrres, de mostacha peublana, damb unifòrme de coronel d'Estat Major.

Ad aqueth propietari Levin l'auie vist ja un aute còp en çò de Sviajsky e de seguit l'arreconeishec. Eth nòble lo guardèc tanben, e se saludèren corauments.

- Damb plasèr. Me'n brembi pro ben de vos. Mos vedérem est an passat en çò deth President.
- E com van es causes dera vòsta propietat?, preguntèc Levin.
- Coma tostemp, perdent (responec er òme calant-se ath sòn costat e damb un arridolet sometut e era expression tranquilla e resignada d'aqueth qu'ei convençut qu'es causes non se pòden passar de ua auta manèra). E vos, com ei qu'ètz ena nòsta província? Auetz vengut a cuélher part en nòste petit *coup d'Etat*?, preguntèc ath sòn torn, prononciant malament mès damb seguretat es paraules franceses.
- Aciu qu'a vengut tota Russia. Autanplan gentil-òmes e lèu ministres, contunhèc eth propietari, senhalant era figura representatiua d'Esteva Arkadievic, que, damb unifòrme de gentil-òme, pantalons blanqui, se passejaue coma un generau.
- Me cau cohessar-vos que compreni pòca causa dera importància des eleccions dera Noblesa, didec Levin.

Eth propietari de tèrres lo guardèc.

- E qué vos cau compréner? Non a cap importància. Qu'ei ua institucion en decadéncia, qu'amie eth sòn movement pera fòrça dera inèrcia. Guardatz es unifòrmes. Semble que diden: “ei ua amassada de jutges, de membres de comissions, mès non de nòbles”.
- E per qué, donc, vietz?, preguntèc Levin.
- Per costum. Ath delà, que me cau mantier es relacions, ei ua obligacion morau en bèth sens. E plan, tanben per un aute interès: eth mèn gendre vò presentar era sua candidatura entàs membres obligatòris dera Comission. Non ei ric e voi ajudar-lo a passar. E aguesti senhors, entà qué vien?, didec senhalant ath batalhaire que parlaue dauant era taula electorau.
- Ei era naua generacion dera Noblesa.

- Qu'ei nau, d'acòrd... mès non ei noblesa. Son propietaris de tèrra per auer-les crompat e nosati n'èm per auer-les eretat... Pòden èster consideradi coma gentil-òmes es qu'ataquen d'aguesta manèra ara Noblesa?
- Mès vos didetz qu'ei ua institucion caduca...
- Caduca o acabada. Mès, çò que sigue, mo'la cau tractar damb mès respècte. Qu'auem eth cas de Snetkos... Èm bravi o dolents; mès hè milèrs d'ans qu'existim. Sabetz? Per exemple: nosati volem hèr dauant era casa un jardinet e mos cau alisar entad açò eth terren e aquiu i a un arbe centenari... Ei un arbe retortilhat, vielh; mès per plantar flors e hèr un jardin non anaratz a talhar eth vielh arbe; apraiaratz era tèrra de sòrta que vos permete profitar-lo. En un an que non ei possible hèr possar un arbe parièr, didec eth propietari. E ara seguida cambièc de tèma.
- E com van es causes dera vòsta pròpietat?
- Non van ben. Me produsissen, un cinc per cent!
- Mès vos non compdatz eth vòste trabalh, que tanben vau quauquarren. Vos diderè de jo madeish qu'abantes de tier-me ara pròpietat trabalhaua e guanhaua tres mil robles. Ara trabalhi mès que quan èra en servici, e, coma vos, guanhi eth cinc per cent e gràcies a Diu! E eth mèn trabalh lo hèsqui de franc.
- Alavetz, per qué ac hètz? S'ei solet entà pèrder...
- Qué voletz que hèsca, tè? Qu'ei eth costum e me'n sai que me cau obrar atau... Vos diderè mès (seguic eth propietari emparat ena hièstra e ja encoratjat). Eth mèn hilh non a cap inclinacion tà cultivar es tèrres. Solide serà un sabent. Alavetz non i aurà qui les amie entà dauant. E, ça que la, seguisqui trabalhant. Ara è plantat un jardin.
- Òc, òc, repliquèc Levin. Ei era pura vertat. Tostemp digui que non i a un vertadèr guanh e contunhi espleitant era mia propietat. Qu'un sent ua cèrta obligacion de cap as tèrres.
- E vos diderè mès, seguic eth propietari. Un dia me venguec a tier ua visita un vesin, comerçant. Hérem un torn pera propietat, peth jardin... “Non”, me didec, “Esteva Vasilievic, tot qu'ac auetz en orde, mès eth jardin ei abandonat (e que conste que jo lo suenhi pro ben). “Jo, ath vòste lòc, contunhèc dident eth comerçant, es telhs les talharia, plan que òc, quan les calgue, quan non agen saba. N'auetz un milenat, de cadun ne gesserà dus boni tistèrs, e aquerò aué represente un capitau... Tanben talharia es socs des telhs.”
- E damb aguesti sòs cromparia vaques o tèrres a baish prètz e les arrendaria as campanhards, acabèc Levin, damb u arridolet que hège veir que mès d'un còp auie eth hèt aguesti calculs. E damb aquerò se harie ua fortuna, tant que vos e jo... Que Diu mos ajude solet a sauvar çò qu'auem e deishà'c atau entàs nòsti hilhs.

- È entenut que vos auetz maridat... indiquèc eth propietari.
- Òc, responec Levin damb orgulh e plaser. Ei fòrça estranh en estat actuau des causes, non? Nosati viuem sense guanhar e èm coma es ancianes vestales, botades solet entà sauvar un huec sagrat.

Eth propietari arric jos era sua mostacha peublanca.

- Entre nosati, seguic era convèrsa, i a tanben, per exemple, eth nòste amic Nicolàs Ivanovic Sviajsky o eth comde Vronsky, qu'ara s'està aciu. Aguesti vòlen organizar era agricultura ar engròs, mès de moment, dehòra de botar-i eth capitau, non an tengut cap aute resultat.
- E per qué nosati non hem coma es comerçants? Per qué non talham es jardins entà véner era husta?, preguntèc Levin, tornant ath pensament que l'auie vengut abantes.
- Donques pr'amor que, coma auetz plan ben dit, èm ua sòrta de vestales entà sauvar eth huec sagrat. Véner era husta que non ei ahèr de nòbles. E era nòsta òbra de nòbles se hè, non aciu, enes eleccions, senon aquiu, en nòste cornèr. Que i a tanben un instint nòste, pròpi, que mos ditz çò que mos cau hèr e çò que non. Damb es campanhards se passe madeish, sivans veigui, quan eth campanhard ei bon arrende tot çò que pòt... Pòt èster tèrra dolenta, mès eth contunhe laurant-la... Tanben ac hè sense calcular que i perderà en era.
- Atau èm nosati, didec Levin.

E acabèc, en veir que Sviajsky se l'apressaue.

- Qu'è auut un gran plaser de trapar-vos.
- Mos vedem per prumèr viatge dès que mos coneishérem ena vòsta casa, e èrem en tot parlar coma dus boni amics, didec eth nòble a Sviajsky.
- Qué? Auetz criticat es naues institucions?, didec aguest de trufaria, damb un arridolet.
- Bèra causa atau.
- Mos auem espacejat.

XXX

Sviajsky cuelhec deth braç a Levin e lo hec a vier en sòn grop. Ara Levin ja non podie eludir a Vronsky, qu'ère damb Esteva Arkadievic e Sergi Ivanovic e lo guardaue fixaments tant que s'apressaue ada eri.

- Damb plaser. Me semble qu'auí eth plaser de trapar-vos en çò dera princesa Scherbazky, didec Vronsky en tot balhar-li era man.
- A, òc! M'en brembi plan ben deth nòste encontre, responec Levin en tot rogir-se.

E de seguit se virèc entath sòn frair e se botèc a parlar damb eth.

Damb un leugèr arridolet, Vronsky contunhèc parlant damb Sviajsky, evidentaments sense vams de seguir era convèrsa damb Levin; mès aguest, tant que parlaue damb sa frair, non lo deishaue de uelh damb eth prepaus de díder quauquarren e reparar atau era sua brusquetat.

- E de qué se tracte ara?, didec guardant a Vronsky e Sviajsky.
- De Snetkov: de se se decidís o se remís a presentar era sua candidatura.
- E eth ei cossent o non?
- Ei, precisamets, aquerò: que non ditz ne shò ne arri, repliquèc Vronsky.
- E s'eth se remís, qui presentarà era sua candidatura?
- Qui que sigue, responec Sergi Ivanovic.
- Solet que non serè jo, didec Vronsky dirigint, cofonut, ua guardada airosa a un senhor d'aspècte irritat qu'ère ath cant de Sergi Ivanovic.
- Alavetz, qui? Neviedovsky?, preguntèc Levin, en tot senter-se interessat per ahèr.

Aguesta pregunta li resultèc encara pejor pr'amor que Neviedovsky e Sviajsky èren es dus que se disputauen era candidatura.

- Per çò que hè a jo, afirmèc eth senhor irritat, de cap des manères.

Qu'ère eth madeish Neviedovsky. Sviajsky l'ac presentèc a Levin e se saludèren educadamets.

- Qué? Semble qu'era causa tanben t'afogue, li didec Esteva Arkadievic a Levin, guinhant ath còp eth uelh a Vronsky. Aquerò qu'ei ua sòrta de corsa... Se pòden hèr escomeses.

- Òc, aquerò m'afogue, didec Vrosky. E un còp s'a començat qu'auem talents de veir eth finau. Era luta!, exclamèc arroncilhant es celhes e sarrant es sues fòrtes maishères.
- Aguest Sviajsky ei un òme d'un gran sens practic. Ac ve tot damb ua claretat...
- A, òc!, contestèc Vronsky distrèt.

I auec un silenci que, Vronsky, per guardar quauquarren, calèc era sua guardada en Levin, enes sòns pès, en sòn unifòrme, dempús en sòn ròstre, e en veir es sòns uelhs tachadi en eth, campant-lo seriosaments didec:

- E com ei que vos, que vos demoratz en vòste pòble, non ètz un jutge de patz? Donques que non veigui qu'eth vòste unifòrme sigue eth que correspone ad aguest cargue.
- Pr'amor que considèri qu'era institucion des jutges de patz ei ua pegaria, responec Levin, que demoraue era escadença de parlar damb Vronsky e corregir era manca de cortesia qu'auie cometut en saludar-lo.
- Jo pensi eth contrari, didec Vronsky damb tranquilla suspresa.
- Qu'ei ua jogalha, persutèc Levin. Non auem besonh de jutges de patz. Pendent sèt ans non è auut qu'un ahèr. E siguec apraiat dera pejor manèra. Eth jutge ei a quaranta *verstas* dera mia propietat. Un qu'està obligat per un ahèr que discutissen dus robles a manar a cercar un avocat que mo'n còste quinze.

E Levin condèc se com un campanhard auie panat haria ath molinèr e, quan aguest l'ac didec ath campanhard, aguest presentèc un plaid contra aqueth, en tot acusar-lo de difamacion.

Tot aquerò ère inoportun e ridicul e eth madeish se n'encuedèc a penes auie vengut de condà'c.

- Ò, qu'ès un òme plan originau!, li didec Esteva Arkadievic damb eth sòn arridolet mès doç. Mès... Anem. Semble que ja vòten.

E es dus se heren enlà deth grop.

- Non compreni, didec Sergi Ivanovic, qu'auie observat era brusquetat de Levin en moment de saludar a Vronsky, non compreni com se pòt estar privat enquia tau punt de tacte politic. Aquerò ei çò que nosati es russi non auem. Eth President dera Noblesa ei eth nòste adversari e tu ès damb eth, *ami cochon*, e li demanes que presente era sua candidatura.... Tant qu'eth comde Vronsky... Non voi díder que me harè amic sòn. M'a convidat a dinar en çò de sòn, mès qu'ei clar que non i anarè. Ara plan: eth ei nòste, deth nòste partit. Per qué, donc, hèr d'eth un enemic? Dempús l'as demanat a Neviedovsky se va a presentar era sua candidatura. Aquerò que non ei avient.

- A! Non compreni arren... Tot aquerò que son pegaries, contestèc Levin ombriu.
- Dides que tot aquerò son pegaries, mès quan comences a hèr-les ac embolhes tot.

Levin carèc e es dus amassa entrèren ena sala.

A maugrat de sénter er ambient un shinhau faus e encara que toti non l'ac auien demanat, eth President dera Noblesa se decidic a presentar era sua candidatura. Tota era sala ère en silenci e eth Secretari declarèc, en votz nauta, que s'anaue a votar pera presidéncia dera Noblesa ath comandant de cavalaria dera Garda, Mijail Stepanovic Snetkov.

Es presidents de parçan dera Noblesa, damb es plates que cotenguien es boles, se botèren en marcha, en tot vier dès es sues taules ara deth President provinciau, e es elecions comencèren.

- Met era bola ena man dreta, li gasulhèc Esteva Arkadievic a Levin quan, seguint ath sòn president e amassa damb sa frair, s'apressauen ena taula.

Mès Levin auie desbrembat era explicacion que li balhèren dera forma qu'auie d'actuar pr'amor de guanhar es eleccions; e se pensèc qu'Esteva Arkadievic dilhèu s'aurie enganhat en indicar-li que botèsse era bola ena man dreta, e cranhent que, plan, Esteva Arkadievic s'auie enganhat, dauant deth madeish calaish la cambièc de man.

Er expèrt plaçat ath cant dera taula entà inspeccionar era votacion e que solet peth movement deth code se'n sabie a on se botaue era bola, hec ua potèla de maucontentament. Non, non auie besonh de desvolopar guaire era sua capacitat de penetracion entà saber-se'n d'a on l'auie botat Levin.

Toti carèren e s'entenec eth bronit des boles en botjar-les pr'amor de compdar-les.

Dempús ua votz proclamèc eth resultat, eth nombre de boles a favor e es qu'auie en contra.

Eth President siguec alistat per grana majoritat.

Toti, damb gran rambalh, tumultuosaments, se filèren de cap as pòrtes.

Snetkov entrèc e fòrça nòbles, entornejant-lo, lo felicitèren.

- Plan ben, ja auem acabat?, preguntèc Levin a sa frair.
- Sonque viem de començar, li responec arrint Sviajsky ath torn de Sergi Ivanovic. Eth candidat entà President encara pòt obtier mès boles.

Levin desbrembèc complètaments aguestes paraules. Solet se'n brembèc ara qu'aquiu se decidie ua qüestion plan delicada, que non volie saber-se'n se qué ère. Còp sec, se sentec trist e auec talents de húger de tota aguesta gent. Ja non se li hège cap atencion e arrés auie besonh d'eth, se filèc, en sajar de passar desapercebut, de cap ara sala petita

que se prenien es entrelescades. E quan vedec as vailets se sentec aleugerit. Eth mès ancian d'eri l'aufric quauquarren de minjar e ac acceptèc.

Mingèc croquetes damb mongetes e, dempús de blagar damb eth lacai, que li parlèc des senhors que servie, Levin, en non voler entrar de nauèth ena sala, a o se sentie a desengust, se dirigic entàs tribunes damb er in de veir se qué se passaue aquiu.

Es tribunes èren plies de daunes plan apolidides, ornades damb riqui vestits, que s'inclinauen sus es parabandes e, damb gran interès, sajauen non pèrder ne ua soleta paraula de çò que se didie baish, ena sala. Ath cant des senhores i auie, seigudi o de pès, professors de collègi, damb es sues classiques levites, e oficiaus.

Pertot se parlaue des eleccions, de qué eth President ère cansat e der anament des debats.

En un grop, Levin entenec laudar ath sòn frair. Ua senhora li didie a un avocat:

- Be ne sò d'erosa per auer entenut parlar a Kosnichev! Que s'ac a valgut demorar-se sense dinar. Ei meravilhós! Damb quin ton e damb quina claretat parle! En Palai de Justícia arrés de vosati parle coma eth. Sonque Maindel ac hè fòrça ben, mès ne tansevolhe eth arribe ara eloqüéncia de Kosnichev.

En auer trapat un lòc liure près dera balustrada, Levin s'inclinèc e se metec a guardar e a escotar.

Toti es personatges èren seigudi, desseparadi, sivans es parçans, per petiti tenhats.

Ath miei dera sala i auie un òme d'unifòrme que, damb votz nauta e doça, proclamaue:

- Presente era sua candidatura enta President provinciau dera Noblesa eth comandant de cavalaria der Estat Major, Eugeni Ivanovic Aputjin.

Après ua estona de silenci, s'entenec era votz fèbla d'un vielh:

- Refuse.
- Candidatura deth Conselhèr dera Cort, Pèire Petrovic, proclamèc un aute còp er òme qu'ère ath miei.
- Refuse, responec ua votz cridaira e joena.

S'entenec eth nòm de un aute candidat e de nau un “refuse”.

Atau se passèc lèu ua ora.

Levin, emparat ena balustrada, guardaue e escotaue.

Prumèr, era ceremònia l'estonèc e volec compréner se qué significaue; dempús, convençut de qué non ac poirie compréner jamès se sentec engüejat. E, en rebrembar era emocion e irritacion que campaue en toti es sòns ròstres, s'entristic, decidic anar-se'n e gessec dera tribuna.

En passar pera pòrta, vedec a un escolan d'aspècte aclapat, damb es uelhs holadi pes plors, que se passejaue de naut en baish. Ena escala trapèc a ua senhora que corrie, cauçada damb sabates de talons nauti e seguida der ajudant deth Procurador des Tribunaus.

- Ja vos didí que non venguéssetz tard!, sorrisclaue eth juriste tant que Levin deishaue pas ara senhora.

Levin ère ja ena escala dera gessuda principau e treiguie eth numèro deth sauvaròbes quan l'artenhec eth Secretari e l'ahisquèc:

- Constantin Dmitrievi, vietz, se vos platz. Que ja vòten.

Se votaue ath madeish Neviedovsky, que tan categoricaments auie refusat.

Levin s'endralhèc entara sala, que trapèc barrada. Eth Secretari cridèc, dauriren era pòrta e abantes d'entrar eth, gesseren dus pròpietaris de tèrres damb eth ròstre alugat, emmaliciat.

- Qu'ei pro, didec un d'eri.

Darrèr des propietaris apareishec eth ròstre descompausat deth President, qu'amuishaue un gran cansament e un gran desengust.

- T'è manat que non deishèsses gésser ad arrés, didec eth President ar uissièr**.**
- È daurit pr'amor de deishar entrar, Excelléncia.
- Diu mèn!, e damb un alend prigond, caminant peniblaments, tot doç e damb eth cap clin, eth President se dirigic a trauèrs dera sala entara taula electorau.

Coma ère segur entàs sòns partidaris, Neviedovsky, en auer obtengut màger nombre de vòts qu'eth sòn rivau, siguec proclamat President provinciau dera Noblesa.

Fòrça èren encoratjadi e alègri, plei d'entosiasme; fòrça d'auti se mostrauen maucontents e aclapadi. Er ancian President ère cuelhut d'ua grana desesperacion.

Quan Neviedovsky gessie dera sala, era gent l'entornegèc e lo seguic damb afogadura, tau qu'auien seguit ath Governador eth prumèr dia, quan se dauriren es eleccions, e tau qu'auien seguit a Snetkov quan aguest, ath sòn dia, auie estat alistat President.

XXXI

Aqueth dia Vronsky aufric un minjar ath President provinciau alistat e a fòrça des adèptes ath nau partit.

Vronsky auie vengut ena ciutat pr'amor d'es eleccions e pr'amor que s'engüejaue en pòble, entà hèr veir a Anna eth sòn dret ara libertat, e tanben pr'amor que volie pagar a Sviasjsky, damb era sua ajuda, es esfòrci qu'auie hèt ath sòn favor enes eleccions deth *zemstvo*. Mès, sustot, auie vengut entà complir damb es sòns déuers de nòble e agricultor, era posicion qu'auie causit ara coma eth camp dera sua activitat. Mès Vronsky no demoraue de cap des manères qu'es eleccions l'auessen interessat tant. Ère un òme totafèt nau entre es nòbles ruraus, mès, a maugrat d'açò, artenhie ua capitada indobtabla e non s'enganhaue pensant qu'auie ja aquerit ua grana influéncia en aqueth mejan.

Ad aquerò i contribuiren era sua riquesa e distincion, era sua qualitat de nòble de nauta categoria; er esplendid departament qu'ena ciutat auie deishat ara sua disposicion eth sòn ancian coneishut Schirkov, qu'ara se tenguie as ahèrs financèrs e auie daurit en Kachin un banc que marchaue pròsperaments; er excellent codinèr que Vronsky s'auie hèt a vier dera sua clòsa; era amistat damb eth Governador, qu'ère fòrça amic sòn e ath delà protegit de un aute amic de Vronsky; e, mès que mès, l'ajudaue ad aquerò eth sòn tracte simple, afable e parièr, qu'obliguèc ara majoritat des nòbles a modificar era opinion de capinaut que lèu toti l'auien.

Eth madeish sentie que, exceptat d'aqueth senhor tant estranh, maridat damb Kitty Scherbazky que, *a propos de bottes* l'auie dit, damb desfrenada irritacion, un pilèr de pegaries, cada nòble qu'eth coneishie se convertie de seguit en partidari e amic sòn.

Vronsky se'n sabie de cèrt (e es auti l'ac arreconeishien de bon grad), que Neviedovsky li deuie fòrça dera sua capitada. E ara, ena taula dera sua casa en tot hestejar era alistada d'aqueth, experimentaue, per sòn protegit, eth sentiment agradiu dera victòria.

Es madeishes eleccions l'auien interessat de tau sòrta qu'auie resolvut que s'ère maridat ja quan se hessen es pròches, laguens de tres ans, presentarie era sua candidatura. Qu'ère tau que se, dempús d'auer guanhat eth prèmi enes corses de shivaus per miei deth jockey, li venguessen talents de cuélher partida enes pròves personauments.

Ara, en tot hestejar era victòria deth sòn jockey Neviedovsky ena corsa electorau, Vronsky presidie era taula. Ena sua dreta ère seigut eth joen governador, generau dera acompanhada der Emperaire. Eth Governador ère entà toti es convidadi eth patron dera província, er òme qu'auie dubèrt solemnaments es eleccions en tot prononciar eth discurs

e que, coma observaue Vronsky auie desvelhat eth respècte e enquia eth servilisme dera majoritat. Mès entà Vronsky ère Maslov Katika, subernòm qu'ère coneishut en Còs de Pages, qu'ara se sentie confonut dauant de Vronsky, e que sajaue aguest *mettre à son aise*.

Ena quèrra, ère seigut Neviedovsky, damb eth sòn ròstre joen, impassible e coma plen de hèu, que Vronsky tractaue damb naturalitat e respècte.

Sviajsky tenguie era sua mèuca damb bon umor. Entada eth non ère ua mèuca (didie, lheuant era copa e dirigint-se entà Neviedovsky). Qu'aurie estat impossible, explicaue, trapar a un representant mielhor entara naua direccion que li calie seguir era Noblesa. E plan per açò ère de tot còr ath costat dera capitada d'aué e ac hestejaue sincèraments.

Esteva Arkadievic tanben se sentie erós d'auer passat eth temps d'ua manèra tant agradiua e de qué toti se sentessen satisfèti.

Pendent eth dinar, que siguec esplendid, se rebrembèren es episòdis des eleccions. Sviajsky imitèc comicaments eth discurs lermós der ancian President e, de passa, li didec a Neviedovsky que “Sa Excelléncia” li calerie escuélher ua manèra mielhor e non tan simpla coma es lèrmes entà justificar era inversion des hons.

Un aute nòble, plan badinaire, didec qu'auie hèt a vier as sòns lacais cauçadi damb miches entath balh deth President, donques qu'aguest auie eth costum de balhar hèstes atau; e ara li calerie vestir-les de nau s'eth President actuau non organizaue eth balh damb es lacais cauçant miches.

En tot dirigir-se a Neviedovsky, ac hège de contunh cridant-lo “nòste President provinciau” e “Vòsta Excelléncia”. E ac didie damb eth madeish plaser que se dirigie a ua senhora joena cridant-la *madam* o peth cognòm deth sòn marit.

Neviedovsky hège veir que non solet l'ère indiferent eth nomentament, senon qu'enquia e tot auie de mens aguest titol; mès se vedie claraments qu'ère erós damb era sua eleccion e que s'esdegaue entà non mostrar un entosiasme pòc avient en encastre liberaue que se trapaue.

Pendent eth dinar se manèren quauqui telegrames ara gent coneishuda que s'interessauen pes eleccions e Esteva Arkadievic, qu'ère fòrça animat e alègre, ne manèc un a Daria Alexandrovna que didie atau: “Neviedovsky escuelhut per majoritat de dètz-e-nau boles. Felicitacions. Ac comunicaràs”. Esteva Arkadievic, fòrça alègre, liegec eth telegrama en votz nauta e didec: “Voi alegrar-vos damb aguesta agradiua notícia”. E, plan que òc, Daria Alexandrovna, en recéber eth telegrama, se limitèc a alendar peth roble qu'auie despenut en aquerò e pensèc qu'eth sòn marit l'auie manat dempús un dinar, pr'amor qu'Esteva Arkadievic auie era feblesa de, tara fin de cada taulejada qu'assistie, *faire jouer le telegraphe.*

Tot, amassa damb eth esplendid repaish, e es vins estrangèrs, resultèc digne, simple e animat. Vint persones, totes des madeishes idies, gent liberau, actiua, naua e, ath madeish temps, espirituau e aunèsta, auien estat es alistades per Sviajsky entara hèsta. Se brindèc damb alegria peth "nau President" e peth "Governador" e peth "Director deth Banc" e "peth nòste amable anfitrion".

Vronsky ère content, pr'amor que jamès s'auie imaginat trapar un ambient tant agradiu ena província.

Fin finau, era alegria se hec generau.

Eth Governador li demanèc a Vronsky que venguesse en concèrt que, a benefici des "Frairs Eslaus", auie organizat era sua esposa, que, dera sua part, desiraue conéisher ath Comde.

- I aurà un gran balh e veiratz as nòstes bereses. Serà quauquarren extraordinari.
- *Not in my line*, responec Vronsky, que l'agradaue fòrça aguesta expression. Mès arric e prometec anar-i.

Un moment abantes de lheuar-se dera taula, quan toti se posauen, humant, er ajuda de cramba de Vronsky s'apressèc ad aguest en tot hèr-li a vier ua carta sus ua plata.

- Vie d'arribar de Vosdvijenskoe damb un enviat especiau, didec damb ua expression significatiua.
- Qu'ei estonant se com se retire a Sventizky, eth vicepresident des Tribunaus, didec en francés un des convidadi en tot referir-se ar ajuda de cramba, tant que Vronsky liegie era carta. A mida que liegie eth sòn ròstre s'anaue entristint.

Era carta ère d'Anna.

Autanplan abantes d'auer-la liejut, Vronsky se'n sabie deth sòn contengut. En tot supausar qu'es eleccions s'acabarien en cinc dies, eth l'auie prometut a Anna tornar entà casa eth diuendres. Ère dissabte e Vronsky sabie qu'era carta serie plia de repotecs per non auer tornat eth dia senhalat. Per çò que semble era nòta qu'eth auie enviat explicant eth retard non l'aurie arribat encara ada era.

Eth contengut dera carta ère, plan que òc, eth que Vronsky s'auie imaginat. Mès, ath delà, li didie quauquarren inesperat e dolorós; Any ère plan malauta. "Eth doctor ditz que se pòt tractar d'ua pneumonia. Soleta, jo que pèrdi eth cap. Era princesa Barbara non ei ua ajuda, senon un trebuc. T'è demorat delàger e ager, e ara te mani aguesta pr'amor de saber a on ès e qué hès. Que volí vier jo madeisha, mès cambiè de pensada pr'amor que dilhèu te desengustèsse. Ditz-me quauquarren pr'amor de saber se qué me cau hèr".

"Era mainada malauta e Anna volent vier. Era hilha ei malauta e era encara tie aguest ton ostil!", pensèc Vronsky.

Eth contrast entre era alegria innocenta des eleccions e eth rebrembe d'aqueth amor ombriu, aclapant, que li calie tornar, en.honsèc a Vronsky en ua grana confusion.

Mès li calie tornar, e aquera madeisha net, en prumèr tren, s'entornèc entà çò de sòn.

XXXII

Abantes deth viatge de Vronsky pr'amor de vier enes eleccions, Anna auie reflexionat enes scènes que se repetien damb era escadença de cada viatge qu'eth hège, e que, en sòrta d'assolidar es ligams que les junhien, les podien aflaquir encara mès, e decidic hèr tot çò de possible, sus era madeisha, pr'amor de tier tranquilla era separacion.

Mès eth ton sevèr e hered que tenguec Vronsky aqueth còp en anonciar-li eth viatge e era guardada que li hec, l'ofensèren, e ja abantes dera sua partida Anna auie perdut era tranquillitat.

Dempús, en demorar-se soleta, rebrembant e analisant aqueth ton e aquera guardada, qu'exprimien eth desir de Vronsky de tier eth sòn dret ara libertat, Anna arribèc ena madeisha conclusion de tostemp: ena consciéncia dera sua umiliacion.

“Qu'a, plan que òc, tot eth dret a partir a on e quan volgue. E, non solet a partir, senon tanben, a deishar-me soleta. Eth qu'a toti es drets e jo cap. Mès, en tot saber-se'n, non ac aurie de hèr... Ça que la, qué a hèt? Me guardèc damb expression hereda e sevèra. Aquerò, plan, ei ua causa indefinida, impaupabla; mès abantes aquerò non se passaue e aguesta guardada sua signifique fòrça causes”, pensaue. “Aguesta guardada vò díder claraments que comence a heredar-se era sua passion.” Totun, a maugrat d'èster convençuda de qué Vronsky començaue a perder-le estimacion, non vedie se com era poirie cambiar, modificar era sua actitud damb eth, hèr qu'aguesta siguesse madeish qu'abantes quan, damb solet eth sòn amor e es sòns atractius, era lo sabie retier.

E, coma abantes, trabalhant de dia e cuelhent morfina pes nets, artenhie Anna estofar es sòns pensaments sus era situacion que se demorarie se Vronsky deishèsse d'estimar-la.

“Ei vertat”, pensèc, “qu'encara rèste un remèdi entà retier-lo”. Anna dehòra deth sòn amor non desiraue arren. Aguest remèdi ère eth divòrci e eth sòn maridatge, e Anna ac comencèc a desirar e se decidic a consentir ena prumèra escadença que Vronsky o sa frair li parlèssen d'aquerò.

Damb taus pensaments passèren cinc dies, que sigueren es que s'auie de tardar era sua abséncia.

Es passègi, es convèrses damb era princesa Barbara, es visites en espitau e, mès que mès, era lectura (un libre darrèr er aute) ocupèren tot eth sòn temps.

Mès tath siesau dia, quan arribèc eth menaire sense eth, Anna sentec que non podie ja estofar era sua pena e era sua inquietut per çò que Vronsky podesse hèr aquiu. En aguest temps, emmalautic era sua hilha. Anna la volec atier e tanpòc en aquerò i trapèc cap de

distraccion, pr'amor qu'era malautia dera mainada non ère importanta. Ath delà, a maugrat es sòns esfòrci, non artenhie a estimar ara mainada, e er amor non podie ne sabie simular-lo.

En escurir aqueth dia, en trapar-se soleta, eth terror de qué eth l'abandonèsse se hec tan viu en Anna que lèu se decidic a vier ena ciutat era madeisha, mès, après auè'c pensat fòrça, se limitèc a escríuer aquera carta contradictòria que Vrosky auie recebut, e que, sense relieger-la, li siguec manada per un messatgèr.

Ath londeman, en recéber era responsa, Anna se n'empenaïc.

Pensaue ara damb terror ena possibilitat de qué Vronsky tornèsse a dirigir-li era guardada sevèra deth dia dera partida, sustot en saber-se'n de qué er estat dera mainada non ère preocupant.

Ça que la, a maugrat d'aquerò, ère contenta per auer-li escrit. Eth se sentie shordat, renonciarie de mala encólia ara sua libertat pr'amor de tornar ath sòn costat, mès, a tot darrèr, tornarie, qu'ère çò qu'Anna desiraue damb tota era fòrça deth morir, pr'amor que d'aguesta sòrta lo tierie damb era, lo veirie, poirie seguir cadun des sòns movements...

Ère seiguda en salon e, ara lum dera lampa, liegie un nau libre de Taine, damb era aurelha parada as bronits der exterior, que bohaue un vent fòrt, demorant en cada punt era arribada deth coche. Diuèrsi viatges l'auie semblat enténer eth bronit des arròdes, mès tostemp s'enganhaue; enquia que, fin finau, non solet entenec eth bronit des arròdes, senon tanben es exclamacions deth menaire e es secodides deth car, que s'arturèc dauant era pòrta de casa. Autanplan era princesa Barbara, que hège ath sòn solitari, se'n sabec.

Anna, damb eth ròstre alugat pera emocion, se lheuèc entà filar-se ath sòn encontre, coma d'auti còps quan tornaue de viatge, mès, abantes d'arribar ena pòrta, s'arturèc e s'estèc ena madeisha cramba.

De ressabuda sentec vergonha dera sua enganha e, mès que mès, pauruga, pensant se com lo receberie. Totes es sues cranhences s'auien ja esbugassat e ja non cranhie senon eth maucontentament de Vronsky. Rebrembèc qu'era mainada amiaue ja dus dies complètaments ben e enquia se sentec irritada contra era per auer-se remetut precisaments quan auie manat era carta anonciant que se trapaue grèuments malauta.

En rebrembar, totun, qu'eth ère aquiu, eth, damb es sòns braci, damb es sòns uelhs, se'n desbrembèc de tot, e en enténer era sua votz correc ath sòn encontre alègra, negada de felicitat.

- E Any? Com li va?, li preguntèc Vronsky, de baish estant, damb temor, en veir a Anna que baishaue es escales ath mès córrer.

Eth ère seigut ena sera tant qu'eth lacai li treiguie es sues bòtes forrades.

- Qu'ei mielhor.

- E tu?, li preguntèc eth, en tot secodir-se eth vestit.

Anna, damb es dues mans, cuelhec ua des de Vronsky, la passèc pera sua esquia pr'amor de qué eth braç d'eth l'entornegèsse eth còs e, sarradi atau, lo guardèc fixaments, embelinada.

- Ben, sò content, didec Vronsky, examinant heredaments eth sòn pientat, eth vestit, es sòns ornaments, que sabie que s'auie botat entada eth.

Aqueres atencions l'agradauen; mès, ac auie vist tot tanti viatges!

E era expression sevèra, tau que de pèira, aquera expression qu'Anna auie cranhut tant, se fixèc en ròstre de Vronsky.

- Sò content, repetic. E tu estàs ben?, li preguntèc, e, dempús de secar-se damb eth mocador era sua barba banhada, li punèc era man.

"Ei parièr", pensaue Anna; "çò que jo volia ère que siguesse aciu, pr'amor que quan ei aciu, non gause, non pòt non estimar-me".

Era rèsta dera cauhada se passèc de forma animada e alègra, damb era preséncia tanben de Barbara, que se planhèc de qué, en abséncia d'eth, Anna cuelhesse morfina.

- Qué voletz que hesca? Non podia dormir. Me shordauen es pensaments. Quan eth ei aciu non la cuelhi jamès...lèu jamès...

Vronsky condèc es diuèrsi episòdis des eleccions, e damb es sues preguntes, Anna artenhèc a amiar-lo entà on mès volie: entà parlar des sues capitades.

Era li referic, dera sua part, çò d'interessant que s'auie passat ena casa, e es sues notícies sigueren totes alègres e eroses.

Mès quan ja tard, es dus se demorèren solets, en veir que de nauèth l'auie ath sòn cant, Anna volec esfaçar era mala impression dera sua carta e li demanèc:

- Cohessa qu'eth hèt de recéber era mia carta te siguec desagradiu. Me crederes o non?

A penes ac auec dit, comprenec que per grana que siguesse era sua estimacion, Vronsky non l'ac perdonaue.

- Òc, era carta ère fòrça estranha. Me didies qu'Anny ère fòrça grèu e que volies vier tu en persona...

- Es dues causes èren vertat.

- Ne sò segur.

- Non; non n'ès segur... Veigui qu'ès maucontent.

- Ne peth mau de morir. Çò que me shòrde ei que non volgues compréner qu'un a obligacions...

- Ei obligacion vier entath concèrt?
- Ben, non parlem mès d'aquerò...
- E per qué non?, persutèc Anna.
- Sonque voi díder que vieràn déuers imperiosi... Ara madeish, lèu lèu, me calerà vier entà Moscòu pes ahèrs dera casa... Anna, per qué t'emmalicies? Non sabes que non posqui víuer sense tu?
- S'ei atau..., didec Anna, cambiant de pic eth ton. Se vies aciu, t'estàs un dia e dempús partisses de nau, s'ès cansat d'aguesta vida...
- Anna, ès crudèu. Ja sabes que sò prèst a sacrificà'c tot, autanplan era mia vida...

Mès era non l'escotaue.

- Se te'n vas entà Moscòu, vierè jo tanben. Non voi demorar-me aciu. Mos cau separar definitiuaments o víuer amassa.
- Tu sabes qu'aguest ei eth mèn solet desir. Mès entad açò...
- Mos cau obtier eth divòrci? Li vau a escríuer de seguit ath mèn marit. Veigui que non posqui víuer atau... Mès vierè damb tu entà Moscòu.
- Semble que me menaces... Donques ben: eth mèn desir mès fervent ei desseparar-me de tu, didec Vronsky arrint.

Mès enes sòns uelhs, en prononciar aqueres doces paraules, ludie non solet ua guardada hereda, senon irritada, era guardada d'un òme despacientat per aquera obstinacion.

Anna vedec era sua guardada e comprenec enquiath hons era sua significacion: “Quin malastre!”, liegec enes uelhs de Vronsky.

Siguec ua impression que durèc un instant, mès Anna non la desbrembèc bric mès.

Anna escriuec era carta ath sòn marit en tot demanar-li qu'accedisse ath divòrci.

E, tà finaus de seteme, en tot separar-se dera princesa Barbara, que li calie partir entà Sant Petersburg, se n'anèc damb Vonsky de cap a Moscòu, a on, demorant cada dia era responsa d'Alexei Alexandrovic e dempús eth divòrci, s'installèren amassa coma marit e hemna.

SETAU PART

I

Mès de dus mesi amiauen es Levin estant-se en Moscòu, e eth tèrme fixat pes entenudi entara jasilha de Kitty s'auie ja passat, sense qu'arren hesse veir qu'era jasilha s'auesse de produsir lèu lèu.

Eth mètge e era lheuador, e Dolly e sa mair e, sustot eth madeish Levin, que non podien pensar en aqueth eveniment sense terror, començauen ja a senter-se despacientadi e enquimeradi. Sonque Kitty se sentie totafèt tranquilla e erosa.

De forma desparièra sentie ara néisher en era ua grana afeccion, un gran amor entath mainatge qu'auie de vier, e, tanben un gran orgulh d'era madeisha; e se compladie en aguesti naui sentiments.

Eth sòn mainatge ère, plan, non solet ua part d'era, senon qu'a vietges viuie ja per eth madeish, independent dera mair. En aguestes ocasions, damb eth reborir deth nau èsser, solie experimentar fòrti dolors, mès ath madeish temps gaudie damb ua naua e intensa alegria.

Toti aqueri qu'estimaue s'estauen ath sòn costat, e toti èren bravi entada era, la suenhauen damb tan trendes sollicituds e l'ac hègen tot tant agradiu, que se non se'n auesse sabut que tot se passarie plan rapid, Kitty non aurie desirat ua vida mielhor e mès agradiua. Solet ua causa l'entrebolie er encant d'aquera vida: qu'eth sòn marit non siguesse coma era lo volie, qu'auesse cambiat tant.

A Kitty li shautaue eth ton tranquil, corau e acuelhedor que se mostraue tostemp ena clòsa. Ena ciutat, ça que la, semblaue qu'ère tostemp nerviós e preocupat, cranhent que quauquarren lo podesse ofensar o, e aquerò ère çò de mès important, ofensar-la ada era.

Aquiu, en camp, en senter-se ath sòn lòc, jamès se precipitaue e non se lo vedie jamès preocupat. Peth contrari, aciu anaue tostemps pressat, coma se cranhèsse que non auie temps de hèr çò qu'amiaue entre mans, encara que lèu jamès auie arren a hèr.

A Kitty li semblaue lèu un estranh, e era transformacion que s'auie obrat en sòn marit desvelhaue en era un sentiment de pietat.

Arrés, senon era, experimentaue, ça que la, aguest sentiment, donques que non i auie arren ena persona d'eth que possèsse era pietat, e cada viatge qu'en societat Kitty auie volut conéisher era impression que costaue Levin enes auti, podec veir, lèu damb sentiments de gelosia, que non solet non costaue pietat, senon que, pera sua aunestetat, pera sua timida cortesia, un shinhau arcaïca, damb es hemnes, era sua fòrta figura e eth sòn ròstre expressiu, s'atiraue era simpatia generau.

Totun, coma qu'auie aquerit eth costum de liéger ena sua amna, ère convençuda de qué eth Levin que vedie ath sòn dauant non ère eth vertadèr Levin.

A viatges, ath sòn laguens, Kitty li repotegaue eth non saber adaptar-se ara vida dera ciutat; mès, tanben, a viatges, se cohessaue ada era madeisha que li serie plan de mau hèr ordenar era sua vida ena ciutat de sòrta que la satisfèsse ada era.

En realitat, se qué podie hèr? Non li shautaue hèr as cartes. Non anaue a cap cèrcle. Auèr amistat damb es òmes alègres? Èster ua sòrta de Vronsky? Kitty se'n sabie ara qu'aquerò ère béuer e dempús, un còp begudi, vier, sabi Diu entà on. E era jamès auie podut pensar sense orror enes lòcs a on deuien anar es òmes en taus escadences. Tanpòc eth “gran mon” l'atiraue. Entà atirar-lo l'aurie calut freqüentar eth tracte de hemnes joenes e beròies, çò qu'a Kitty non li podie shautar de cap des manères. Demorar-se en casa damb era, damb sa mair e es sues fraies? Mès, per mès agradiues e divertides que siguessen entada era aguestes convèrses d'Alin e Nadin, coma cridaue eth vielh Prince a taus parlòtes entre frairs, Kitty se'n sabie qu'ath sòn espós l'auien d'engüejar.

Qué li calie hèr, donc? Ara prumeria anaue entara bibliotèca pr'amor de cuélher apunts e anotacions, mès, coma eth cohessaue, coma mens hège, mens temps liure auie, e ath delà, se planhie de qué, en auer parlat massa deth sòn libre, ara auie ua grana confusion de pensaments e enquia auie perdut entada eth tot er interès.

Aguesta vida en Moscòu auie, totun, un auantatge: aciu non se formaue entre eri cap discussion.

Ja siguesse pes condicions especiaus dera vida dera ciutat o pr'amor que, autant eth coma era, s'auessen hèt mès prudents e rasonables ad aguest respècte, eth cas ei qu'eth sòn temor de qué en Moscòu se renauissen es scènes de gelosia auie resultat totafèt injustificat.

En aguest aspècte s'auie produsit un hèt fòrça important entàs dus: era trobada de Kitty damb Vronsky.

Era vielha princesa Maria Borisovna, mairia de Kitty, qu'estimaue fòrça ara sua hilhòla, hec realitat es sòns desirs de veder-la. Kitty que, peth sòn estat, non gessie entà nunlòc, venguec, totun, acompanhada per sa pair, a veir ara aunorabla anciana e se trapèc a Vronsky ena sua casa.

De çò que se passèc en aguest encontre, Kitty non se podec repotegar ada era madeisha senon que, quan reconeishec es tralhes tan familhars de Vronsky en sòn vestit de normau, se li braquèc er alend, li venguec en còr tota era sang e sentec eth ròstre alugar-se de rojor. Mès aquerò durèc solet ues segondes. Encara sa pair, que de bon voler s'auie metut a parlar damb Vronsky en votz nauta, non auie acabat de saludar-lo, que Kitty ère ja totauments remetuda deth sòn baticòr e prèsta a guardar a Vronsky e autanplan parlar-li, s'ère de besonh, dera madeisha manèra que parlarie damb era

princesa Maria Borisovna, e hè'c de manèra (e aquerò ère çò de mès important) que tot, enquia era entonacion e era mès leugèra arridalha podessen èster aprovades peth sòn marit, qu'era sua preséncia invisibla li semblaue presentir en toti es moments d'aquera scèna.

Crotzèc, donc, quauques paraules damb eth sòn ancian estimat e arric tranquilla quan badinèc sus era assemblada de Kachin, en tot cridar-la “eth nòste Parlament” (qu'ère de besonh arrir entà hèr veir qu'auie comprenut era trufaria). De seguic se virèc entà Maria Borisovna e non guardèc ja a Vronsky ne un solet còp mes, enquia qu'eth se lheuèc pr'amor de dider-se adiu, pr'amor que non hè'c alavetz aurie estat evidentaments ua manca de consideracion.

Kitty ère arregraïda a sa pair per non auer-li dit arren sus eth sòn encontre damb Vronsky. Pendent eth passèg que, sivans acostumauen, hègen amassa e pera particular doçor que la tractèc, Kitty comprenec que sa pair ère satisfèt d'era. Tanben era n'ère de satisfèta. Jamès s'auie creigut capabla de poder amuishar dauant deth sòn ancian estimat era fermetat e tranquillitat qu'amuishèc, de poder dominar es sentiments qu'ena sua preséncia auie sentut ena sua amna.

Levin se rogic fòrça mès qu'era quan li didec qu'auie trapat a Vronsky en çò de Maria Borisovna.

Li siguec de mau hèr dider-l'ac e mès encara condar-li es detalhs d'aqueth encontre, pr'amor qu'eth non li preguntèc arren e solet la guardaue damb es celhes arroncilhades.

- Me hè dò que non ages estat present, didec Kitty. Non ena madeisha cramba, pr'amor que damb era tua preséncia non auria podut actuar tan naturauments. Ara madeish me rogisqui mès, plan mès, qu'alavetz, didie, esmoiguda enquiath punt de sautar-li es lèrmes. Çò que me hè dò ei que non ac auesses podut veir d'un lòc amagat...

Es uelhs, que lo guardauen tan francaments, dideren a Levin que Kitty ère contenta d'era madeisha; e, a maugrat de qué aquiu, ara, se rogie, eth se sentec tranquil e comencèc a hèr-li preguntes, qu'ère precisaments çò qu'era volie.

Quan se'n sabec de tot, autanplan d'aqueth detalh que, en prumèr moment, Kitty non auie podut dominar era sua emocion, mès que dempús s'auie sentut tan tranquilla coma se se trapèsse dauant de quinsevolh òme, Levin se padeguèc complètaments, e didec qu'a compdar d'alavetz non se comportarie ja damb Vronsky tant estupidaments coma ac auie hèt en sòn prumèr encontre enes eleccions, senon que, autanplan, pensaue cercar-lo e mostrar-se damb eth çò de mès amable possible.

- Qu'ei un sentiment penible eth de húger, eth de trapar-se damb un òme e auer de considerar-lo lèu coma a un enemic!, didec Levin. Me senti erós, plan erós.

II

- Se te platz, vè-te'n a tier-les ua visita, encara que solet sigue de passa, as Bolh, didec Kitty ath sòn marit quan aguest, tàs onze deth maitin, entrèc ena sua cramba pr'amor de dider-se adiu, en gésser de casa. Me'n sai que dines en Cercle, que papa l'a inscrit de nauèth. E peth maitin se qué vas a hèr?
- Solet vau a tier-li ua visita a Katavasov, contestèc Levin.
- E per qué gesses tan lèu?
- Katavasov me prometec presentar-me a Metrov. Que li voi parlar dera mia òbra. Ei un sabent plan coneishut en Sant Petersburg, expliquèc Levin.
- A!, ei er autor der article que tant as laudat?, preguntèc Kitty.
- Ath delà, dilhèu vierè en Jutjat per ahèr dera mia fraia.
- E eth concèrt?, preguntèc Kitty.
- Qué mi cau hèr en concèrt solet?
- I auries d'anar. Ei ua hèsta magnifica, tot damb pèces modèrnes que tant t'interèssen... Jo ath tòn lòc i anaria...
- Totun, abantes de dinar vierè aciu.
- Jarga-te era levita. Atau poiràs anar dirèctaments en çò dera comdessa de Bolh.
- E ei de besonh aguesta visita?
- Òc, ei de besonh. Eth Comde siguec ena nòsta casa. E qué te còste? Vies aquiu, te sès, parles cinc menutes deth temps, te lheues e te'n vas.
- Te penses qu'è perdut autant aguesti costums qu'enquia dobti se me saberè comportar avientaments? Guarda: la va a veir un òme lèu desconeishut, se sè, se demore aquiu sense cap de besonh. Shorde ad aquera gent, se shorde ada eth madeish e dempús se'n va...

Kitty arric de boni talents.

- Mès quan ères fradin non heges aguestes visites?, ac didec encara arrint.
- Les hèja, mès tostemp me hège vergonha; e ara ne sò tan desacostumat, que te juri que m'estimaria mès demorar-me dus dies sense minjar e non hèr aguesta visita. Me hè vergonha! Me semble autanplan que s'emmaliciaràn e dideràn: “E entà qué vierà aguest òme sense auer besonh de veder-mos?”.

- Non, non s'embestiaràn. D'aquerò ne sò solide fòrça, didec Kitty, guardant eth ròstre deth sòn marit, e arrint, trufaira e corau.

Dempús li cuelhec ua man e didec:

- Adishatz. Te demani que tengues aguesta visita.

Ja ère a mand de partir, après auer punat era man dera sua hemna, quan era l'arturèc.

- Kostia. Sabes que solet me rèsten cinquanta robles?

- Plan ben. Passarè peth banc. Guaire vòs?, responec Levin damb era expression de desengust que Kitty coneishie ja en eth.

- Non, demora, didec era en tot tier-li era man. Parlem. Aquerò m'enquimère. Me pensi que non pagui arren que non me calgue pagar, mès es sòs despareishen tan lèu qu'a viatges me pensi que despenem mès de çò que podem.

- Arren d'aquerò, responec Levin, encara que guardant-la damb es celhes arroncilhades e estossegant leugèrament.

Kitty coneishie tanben aquera manèra de tossir. Aqueth gèst e aquera tossiquèra èren senhau de maucontentament, se non d'era, d'eth madeish.

Plan que òc, Levin ère maucontent non de qué auessen despenut fòrça sòs, senon de qué Kitty l'auesse rebrembat que, coma eth se'n sabie pro ben, mès sajaue de desbrembà'c, es causes non marchauen coma eth volie.

- È manat a Sokolov, didec ara sua esposa, véner eth horment e crubar per auança er arrendament dera mòla. Non te'n hesques; totun aquerò, auram sòs.

- Cranhi que despenem massa...

- Non... arren... arren, estimada... Adishatz, estimada, repetic Levin.

- T'asseguri qu'a viatges me hè dò qu'ajam deishat eth pòble. Me n'empenaïsqui d'auer escotat a mama. Be n'èrem de ben aquiu! Ça que la, aciu, shòrdi a toti, e, ath delà, despenem autant de sòs...

- Non, non... de cap manèra... Dès que sò maridat non è dit ne un solet viatge que me n'aja empenaït d'arren.

- E ei vertat que penses atau?, preguntèc era, en tot guardar-li es uelhs.

Levin ac auie dit sense pensar, solet entà tranquillizar-la; mès quan vedec qu'es uelhs, clars, purs, d'era, lo guardauen interrogatiuaments, ac repetic damb tota era sua amna. Rebrembèc alavetz çò que demorauen entà lèu e se didec entre se: “La desbrembi massa”.

E, cuelhent-li es mans, li demanèc coraumens e damb cèrta ansietat:

- E quan...? Com te va?

- Ac è compdat tanti còps e m'è enganhat, qu'ara ja non sai ne pensi arren.
- E non cranhes...?

Kitty arric damb despreocupacion.

- Arren.
- En tot cas, serè en çò des Katavasov.
- Non, non se passarà arren. Non i penses. Anarè a hèr un torn en coche damb papa, pera avenguda. Vieram a tier-li ua visita a Dolly. Abantes deth dinar te demori. A!, sabes qu'era situacion economica de Dolly un aute còp ei insostenibla? Que deu pertot, non a sòs... Ager parlè damb mama e damb Arseni (atau cridaue era ath marit dera sua fraia Lvova) e decidírem manar-vos a tu e ada eth tà parlar seriosaments damb Stiva. Qu'ei absoludaments impossible qu'es causes seguisquen atau... Damb papa non se pòt parlar sus aquerò.... Mès se tu e Arseni...
- Mès, se qué podem hèr nosati?, repliquèc Levin.
- Totun aquerò, vè-te'n a veir a Arseni e parla-li. Eth te diderà çò qu'auem decidit.
- Plan, donc, passarè a veder-lo. Damb eth tostemp me meti d'acòrd. A prepaus: se vau tath concèrt, i anarè damb Nataly. Adishatz, donc.

Ena longa escala, Kusmà, eth vailet qu'auie ja quan ère fadrin, arturèc a Levin.

- A “Krasavchic” que l'an herrat de nauèth. “Krasavchic ère eth shivau qu'aganchauen ena quèrra dera tirada qu'es Levin s'auien hèt a vier deth pòble, e encara espèe, didec Kusmà. Qué hèsqui, senhor?

Enes prumèrs dies deth sòn sojorn en Moscòu, Levin se tenguie contunhaments as shivaus que s'auie hèr a vier deth camp. Volie organizar aguest ahèr dera manèra mielhor e mès economica, mès, a tot darrèr, l'auie calut acodir as shivaus de loguèr, pr'amor qu'es sòns li resultauen massa cars.

- Mana cercar ath veterinari. Dilhèu age ua macadura en aqueth casco.
- E entà Katerina Alexandrovna?, preguntèc Kusmà.

A Levin l'estonèc, tau qu'en prumèr temps deth sòn sojorn en Moscòu, qu'entà vier de Vosdvijenskoe entà Sivzev Vrajek li calèsse aganchar un pesant car damb un parelh de fòrts shivaus que sauvèssen era hanga limacosa e era nhèu e, dempús un quart de *versta*, deishar-les aquiu pendent quate ores pagant per aquerò quate robles.

- Mana ath menaire de loguèr que se hèsque a vier un parelh de shivaus entath nòste coche, didec.
- Òc, senhor.

E dempús d'auer resolvut tant aisidaments, damb tanta simplicitat, gràcies as condicions de vida dera ciutat, aqueth ahèr qu'en pòble l'aurie costat autant de trabalh e atencion personau, Levin gessec ena escala e, en cridar a un coche de loguèr, se seiguec en eth e s'endralhèc de cap ath carrèr Nikitskaya.

Un còp en coche, deishèc de pensar enes sòs pr'amor de pensar solet en aqueth sabent petersburgués que se tenguie ara sociologia e ena convèrsa qu'auie d'auer damb eth.

Ara prumeria d'arribar en Moscòu, a Levin l'estonèren aqueres despenes estranhes entada eth, abitant d'un pòble; despenes sense utilittat, mès de besonh, que les calie hèr a cada pas. Mès ara ja i ère acostumat. L'arribèc en aguest aspècte madeish que diden que se passe as embriacs: era prumèra copa, se ditz, les entre coma un tir; era dusau coma se s'avalèssen un falcon; e, en vier entara tresau, es autes copetes semblen audereths. Quan Levin escambièc per prumèr viatge cent robles en Moscòu pr'amor de crompar es liurèes entath lacai e eth portièr, liurèes que, contra era opinion de Kitty e era Princesa, jutjaue eth totafèt inutiles, se pensèc qu'es sòs qu'aguestes liurèes costauen corresponie ath trabalh de dus obrèrs pendent tot er ostiu, ei a díder, de tres cents dies de trabalh, (dès era Pasca enquiath Quareme, ena tardor), de trabalh dur, diadèr, dès es prumères ores deth maitin enquia ja queiguda era tarde, e tanben aguesta despena siguec entada eth ua gorjada amara. Ça que la, es auti cent, escambiadi pr'amor de crompar es viures que balhèren as parent e que costèc vint-e-ueit robles, a maugrat que desvelhèren en eth eth rebrembe de qué aqueri sòs corresponien a nau quarts de civada, que les artenhie damb fòrça sudor e trabalh, les auie segat, estacat, escariat, ventat e crivelat, les despenec, a maugrat de tot, mès aisidaments.

E ara, hège ja temps, es bilhets que cambiaue non li desvelhauen aguestes reflexions e volauen coma audèths leugèrs. Levin non se preguntaue ja s'eth plaser qu'es sòs li hègen corresponie ar esfòrç que costaue obtier-les.

Qu'auie desbrembat tanben eth sòn principi de qué li calie véner eth horment ath prètz mès naut possible.

Eth blat, qu'eth sòn prètz Levin auie mantengut naut pendent tant de temps, ère venut ara a cinquanta *copeks* eth quart, a mès baish prètz que lo balhauen hège un mes, e ne eth pensament de qué damb despenes coma aqueres les serie impossible víuer tot er an sense contrèir deutes lo preocupaue ja.

Qu'auie besonh solet d'ua causa: auer sòs en banc, saber qu'eth dia a vier poderien hèr cara as besonhs dera vida e non preocupar-se d'arren mès.

Enquia alavetz es causes s'auien passat sense trebucs, es besonhs dera casa auien demorat tostemp sauvadi. De ressabuda, Levin auie desnishat qu'en compde corrent non i auie sòs, ne sabie tanpòc d'a on les podie trèir; per çò que non ère estranh qu'en mentar-lo-se Kitty se metesse de mala encólia.

Ara non auie, totun, temps de pensar en aquerò.

Pensaue solet en Katavasov e en Metrov, qu'ère a mand de conéisher lèu lèu.

III

En aguest nau sojorn en Moscòu, Levin repilhèc era grana amistat que l'estacaue damb eth sòn companh d'universitat, eth professor Katavasov, que non auie vist dès eth sòn maridatge.

Katavasov lo tiraue pera claretat e simplicitat des sues idies.

Levin pensaue qu'era claretat de pensaments de Katavasov venguie dera escassetat d'idies, tant qu'eth professor pensaue qu'era manca de coordinacion enes pensaments de Levin ère deguda ara indisciplina deth sòn cervèth.

Mès era claretat de Katavasov l'ère agradiua a Levin, coma era abondor d'idies indisciplinades n'ère entà Katavasov, e es dus se trapauen e discutien damb evidenta satisfaccion.

Levin l'auie liejut quauques parts dera sua òbra ath sòn amic, que la trapèc fòrça interessanta.

Eth dia anterior, en trapar a Levin en ua conferéncia publica, Katavasov li didec qu'eth famós Metrov, qu'un des sòns nauèths articles auie afogat a Levin, se trapaue en Moscòu e ère fòrça interessat per çò que l'auie dit d'eth sus era sua òbra; qu'ath londeman peth maitin, tàs onze, Metrov les demorarie en çò de sòn e se n'alegrarie fòrça de coneisher-lo.

- Adishatz! Ja ètz aciu? Decididaments, amic mèn, veigui que vatz vient èster puntuau. Ben, òme, que me shaute plan de veder-vos (didec Katavasov en trapar ath sòn amic en petit salon). Entení era campaneta, mès pensè: “non pòt èster que sigue ja eth”. E qué? Se qué me didetz des montenegrins? Son guerrèrs de raça, non?
- Qué s'a passat?, preguntèc Levin.

Katavasov, en pòques paraules, l'informèc des darrères notícies, e, en tot entrar en burèu, li presentèc a un senhor d'estatura nauta, fòrt e de preséncia plan agradiua. Ère Metrov.

Era convèrsa siguec pendent un moment sus era politica e es comentaris qu'enes nautes esfères de Sant Petersburg auien costat es darrèri eveniments. Metrov referic ua convèrsa, ua fòrta discussion, que s'asseguraue qu'auie auut lòc entre er Emperaire e un des ministres. Katavasov didec qu'auie entenut tanben, coma causa plan segura, qu'er Emperaire auie dit tot çò de contrari. Levin cerquèc ua explicacion que, en tot cuélher

quauquarren, çò de mès versemblable de cada version, balhèsse era justa, era mès pròcha ara realiatat de çò que se passèc. E ara seguida cambièren de tèma.

- Eth mèn amic qu'a lèu acabat un libre sus era economia rurau, didec Katavasov. Jo non sò un especialista ena matèria, mès, coma naturalista, era idia principau deth libre a desvelhat eth mèn interès. Çò que mès m'a agradat d'eth ei que non cuelh ar òme coma quauquarren qu'ei dehòra des leis zoologiques, senon que, peth contrari, examine era sua situacion e eth miei que se trape e en aguesta relacion cèrque es leis entath desvolopament dera sua teoria.
- Ei fòrça interessant, comentèc Metrov.
- Me cau díder, expliquèc Levin, que comencè a escríuer un libre sus economia rurau, mès, ara fòrça, en auer-me tengut ara prumèra maquina dera agricultura, ar obrèr, arribè a resultats totafèt insospechadi, didec rogint-se.

E botant un gran suenh enes sues paraules, donques que se'n sabie que Metrov auie escrit un article contra es sòns punts d'enguarda, gessec d'explicar es sues opinions sus era qüestion. Guardaue mentretant damb grana atencion ath sòn interlocutor, coma s'explorèsse eth terren que caushigaue, en tot voler veir se com reacionaue aqueth dauant de taus idies, mès en ròstre tranquil e intelligent deth sabent arren artenhie a veir.

- Mès, a on vedetz condicions particulares en obrèr rus?, preguntèc Metrov, fin finau. Enes sues qualitats zoologiques, entà didè'c atau, o enes condicions que se trape?

Levin vedie qu'aguesta pregunta, per era madeisha, contenguie ja ua oposicion as sues idies sus aqueth ahèr, mès contunhèc explicant eth sòn pensament, que consistie en creir qu'eth campanhard rus a un punt d'enguarda restacat ara tèrra plan desparièr deth que tien es campanhards de d'auti pòbles. E, entà demostrà'c Levin s'esdeguèc a híger qu'aguest punt d'enguarda deth pòble rus vie de considerar-se predestinat a poblar es enòrmes espacis liures d'Orient.

- Ei fòrça aisit enganhar-se en tot trèir conclusions dera predestinaion generau d'un pòble, didec Metrov en tot interromper-lo. Er estat der obrèr tostemp depen des sues relacions damb era tèrra e eth capitau.

E ja, sense deishar parlar mès a Levin, Metrov se calè a expausar era particularitat dera sua sciéncia.

Se quina ère era particularitat de tau sciéncia, Levin non ac comprenec, mès que mès, pr'amor que non s'esforcèc a comprener-lo.

Levin vedie que, coma d'auti, e maugrat eth sòn article que refusaue era sciéncia des economistes, Metrov consideraue era posicion der obrèr rus solet deth punt d'enguarda de capitau, sodada e renda. E ac hège atau maugrat arreconéisher qu'ena màger part de Russia, era zòna orientau, era renda ère encara nulla; qu'era sodada entàs nau desenes

parts dera populacion russa, de ueitanta milions d'abitants, significaue solet morir-se de hame, que, a tot darrèr, eth capitau non ère representat senon pes esturments de trabalh mès primitiui.

En fòrça causes, Metrov non ère d'acòrd damb es economistes, e auie era sua pròpia teoria sus era remuneracion des obrèrs, teoria qu'expausèc peth menut.

Levin l'escotaue de mau grad e enquia li replicaue, l'interrompie entà expausar-li era sua idia, que pensaue que harie non de besonh era explicaion de Metrov. Dempús, convençut de qué cadun d'eri consideraue era qüestion de forma tan desparièra que jamès se poirien enténer, deishèc de méter trebucs e se limitèc a escotar.

Maugrat qu'ara ja non l'interessaue arren de çò que didie, Levin l'escotaue damb plaser, vantat ath sòn laguens, de qué un sabent de tant de renòm l'expausèsse es sues idies damb eth calor, atencion e confiança qu'ac hège. Levin ac atribuie a sòns merits, sense saber que Metrov, dempús d'auer-ne parlat damb toti es sòns intims, non deishaue de profitar totes es escadences que se li presentauen pr'amor de parlar-ne damb qui que siguesse prèst a escotar-lo, e que trapaue, de un aute costat, un gran plaser a parlar d'ua qüestion que l'afogaue e qu'eth, eth gran sabent, non vedie encara clara.

- Que se mos hè tard, didec Katavasov, guardant eth relòtge, quan Metrov acabèc era exposicion des sues idies. Aué se balhe ena Associacion des Amics dera Sciéncia ua conferéncia en rebrembe deth cinquantenari dera mòrt de Sviatic, higec. Pèir Ivanovic e jo i vieram. Qu'è prometut presentar ua comunicacion sus era òbra de Sviatic ena Zoologia. Vene damb nosati. Serà plan interessant.
- Òc, plan que òc; que ja ei ora de partir, didec Metrov. Anem-i toti amassa, e d'aquiu anaram en çò de mèn, se vos voletz, Levin. Aquiu me poiríetz liéger era vòsta òbra. Me shautarie fòrça.
- Per çò que tanh ad aquerò, que m'ei impossible complader-vos, pr'amor qu'encara non l'è acabada. Mès damb fòrça plaser vierè ena conferéncia, contestèc Levin.
- E aquerò, ac auetz entenut a díder?, li preguntèc Katavasov en ua auta cramba, a on auie anat a jargar-se eth frac.

E les expliquèc ua opinion que se hège enlà de totes es expausades anteriorament.

Dempús parlèren des ahèrs dera universitat.

Era qüestion universitària ère un eveniment fòrça important aqueth iuèrn en Moscòu.

En Conselh, tres catedratics ancians non auien acceptat era opinion des joeni, e es joeni auien presentat ua memòria particulara.

Sivans era pensada de quauqui uns, aguesta memòria ère detestabla; sivans auti, non podie èster mès justa e simpla.

Es catedratics se dividiren en dus grops: es uns, qu'ada eri pertanhie Katavasov, vedien en camp contrari era enganha e era delacion; es auti, vedien enes sòns contraris puerilitat e pòc respècte as autoritats universitàries.

Encara que Levin non pertanhie ja ara universitat, fòrça viatges, dès que s'estaue en Moscòu, auie entenut, parlat e enquia discutit sus aqueth ahèr e auie formada ua opinion sus eth, per çò que, ara, cuelhec tanben part ena convèrsa de Katavasov e Metrov, que seguic en carrèr tant que s'endralhauen a pè de cap ar edifici dera universitat anciana, qu'ath sòn costat s'auie bastit era naua universitat.

Era conferéncia ja auie començat. Ena taula a on se seigueren Katavasov, Metrov e Levin, i auie seigudi sies òmes, e un d'eri fòrça inclinat sus eth papèr, liegie un manuscrit.

Levin se seiguec en ua des cagires desocupades qu'auie ath torn dera taula e, en votz baisha, en tot dirigir-se a un estudiant qu'ère seigut ath sòn cant, li preguntèc de qué tractaue era exposicion.

– Era biografia, responec secaments, damb un cèrt maucontentament, er estudiant.

A maugrat qu'a Levin non l'interessaue era biografia deth sabent, li calec escotar-la, volesse o non, e se'n sabec d'aguesta manèra, de detalhs naui e interessants dera vida d'aqueth famós òme de sciéncia.

Quan eth liegeire auec acabat, eth President li balhèc es gràcies e liegec, ath sòn torn, uns vèrsi qu'eth poeta Ment auie escrit entad aqueth jubilèu, que li dediquèc bères paraules de gratitud.

Dempús, Katavasov, damb era sua votz fòrta e agudenta, liegec era sua memòria sus es òbres scientifiques deth sabent.

Quan Katavasov auec acabat, Levin guardèc eth sòn relòtge, vedec que ja ère era ua, e pensèc que non aurie temps de liéger a Metrov era sua òbra abantes deth concèrt, çò que, totun, ja non auie cap d'interès entada eth. Pendent era conferéncia meditèc tanben sus era convèrsa qu'auien tengut. Ara vedie clar qu'es sues idies èren aumens tant importantes qu'es deth sabent, e qu'es pensaments des dus poirien èster esclaridi e vier entà quauquarren practic damb era condicion de trabalhar cadun desseparadaments ena direcion alistada. Comunicar-se mutuauments es sues idies e tier-se en discutir-les, li semblaue ara totafèt inutil.

Decidic, per tant, refusar era invitacion de Metrov e, en acabar era conferéncia, s'apressèc entad aguest pr'amor de hèr-l'ac a saber.

Metrov li presentèc ath President, que damb eth ère parlant en aqueth moment des darrères notícies politiques; li tornèc a díder çò madeish que l'auie dit anterioraments a Levin, e aguest formulec es madeishes objeccions qu'auie formulat ja peth maitin,

encara que, entà variar-les un shinhau, expausèc ua naua idia que, precisaments en aqueth moment, se l'auie acodit.

Dempús passèren a parlar dera qüestion universitària.

Coma que Levin auie ja escotat aquerò un pilèr de viatges e non l'interessaue, s'esdeguèc a díder-li a Metrov que li hège dò non poder acceptar era sua invitacion, saludèc e se filèc de cap ara casa de Lvova.

IV

Maridat damb Natalia, fraia de Kitty, Lvov s'auie estat tota era sua vida enes capitaus e en estrangèr. A on s'auie educat e auie actuat dempús coma diplomatic.

Est an passat auie deishat eth servici diplomatic, non pr'amor que l'auesse arribat quauquarren desagradiu (causa impossible en eth), senon pr'amor de passar entath servici deth ministèri dera Cort, en Moscòu, e auer atau era possibilitat de balhar ua educacion superiora as sòns dus hilhs.

A maugrat dera grana diferéncia des sòns costums e idies, e encara que Lvov ère mès vielh que Levin, pendent aqueth iuèrn es dus cunhats s'auien sentut junhudi per ua sincèra amistat.

Lvov ère en casa e Levin entrèc en sòn burèu sense anonciar-se.

Jargat damb ua bata, damb cinta e simbosses de camoç, Lvov ère seigut un un fautulh e damb es sòns binòcles de veires bluencs liegie en un libre plaçat sus un pupitre, tant que, damb ua man, entre es dits, tenguie damb suenh, a distància, ua cigarreta alugada a miei consomir.

Eth sòn ròstre, joen encara, qu'es peus retortilhadi, blanqui e ludents, li balhauen un aspècte aristocratic, en aparéisher Levin s'aluguèc damb un arridolet d'alegria.

- Qu'auetz hèt ben a vier. Precisaments vos volia manar ua carta... Com li va a Kitty? Seiguetz aciu, se vos platz. (Lvov se lheuèc e l'apressèc un balancièr). Auetz liejut era darrèra circular en Journau de Sant Petersburg? Qu'èstà pro ben, comentèc damb accent leugèraments afrancesat.

Levin li didec ath sòn cunhat çò qu'auie dit Katavasov sus es rumors que circulauen en Sant Petersburg e, dempús d'auer parlat de d'auti ahèrs politics, li condèc eth sòn encontre damb Metrov e era sua impression dera conferéncia, causa que desvelhèc en aute un extraordinari interès.

- Vos envegi que pogatz frequentar aguest mon tant interessant dera sciéncia, didec, e en tot encoratjar-se, seguic, ara en francés, pr'amor qu'en aguest idioma s'exprimie damb mès comoditat. Plan que, tanpòc auria temps; eth mèn trabalh e es mies ocupacions damb es mainatges non m'ac permeterien e, ath delà (ac cohèssi sincèraments) non è pro preparacion.

- Non ac pensetz atau, didec Levin, damb un arridolet e esmoigut coma tostemp dauant es paraules deth sòn cunhat, en saber-se'n que non corresponien a un desir d'aparentar modèstia, senon a un sentiment prigond e sincèr.
- Vos torni a díder qu'ei atau, e ara me n'encuedi dera mia escassa cultura. Autanplan entà ensenhar as mèns hilhs me cau refrescar soent era memòria e enquia a còps repassar es mèns estudis. Pr'amor que, entà educar as hilhs, non ei pro procurar-les mèstres; les cau procurar tanben observadors, tau coma ena vòsta propietat auetz obrèrs e caps de còla. Ara sò en tot liéger açò, Lvov senhalèc era gramatica de Buslaev que, per exemple, auie sus eth pupitre. L'ac exigissen a Michka e ei tan de mau hèr... Me voletz explicar çò que ditz aciu?

Levin li responec que se tractaue de matèries que les calie èster aprenudes sense sajar d'apregondir en eres, mès Lvov non se deishèc convéncer.

- Vo n'arritz de jo...
- Plan que non. Vos que me servitz d'exemple entath mèn avier e, en guardar-vos, apreni a pensar en çò que me calerà hèr quan aja d'encuedar-me'n dera educacion des mèns hilhs.
- Pòca causa poiratz apréner de jo...
- Sonque posqui dider-vos ua causa: non è vist mainatges mès ben educadi qu'es vòsti e non voleria senon qu'es mèns siguessen coma eri.

Lvov volec tier-se entà non exprimir era satisfaccion que li costauen aqueres paraules, mès eth sòn ròstre s'illuminèc damb un arridolet.

- Aquerò òc; voleria que siguessen mielhors que jo. Ei çò que desiri. Non vos podetz imaginar eth trabalh que còsten uns mainatges coma es mèns, que pera nòsta manèra de víuer, lèu tostemp en estrangèr, èren tant arreculadi enes sòns estudis.
- Que ja auançaràn. Son gojats escarrabilhadi e intelligents. Çò de principau ei era educacion morau, e en aguest punt è aprenut fòrça vedent as vòsti hilhs.
- Vos didetz “era educacion morau”... Ei impossible imaginar enquia quin punt n'ei de dificil aquerò. A penes auetz sauvat ua part, ne vie ua auta e de nau comence era luta. Se non siguesse pera empara dera religion (vo'n brembaratz de çò que parlèrem sus aguest ahèr), degun pair poirie, damb solet es sòns mejans, amiar entà dauant era educacion des sòns hilhs.

Aguesta convèrsa qu'interessaue tostemp a Levin, siguec interrompuda pera beròia Natalia Alexandrovna, qu'entraue ja vestida pr'amor de vier entath concèrt.

- Non sabia que siguéssetz aciu, didec desviant aquera convèrsa tan repetida e engüegiua entada era. E com li va a Kitty? Aué dini ena vòsta casa, didec a Levin. Ac sabies Arseny? Tu cuelheràs eth coche... li didec ath sòn marit.

Es esposi se botèren a discutir sus se qué les calie hèr aqueth dia. Coma qu'eth marit, per obligacions de servici, li calie anar ena estacion pr'amor de recéber a un personatge e ara hemna que volie assistir ath concèrt e dempús a ua conferéncia publica dera Comission deth Sudest, les calie pensar e resòlver diuèrses qüestions restacades damb tot aquerò, qu'en eres entraue tanben Levin coma persona dera casa. Decidiren, a tot darrèr, que Levin vierie entath concèrt damb Natalia Alexandrovna e ena conferéncia, e d'aquiu estant, manarien eth coche a Arseni, que, ath sòn torn, vierie a quèrrer ara sua hemna entà amiar-la en çò de Kitty. En cas que Lvov non acabèsse a temps es sòns ahèrs, manarie eth coche e Levin acompanharie a Natalia Alexandrovna entara sua casa.

- Levin que volie vantar-me, didec Lvov. M'assegure qu'es nòsti mainatges estàn fòrça formadi, quan jo les reconeishi autants defèctes.
- Arseny exagère, tostemp ac digui, comentèc era hemna. Se cèrques era perfeccion, li didec ath sòn marit, jamès seràs content. Aquerò qu'ei impossible. Papa ditz, e jo ac pensi tanben, que quan mos educauen a nosati se pecaue en un sens, mos tenguien en entresòl tant qu'es pair s'estauen en principau; ara, peth contrari, es pairs viuen ena recodina e es hilhs en principau. Ara es pairs ja non an de víuer, senon sacrificà'c tot pes hilhs.
- E per qué non pòt èster atau s'ei agradiu?, didec Lvov, arrint, damb era sua polida arridalha e amorassant era man dera sua hemna. Qui non se'n sabesse poirie pensar que non ès mair senon mairastra.
- Non, era exageracion que non hè entad arren, persutèc Natalia Alexandrovna damb tranquillitat, botant era plegadoira ath sòn lòc.
- Aquiu que les auetz! Tè, que passen aciu es mainatges perfèctes!, didec Lvov en tot dirigir-se as sòns dus beròis hilhs, qu'entrauen en aqueth moment.

Levin volec parlar-les e enténer çò que l'anauen a díder a Lvov, mès en aguest moment Natalia Alexandrovna se metec a parlar damb eth e de seguit entrèc ena cramba Majotin, companh de Lvov en servici, que, vestit damb er unifòrme dera Cort, venguie a cercar-lo pr'amor d'anar es dus amassa a recéber eth persoatge que venguie. De pic s'establic entre es dus ua convèrsa, que siguec interminabla, sus era Herzegovina, era princesa Korinskaya, er Ajuntament e sus era mòrt inesperada dera Apraxina.

Levin, damb tot aquerò, se'n desbrembèc der encargue que l'auie hèt Kitty entà Arseni, mès, quan ère a mand de gésser, se'n brembèc:

- A!, Kitty m'encarguèc parlar-vos sus Oblonsky, didec ara, en arturar- se Lvov ena escala, en tot acompanhar-les ara sua esposa e ada eth.
- Òc, òc, mama vò que nosati, *les beaux frères,* li manem un repotec, didec Lvov, en tot rogir-se. E per qué m'ac cau hèr a jo?

– Alavetz ac harè jo, repliquèc arrint, Natalia Alexandrovna, que demoraue era fin dera convèrsa, en tot auer-se ja botat era sua capa de vop blanc... Tè, anem.

V

En concèrt executauen dues pèces interessantes.

Era ua ère *Eth rei Lear ena Estèpa* e era auta eth quartet dedicat ara memòria de Bach.

Es dues òbres èren naues, compausades en estil modèrn, e Levin desiraue formar judici sus eres. Damb aguesta intencion, dempús d'auer acompanhat ara sua cunhada en fautulh, se placèc ath cant d'ua colomna, decidit a escotar damb tota era sua atencion.

Sagèc de non distrèir-se, non mauméter era impression dera òbra guardant es movement deth director d'orquestra, solemne damb era sua corbata blanca, çò que tant entretenguie era atencion enes concèrts. Tanpòc volie guardar as hemnes, jargades damb chapèus, qu'es sues cintes, especiauments destinades entà taus hèstes, amagauen delicadaments es sues polides aurelhes, ne a totes aqueres fesomies non preocupades per arren o solet pes qüestions mès diuèrses dehòra dera musica. Volec, mès que mès, evitar as afeccionadi, grani parlaires lèu toti, e damb es vistons tachadi en espaci se metec a escotar.

Mès coma mès entenie era fantasia de “Eth rei Lear” autant mès luenh se sentie de formar-se ua opinion definida. En tot amassar-se es melodies de contunh, començaue era expression musicau deth sentiment entà delir-se ara seguida enes principis de naues expressions sivans eth caprici deth compositor, en tot deishar coma soleta impression era recèrca penibla d'ua dificila esturmentacion. Mès aqueri tròci qu'a viatges trapaue excellents, d'auti l'èren desagradius per inesperadi, o ben costadi sense cap preparacion. Alegria e tristor, e desesperacion e doçor, e exaltacion, se succedien damb era incoeréncia des idies d'un lhòco entà desparéisher dempús dera madeisha manèra.

Pendent era audicion, Levin experimentaue de contunh era impression d'un sord contemplant ua dança.

Quan era pèça s'auec acabat, se sentec perplèx e invasit d'ua immensa fatiga costada pera tension nerviosa que en bades s'auie sometut.

Pertot s'escotèren grani aplaudiments. Toti se lheuèren, se voludèren d'un costat en aute e comencèren a parlar. En tot voler esclarir eth sòn desconcèrt damb era impression de d'auti, Levin se filèc de cap ar encontre des intelligents en musica e auec era sòrt e era alegria de veir a un des que gaudien de mès credit parlant damb eth sòn amic Peszov.

– Qu'ei estonant, didie Peszov, damb era sua prigonda votz de baish. Bon dia, Constantin Dmitrievic... Eth passatge mès viu, eth mès ric en melodies, qu'ei aqueth

qu'apareish en Cordelia, qu'en eth era hemna, d*as ewig Weibisgche*, entre en luta damb eth Destin... Non ei atau?

- E qué a veir damb aquerò Cordelia?, preguntèc timidaments Levin, desbrembant complètaments qu'aquera fantasia presentaue ath rei Lear ena estèpa.

- Apareish Cordelia... Guardatz: aciu... didec Peszov, en tot hèr copets damb eth dit en programa satinat qu'amiaue ena man e amuishant-lo a Levin.

Sonque alavetz Levin rebrembèc eth titol dera fantasia e s'esdeguèc a liéger, reviradi ath rus en programa, ena part deth darrèr d'aguest, es vèrsi de Shakespeare.

- Sense aquerò, qu'ei impossible seguir era musica, didec Peszov en tot dirigir-se a Levin pr'amor qu'eth sòn aute interlocutor se n'auie anat e non auie damb qui parlar.

En intermèdi, entre Levin e Peszov comencèc ua discussion sus es qualitats e defèctes des directrizes seguides per Wagner ena sua musica. Levin didie qu'er error de Wagner, tau qu'eth de toti es sòns seguidors, s'està en voler introdusir era musica en camp de un aute art, e que s'enganhe tanben era poesia quan descriu es tralhes d'un ròstre, çò que li cau èster deishat entara pintura.

Coma exemple de tau errança Levin aportèc era der escultor que volec escultar en marme, entornejant era figura deth poeta en pedestau, es pretenudes ombres des sues inspiracions.

- Aguestes ombres der escultor tien tan pòc d'ombres, que s'a era impression de qué se tien mejançant era escala, acabèc Levin. E se sentec satisfèt dera sua frasa.

Mès, a penes l'auec prononciada, que se n'encuedèc de qué dilhèu l'auie dit ja en bèra auta escadença e precisaments ath madeish Peszov, e se sentec trebolat.

Peszov, ath sòn torn, demostraue qu'er art ei unenc e que pòt vier ena sua maximala expression sonque ena union de toti es sòns aspèctes.

Era dusau òbra deth concèrt, Levin non la podec escotar. Peszov, ath sòn cant, li parlèc lèu tot eth temps, criticant aguesta composicion pera sua simplicitat, massa exagerada, asucrada, articifiau, e comparant-la damb era ingenuitat des pre-rafaelistes ena pintura.

Ena gessuda, Levin trapèc a nombrosi coneishudi, que parlèc de politica, de musica e d'amics e coneishudi comuns.

Entre d'auti, trapèc ath comde Bolh, que dera sua visita se n'auie ja desbrembat complètaments.

- Plan, donc, vietz ara, li didec Lvova, que damb era li parlèc d'aqueth desbrembe. Pòt èster que non vos receben, e damb aquerò guanharíetz temps, e poiríetz vier a cercar-me de seguit ena Comission. Jo encara i serè.

VI

- Dilhèu non receben aué?, preguntèc Levin ena nèira dera casa dera comdessa de Bolh.
- Òc, receben. Passatz se vos platz, didec eth portièr en tot trèir-li er abric a Levin.

“Qu'ei malastre”, pensèc alendant Levin. Se treiguec un gant e, en tot apraiar-se eth chapèu, se filèc entath prumèr salon. “Entà qué aurè vengut!”, se didie ath sòn laguens. “E qué les diderè?”

En passar eth prumèr salon, Levin trapèc, ena pòrta der aute salon, ara comdessa de Bolh, que damb eth ròstre grèu e sevèr daue ordes ath sòn vailet.

En veir a Levin era Comdessa arric e li preguèc que passèsse en petit salon deth costat, que d'eth gessien rumors de convèrses.

Aquiu èren seigudi, en dus fautulhs, es dus hilhs dera Condessa e un coronèl moscovita que ja coneishie a Levin. Aguest s'apressèc ada eri, saludèc e se seiguec damb eth sòn chapèu sus jolhs.

- Com li va ara vòsta esposa? Siguéretz en concèrt? Nosati non i auem podut anar. Mama li calèc assistir a un funerau.
- Òc, ac è entenut a díder. Quina mòrt tant inesperada!, didec damb indiferéncia Levin.

Arribèc era Comdessa, se seiguec en divan e li demanèc tanben pera sua hemna e peth concèrt.

Levin repetic era sua suspresa pera mòrt sobta dera Apraxina.

- Ça que la, tostemp auie auut ua salut fòrça delicada, comentèc.
- Siguéretz ager ena opèra?
- Òc, era Lucca estèc excellenta.
- Òc, estèc plan ben, didec Levin. E, sense hèr-ne cabau de çò que podessen pensar d'eth, se metec a repetir çò qu'auie entenut a díder restacat ath talent particular dera cantaira.

Era Comdessa Bolh hège veir que l'escotaue.

Li semblèc que ja auie parlat pro, carèc, e alavetz eth coronel, qu'enquia alavetz non auie badat boca, gessec de parlar. Parlèc dera opèra, deth nau enlumenat, e, dempús de

hèr alègres pronostics sus era *folle journée* que se premanie en çò de Tiurnin, arric, agarrèc eth sòn sabre damb gran rambalh, se lheuèc e partic.

Levin se lheuèc tanben, mès peth gèst que hec era Comdessa, comprenec qu'encara ère lèu entà partir, que li calie demorar-se un parelh de menutes mès, aumens. Se seiguec, donc, de nauèth, tormentat pera estupida figura que hège e incapable de trapar un motiu de convèrsa.

- Vos non vietz ena conferéncia publica dera Comission deth Sudest?, li preguntèc era Comdessa. Diden qu'ei fòrça interessanta.
- Non serè ena conferéncia, mès l'è prometut ara mia cunhada passar a cercar-la aquiu, responec Levin.

Se hec un aute silenci.

Era mair e es hilhs escambièren ua lucada.

“Ben, semble qu'ara ja ei eth moment”, pensèc Levin, e se lheuèc.

Era Comdessa e es dus hilhs li balhèren era man, en tot demanar-li que didesse *mille choses* dera sua part ara sua hemna.

Eth portièr, en botar-li er abric, li preguntèc: “A on pare eth senhor en Moscòu?”. E de seguit ac anotèc en un quasèrn gran e elegant.

“A jo que m'ei parièr”, pensèc Levin, “mès, ça que la, me shorde, e ei tan ridicul tot aquerò!”. Se consolèc, totun, que toti hègen visites coma aquera.

S'endralhèc d'aciu entara conferéncia publica a on auie de trapar ara sua cunhada pr'amor de vier amassa ena sua casa un còp acabat er acte.

Auie aquiu ua nombrosa assisténcia, e s'i vedie a lèu tota era nauta societat.

Quan arribèc, encara hègen era exposicion generau, que li dideren qu'ère fòrça interessant.

Quan acabèc era lectura e eth Comité s'amassèc entà tractar diuèrses qüestions, Levin trapèc tanben a Svajsky, que lo convidèc a vier ena Societat d'Agricultors, a on, sivans eth, se daue tanben aqueth dia ua conferéncia de gran interès. Trapèc, tanben, a Esteva Arkadievic, que venguie des corses de shivaus e a d'auti coneishudi sòns, que damb eri conversèc sus era conferéncia, sus ua naua òbra de teatre que venguie d'estrear-se e sus un procés qu'apassionaue ara gent, e qu'a prepaus d'eth, dilhèu per tòrt der espisament que començaue a experimentar, cometèc ua errança que, dempús, se n'auec de plànher. En tot comentar era pena impausada a un estrangèr jutjat en Russia e parlar de qué serie injust castigar-lo damb era expulsion deth país, Levin repetic aguesta frasa, qu'auie entenut anteriorament ena conversacion damb un coneishut:

“Me semble que manar-lo dehòra de Russia ei madeish que castigar ar esturion lançant-lo en arriu”.

E dempús se'n brembèc encara qu'aguest pensament, qu'eth auie presentat coma pròpi, ère cuelhut d'ua fabula de Krilov, e qu'eth coneishut que d'eth l'auie entenut, ath sòn torn, l'auie recuelhut d'un article publicat en un jornau.

Dempús d'auer vengut en çò de sòn damb era sua cunhada, e d'auer trapat a Kitty alègra e en perfècte estat de santat, Levin se filèc de cap ath Cercle.

VII

Arribèc en Cercle ara ora en punt, en moment qu'es sòcis e convidadi s'amassauen en eth.

Levin non auie estat aquiu deth temps que, en auer ja gessut dera universitat, se demoraue en Moscòu e frequentaue era nauta societat. Se'n brembaue peth menut deth locau, de com èren dispausades totes es dependéncies; mès se n'auie desbrembat totafèt dera impression qu'abantes li costaue.

Segur d'eth madeish e sense trantalhar, arribèc en pati, ample, semicircular e, deishant eth coche de loguèr, pugèc era grana escala. Quan lo vedec eth portièr, de flambant unifòrme damb banda ampla, li dauric era pòrta sense hèr bronit e lo saludèc.

Levin vedec ena portaria es esclòps e abrics des membres deth Cercle, que, fin finau!, auien comprenut que còste mens trabalh des.hèir-se d'aqueres pèces e deishar-les baish, en sauva-ròbes, que pujar damb eres en solèr de naut. De seguit entenec era campanada misteriosa que sonaue tostemp en pujar era escala, de moderada penent e caperada damb un ric tapís. Vedec en soleret era estatua, que rebrembaue pro ben, e ena pòrta de naut, ar aute coneishut e ja envielhit tresau portièr, damb era liurèa deth Cercle, que tostemp daurie era pòrta sense pressar-se, mès sense tardança, en tot examinar de naut en baish ath qu'arribaue. E Levin sentec de nau era sensacion de repaus, de tranquillitat, de benèster qu'experimentaue tostemp, hège ans, en entrar en Cercle.

- Hètz eth favor de deishar-me eth chapèu, li didec eth portièr, en veir qu'auie desbrembat aqueth costum deth Cercle de deishar es chapèus ena portaria. Que ja hè temps qu'eth senhor non a vengut per aciu... Eth Prince vos inscriuec ager. Eth prince Esteva Arkadievic encara non a arribat.

Eth portièr coneishie non solet a Levin, senon, tanben, a toti es sòns parents e amics, e de seguit l'anèc nomentant, d'entre eri, a toti es que se trapauen aquiu en aqueth moment.

Dempús d'auer passat pera prumèra sala, qu'en era i auie grani paravents, e pera cramba dera dreta, a on ère seigut eth vendeire de fruts, e auançar a un vielh qu'anaue tot doç, entrèc en minjador, plen d'animositat e rambalh.

Levin passèc peth dauant des taules, lèu totes ja ocupades, guardant as assistents. D'aciu e d'enlà se vedien era gent mès diuèrsa, joeni e vielhs, es uns intims, es auti coneishudi. Non i auie ne un solet ròstre emmaliciat ne preocupat. Semblaue que toti auien deishat ena portaria es sòns desengusti e copacaps e s'auien amassat aquiu entà

gaudir, sense cap trebuc, des bens materiaus dera vida. Aquiu que i ère Sviajsky, e Scherbazky, e Neviedovsky, e eth vielh Prince, e Vronsky, e Sergi Ivanovic.

A!, per qué i as estat tant?, li preguntèc eth vielh Prince en tot hèr-li un copet corau ena espatla. Com li va a Kitty?, higec, premanint eth tovalhon e calant-lo en trauc deth justet.

- Qu'està ben. Es tres dinen en casa.
- A! “Alinas-Nadinas...” E aciu que ja auem lòc entà tu... Ve-t'en aquiu, en aquera taula, e tie de seguit eth lòc qu'ei vacant, didec eth vielh Prince virant eth camp. E, damb gran suenh, cuelhec des mans deth lacai era sieta de sopa de *lota*.
- Levin, vie aciu, lo cridèc ua votz alègra, d'un shinhau luenh estant.

Qu'ère Turozvin.

Ère seigut ath cant d'un joen militar desconeishut entà Levin, e ath sòn costat i auie dues cagires reservades inclinades contra era taula.

Après es espisantes convèrses d'aqueth dia, era vista d'aqueth amable libertari, que n'auie sentut tostemp simpatia e que li retiraue eth dia dera sua declaracion a Kitty, que i auie estat present, siguec entà Levin un motiu particular d'alegria.

- Son es cagires entà vos e Oblonsky, que vierà ara madeish, li didec eth sòn ancian amic.

Eth militar que s'estaue arridolent, de pès, ère eth petersburgués Gagin.

Tutozvin les presentèc.

- Oblonsky tostemp vie tard, didec ara seguida. A!, aciu que i é!
- As arribat ara?, preguntè Oblonsky en tot apressar-se ada eri e dirigir-se a Levin. Adishatz! As begut ja vodka? Non? Donques anem...

Levin se lheuèc e amassa damb Oblonsky, s'apressèc en ua grana taula, a on i auie entrelescades e garrafes plies de vodka e d'autes begudes. Semblaue qu'entre dues dotzenes d'entrelescades de diuèrses classes, ja se podie alistar a gust; mès Esteva Arkadievic demanèc ua causa especiau, que de seguit l'ac hec a vier un des vailets.

Es dus cunhadi beueren ues copetes de vodka, mingèren ues entrelescades e tornèren ena sua taula.

De seguit, quan encara minjauen era sopa de peish, a Gagin li mestrèren champanha e ordenèc qu'auplissen quate copes.

Levin non refusèc eth vin que l'aufrie eth sòn amic e demanèc ath sòn torn, ua auta botelha.

Qu'auie hame e set e minjaue e beuie plan a gust; e damb màger gust encara, cuelhie part enes convèrses, simples e alègres, des sòns companhs de taula.

Damb votz baisha, Gagin condèc ua des darrères anecdòtes de Sant Petersburg, que, encara qu'indecenta e simpla, ère tan divertida, que Levin s'estarnèc en ua fòrta arridalhada que tirèc era atencion des que s'estauen enes taules, autanplan es mès luenhantes.

- Qu'a ua retirada a “aquerò precisaments non me shaute...” Coneishes aguest remoquet?, didec Esteva Arkadievic. A!, qu'ei bon. Hè-me a vier ua auta botelha, ordenèc ath vailet. E gessec de condar era anecdòta.
- De part de Pèir Illic Vinovsky, que vos demane qu'acceptetz, l'interrompec un vailet vielhet, en tot aufrir-li dues fines copes plies de bambolhós champanha.

Esteva Arkadievic cuelhec ua des copes e, guardant peth dessús era taula, escambièc ua guardada damb un òme cauvet, de ròia mostaha, que se seiguie ues taules mès enlà, e li hec, damb eth cap, un senhau d'arregraïment e salutacion.

- Qui ei?, preguntèc Levin.
- Lo trapères un dia en çò de mèn... Non t'en brembes? Ei un bon gojat.

Levin repetic eth gèst deth sòn cunhat e cuelhec era copa que l'aufrien.

Era anecdòta d'Esteva Arkadievic ère tanben divertida. Levin ne condèc ua auta que tanben agradèc. Dempús parlèren de shivaus, des corses que s'auien celebrat aqueth dia e dera brilhanta victòria tenguda per “Atlasny” de Vronsky, qu'auie guanhat eth prèmi. Eth dinar se passèc damb tot aquerò tant agradiuaments entà Levin qu'a penes se n'encuedèc d'arren.

- A!, aciu que i son!, didec Esteva Arkadievic, ja tara fin deth dinar, estirant era man, peth dessús dera cagira, a Vronsky e a un nau coronel dera Garda Imperiau que se dirigien entada eri.

Era alegria que regnaue en Cercle se miralhaue tanben en ròstre de Vronsky que, plan animat, s'emparèc ena espatla d'Esteva Arkadievic e li didec quauquarren ena aurelha. E damb eth madeish arridolet alègre l'aufric era man a Levin, que l'ac sarrèc efusiuaments.

- Sò plan content de trapar-vos de nau, didec Vronsky. Aqueth dia, eth des eleccions, vos cerquè, mès me dideren que ja auíetz partit.
- Òc, partí aqueth madeish dia, contestèc Levin. Ara madeish que parlàuem deth vòste shivau, seguic. Vos feliciti.
- Vos tanben auetz shivaus, non?
- Non, eth mèn pair n'auie, mès jo non. Mès me'n brembi e me'n sai d'eri.
- A on as dinat?, li preguntèc Esteva Arkadievic a Vronsky.

- Èm ena dusau taula. Darrèr es colomnes.
- Que l'an hestejat, didec eth coronel. Guanhèc eth dusau prèmi der Emperaire. S'auessa jo tanta sòrt damb es cartes coma eth damb es shivaus... Mès, que sò en tot pèrder un temps preciós. Me'n vau entara “sala infernau”, higec. E s'aluenhèc dera taula.
- Ei Jachvin, contestèc Vronsky a Turozvin, que l'auie preguntat se qui ère aqueth cap militar. E se seiguec ath cant d'eri, ena cagira que i auie vacanta.

En auer begut era copa de champanha que l'aufriren, Vronsky demanèc ua auta botelha.

Ja siguesse pera impression que li costèc eth Cercle, o peth vin qu'auie begut, Levin se sentie erós. Comencèc damb Vronsky ua animada convèrsa sus shivaus e se sentec encara mès erós en verificar que non experimentaue cap animositat contra eth. Enquia li didec, entre d'autes causes, qu'era sua hemna l'auie dit que l'auie trapat en çò dera princesa Maria Borisoyna.

- A!, era princesa Borisoyna... Qu'ei un encant!, comentèc Esteva Arkadievic. E condèc ua anecdòta restacada ada era que hec arrir a toti.

Damb tant de talents e, tan francaments arric Vronsky, que Levin se sentec totafèt reconciliat damb eth.

- Qué? Auem acabat?, preguntèc Esteva Arkadievic. Anem, donc, higec arridolent.

VIII

En deishar era taula, Levin se n'anèc, damb Gagin, entara sala de bilhards. Se sentie extraordinariaments leugèr.

En salon gran trapèc ath sòn soèr.

- Qué? Qué te semble eth nòste temple der òci?, li preguntèc eth Prince en cuelher-lo deth braç. Anem. Haram ua lucada... haram un torn e tieram ua visita ath locau...
- Òc, tanben jo auia aguesta intencion. Me semble fòrça interessant.
- Òc, entà tu ei interessant. Ara, jo que ja è uns auti interèssi... Quan guardes ad aguesti vielhets, solide te penses qu'an neishut atau, "ablasigadi", didec eth Prince en tot mostrar-li un membre deth Cercle damb es pòts inferiors penjant e qu'en caminar a penes botjaue es pès, cauçadi damb sabates flexibles.
- Qué vò díder "ablasigat"?
- Qu'ei un maunòm que balham en Cercle, sabes? Quan ena Pasca se jògue damb ueus, s'aguesti tusten fòrtaments, demoren ablasigadi. Atau èm nosati: a truca de frequentar eth Cercle mos anam "ablasigant". Coneishes ath prince Chechensky? A tu, aquerò que te hè arrir, mès a jo non, pr'amor que, en tot guardar-les pensi que lèu lèu serè tanben jo un d'eri, higec. E Levin comprenec peth ròstre deth sòn soèr qu'aguest li volie condar ua anecdòta divertida.
- Non, non lo coneishi.
- Com? Non coneishes ath famós prince Chechensky? Ben, qu'ei parièr... Ei un òme que tostemp hè ath bilhard. Hè tres ans non ère encara entre es "ablasigadi" e lançaue vantades, e cridaue "ablasigadi" as auti. Mès un dia venguec en Cercle e eth nòste portièr, sabes?, Vasili, aqueth gròs, que li shaute tant dìder badinades; donques ben: eth prince Chechensky s'aprèsse ada eth e li pregunte: "Qué, Vasili, qui i a en Cercle? An vengut ja quauqui uns des "ablasigadi"? E eth nòste òme li respon: "Vos qu'ètz eth tresau". Qué te semble?

D'aguesta sòrta, parlant e saludant as amics e coneishudi que se trapauen, Levin, amassa damb eth Prince recorrec totes es sales: era grana, a on èren ja botades es taules, e s'auien organizat diuèrses partides damb es jogaires de tostemp; era sala des divans, a on se hège as escacs e a on ère Sergi Ivanovic, parlant damb un desconeishut; era sala des bilhards, qu'en un cornèr i auie un divan, qu'en eth, damb alègra companhia e beuent champanha, ère Gagin. Balhèren tanben un còp de uelh ara sala "infernau", a on

entornejant ua taula, seigudi o de pès, se trapauen fòrça sòcis, entre eri Jachvin, hènt “escomeses” en jòc d'edart o entretengudi campant eth jòc.

En tot sajar de non hèr bronit, entrèren ena escura bibliotèca, a on, près des lampes damb paralum, i auie seigudi un joen, damb era cara afogada e liegent un jornau darrèr er aute, e un generau cauvet que semblaue fòrça interessat per çò que liegie.

Sigueren tanben ena sala qu'eth Prince cridaue “des sabents”. Aquiu i auie tres senhors que discutien animadaments es darrères notícies de politica.

- Prince, vietz se vos platz. Tot qu'ei ja prèst, li didec en aqueth moment un des companhs de diversions. E eth Prince se n'anèc damb eth sòn companh de reünion.

Levin se seiguec e se botèc a rebrembar totes es convèrses qu'auie auut pendent eth maitin; mès se sentec engüejat; e, en tot lheuar-se, ath mès córrer, gessec ara cèrca d'Oblonsky e Turovzin pensant que damb eri trapàrie aumens esvagament.

Turovzin ère seigut en un divan ena sala de bilhards, en tier tot près, en ua tauleta, ua tasseta damb un beuratge.

Esteva Arkadievic e Vronsky parlauen de quauquarren ath cant dera pòrta, en un cornèr dera sala.

- Que non ei qu'era s'engüege, mès aguesta posicion tant indefida... entenec Levin en passar.

Volec aluenhar-se, mès Esteva Arkadievic lo cridèc.

- Levin!, sorrisclèc, damb es uelhs umetejadi, coma solie tier-les tostemp que beuie fòrça o ère esmoigut. Aguest còp, era causa ère, totun, ua auta.
- Levin, non te'n vages, e li sarrèc ad aguest fòrtaments eth braç pr'amor d'empedir-li que partisse.
- Ei eth mèn amic mès sincèr e mielhor, li didec dempús a Vronsky. Tu tanben m'ès entà jo fòrça estimat. E voi que vos hescatz boni amics, pr'amor qu'es dus ètz persones excellentes.
- Per qué non? Sonque mos manque punar-mos, didec Vronsky damb bontosa e trufaira arridalha, balhant era man a Levin, qu'eth sarrèc afectuosaments, fòrtaments, tant que didie:
- Me n'alègri, me n'alègri fòrça.
- Gojat! Hè-mos a vier ua botelha de champanha, ordenèc Esteva Arkadievic ath vailet.
- Jo tanben me n'alègri fòrça, didec Vronsky.

Mès a maugrat eth vam d'Esteva Arkadievic e d'eri dus madeishi, de tie ua convèrsa, non trapèren de qué parlar e semblauen amortadi e engüejadi.

- Sabes? Levin non coneish a Anna, didec Esteva Arkadievic a Vronsky. E jo lo voi hèr a vier en çò de tòn pr'amor de presentar-les e que se coneishen.
- Ei pòssible?, didec Vronsky. Anna se senterà plan contenta... Jo vieria damb vosati, tanben, entà casa, mès me preocupe Jachvin. M'estarè aciu enquia qu'acabe eth sòn jòc.
- E qué, va mau?
- Va perdent, coma tostemp, e sò eth solet que lo pòt contier.
- Qué? Hèm ua partida?, prepausèc Esteva Arkadievic. Levin, vòs jogar? Plaça es boles, ordenèc ath mercador.
- Que ja hè estona que son plaçades, contestèc aguest que, plan que òc, auie ja plaçat es boles en triangle e s'entretenguie en hèr redolar era vermelha.
- Ben; vam a jogar.

Dempús dera partida Vronsky e Levin se seigueren ena taula, ath costat de Gagin, e Levin, en tot acceptar era prepausa d'Esteva Arkadievic, se metec a hèr as cartes afustant as asi.

Vronsky ère seigut ath cant dera taula, entornejat de coneishudi que de contunh li venguien a parlar o anaue, de quan en quan, ena “sala infernau”, pr'amor de veir se com l'anaue eth jòc a Jachvin.

Levin, dempús era fatiga cerebrau qu'auie sentut peth maitin, experimentaue ara ua sensacion agradiua de repaus. Eth hèt de non sénter ja animositat contra Vronsky, lo hège senter-se erós, e ua impression de tranquilitat e de plaser negaue de contunh eth sòn esperit.

Acabada era partida, Esteva Arkadievic l'agarrèc deth braç.

- Vam a veir a Anna? Ara madeish, non? Era que serà en casa. Ja hè temps que li prometí que vieries a tier-li ua visita. A on vas aguesta net?
- De vertat qu'entà nunlòc. L'è prometut a Sviajsky vier ena Associacion d'Agricultors. Mès qu'ei parièr. Podem anar a veir a Anna.
- Fantastic! Anem. Ve-te'n a veir s'a arribat eth mèn coche, l'encarguèc Esteva Arkadievic ath vailet.

Levin s'apressèc ena pòrta, paguèc era escomesa perduda enes asi (quaranta robles); paguèc d'ua manèra particularaments misteriosa, es despenes qu'auie hèt en Club, qu'eth vailet vielhet que s'estaue ena pòrta coneishie, e botjant fòrça es braci, a trauèrs de diuèrses sales, se filèc de cap ara pòrta.

IX

- Eth coche d'Oblonsky!, sorrisclèc, damb votz de baish prigond, eth portièr.

Eth coche de shivaus s'auancèc enquiara entrada deth Cercle e Levin e Esteva Arkadievic pugèren en eth e s'endralhèren de cap ara casa d'Anna.

Sonque un moments mès, tant qu'eth coche gessie deth portau, li tardèc a Levin era sensacion de benèster qu'auie experimentat en Cercle. A penes eth car gessec en carrèr e sentec es bassacades que hège rodant per un pasiment desparièr, e entenec es crits d'un menaire de loguèr que se crotzèren, e percebec, ara lum teunha des fanaus era aficha ròia d'un cafè e botiga de viures, aquera sensacion de plaser s'esbugassèc.

Reflexionèc ara sus es hèts d'aqueth dia e se demanèc se hège ben en tot vier ena casa d'Anna. Qué diderie Kitty sus açò?

Mès Esteva Arkadievic non deishèc que se preocupèsse, e, coma s'auesse endonviat es sòns pensaments, li didec:

- Sabes pas se guaire m'alègri que vengues a veir a Anna. Sabes? Dolly hège ja temps qu'ac desiraue. Lvov siguec ja en çò de sòn e ara la visite de quan en quan. Encara que sigue era mia fraia, que posqui díder qu'ei ua hemna intelligenta e agradiua, fòrça interessanta. Era sua situacion, totun, qu'ei fòrça penibla, sustot ara...
- E per qué n'ei sustot ara?
- Perque amiam endauant ues negociacions damb eth sòn marit pr'amor de formalizar eth divòrci. Eth que i é d'acòrtd, mès i a complicacions per çò deth sòn hilh. E er ahèr, que li calie èster acabat en pòc de temps, se tarde ja mès de tres mesi. Tanlèu s'acabe çò deth divòrci, Anna se maridarà damb Vronsky. Be n'ei de pèc aguest costum ancian d'acodir un e un aute còp as cantics! “Alègra-te, Isaies!”. Arrés cre ja en divòrci, Anna s'està en Moscòu. Aciu toti les coneishen ada eth e ada era. E non va entà nunlòc, ne ve a parents ne a amigues, exceptat de Lvov e Dolly, pr'amor que, sabes?, aguestes causes shorden era felicitat dera gent. Alavetz, maridada ja damb Vronsky, era posicion d'Anna serà tan regulara coma era tua e era mia.
- E quina n'ei era causa d'aguestes complicacions?, preguntèc Levin.
- A!, qu'ei ua istòria longa e engüegiua. Tot ei tan pòc clar, indefinit... Çò de certan ei que, tant que demore, Anna non vò que la tracten solet per pietat. Enquia e tot aguesta pèga dera princesa Barbara se n'a anat dera casa en tot considerar inconvenenta era sua preséncia en era. Ua auta hemna, ena sua situacion, non aurie

podut trapar recursi entà víuer... E ja veiràs se com a apraiat era sua vida damb tranquillitat e dignaments. Entara quèrra, peth carrèr petit, dauant dera glèisa, ordenèc Esteva Arkadievic en tot trèir eth cap pera hiestreta.

- Ò!, quina calor!, didec ara seguida. E, maugrat eth hered (dotze grads jos zèro), hec entà darrèr era sua pelissa, qu'amiaue ja pro descordada.

- Mès Anna a, sivans creigui, ua hilha, didec Levin. Aquerò tanben la deu tier ocupada fòrça.

- Te penses que totes es hemnes les cau èster femèles, *couveuses*, repliquèc Esteva Arkadievic, que les cau passar-se tota era vida ath cant des sòns hilhs? Non. Anna elève e eduque ara sua hilha, e, çampar, d'ua manèra excellenta, mès non ei aguesta era sua ocupacion principau. Prumèr de tot, Anna escriu. Ja veigui qu'arrisses ironicaments, mès non n'as eth perqué. Escriu un libre entà mainatges. Non ne parle ad arrés d'açò, mès a jo me l'a liejut e jo l'è hèt a vier eth manuscrit a Vorkuev. Sabes a qui voi díder? Er editor aguest que me semble que tanben escriu. Qu'ei un òme que se'n sap d'aguestes causes e m'a dit qu'era òbra ei interessanta. Non te penses, per açò, qu'Anna ei ua escrivana. Arren d'aquerò. Abantes qu'arren ei ua hemna de gran còr... Ja la veiràs... Ara tie recuelhudi ena sua casa a ua mainada anglesa e ua familha sancera, que d'eri se n'ocupe era personauments.

- Se tie, donc, ara filantropia?

- Ja vòs veir en aquerò quauquarren dolent, non? Non ei ua causa ar estil des “filatropics”, senon hèta de tot còr e ben. Eri auien, o mielhor dit, Vronsky auie un entraïnador anglés, un òme plan entenut ena sua especialitat, mès un embriac, *delirium tremens*. Venguec enquia tau punt de lordèra, qu'abandonèc ara sua familha, en tot deishar-la ena misèria. Anna se'n sabec, s'interessèc per eri e a acabat en tot tier compde de toti.

Non solet les ajude damb sòs, senon qu'era madeisha ensenhe as mainatges eth rus pr'amor de qué posquen vier en collègi, e ara mainada la recuelhec ena sua casa... Ja la veiràs.

Eth coche entrèc en pati dera casa d'Anna, e Esteva Arkadievic truquèc damb ua fòrta campanada.

Ena nèira dera casa i auie ua luja.

Sense preguntar ar òme que les daurie era pòrta s'ère o non Anna en casa, Oblonsky entrèc en prumèr vestibul. Levin lo seguie, en tot dobtar encara s'obraue ben, vient aciu.

En guardar-se en miralh, vedec qu'ère fòrça sufocat. Mès segur de qué non ère embriac, seguic a Esteva Arkadievic, que pugèc pera escala tapisada.

Un còp en solèr superior, Oblonsky preguntèc ath vailet, que lo saludèc coma a ua persona dera casa, se qui i auie de visita damb Anna Arkadievna e aqueth li responec qu'eth senhor Vorkuev.

- A on son?
- En burèu.

En trauessar eth petit minjador, de parets de husta escura, Estevan Arkadievic e Levin entrèren en ua estança fèblaments illuminada per ua lampa qu'eth sòn paralum amortesie lèu tota era lum. Ua auta lampa damb reflector ère fixada ena paret e illuminaue un retrait de hemna, pintat ar òli e de mida naturau, que tirèc de seguit era atencion de Levin.

Qu'ère eth retrait d'Anna Arkadievna hèt en Italia peth pintor Mijailov.

Oblonsky contunhèc de cap a on s'estaue era sua fraia e era votz d'òme que s'entenie carèc.

Mentretant, Levin seguie ath dauant deth quadre, fascinat, sense poder deishar-lo de uelh. Ère admirat e esmoigut enquiath punt de desbrembar-se'n d'a on ère e de non enténer as que parlauen près d'eth. Çò qu'auie ath sòn dauant non li semblaue un quadre, senon ua hemna viua, deliciosa, damb preciosi peus neri retortilhadi; beròies espatles e braci descubèrts; leugèr e embelinaire arridolet enes sòns fini pòts, vermelhs e ombrejadi per un leugèr pelhason; ua hemna, a tot darrèr, que semblaue guardar-lo doça e dominadora, damb uelhs soniadors que lo trebolauen. Ère possible qu'aquera beròia creatura existisse de vertat?

De ressabuda, entenec ath sòn darrèr era votz d'aquera madeisha hemna qu'era sua figura ère en tot contemplar.

- M'alègri fòrça dera vòsta visita, li didec Anna Arkadievna en gésser ath sòn encontre.

E Levin vedec, ena mieja lum deth burèu, era madeisha imatge deth retrait damb vestit de color blu escur alternat damb d'auti colors.

Era sua actitud e es sòns gèsti èren desparièrs des que i auie en retrait, mès era madeisha expression en ròstre e era madeisha beresa que tan ben auie sabut captar eth pintor.

Ena realitat ère mens brilhanta qu'en retrait, mès, ça que la, i auie en era quauquarren nau e atrasent que mancaue en aqueth: ua alègra e doça animacion.

X

Anna Arkadievna non l'amaguèc a Levin era alegria qu'experimentaue en veder-lo.

E ena manèra qu'era li balhèc era man, ena forma que li presentèc a Vorkuev e li mostrèc ara mainada (plan polida, de peus roiencs), qu'ère seiguda aquiu, hènt labor, cridant-la “era sua petita e estimada protegida”, en tot aquerò, Levin arreconeishec es formes qu'autant lo miralhauen d'ua hemna de gran mon, tostemp tranquilla e naturau.

- M'alègre fòrça era vòsta visita, repetic. E enes sòns pòts, aguestes paraules tan simples, vengueren a èster entada eth d'ua significacion especiau.
- Ja vos coneishia hè fòrça temps, seguic Anna, en tot dirigir-se a Levin, e vos estimi pera vòsta amistat damb Stiva e pera vòsta hemna. La tractè plan pòc de temps, mès me deishèc era impression d'ua polida flor, precisaments d'ua flor. E lèu sera mair!

Anna parlaue damb assopliment, sense pressar-se, guardant ja a Levin, ja a sa frair. Levin comprenec que produsie en eth ua excellenta impression, se sentec desliurat e erós e li parlèc damb naturalitat, agradiuaments. Li semblaue que la coneishie dès era mainadesa.

- Ivan Petrovic e jo mos auem demorat aciu en burèu de Vronsky entà poder humar (didec Anna a Esteva Arkadievic, que li demanèc se les ère permetut de humar). E, guardant a Levin e sense demanar-li se humaue o non, cuelhec ua luxosa portacigarretes e l'aufric ua cigarreta.
- Com te va aué?, li preguntèc eth sòn frair.
- Arren... Nèrvis... Coma tostemp.
- Non ei vertat qu'aguest retrait ei ua òbra mèstra?, preguntèc Esteva Arkadievic a Levin, en veder-lo campar eth quadre.
- Non è vist ena mia vida un retrait mielhor, responec Levin.
- S'i retire fòrça, vertat?, didec Vorkuev.

Levin comparèc eth retrait damb er originau.

Eth ròstre d'Anna, en moment que Levin la guardèc, ludec damb ua claretat particulara, e aguest, en crotzar era sua guardada damb era d'era, se rogic.

Entà amagar era sua emocion, volec preguntar a Anna se hège temps que non vedie a Daria Alexandrovna, mès precisaments en aqueth instant era li didec:

- Ara madeish parlàuem damb Ivan Petrovic des darrèrs quadres de Vaschenkov. Les auetz vist?
- Òc, les è vist, responec Levin.
- Ò!, desencusatz-me, vos è interromput... Vos volíetz díder...

Levin hec era pregunta qu'auie pensat sus Daria Alexandrovna.

Anna contestèc que hège pòc de temps que Daria Alexandrovna l'auie visitat.

- Plan que, quan siguec aciu, semblaue fòrça desengustada de çò que l'arribaue a Gricha en collégi. Çampar, eth mèstre de latin ère pòc just damb eth mainatge, higec.

Levin entornèc ena convèrsa sus es quadres de Vaschenkov.

- Òc, è vist es quadres e non me shautèren, didec.

Ja non parlaue ara en tot torturar-se de contunh, tau qu'ac auie hèt aqueth maitin. Cada paraula d'Anna aquerie entada eth ua significacion especiau. E, se l'ère agradiu de parlar-li, escotar-la encara l'ère mès agradiu.

Anna parlaue damb naturalitat e assopliment, sense balhar cap importància ad açò que didie, e balhant-ne, ça que la, fòrça ad açò que didie eth sòn interlocutor.

Parlèren des diretritzes que seguie er art; dera naua illustracion dera Biblia hèta per un pintor francés. Vroskuev criticaue ad aguest pintor per sòn cru realisme. Levin l'objectèc qu'aqueth realisme ère ua reaccion naturau e beneficiosa contra eth convencionalisme, qu'es francesi auien amiat er art enquia un extrèm que non auie amiat cap auta nacion. E higec qu'es pintors francesi, en aquerò de non mentir, i vedien ja poesia.

Jamès ua idia espirituau expausada per eth l'auie costat autant de plaser coma aguesta.

Anna, en tot comprener-lo, se sentec encoratjada, l'aprovèc, e, arrint, didec:

- Qu'arrisqui, coma s'arrís quan se ve un retrait plan semblable. Çò que vos auetz dit ara caracterize complètaments er actuau art francés (era pintura e enquia era literatura: Zola, Daudet). Dilhèu age estat tostemp atau. Se comence per realizar es sues concepcions per miei de figures convencionaus, imaginàries; mès, dempús, totes es combinacion artificiaus, totes es figures imaginàries, acaben per fatigar, e alavetz se comencen a concéber figures mès justes e naturaus.
- Aquerò ei vertat, didec Vorkuev.
- Alavetz, vosati siguéretz en Cercle?, preguntèc Anna a sa frair.

“Òc, òc, vaquí a ua hemna”, pensaue Levin, desbrembant-se de tot e campat embelinat eth ròstre beròi e animat d'Anna, qu'en aqueth moment, e ara imprevista, cambièc d'expression.

Levin non entenec çò qu'Anna li didie en votz baisha a sa frair, ena aurelha, mès eth cambi que s'auie amuishat en sòn ròstre l'impressionèc. Aqueth ròstre abantes tan polit ena sua tranquillitat, exprimic còp sec un curiosèr estranh e dempús ira e orgulh. Mès aquerò se tardèc solet un instant. Anna arroncilhèc es celhes coma se rebrembèsse quauquarren desagradiu.

- Donques, a tot darrèr, aquerò non l'interèsse ad arrés, comentèc entada era. E, en tot dirigir-se ara anglesa, li didec:
- *Please order the tea in the drawing-room*.

Era mainada se lheuèc e gessec dera cramba.

- Com l'an anat es examens?, preguntèc Esteva Arkadievic, senhalant ara petita.
- Fòrça ben. Qu'ei ua mainada intelligenta e a un plan bon caractèr, contestèc Anna.
- Acabaràs estimant-la mès qu'ara tua pròpia hilha.
- Qu'ei clar qu'aquerò ac ditz un òme. En amor non i a mès e mens... Ara mia hilha l'estimi damb un amor e ad aguesta damb un aute desparièr.
- E jo digui a Anna Arkadievna, intervenguec Vorkuev, que s'era auesse botat ua centena part dera energia que tie entad aguesta anglesa, ena òbra comuna d'educacion des mainatges russi, aurie hèt ua grana òbra e utila.
- Didetz çò que volgatz, jo que non posqui hèr aquerò. Eth comde Alexei Kirilovic m'encoratjaue fòrça ad açò (e, en prononciar aguestes paraules, Anna guardèc timidaments e coma se l'interroguesse a Levin, que li contestèc damb ua guardada afirmatiua e respectuosa). Eth Comde, coma digui, m'encoratjaue a tier-me dera escòla deth pòble e i sò anat diuèrsi còps... Son fòrça simpatics, òc; mès non posqui interessar-me per eri. Vos didetz: “energia”. Era energia se base en amor e non ei possible aquerir amor ara valenta; non se pòt manar que s'estime. Ad aguesta mainada li cuelhí estimacion sense saber jo madeisha perqué.

Anna guardèc de nau a Levin. E eth sòn arridolet e era sua guardada li dideren claraments que parlaue solet entada eth, qu'avaloraue fòrça era sua opinion e que sabie per auança que se comprenien.

- Vos compreni plan ben, didec Levin. Ena escòla e en d'autes institucions semblables non ei possible botar eth còr e pensi que, plan per açò, totes es institucions filantropiques balhen tan maus resultats.

Anna arric.

- Ò, òc, afirmèc dempús. Per çò que hè a jo, jamès ac podí her. *Je n'ai pas le coeur assez large* coma entà estimar a un asil complèt de mainatges, autanplan es dolents. *Cela ne m'a pas jamais reussi*! E, ça que la, be n'auem de hemnes que s'an creat

damb aquerò ua *position sociale*! E ara, precisaments ara, quan tan de besonh me serie ua ocupacion quinsevolhe, ei quan mens posqui, didec damb ua expression malenconiosa e confiada, en tot dirigir-se a sa frair, encara que parlant en realitat damb Levin.

De ressabuda arroncilhèc es celhes e cambièc de convèrsa.

Levin comprenec per aqueth gèst qu'Anna ère maucontenta d'era madeisha, que li hège dò d'auer parlat atau.

- E vos se qué hètz?, didec en tot dirigir-se dubèrtaments ara a Levin, vos hèn a veir coma un mau ciutadan, mès jo è cuelhut tostemp era vòsta defensa...
- E com me defeníetz?
- Sivans es atacs... Plan ben, voletz préner eth tè?

Anna se lheuèc e agarrèc un libre religat en marroquin.

- Autrejatz-lo-me, Anna Arkadievna, didec Vrokuev senhalant eth libre. Que se merite...
- Ò, non! Que non ei ben acabat...
- Ja l'è parlat a Levin d'eth, didec Esteva Arkadievic ara sua fraia.
- Non t'ac calie hèr. Es mèns escrits son semblables ad aqueres cistalhes de husta que me venie Lisa Markalova, hètes pes presoèrs. A truca de paciéncia, aqueri malerosi hègen miracles, didec, en tot dirigir-se tanben ara a Levin.

E aguest desnishèc ua tralha naua en aquera hemna que tanta admiracion auie desvelhat ja en eth. Ath delà d'èster intelligenta, espirituau e beròia, auie ua sinceritat admirabla que l'amiaue a non dissimular en arren tot çò que de penible auie era sua situacion.

Dit aquerò, Anna alendèc e, còp sec, eth sòn ròstre aqueric ua expression seriosa e trista, e s'estèc quieta, coma de pèira de marme.

Damb aguesta portadura semblaue encara mès beròia qu'abantes, mès aguesta expression ère naua, ère dehòra d'aqueth cercle d'expressions que miralhauen alegria e costauen felicitat e qu'eth pintor auie sabut reprodusir tan ben en retrait.

Levin guardèc un còp mès eth quadre, tant qu'Anna cuelhie deth braç a sa frair, e un sentiment de trendesa e de pietat, que lo suspreneren ada eth madeish, se desvelhec ena sua amna entad aquera hemna.

Anna li demanèc a Levin e a Vorkuev que passèssen en salon e era se demorèc ena cramba soleta damb sa frair pr'amor de parlar secretaments damb eth.

“Parlaràn ara deth divòrci, de Vronsky, de çò que hè aguest en Cercle, de jo...”, pensèc Levin. E l'enquimeraue autant çò que podessen parlar es dus frairs, que non atiège ad açò que Vorkuev li didie en aqueth moment sus es qualitats deth roman entà mainatges escrit per Anna.

Pendent eth tè seguic era convèrsa, agradiua e plia d'interès.

Non solet non i auec un moment de silenci, senon que, peth contrari, se passaue tant agradiua e rapidaments coma se les manquèsse temps entà díder tot çò que volien exprimir.

E tot çò qe didie Anna a Levin li semblaue interessant, e autanplan es racondes o comentaris de Vorkuev e Esteva Arkadievic aquerien entada eth ua prigonda significacion per çò der interès que metie en eri e es acertades observacions que hège.

Tant que seguie era interessanta convèrsa, Levin s'extasiaue de contunh dauant era beresa, era intelligéncia e era cultura e ath còp era simplicitat e sinceritat d'Anna.

Eth escotaue o parlaue, mès autanplan alavetz pensaue de contunh en era, ena sua vida interiora, e non la deishaue de uelh, en tot voler, pes sòns gèsti e era sua guardada, endonviar es sòns sentiments. E eth, qu'abantes la jutjaue damb severitat, ara la justificaue e, ath madeish temps, la planhie; e era idia de qué Vronsky non arribèsse a comprener-la deth tot, li sarraue eth còr.

Qu'auien sonat ja es dètz dera net quan Esteva Arkadievic se lheuèc entà partir. (Vorkuev ja se n'auie anat). A Levin l'auie passat eth temps tant agradiuaments, que li semblèc que venguien d'arribar e se lheuèc planhós.

- Adishatz, didec Anna, en tot retier era man de Levin e guardar-li es uelhs damb ua guardada que lo trebolèc. Sò plan erosa de qué *la glace soit rompue*.

Mès, ara seguida, era retirèc era sua man e arroncilhèc es celhes.

- Didetz-li ara vòsta esposa, l'encarguèc a Levin, que l'estimi coma tostemp. E que s'era non me pòt perdonar, li desiri que non me perdone jamès. Entà perdonar qu'ei de besonh patir çò que jo è patit. E d'aquerò desiri de tot còr que la desliure Diu.
- Òc, l'ac diderè... l'ac diderè... repliquèc Levin rogint-se.

XI

“Quina hemna tant extraordinària, tan simpatica e digna de pietat!”, pensaue Levin tant que gessie, acompanhat d'Esteva Arkadievic, en aire hered deth carrèr.

- Qué t'a semblat? Non t'ac auia dit?, preguntèc Oblonsky, observant qu'eth sòn cunhat ère complètaments dat ath rebrembe d'Anna.
- Òc, responec Levin cogitós. Ei ua hemna extraordinària. Non solet ei intelligenta senon, tanben d'ua admirabla cordialitat. La planhi damb tota era mia amna.
- Ara, se Diu vò, tot que s'apraiarà. E donques que ves se qué t'a passat en aguest cas, en avier non formes judicis per auança sus era gent, higec Esteva Arkadievic tant que daurie era pòrta deth coche.
- E adishatz, se didec adiu, que vam per camins desparièrs.

Levin se filèc entà casa, qu'entrèc sense deishar de pensar en Anna, ena convèrsa tan simpla qu'auie auut damb era, en toti es cambis qu'auie campat ena sua fisionomia, ena sua situacion, que desvelhaue en eth ua pietat prigonda.

En entrar ena casa, Kuzmà li comuniquèc que Katerina Alexandrovna se trapaue ben, que hège pòc qu'auien partit d'aquiu es sues fraies, e l'autregèc dues cartes. Era ua ère deth sòn encargat, Sokolov, que li didie que non auie venut eth horment pr'amor que l'aufrien solet cinc robles e miei e que non sabie d'a on podie trèir mès sòs; era auta carta ère dera sua fraia que li repotegaue qu'er ahèr non siguesse encara acabat.

Levin, damb animositat, resolvec de seguit, damb gran assopliment, er ahèr deth horment, qu'en d'autes ocasions l'aurie balhat fòrça copacaps.

“Donques ben: se non ne balhen mès, lo veneram a cinc robles e miei”.

Per çò des queishes dera sua fraia non desvelhèren en eth qu'aguest pensament:

“Qu'ei extraordinari çò d'ocupat qu'auem aciu tot eth temps”.

Se sentie colpable dauant de sa fraia per non auer hèt encara çò que l'auie demanat, mès trapèc ua aisida desencusa.

“Qu'ei vertat qu'aué non è anat tanpòc ath jutjat”, s'acusaue. “Mès ei qu'aué”, se desencusaue ara seguida, “non è auut, reauments, temps entà hè'c”.

E, dempús de decidir que se tierie ad aguest ahèr ath londeman, se dirigic de cap es crambes qu'ocupaue era sua esposa. Tant que s'endralhaue entà aquiu, repassaue mentauments tot çò qu'auie hèt pendent eth dia; es convèrses qu'auie escotat e aqueres

qu'auie participat. En totes eres, se cohessaue, auien tractat de qüestions que per eres non s'aurie interessat en d'autes escadences, mès que mès estant solet, en pòble, mès ara, aciu, l'auien resultat interessantes. Sonque en dues ocasions trapaue auer hèt quauquarren que non lo satisfège deth tot: ua ère eth comparèr der esturion enes comentaris sus era pena impausada a un estrangèr; era auta ère "quauquarren non ben definit" qu'auie en aquera doça compassion o trenda afeccion que s'auie desvelhat en eth entà Anna.

Levin trapèc ara sua hemna trista e engüejada.

Eth repaish entre es tres fraies qu'auie estat animat, mès s'auien cansat de demorar-lo, e era animacion anèc queiguent enquia non saber se qué dider-se. Dempús es fraies partiren, e Kitty se demorèc soleta damb es sòns pensaments, preocupada pera tira-longa deth sòn marit.

- E tu qué as hèt pendent tot eth dia?, li preguntèc Kitty, guardant-lo enes uelhs, qu'en eri avertie ua cèrta ludentor sospechosa. Ça que la, e pr'amor de non tier-lo ena sua efusion, simulèc e seguic d'aurelha damb ua doça arridalha d'aprovacion eth raconde de çò qu'auie hèt aquera net.
- En Cercle me trapè damb Vronsky, expliquèc Levin, e m'alegrè de veder-lo. Tot se passèc dera manèra mès naturau. Ac comprenes, vertat? Era tension qu'auie entre nosati qu'a deishat ja d'existir. Ère ua situacion absurda que li calie acabar-se. Non te penses tanpòc qu'ara saja de cercar era sua societat (e tant que didie aguestes paraules Levin se rogic, en tot pensar que "per non cercar era sua societat") auie vengut a tier-li ua visita a Anna ena gessuda deth Cercle.
- E didem qu'eth pòble beu!, exclamèc dempús. Sabi pas se qui beu mès, s'eth pòble o era nòsta classa... Eth pòble beu enes dies de hèsta, mès nosati...

Kitty entenie estranhada es incongruitats deth sòn marit. E entà qué venguie aquerò de qué s'eth pòble beuie e es aristocrates beuien? Qué les importaue ada eri? Ada era, çò que l'interessaue ara ère saber-se'n per qué s'auie rogit, causa qu'auie vist pro ben.

- E dempús a on sigueres?
- Esteva Arkadievic me demanèc damb fòrça interés que li tenguessa ua visita ara sua fraia.

E en díder aquerò se rogic de nauèth e sentec qu'es dobtes sus s'auie hèt ben o mau visitant a Anna s'esbugassauen entà deishar pati ath convencement de qué auie obrat d'ua manèra inconvenenta.

Es uelhs de Kitty lampegèren, mès se tenguec, dissimulèc era sua emocion e exclamèc simplaments:

- A!...

Demori que non te'n hèsques de qué aja anat aquiu. M'ac demanèc, com didè'c, Esteva Arkadievic, e Dolly tanben ac desiraue, seguic Levin.

- Ò, non!, didec era damb ua guardada que non predidie arren de bon.
- Qu'ei ua hemna fòrça simpatica, digna de compassion, didec Levin en tot sajar de convéncer a Kitty. Me balhèc entà tu un encargue esmovent. E li didec es paraules que l'auie dit entara sua esposa.
- Òc, òc, qu'ei clar. Qu'ei ua hemna digna de compassion, didec Kitty damb votz indiferenta. E, de seguit, li preguntèc: de qui as recebut carta?

Levin l'expliquèc era correspondéncia qu'auie recebut, e solatjat peth ton tranquil dera sua hemna, se n'anèc entath burèu pr'amor de cambiar-se de vestit.

En tornar, trapèc ara sua hemna en madeish fautulh, ena madeisha actitud que l'auie deishat. Quan Levin se l'apressèc, era la guardèc damb tristor e se petèc en somics.

- Qué ei aquerò? Qué te cau?, preguntèc eth, que ja auie endonviat çò que “l'arribaue”.
- T'as encamardat d'aguesta mala hemna, didec Kitty entre somics. T'a embelinat... Ac è vist enes tòns uelhs... Òc, òc... Se qué se pòt passar d'aquerò? As anat entath Cercle... As begut... As hèt as cartes... E dempús as anat... A on as anat!... Non, ane-mo'n d'aciu...! Aquerò que non se pòt tardar! Jo me'n vau deman madeish!

Pendent ua estona Levin sagèc de solatjar-la sense capitada.

Non ac artenhec que prometent-li que non vierie mès a veir a Anna, qu'era sua perniciosa influéncia amassa damb eth vin qu'auie begut, auien trebolat era sua rason. Çò que mès sincèraments arreconeishec siguec, totun, que víuer tant de temps en Moscòu, tengut solet a conversar, a humar en excès, a minjar abondiuaments e a béuer encara mès abondiuaments, auien acabat de hèr d'eth un estupid. E damb parièra sinceritat li prometec qu'arren d'aquerò se tornarie a passar.

Atau parlèren enquia nautes ores dera net. Quan se calèren en lhet, ja totafèt reconciliadi, èren es tres.

XII

Quan Esteva Arkadievic e Levin aueren partit, Anna se metec a passejar ath long dera cramba.

Encara qu'inconscientaments (tau qu'ac hège tot enes darrèri tempsi), Anna auie hèt pendent tota era net tot çò que podec pr'amor d'encamardar a Levin. Se'n sabie qu'ac auie artenhut, autant que n'ère possible, en ua net, e tractant-se d'un òme maridat e aunèst encamardat dera sua hemna.

Tanben eth l'auie shautat e, a maugrat dera grana diferéncia qu'auie entre Vronsky e Levin, eth sòn tacte de hemna l'auie permetut desnishar en ambdús aquera tralha comuna que gràcies ada era Kitty s'auie podut sénter atirada pes dus. E, ça que la, a penes s'auec dit adiu, Anna deishèc de pensar en eth entà pensar en Vronsky de nau.

Un solet pensament la perseguie d'ua manèra obsessiua: “Se tau efècte costèc en un òme maridat”, se didie, “e encamardat dera sua hemna, per qué sonque eth se mòstre tan hered damb jo? Jo sai qu'Alexei m'estime”, seguic pensant. “Mès ara i a quauquarren nau que mos dessepare. Per qué non a estat aciu en tota era net. Encarguèc a Stiva que me didesse que non podie deishar a Jachvin en sòn jòc... Qu'ei qu'ei un mainatge, aguest Jachvin? Supausem que sigue atau, pr'amor qu'eth jamès mentís, ça que la, laguens d'aguesta vertat que i a ua auta causa. Profite totes es escadences entà demostrar-me que tie d'autes obligacions que l'empedissen èster damb jo mès temps. Sai qu'ei atau e i sò cossent... Mès, entà qué aguesti talents entà dider-m'ac? Me vò hèr compréner qu'eth sòn amor entà jo non li a de talhar era sua libertat? Plan, donc. Que non n'è besonh de taus demostracions; çò que cau que me demòstre ei eth sòn amor. Qu'aurie de compréner guaire n'ei de penibla era mia vida aciu en Moscòu. Ei açò víuer? Non, que non viui; passi eth temps en tot demorar aguesta resolucion que jamès acabe de vier. Un aute còp sò sense responsa! Stiva ditz que non pòt vier en çò d'Alexei Alexandrovic, e jo non posqui escríuer de nau. Non posqui hèr arren, non posqui començar arren entà gésser d'aguesta situacion. Sonque me posqui hèr a vier petiti esvagaments (era familha anglesa, liéger, escríuer) entà hèr passar eth temps, pr'amor que tot aquerò non ei senon ua enganha, coma era morfina. Vronsky li calerie auer pietat de jo”, acabèc. E lèrmes de compassion pera sua pròpia sòrt li neguèren es uelhs.

Entenec era nerviosa campanada de Vronsky, e, ath mès córrer, se sequèc es lèrmes, se seiguec en un fautulh ath cant dera lampa, dauric un libre e simulèc liéger pr'amor qu'eth se pensèsse qu'ère tranquilla. Credie convenent mostrar bèth maucontentament perque

eth non auie tornat ara ora prometuda, mès non exagerar er anug, e, sustot, non desvelhar en eth compassion.

Era se planhie d'era madeisha, mès non volie de cap manèra era compassion d'eth; d'eth solet volie amor. Non volie tanpòc lutar, mès, sense voler, se plaçaue en postura de combat.

- Non t'as engüejat?, li preguntèc eth, en tot apressar-se a Anna, encoratjat e alègre. Be n'ei de terribla era passion deth jòc!, comentèc dempús.
- Non, non m'è engüejat, responec Anna. Ja hè temps qu'aprení a non engüejar-me en aguestes longues demores. Ath delà, an estat aciu Stiva e Levin.
- Òc, me dideren que vierien a tier-te ua visita. T'a shautat Levin?, preguntèc Vronsky en tot sèir-se ath costat d'Anna.
- Fòrça. Hè pòc que se n'an anat. Qué a hèt Jachvin?
- Ara prumeria guanhèc dètz-e-sèt mil robles. Lo cridè pr'amor qu'abandonèsse eth jòc. Lèu se decidic, mès, dempús tornèc a jogar, e ara ei en tot pèrder.
- Alavetz, entà qué te demorères aquiu?, didec Anna, lheuant era vista entada eth.

Era sua guardada se crotzèc damb era de Vronsky, qu'en aqueth moment ère hereda e agressiua.

- L'as dit a Stiva, seguic, que te demoraues aquiu entà evitar que Jachvin joguèsse massa, e se passe qu'açò non ei vertat, que solet siguec ua desencusa, donques qu'ara l'as deishat jogant e perdent, ath delà.

E es sues paraules, era sua entonacion, es sòns gèsti, tot en era, miralhauen vams de discutir, de pelejar...

Vronsky responec heredaments e damb fermetat:

- Prumèr, non l'è demanat a Stiva que didesse arren. Dusau, jamès digui çò que non ei vertat. E tresau e mès important: auí talents de demorar-me en Cercle e m'i demorè.

E après un brèu silenci higec:

- Anna, se per qué aguesti repotecs? E s'inclinèc entada era e l'estenec, dubèrta, era sua man dreta en tot demorar qu'era botarie es sues entre aquera.

Anna se sentec esmoiguda e erosa dauant d'aqueth gèst de trendesa; mès ua fòrça estranha e maligna, un sentiment de luta, la possaue a non deishar-se dominar.

Non corresponec, donc, ad aguest gèst deth sòn estimat, senon que li didec damb mès irritacion.

- Plan que òc: t'as volut demorar aquiu e t'i as demorat. Hès tot çò que vòs. Qu'està ben. Mès, entà qué m'ac dides? Entà qué?, didec mès encoratjada cada còp. Dilhèu te discutís quauqu'un es tòns drets? Se vòs auer era rason, demora-te damb era.

Era man de Vronsky se sarrèc damb anug, eth sòn còs se quilhèc e ena sua cara se pintèc ua expression encara mès decidida e tenaça.

- Entà tu qu'ei ua qüestion de testudaria, didec Anna, còp sec, en trapar ua paraula que definisse justaments es pensaments e eth sénter de Vronsky, un qualificatiu entad aquera expression deth sòn ròstre que tan l'irritaue. Entà tu se tracte solet de gésser venceire en aguesta luta damb jo, tant qu'entà jo...

La neguèc ua immensa compassion per era madeisha, e, lèu plorant, contunhèc:

- Se sabesses çò que represente tot açò entà jo! Se podesses compréner çò que signifique entà jo era tua ostilitat, aguesta ostilitat qu'ara, en aguest moment, senti tan crudèuments! Me trapi ath cant d'un gran malastre e me hè pòur de jo madeisha!

Anna se virèc d'esponera entà amagar es sòns somics.

- Mès, a qué te referisses?, preguntèc Vronsky orrificat des sòns pensaments. E, espaurit dauant era desesperacion qu'era l'amuishaue, se l'apressèc de nau, li cuelhec era man, amorassant-la, e en tot inclinar-se, l'ac punèc. Dempús li didec corauments, hènt un esfòrç entà convencer-la:

- De qué te planhes? Dilhèu cèrqui diversions dehòra de casa? Qu'ei que non hugi deth tracte damb d'autes hemnes?

- Sonque mancarie aquerò!, sorrisclèc Anna.

- Donques ditz-me: qué me cau hèr entà que sigues contenta? Sò prèst a hèr tot çò que me digues pr'amor de qué sigues erosa, didie Vronsky. Que haria tot çò que siguesse, Anna, entà desliurar-te des tues penes!

- Que non ei arren... non ei arren..., didec era, en tot senter-se erosa de nauèth. Ne jo madeisha sai se qué voi... Dilhèu era solitud... Es nèrvis... Mès non ne parlem mès d'aquerò (e cambièc era convèrsa sajant de dissimular era victòria artenhuda). Com an anat es corses? Non m'as condat arren encara.

Vronsky demanèc eth sopar e se botèc a condar es incidéncies des corses de shivaus, mès peth sòn ton e es sues guardades, que se hègen cada còp mès heredes, Anna comprenec que, a maugrat dera sua precaucion, Vronsky non li perdonaue era derròta patida, que tornaue a campar en eth aqueth sentiment de testudaria que contra eth anaue pelejant. Semblaue autanplan qu'ère mès hered e dur qu'abantes, coma empenaït d'auer-se deishat senhorejar per era.

Anna se'n brembèc des paraules que l'auien costat era capitada sus eth (“sò ath cant d'un gran malastre, e me hè pòur de jo madeisha”), mès comprenec qu'aguest recors ère perilhós, dilhèu contraprodusent, e se desistic de tier-lo un aute còp.

Anna percebie claraments en ambdús, ath còp deth sòn amor, un aute sentiment antagonic format per maufidances e dobtes en era e vams de libertat e volentat de domeni per part d'eth; e se maufidèc de poder dominar aqueth sentiment en era, e se'n sabie qu'eth tanpòc lo poirie dominar.

XIII

Que non i a cap situacion qu'er òme non s'i acostume, mès que mès, se toti es que l'entornègen la tien coma eth.

Tres mesi abantes, Levin non s'aurie creigut capable de dormir tranquil enes condicions que s'estaue ara (sens fin definida, desordenadaments, damb despenes superiores as sòns recorsi economics, embriagant-se coma ac auie hèt aquera net en Cercle, e, sustot, tient relacions amistoses damb er òme que, bèth temps a, era sua hemna auie estat enamorada). L'aurie trèt eth sòn, tanben, pensar qu'auie visitat a ua hemna que consideraue coma ua hemna perduda, senter-se captivat per era, e l'ac aurie trèt, mès que mès, eth racacòr d'auer desengustat ara sua estimada Kitty.

Non, Levin abantes non aurie dormit tranquil damb eth pes de tot aquerò sus era consciéncia, mès aguesta net, ja siguesse peth cansament deth rambalh qu'auie auut pendent tot eth dia, ja per non auer dormit era net anteriora o pes efèctes deth vin, s'esclipsèc en un sòn prigond.

Tàs cinc dera maitiada, eth bronit d'ua pòrta que se daurie lo desvelhèc. Sautèc en un bot e guardèc ath sòn entorn.

Kitty auie abandonat eth lhet. Mès ena cramba deth costat se vedie lum e sentec es passi d'era, que se botjaue per aquera estança.

- Qué se passe, Kitty?, li preguntèc espaurit. Qué hès?
- Non se passe arren, contestèc Kitty en tot entrar ena cramba damb era lum alugada. Me sentí un shinhau indispausada, expliquèc arrint e damb accent corau.
- Qué, ja comence açò? Mos cau anar a cercar ara lheuador?, preguntèc eth. E comencèc a vestir-se ara prèssa.
- Non, non, responec Kitty arrint. E lo retenguec e l'obliguèc a calar-se de nau en lhet.
- Que non ei arren, expliquèc. Sentí un petit malèster. Mès ja s'a passat.

E Kitty amortèc era lum e se metec un aute còp en lhet, demorant-se quieta e tranquilla.

A Levin l'ère sospechosa aquera tranquillitat ena respiracion, en tot semblar-li que Kitty hège esfòrci entà non aparéisher agitada, e sustot consideraue estranha era expression doça e animada qu'era, en tornar ena cramba, l'auie dit “non ei arren”, plan, pensaue eth, entà solatjar-lo.

Mès Levin auie autant dromilhon que, a penes auec acabat de parlar, s'esclipsèc de seguit.

Sonque dempús se'n brembèc der accent tranquil de Kitty e comprenec çò qu'auie passat ena amna dera sua hemna pendent aqueri moments qu'era, quieta mès damb era amna plia d'inquietuds, de dobtes, de temors, d'alegries e de patiments fisics, demoraue eth hèt mès trascendentau dera sua vida.

Tàs sèt sentec era man de Kitty sus era sua espatla e l'entenec díder quauquarren, encara que non lo comprenec, pr'amor que parlaue en votz baisha, damb un fèble mormolh, coma dobtant entre eth besonh de desvelhar-lo e era pietat de maumeter-li eth sòn tranquil que gaudie.

- Kostia, non t'espaurisques, li didec, ara fin, mès me semble que te calerà manar a cercar a Elisabeth Petrovna.

Era lum ère un aute còp alugada e Kitty, seiguda en lhet, auie enes sues mans era labor que trebalhaue aqueri dies (ua pèça entath mainatge que demoraue).

- Se te platz, non t'espaurisques. Jo non è cap pòur, didec era en veir era cara d'espant de Levin. E corauments li sarrèc era man contra eth sòn pièch e dempús se la hec a vier enes pòts.

Levin s'incorporèc ath mès córrer, se lancèc deth lhet, se botèc era bata e se demorèc seigut en lhet, sense saber se qué hège, sense deishar de uelh ara sua esposa.

Sabie çò que li calie hèr, s'auie d'ocupar de seguit de tot çò qu'ère de besonh entad aqueth moment, mès non se botjaue, non podie desseparar era guardada d'aqueth ròstre estimat que tanti còps auie campat. Ara desnishaue en eth ua expression naua, pilhomalho d'ansietat e alegria. Guaire miserable se consideraue, en brembar eth desengust qu'aquera madeisha net l'auie costat, en veder-la ara ath sòn dauant atau qu'ère en aqueth instant! Eth ròstre de Kitty li semblaue mès beròi que jamès, alugat e entornejat de roiencs peus que s'escapauen dera sua còfa de net, radianta d'alegria e de resolucion.

Jamès aquera amna candida e transparenta se l'auie apareishut dauant es sòn uelhs damb tanta claretat, tota sancera e sense cap de vel, e Levin se sentie ath sòn dauant meravilhat e estonat.

Kitty lo guardaue damb un arridolet.

Còp sec, es sues celhes tremolèren, lheuèc eth capt e, en tot apressar-se ara prèssa ath sòn espós, lo cuelhec dera man, l'atirèc entada era, l'abracèc fòrtaments e lo punèc, estofant-lo damb eth sòn alend. Deuie sénter fòrts dolors, e l'abraçaue coma cercant un calmant, e a Levin li semblèc, coma tostemps, qu'eth ère eth colpable d'aqueth mau fòrt.

Ça que la, era guardada de Kitty, que i auie ua grana doçor, non solet non lo repotegaue, senon que l'estimaue mès per aqueri madeishi patiments.

“Donques se jo non ne sò eth colpable, qui n'ei?”, se didec sense voler Levin, coma cercant ath colpable damb er in de castigar-lo.

Mès de seguit se n'encuedèc qu'aquiu non i auie colpable que castigar.

Kitty patie, se queishaue, mès se sentie capinauta des sòns patiments, que l'aumplien d'alegria, e hègen que les desirèsse.

Levin auie era presentida qu'ena amna d'era neishie e se desvolopaue quauquarren qu'era sua granor e sublimitat s'escapaue ara sua comprension.

- Jo manarè avisar a mama tant que tu corres a cercar a Elisabeth Petrovna... Kostia!... Non, non ei arren, ja s'a passat.

Se hec enlà de Levin entà apressar-se ath timbre e possèc eth boton.

- Ara ja te'n pòs anar. Pacha vierà de seguit. Que ja sò ben, acabèc.

E Levin vedec, damb suspresa, que Kitty agarraue era sua labor e se botaue a trabalhar tranquillaments.

En moment qu'eth gessie per ua des pòrtes dera cramba, entraue era mossa de servici pera auta. Se posèc e entenec se com Kitty balhaue ordes precises ara gojata e, amassa damb era, començaue a botjar eth lhet.

Levin se vestic e, tant qu'aganchauen es shivaus, pr'amor qu'en aquera ora non i auie coches de loguèr, pugèc ath córrer en dormitòri. Entrèc ena cramba de puntetes (coma se l'amièssen damb ales, li semblèc). Dues sirventes anauen d'un costat en aute dera cramba ocupades, cambiant de plaça causes e apraiant-les, tant que Kitty se passejaue en tot balhar ordes e sense deishar de hèr labor ath còp.

- Ara vau en çò deth mètge. An anat a cercar a Elisabeth Petrovna. Totun açò, passarè jo per aquiu. As besonh de bèra causa mès?, li demanèc.

Kitty lo guardèc sense respóner, e, arroncilhant es celhes peth mau fòrt que patie, li didec adiu damb un gèst.

- Òc, òc... Vè-te'n!

Quan trauessaue eth minjador, entenec un fèble gemèc que gessie deth dormitòri, e de nau se hec silenci. S'arturèc, e, pendent ua longa estona, non podec compréner se qué se passaue.

“Òc, qu'ei era”, se didec ara fin. E, botant-se es mans en cap, correc escales enjós.

“Senhor, Diu mèn, perdona-me e ajuda-mos!”, preguèc.

E er òme sense fe repetie diuèrsi còps era madeisha pregària, e li gessie de çò de mès prigond dera sua amna.

En moments coma aqueth, d'incertitud e angonia, Levin dresbrembaue toti es sòn dobtes sus era existéncia de Diu e, en veder-se impotent, recorrie ath Totpoderós en tot demanar-li que l'ajudèsse. Eth sòn excepticisme auie despareishut de pic dera sua amna, coma eth povàs balajat pera ventòria. Eth non se sentie damb fòrces entà acarar com calie aqueth ahèr, e a qui podie recórrer mielhor qu'ad Aqueth qu'enes sues mans credie, ara, balhada ara qu'ère tot eth sòn amor, era sua amna e era sua pròpia vida?

Eth shivau encara non ère aganchat e Levin, damb era grana ansietat e tension nerviosa que lo senhorejaue, non volec demorar-se mès e comencèc a caminar a pè, encargant a Kuzmà que l'atrapèsse damb eth coche.

Ena cantoada se trapèc ua luja de loguèr deth servici de net que s'apressaue ath mès córrer. Seiguda en era i auie Elisabeth Petrovna, damb ua capa de velot e era tèsta caperada damb un mocador de lan.

- Laudat sigue Diu!, didec Levin damb alegria en reconéisher eth ròstre, petit e roienc dera lheuador, qu'era sua expression ère alavetz sevèra e enquia preocupada. Gessec ar encontre dera luja e sense hèr-la parar, l'anèc seguint a pè sense deishar de córrer.
- Sonque dues ores, didetz? Sonque dues?, preguntèc era. A Pèir Dmitrievic lo traparatz en çò de sòn, mès que non cau que s'esdegue. A!, escotatz: entratz en ua farmàcia e compratz òpi.
- Pensatz que tot se passarà ben? Diu mèn, perdona-me e ajuda-mos!, exclamèc Levin.

En aqueth moment era sua luja gessie deth portau dera casa. En un bot se placèc ath cant de Kuzmà e ordenèc ad aguest que l'amièsse en çò de Pèir Dmitrievic çò de mès lèu possible.

XIV

Eth mètge non s'auie lheuat encara.

Eth vailet, ocupat a netejar es veires des sues lampes de petròli e sense deishar eth sòn prètzhet, didec a Levin “qu'eth senhor s'auie calat tard a dormir e l'auie manat que non lo desvelhèsse. Mès, me pensi que se lhèue d'ora”. Tengut ath sòn trabalh, a penes l'auie guardat, e aquera atencion as lampes e era sua indiferéncia dauant es paraules de Levin, ara prumeria l'emmalicièren. Mès reflexionèc de seguit e comprenec qu'arrés se'n sabie de çò que se passaue ath sòn laguens ne ère obligat a compartir es sòns sentiments, e se didec que, plan per açò, li calie obrar damb tranquillitat e fermetat pr'amor de trincar eth gèu dera indiferéncia des auti e arténher era fin que perseguie.

“Non è de pressar-me ne ométer arren, atau li cau èster era mia norma d'anament”, se didec, satisfèt de sénter tota era sua atencion, totes es sues fòrces fisiques absorbides peth prètzhèt que s'auie impausat.

Donques qu'eth mètge encara non s'auie lheuat, Levin cambièc eth sòn plan. Atau, donc, decidic manar a Kuzmà que venguesse, damb ua carta sua, a cercar a un aute mètge. Eth anarie entara farmàcia pr'amor d'aquerir er òpi e se, en tornar, Pèir Dmitrievic non ère encara lheuat, sajarie arténher deth sòn vailet coma siguesse, de grat o ara valenta, que desvelhèsse ath sòn senhor e li balhèsse eth sòn encargue.

Ena farmàcia er emplegat botaue en uns pans azims cèrtes medecines que demoraue un menaire, e ac hège damb era madeisha atencion qu'eth vailet de Pèir Dmitrievic netejaue es lampes; e, damb era madeisha indiferéncia qu'eth vailet, li didec a Levin que non lo podie atier en aqueth moment, que se demorèsse.

Sajant de non emmaliciar-se ne pressar-se, Levin l'expliquèc ar emplegat entà qué n'auie besonh der òpi, li hec veir que se tractaue d'un cas d'urgéncia e li demanèc que se lo servisse çò de mès lèu possible. Eth gojat consultèc en aleman a quauquarrés que se trapaue darrèr un paravent, e, en auer recebut eth consentiment d'aquera persona, cuelhec sense prèssa un salèr, vessèc ua petita quantitat deth contengut en un aute salèr petit, li botèc ua etiqueta, lo barrèc damb un ligam sagerat e, maugrat es indicacions e prèsses de Levin, se predèc a enfaishar-lo en un papèr.

Levin intranquil, nerviós, non podec tier ja mès aquera demora, agarrèc eth salèr des mans der emplegat e gessec dera farmàcia ath mès córrer, hènt quèir cagires, e barrant violentaments es granes pòrtes de veires.

Pèir Dmitrievic encara non s'auie lheuat e eth vailet se tenguie a plaçar un tapís, e tanben aquest còp se remic a cridar ath sòn senhor.

Sense pressar-se, Levin treiguec deth sòn monedèr un bilhet de dètz robles, l'ac autregèc ath vailet, e prononciant es paraules tot doç, mès sense pèrder temps, l'expliquèc qu'eth sòn senhor (guaire gran e important li semblaue a Levin ara aqueth Pèir Dmitrievic, que tant insignificant auie vist tostemp!), eth madeish Pèir Dmitrievic, l'auie prometut vier ara ora que siguesse e que seguraments non s'embestiarie pr'amor que lo desvelhèssen en aqueth moment.

Eth vailec consentic en aquerò e se filèc de cap as crambes de naut, en tot indicar-li a Levin que passèsse ena sala de demora.

A trauèrs dera pòrta, aguest entenec se com eth doctor se lheuaue, venguie d'un costat en aute, se lauaue e didie quauquarren.

Se passèren ues tres menutes, qu'ada eth li semblèren lèu ua ora, e non podent demorar-se mès, se lheuèc e didec damb accent suplicant, dera pòrta dera sala estant:

- Pèir Dmitrievic!, Pèir Dmitrievic! Per Diu! Perdonatz-me e recebetz-me tau que sigats. S'an passat mès de dues ores...
- Lèu, lèu, responec era votz deth doctor.

Levin endonvièc, estonat, qu'eth doctor arrie, e se sentec un shinhau aleugerit dera sua angonia.

Totun, persutèc:

- Permetetz-me un moment.

Se passèren ues autes dètz menutes tant qu'eth mètge se cauçaue es bòtes e eth vestit e se pientaue.

- Pèir Dmitrievic!, gessec de parlar de nau Levin, damb votz malerosa. Mès, en aqueth moment, eth mètge, ja vestit e pientat, entrèc ena sala.

“Aguesta gent non an consciéncia”, se didec ath sòn laguens, “tant qu'es auti se morissen, eri se pienten”.

- Bon dia!, lo saludèc eth doctor, balhant-li era man, e coma se se'n fotèsse d'eth damb era sua cauma. Non vos esdeguetz.

Dempús, damb grana tranquillitat, li demanèc:

- Ben, qué s'a passat enquia ara?

En tot sajar de non ométer degun detalh e interròmpent-se de contunh pr'amor de demanar-li que venguesse damb eth entà assistir a Kitty çò de mès lèu possible, ath mès

córrer s'ère possible, Levin li condèc ath doctor tot çò que s'auie passat enquiath moment qu'eth auie gessut de casa.

- Non vos esdeguetz, òme, non vos esdeguetz, li didec eth doctor damb cauma. Vosati que non vo'n sabetz d'aguestes causes... A maugrat que seguraments non auratz besonh de jo, vos è prometut que vierè e vierè... Mès que non i a cap de motiu entà pressar-se... Seiguetz, se vos platz. Voletz cafè?

Levin li hec ua guardada, damb un pilho-malho d'estonament e ira, pensant s'aqueth òme se'n fotie d'eth.

Eth doctor lo comprenec e didec arrint:

- Ja sai... Ja sai se qué son aguesti casi, pr'amor que n'è assistit a molti e jo madeish è hilhs. Nosati, es marits, èm en aguesti moments era gent mès bastrussa. Eth marit d'ua des mies pacientes, normauments, quan vie era jasilha dera sua esposa, cor a refugiar-se ena bòrda.
- Qué pensatz que se passarà?, Pèir Dmitrievic. Pensatz que tot gesserà ben?
- Tot que hè a pensar en ua erosa solucion.
- Atau, donc, vieratz de seguit?, preguntèc, guardant damb ira ath vailet, que li hège a vier eth cafè ath doctor.
- En ua ora.
- Non, per Diu!, supliquèc Levin.

Eth mètge comencèc a préner eth sòn cafè, tant qu'eth caraue, intraquil e angoishat.

- As turcs les estòven era codena. Non auetz liejut es telegrames d'ager?, didec Pèir Dmitrievic tant que chaupaue, damb grana cauma, eth panet en cafè e se l'anaue minjant de man en man.
- Non, que non posqui mès, exclamèc Levin, en tot lheuar-se d'un bot. Atau, donc, vieratz en un quart d'ora?, tornèc a preguntar.
- Mieja ora.
- Prometut?

Levin arribèc en çò de sòn ath madeish temps qu'era Princesa, e es dus s'apressèren ena pòrta deth dormitòri. Era Princesa auie lèrmes enes uelhs e es sues mans tremolauen. En veder-la, l'abracèc e se metec a plorar.

- Coma va aquerò, Elisabeth Petrovna?, preguntèc era Princesa ara lheuador, que gessie en aguest moment dera cramba de Kitty damb eth ròstre radiant encara que preocupada.

– Tot se passe ben, didec era lheuador. Mès persuaditz-la de qué s'estongue en lhet, higec. Atau senterà mens eth dolor.

Quan Levin, en desvelhar-se aqueth maitin, comprenec qu'auie arribat eth moment dera jasilha, decidit a sostier eth valor dera sua esposa, s'auie prometut non pensar en arren, amagar es sues emocions e, mès que mès, era sua intranquillitat e era sua incertitud pendent es cinc ores que, sivans es expèrts, li calie tardar era pròva, e tier era animositat serena pr'amor de padegar-la e encoratjar-la damb era sua preséncia.

Mès, quan en tornar dera casa deth mètge vedec que Kitty contunhaue patint, comencèc a alendar e a lheuar es uelhs entath cèu, a crànher que non ac poirie sostier e se meterie a plorar o li calerie húger, e damb era guardada suplicanta repetic tu per tu es sues invocacions a Diu.

“Senhor, perdona-me e ajuda-mos!”

Se passèc ua ora de terribla tortura entada eth, ne passèc ua auta e ua auta, enquias cinc que l'auie dit que se tardarie era jasilha, e ath cap des quaus demoraue era fin dera sua tribulacion, mès dempús aqueth temps er estat de Kitty seguie madeish.

Se sentie desesperat. Patie orriblaments en non veir era fin des dolors dera sua esposa. Soent pensaue, compdant es palpitacions, qu'eth sòn còr crebarie, e sentie que se l'acabaue era sua paciéncia.

E passauen menutes darrèr menutes, ores e mès ores sense que s'esclarisse aquera situacion.

Totes es sues condicions normaus de vida, minjars, sauneis, suenhs, esvagaments (que d'eri credie Levin que non se'n podie estar), auien despareishut, non existien entada eth. Perdec eth sens deth temps. Aqueri moments que Kitty lo cridaue ath sòn costat e damb es sues mans sudoroses sarraue es sues damb gran afogament, damb fòrça extraordinària, e les ac deishaue dempús, damb ua expression d'agotament, li semblauen ores; o ben eth temps que li passaue sense senter-lo. Levin s'estonèc quan Elisabeth Petrovna aluguèc era lum e en un relòtge que i auie darrèr un paravent, vedec qu'èren es cinc dera tarde. Se l'auessen dit qu'èren es dètz deth maitin, madeish s'aurie estonat.

Avertie tan pòc eth pas deth temps coma çò qu'en eth se passaue. Vedie eth ròstre de Kitty, ja excitat, ja estonat, o arridolent, o damb gèst de dolor. Vedie tanben ara Princesa, alugada, angoishada, sense volentat, damb eth ròstre enquadrat de retortilhs blanqui, caperat de lèrmes que s'avalaue mossegant-se es pòts. Vedie a Dolly e ath doctor, que humaue gròssi cigars, e a Elisabeth Petrovna, damb eth ròstre fèrm, decidit e tranquillizador; e ath vielh Prince, que se passejaue pera sala damb es celhes arroncilhades. Mès Levin non se n'encuedaue de quan, cadun d'eri, entraue ena cramba, cambiaue de lòc o de postura, o se n'anaue. Era Princesa tanlèu ère ena cramba damb eth doctor, coma en gabinet, a on auien botat era taula. E en lòc qu'ocupaue era Princesa

vedie, dempús, a Dolly, sense que se n'encuedèsse en absolut des sues entrades e gessudes. Se li hègen bèth encargue l'amiaue a tèrme inconscientaments.

Rebrembaue que l'auien manat entà bèth lòc e non podie saber entà qué, ne quan, ne a on auie anat. Tanben, en un aute moment, l'auien manat hèr a vier ua taula e un divan ena cramba. Ac auie hèt ara prèssa, e solet dempús se n'encuedèc de qué les auie hèt a vier entà passar eth era net.

L'auien manat entath gabinet pr'amor de preguntar quauquarren ath doctor, e aguest, en auer-li contestat, se metec a parlar deth desorde que i auie en Ajuntament.

L'auien manat tanben en dormitòri pr'amor de hèr-li a vier ara Princesa era Santa Imatge dera casulha d'argent daurada, e Levin, amassa damb era vielha crambèra dera Princesa, pugèc enquiath sagrari pr'amor de trèir era imatge e trinquèc era petita lampa. Era vielha crambèra lo padeguèc d'aqueth accident e li balhèc in, respècte ar estat de Kitty. Levin se hec a vier era Santa Imatge e la placèc suenhosaments en cabeç deth lhet dera sua hemna, darrèr es coishins. Mès, a on, com e perqué auie hèt tot aquerò non ac rebrembaue. Tanpòc comprenie per qué era Princesa li sarraue era man, lo guardaue damb compassion e li demanaue que se padeguèsse; per qué Dolly li demanaue que mingèsse; ne per qué eth mètge lo guardaue tan seriós e damb tanta pietat e li hège béuer ues gotes.

Sabie e sentie qu'ère ena madeisha situacion, en madeish estat d'inconsciéncia que hège lèu un an ena aubèrja d'aquera capitau de província, ath cant deth lhet de mòrt de sa frair Nicolàs. Alavetz se tractaue d'ua mòrt e ara d'ua vida. Mès, madeish qu'abantes, eth dolor, era alegria daurie ara ena vida vidanta de Levin ua clarulha qu'en era avertie quauquarren superior que non venguie de compréner mès que li quilhaue era amna enquia ua nautada que non auie arribat jamès e a on era sua rason non artenhie.

“Senhor, perdona-me e ajuda-mos!”, repetie de contunh, damb era naturalitat e era fe qu'ac auie hèt ena sua mainadesa e ena sua joenesa, aqueri periòdes dera sua vida tan luenhants que li semblauen definitiuaments desbrembadi, mès qu'auien deishat ena sua amna un solatge qu'ara li pujaue entàs pòts.

Pendent aqueres ores inacabables, Levin coneishec alternatiuaments dus desparièrs estats d'animositat: un, quan aluenhat de Kitty ère damb eth doctor, que humaue, un darrèr er aute, gròssi cigars, en tot amorta-les ath bord deth cendrèr, plen ja de cendre, o ben quan ère damb Dolly o damb eth Prince e parlauen de politica, dera malautia de Maria Petrovna o de quinsevolh aute tèma, en animada convèrsa. En aqueri moments, Levin desbrembaue totafèt çò que li passaue ara sua esposa e sentie fèrm eth sòn vam e desvelhat eth sòn pensament. Er aute estat d'esperit que l'arribaue ère quan se trapàue ena preséncia de Kitty, près dera sua coishinèra, se sentie un aute èsser complètaments desparièr: sentie coma s'eth sòn còr s'anèsse a tricar e pregaue de contunh. Cada còp qu'en un moment de desbrembe entenie de nauèth un crit que li venguie deth dormitòri,

Levin queiguie en madeish error: en entener-lo, hège un bot e corrie aquiu, damb era intencion de desencusar-se; dempús, peth camin, se'n brembaue de qué non ère eth causant d'aqueri patiments, e sentie talents de deféner e d'ajudar ara sua hemna. En guardar-la vedie, ça que la, que l'ère impossible ajudar-la, s'orrificaue e clamaue un còp mès: “Senhor, perdona-me e ajuda-mos!”.

Coma mès temps se passaue, autant mès dolorós sentie Levin eth contrast d'aqueri dus sentiments; mès tranquil se sentie dehòra dera sua preséncia, enquiath punt de desbrembar-se'n de tot; e mès viu ère eth sòn sentiment d'impotència coma mès prigonds èren es patiments dera sua hemna. Mès, a maugrat de tot, quan entenie era sua votz, corrie ath sòn costat pr'amor d'ajudar-la.

A viatges, quan lo cridaue, sentie ira e talents de repotegar-la, mès, en veir eth ròstre de Kitty somés e arridolent e enténer es sues paraules: “Com te tormenti, Kostia! Perdona-me!”, Levin volie tier-se contra Diu; e en rebrembar a Diu, de seguit l'imploraue que lo perdonesse e l'ajudèsse.

XV

Levin non sabie s'ère tard o d'ora. Es candèles èren ja lèu consomides. Dolly que gessie alavetz deth gabinet, li preguèc ath doctor que se posèsse.

Levin, seigut près deth doctor, seguie d'aurelha ua anecdòta qu'aguest li condaue d'un barlòca magnetizador, e guardaue, ath còp, e damb mina distrèta, eth cendre que s'anaue formant en sòn cigar.

Ère un periòde de tranquillitat e Levin se n'auie desbrembat complètaments dera jasilha. Ara escotaue es paraules deth doctor e les comprenie pliaments.

Còp sec s'entenec un crit que hec estrementir. Eth crit ère tan terrible que Levin ne tansevolhe podec lheuar-se, coma d'auti viatges, en un bot, e córrer entara cramba, senon que se demorèc seigut, quiet, damb era alend bracada, guardant ath doctor interrogatiuaments e espaurit.

Pèir Dmitrievic, virant eth cap, parèc era aurelha. Dempús arric e hec un gèst de satisfacion.

Tot çò que se passaue ère tant extraordinari que ja arren podie suspréner a Levin.

“Que li cau que sigue atau”, se didec. E seguic seigut.

Mès, ara seguida, non podent-se, a maugrat de tot, explicar aqueth crit, se lheuèc e, de puntetes, entrèc en dormitòri, passèc peth darrèr d'Elisabeth Petrovna e era Princesa e se botèc en sòn lòc de tostemp, en cabeç deth lhet.

Non s'entenie ja cap crit, mès comprenec qu'aquiu, encara que non avertisse ne comprenesse arren, s'auie passat quauquarren extraordinari. Eth ròstre d'Elisabeth Petrovna ère sevèr e palle; es sues maishères tremolauen leugèraments e es sòns uelhs èren tachadi en Kitty. Eth ròstre congestionat, tormentat, dera sua hemna, caperat de sudor e damb ua guinsa de peu apegat en front, s'auie virat entada eth, cercaue era guardada deth sòn espós, e damb es sues mans, quilhades peth dessús deth lhet, li demanaue era sua man.

Non te'n vages... Non te'n vages... Jo non cranhi, jo non cranhi..., didec ara prèssa, cuelhent enes sues sudoroses mans es mans heredes deth sòn marit e apressant-les-se ena cara. Mama... Agarra es mies plendengues, que me shòrden... Non te cau pòur... Serà lèu, Elisabeth Petrovna?

Parlaue precipitadaments e damb era votz entrebracada. Volie arrir, mès de pic eth sòn ròstre s'alterèc orriblaments e dera sua gòrja gessec un panteish orrible, fòrt, agudent e perlongat.

- Non!, qu'ei terrible. Vau a morir...Vau a morir... Vè-te'n, vè-te'n, didec a Levin.

E dera sua gòrja gessec un aute còp aqueth crit que hège estrementir.

Levin s'agarrèc eth cap damb es mans e gessec ath mès córrer dera cramba.

- Non se passe arren, non se passe arren, tot qu'està ben, entenec díder a Dolly darrèr sòn. Mès, a maugrat de çò que li didien, eth se pensaue que tot ère perdut.

Se demorèc ena cramba deth costat, en tot emparar era sua tèsta en cant dera pòrta. Seguie entenent aqueth crit jamès escotat, semblable a un espantoriant idòl, e sabent que qui cridaue atau ère era sua Kitty.

Ja hège temps que, dauant tant de dolor, auie refusat eth sòn desir de tier un hilh. Ara l'auie en òdi e non demanaue a Diu senon que sauvèsse era vida d'era; era soleta causa que desiraue ère que s'acabèssen es sòns patiments.

- Qué ei aquerò, Diu mèn? Doctor, qué ei aquerò?, didie Levin cuelhent-li era man ath doctor, qu'entraue en aqueth moment, ena cramba.
- Ja s'acabe, didec eth doctor. E auie un ròstre tan seriós quan didec aguestes paraules, que Levin entenec qu'aqueth “ja s'acabe” significaue que Kitty se morie.

Dehòra de se, correc entara cramba, a on çò de prumèr que vedec siguec eth ròstre d'Elisabeth Petrovna, mès arroncilhat e sevèr qu'eth deth mètge. Kitty, era sua estimada Kitty, non ère ja aquiu. Ath sòn lòc i auie ua creatura tormentada, damb eth ròstre descompausat e terrible, que dera sua boca brotoauen sense pòsa crits estrementidors, e qu'ère impossible arreconéisher.

Levin emparèc era sua cara sus era husta deth lhet e li semblaue qu'eth sòn còr anaue a crebar.

Es orribles gemècs sonèren sense pòsa pendent bèth temps, cada viatge mès estrementidors. Mès còp sec, e coma s'auesse arribat ja eth darrèr limit, se deishèren d'enténer.

Levin non volie creir as sues aurelhes, mès eth dobte non ère ja possible: es gemècs s'auien acabat e solet s'entenie un leugèr bronit de ròba remoiguda e de respiracions fatigades e, fin finau, era votz de Kitty, era sua viua e doça votz, plea d'inefabla felicitat que didie: “ e s'acabèc!”.

Eth lheuèc eth cap damb temor.

Damb es braci queigudi, estavanidi, sus eth vanet, extraordinariaments beròia e doça, era lo guardaue en silenci, en tot començar un arridolet que non arribaue a acabar.

E de ressabuda, en aqueth mon misteriós e terrible, tan luenh dera vida vidanta, qu'auie viscut aqueres darrères vint-e-dues ores, Levin se sentec transportat ath sòn mon de costum, ath sòn mon d'abantes, e qu'ara trapaue illuminat per ua lum de felicitat tan radianta que non la podec tier. Lèrmes d'alegria li neguèren es uelhs, e es somics li gesseren damb tanta intensitat que secodiren tot eth sòn còs e pendent ua longa estona l'empachèren prononciar ua soleta paraula.

Ajulhat dauant eth lhet, botaue es sòns pòts sus es mans dera sua hemna e les punaue freneticaments, tant qu'era responie ad aguestes amorasses damb un movement fèble des sòns dits agotadi.

Mentretant, as pès deth lhet, entre es mans adreites d'Elisabeth Pedrovna, s'agitaue coma era lum trantalhanta d'ua lampa petita era fèbla ahlama d'aqueth èsser qu'ua segonda abantes non existie, mès lèu lèu harie a valer es sòns drets ara vida e engendrarie ath còp a d'auti semblables.

- Viu!. Viu! E ei un maiatge! Non vo'n hescatz, entenec Levin a Elisabeth Petrovna, que damb ua man pataquejaue leugèraments era espatla deth mainatge.
- Mama, ei vertat?, preguntèc damb votz fèbla Kitty.

Li responeren solet es somics dera Princesa.

E en silenci, coma responsa indobtabla ara pregunta dera mair, s'entenec ua votz, plan desparièra des que parlauen, en ton baish, ena cramba deth costat. Qu'ère eth gemèc deth que venguie de néisher.

Se un moment abantes l'auessen dit a Levin que Kitty s'auie mòrt e eth tanben, qu'èren es dus amassa ena glòria e auien hilhs qu'èren angels, e que Diu ère aquiu madeish, damb eri, eth que non aurie amuishat cap estranhesa. Mès, ara, vengut ja en mon reau, hège esfòrci en sòn pensament pr'amor de non dobtar de qué era ère viua e sana e de compréner qu'aqueth èsser que sorrisclaue tan desesperadaments ère un hilh sòn. Òc: Kitty ère viua, e es sòns patiments s'auien acabat, e eth ère infinitaments erós. Tot aquerò ac comprenie damb claretat. Mès, e eth mainatge? Se qué ère eth mainatge? D'a on e entà venguie? Levin non podec assimilar aguest pensament en fòrça temps. Li semblaue qu'aqueth èsser ère sobrèr.

XVI

Tàs nau deth ser, eth vielh Prince, Sergi Ivanovic e Esteva Arkadievic èren seigudi damb Levin e, en auer parlat ja sus era joena mair, parlauen ara de d'autes qüestions restacades ath cas.

Levin les seguie d'aurelha sense balhar-les cap atencion. Tant que parlauen, eth se'n brembaue des temors e patiments qu'auie experimentat enquiath maitin d'aqueth dia. Rebrembaue eth sòn estat dera vesilha, abantes que se passèsse arren de tot aquerò, e li semblaue que dès alavetz s'auien passat cent ans.

Se sentie en ua nautada inaccessibla que d'era volie baishar pr'amor de non ofensar, damb era sua manca d'atencion, ad aqueri que li parlauen. Mès, tant que contunhaue aquera convèrsa restacada ara naua situacion dera sua familha, Levin non deishaue de pensar ena sua hemna, en estat dera sua santat; e pensaue tanben en sòn hilh, que dera sua existència, encara que sajant de convencer-se, dobtaue encara.

Aqueth mon femenin, que ja dès es sues nòces consideraue damb ua auta significacion, jos er aspècte de futures esposes, ara lo vedie a ua nautada tau, formada per mairs, que ne tansevolhe lo podie arténher damb era sua imaginaion.

Escotaue se com parlauen deth repaish qu'auien auut eth dia anterior en Cercle e, mentretant, pensaue: “Qué harà ara Kitty? Serà en tot dormir? Com se senterà? Qué pensarà? Sorrisclarà encara eth petit Dmitri?”

E, talhant de pic era convèrsa, se lheuèc e gessec dera estança.

- Mana-me avís de se posqui vier a veder-la, l'encarguèc eth Prince.
- Plan ben, ara, contestèc Levin sense arturar-se, e se filèc ara prèssa de cap ara cramba dera sua hemna.

Kitty non dormie. Parlaue damb sa mair, en votz baisha, qüestions restacades ath batieg deth mainatge. Mentretant, repausaue, apraiadi ja eth sòn ròstre e còs; pientada de nauèth, damb ua còfa blua celesta en tot curbir-li eth cap, es braci sus eth vanet e ajaçada doçaments en coishin.

En veir a Levin, que se demorèc ena pòrta guardant-la, li hec a veir damb es uelhs que s'apressèsse. Era sua guardada, tostemp tan clara, se hège encara mès clara a mida qu'eth s'apressaue. En sòn ròstre s'avertie aqueth cambi de terrenau a ultraterrenau, aquera expression de serenitat que se campe enes ròstres des mòrts, damb era diferéncia qu'en aguesti ei d'adiu e ena de Kitty ère d'alègra salutacion, de planvenguda.

Era emocion qu'auie experimentat pendent era jasilha, tornèc a apoderar-se d'eth. Kitty li cuelhec era sua man e li preguntèc s'auie dormit.

Levin, vençut pera emocion, non podec respòner, e avergonhat dera sua feblesa, virèc eth cap.

- Donques jo è dormit ua bona estona, didec era, e è desbrembat tot çò qu'è patit, e ara, Kostia, me senti tan ben un aute còp...

Lo guardaue e, de pic, vengueren enquia era es crits deth mainatge, e era expression deth sòn ròstre cambièc.

- Balhatz-lo-me, Elisabeth Petrovna, balhatz-lo-me. Voi que Kostia lo veigue.

- Ben, qu'eth papa lo veigue, didec Elisabeth Petrovna, quilhant e apressant ua forma estranha, roienca, que se botjaue. Mès demoratz un moment; abantes me cau apraiar-lo.

E Elisabeth Petrovna botèc aquera forma mobibla e roienca, eth mainatge, sus eth lhet, lo destropèc, li metec povàs enes sues carns, en tot desseparar suenhosaments damb un dit, es sues juntures, es sues arrupes, e lo vestic de nauèth.

En tot guardar ad aqueth minuscul e lamentable èsser, Levin hège esfòrci en vaganaut pr'amor de trapar ena sua amna bèth sentiment pairau. Sentie solet repugnància. Mès deishèren nud ath mainatge e vedec es sòns braci, tan primets, es pès de color safranat, enquia enes dits gròssi, qu'èren plan desparièrs de d'auti dits; e en veir, tanben, qu'era lheuador sarraue aqueri braci que volien daurir-se e les barraue coma se siguessen ressòrts trendes, e com lo botjaue entà enfaishar-lo enes vestidures de hiu, Levin sentec tanta pietat d'aqueth èsser e tant de temor de qué Elisabeth Petrovna li hesse mau, que tenguec es mans dera lheuador.

- Elisabeth Petrovna, non.

- Non vos cau pòur, òme, li didec.

Quan eth mainatge siguec apraiat e convertit en ua sòrta de crisalida, Elisabeth Petrovna lo hec virar, en tot presentar-lo per toti es costats, coma se siguesse capinauta d'eth e dera sua labor, e en tot hèr-se enlà pr'amor de qué Levin lo podesse veir en tota era sua beresa.

Kitty que non deishaue de uelh un solet moment ath nauèth neishut, exclamèc de nau:

- Balhatz-lo-me, balhatz-lo-me, e enquia volec lheuar-se pr'amor de cuélher ath sòn hilh.

- Se qué hètz, Catarina Alexandrovna? Que non deuetz hèr aguesti movements. Demoratz, que vo' lo balharè. Ara, tanlèu vengue de veder-lo eth sòn pairet... Quin bon gojat, è?

E Elisabeth Petrovna lheuèc en ua des sues mans (era auta, damb solet es dits, tenguie eth fèble cogòt entà evitar quinsevolh movement perilhós) ad aquera figura estranha, roienca e mobibla. Auie eth ròstre amagat pes bords des borrassetes, mès se li vedien eth nasset, es uelhs, clucadi e un shinhau torçadi, e es pòts que hègen senhau de shurlar.

- Ei ua creatura magnifica!, tornèc a vantar Elisabeth Petrovna.

Levin alendèc damb dolor. Aquera creatura magnifica li desvelhaue solet un sentiment de repugnància e compassion. Quan Elisabeth Petrovna l'apressèc ath pièch dera mair, e ajudèc ad aguesta ena sua inexperiéncia, Levin non volec campar.

De ressabuda, ua riseta nerviosa de Kitty, costada pera impression que li hège eth mainatge shurlant eth pièh, li hec virar eth cap.

- Qu'ei pro, qu'ei pro, didie Elisabeth Petrovna; mès Kitty deishèc popar ath maiatge enquia que se demorèc adormit enes sòns braci.
- Guarda-lo ara, didec era mair, hènt virar ath mainatge de sòrta que Levin li podesse veir eth ròstre.

Eth mainatge arropic encara mès era sua careta de vielh e esternudèc.

Levin, en tot tier damb dificultat es sues lèrmes d'atrendiment qu'acodien enes sòns uelhs, punèc ara sua hemna e gessec dera cramba.

Es sentiments que l'inspiraue aqueth petit èsser èren totafèt desparièrs des qu'eth se demoraue. Non se sentie alègre, e mens encara erós. Ath contrari, experimentaue ua pòur naua e tormentadora. Pòur de qué Kitty se podesse veir un aute còp en embolh d'auer de tornar a passar pes patiments qu'auie passat. Pòur deth nau cornèr vulnerable que i aurie a compdar d'ara ena sua vida, en temor de qué aquera creatura podesse patir. E aguest sentiment ère tan fòrt en eth que non li deishèc percéber era estranha sensacion d'alegria irracionau barrejada damb un orgulh qu'auie experimentat en enténer esternudar ath mainatge.

XVII

Es ahèrs d'Esteva Arkadievic anauen de mau en pejor.

Es dues tresaus parts des sòs que les calie recéber pera venta deth sòn bòsc les auie ja despenut e, damb un descompde deth dètz per cent, Oblonsky cuelhec per auança lèu tot çò que li restaue de crubar dera part restanta. Eth comerçant qu'auie crompat eth bòsc non li balhaue mès sòs, sustot pr'amor, per prumèr còp ena sua vida, Daria Alexandrovna, en tot hèr valer es sòns drets sus aqueri bens, s'auie remit a signar en contracte auer recebut sòs a compde d'aquera tresau part deth bòsc. Tota era sodada d'Esteva Arkadievic se n'auie anat enes despenes dera casa e en pagar petiti deutes qu'eth auie tostemp. Es Oblonsky s'auien demorat, donc, sense un sò horadat e sense saber a on trapar sòs.

“Aquerò ei desagradiu e hastigós e non pòt seguir atau”, pensaue Esteva Arkadievic. E pensaue tanben qu'era causa d'aquera situacion tan de mau hèr, ère era escassa sodada que percebie. Eth lòc que tenguie ère plan ben pagat hège cinc ans, mès, damb era pujada de prètzi dera vida, era sua sodada non arribaue entad arren. Petrov, director d'un banc, percebie dotze mil robles; a Sventisky, coma membre d'ua societat, n'i balhauen dètz-e-sèt mil; Mitin, fondador d'un banc, ne crubaue cinquanta mil. “çampar que sò adormit e m'an desbrembat”, pensaue Esteva Arkadievic.

Alavetz decidic escotar, observar, orientar-se de cap a d'auti cargues mès ben remuneradi. Tara fin der iuèrn auie tachat ja era guardada en un de fòrça ben remunerat e comencèc es gestions pr'amor de tier-lo. Comencèc es prumères en Moscòu, mejançant es sòns oncles, ties e amics; e dempús, quan ja er ahèr ère madurat, se filèc de cap a Sant Petersburg pr'amor de finalizar-lo.

Que i auie cargues de totes es categories, de mil a cinquanta mil robles de sodada annau. Eth que volie Esteva Arkadievic ère eth de membre dera Comission des Agéncies Amassades de Balanci de Credit Mutuau e des Camins de hèr deth Sud. Aguest cargue, coma toti es d'aguesta sòrta, exigie uns coneishements e ua activitat taus que dificilaments se podien trapar en un òme solet. Coma qu'aguest òme non se trapaue, sajauen aumens trapar entada eri un òme “aunèst”.

Esteva Arkadievic, non solet ère un òme aunèst, senon un plan aunèst òme, damb era especiau significacion qu'a aguesta paraula en Moscòu quan diden “plan aunèst òme d'accion”, “plan aunèst escrivan”, “ plan aunèsta institucion”, “plan aunèsta direccion d'idies”, çò que significaue qu'era instituion o er òme, non sonque son aunèsti, senon tanben, vengut eth cas, capables d'oposar-se ath Govern. En Moscòu, Esteva Arkadievic

frequentaue era societat a on aguesta paraula ère de mòda, e ère considerat coma “un plan aunèst ciutadan”. Plan per açò, mès que per cap auta causa, auie mès dret que d'auti a ocupar aqueth cargue.

Eth cargue, que balhaue de dus a dètz mil robles annaus, e qu'Oblonsky podie ocupar sense deishar eth sòn lòc oficiau en Ministèri, depenie de dus ministeris, d'ua senhora e de dus judius. Totes aguestes persones èren ja prèstes ath sòn favor, mès, totun, auie besonh de veder-les en Sant Petersburg. Ath delà, Esteva Arkadievic auie prometut ara sua fraia obtier ua responsa definitiua deth sòn marit sus eth tèma deth divòrci. Dolly li balhèc cinquanta robles, e damb aguesti sòs, Oblonsky s'endralhèc de cap a Sant Petersburg.

Seigut en gabinet de Karenin, Esteva Arkadievic escotaue era lectura qu'aguest li hège dera sua memòria relatiua ath mau estat des finances russes, e demoraue eth moment qu'Alexei Alexandrovic venguesse de liéger e de comentar pr'amor de tractar damb eth des ahèrs qu'aquiu l'amiauen: eth divòrci e era obtencion deth cargue qu'aspiraue.

- Òc, tot aquerò qu'ei fòrça just, didec Oblonsky quan eth sòn cunhat, en tot trèir-se es mericles, que sense eres non podie liéger, lo guardèc interrogatiuaments dempús d'auer acabat era lectura. Mès, ça que la, eth principi essenciau des nòsti tempsi ei era libertat.
- Òc, mès jo i boti un aute principi qu'abrace, tanben, eth dera libertat, didec Alexei Alexandrovic, soslinhant es paraules “qu'abrace”. E se botèc un aute còp es mericles, e, après auer campat eth manuscrit, escrit damb bona Letra, d'amples e clars caractèrs, liegec un aute viatge çò restacat ad açò que mentaue.
- Se non accèpti eth sistèma des proteccions, non ei entà favorir as particulars, expliquèc, senon entà qu'es classes superiores e inferiores, en madeish grad, trapen un mejan mielhor de vida (didie Karenin guardant a Oblonsky peth dessús des sòns mericles. Mès “eri” non ac comprenen, non ac vòlen compréner. “Eri” que son ocupadi en d'autes causes: es uns enes sòns interèssi personaus; es auti en sajar d'enludernar damb es sues frases uedes... Esteva Arkadievic sabie que quan Karenin gessie de parlar de çò que pensauen o hègen “eri” (aqueri madeishi que non volien acceptar es sòns projèctes e, sivans didie, èren era encausa de toti es maus que patie Russia), volie díder qu'era convèrsa s'apressaue ara fin. Plan per açò, damb fòrça plaser, reneguèc deth principi de libertat e se mostrèc cossent damb Alexei Alexandrovic, que, a tot darrèr, se demorèc carat, campant eth sòn manuscrit.
- A! A prepaus, didec Esteva Arkadievic alavetz, en tot profitar aqueth estat d'animositat deth sòn cunhat, te volia demanar que, quan ages era escadença de veir a Pomoszky, li digues qu'è un gran interès d'èster nomentat entath lòc que van a crear de membre dera Comission des Agéncies Amassades de Balanci e Credit Mutuau e

des Camins de hèr deth Sud (Esteva Arkadievic auie tan calat en cap aguest cargue, que prononciaue ja eth sòn titol ath mès córrer e sense enganhar-se).

Alexei Alexandrovic li preguntèc en qué consistie eth prètzhèt d'aquera Comission e se demorèc cogitós, reflexionant s'ena sua activitat i auie quauquarren contrari as sòns projèctes. Mès coma qu'era activitat dera naua Comission ère fòrça complicada e es projèctes de Karenin artenhien un ample camp, non podec de moment decidir e, en tot trèir-se de nau es mericles, didec:

- Plan que òc, li poirè díder quauquarren a Pomoszky, mès, entà qué vòs ocupar aguest cargue, precisaments?
- Se trate d'ua bona sodada. Me pensi qu'enquia nau mil robles, e es mèns mejans...
- Nau mil robles!, exclamèc Alexei Alexandrovic, e arroncilhèc es celhes.

Era importància d'aguesta sodada li retirèc qu'era futura activitat d'Esteva Arkadievic en aqueth cargue dilhèu siguesse contrària ara idia principau des sòns projèctes, qu'èren era economia.

- Consideri, e atau ac è expausat ena mia memòria, qu'enes nòsti tempsi aguestes sodades exorbitantes non son qu'ua pròva dera faussa *assiette* economica dera nòsta administracion.
- Mès, se com vòs que sigue?, refusèc Esteva Arkadievic. S'eth diretor d'un banc guanhe dètz mil robles, e un engenhaire ne guanhe vint mil, ei pr'amor qu'eth trabalh s'ac vau. Aquerò te cau arreconeishè'c.
- Jo consideri qu'era sodada ei eth pagament per ua mercadaria e li cau regular-se pera lei dera ofèrta e era demana. E quan veigui, per exemple, qu'ena Escòla Superiora d'Engenhaires gessen dus alumnes madeish instruidi e capables e un artenh ua sodada de quaranta mil robles e er aute li cau conformar-se damb dus mil; quan veigui que placen coma directors de bancs, damb ua sodada enòrma, a juristes que non an idia d'aquera especialitat, alavetz concludisqui qu'aguesti nomentaments non son reguladi pera lei dera ofèrta e era demana, senon hèti per favoritismes e damb parcialitat. E aquerò ei un abús intolerable qu'a ua desastrosa influéncia enes servicis der Estat. Consideri...

Esteva Arkadievic s'esdeguèc a interrómper ath sòn cunhat.

- Te cau tie en compde, didec, que se tracte d'ua institucion naua, evidentaments utila, qu'ath sòn dauant s'a besonh, mès que mès, d'òmes “aunèsti”, acabèc, en tot soslinhar es paraules “òmes aunèsti”.

Mès eth significat moscovita d' ”òme aunèst” ère incomprensible entà Alexei Alexandrovic.

- Era aunestetat ei ua qualitat negatiua, responec.

- Totun aquerò, persutèc Oblonsky, me haràs un gran favor se parles de jo a Pomoszky. Atau poirè tier ua convèrsa damb eth mès aisidaments.
- Qu'ac harè damb plaser, mès me semble qu'aguest ahèr depen de Bolgarinov, didec Alexei Alexandrovic
- Bolgarinov n'ei totafèt d'acòrd, afirmèc Oblonsky.

E se rogic en didè'c, pr'amor que precisaments aqueth maitin, l'auie hèt ua visita ad aqueth ebrèu e era tau visita l'auie deishat un rebrembe pro desagradiu. Esteva Arkadievic ère complètaments convençut de qué era causa qu'ada era se volie dedicar ère naua, utila e aunèsta. Mès aqueth maitin, quan Bolgarinov, tanplan de bon voler, l'auie hèt a demorar-se dues ores ena sala d'espèra deth sòn burèu amassa damb d'auti visitaires, Oblonsky se sentec desconcertat e shordat, autant peth hèt de qué ada eth, eth prince Oblonsky, descendent de Riurick, l'auesse tocat demorar-se dues ores ena sala d'espèra d'un judiu, coma per non auer seguit per prumèr viatge ena sua vida er exemple des sòns pair-sénhers de servir ath Govèrn, en tot entrar ena ua naua esfèra d'activitat. Ça que la, pendent aqueres dues ores de demora, passejant encoratjat pera sala o apraiant-se es pursères, o hènt convèrsa damb d'auti sollicitants, Esteva Arkadievic auie imaginat un engenhós *calembour* a prepaus d'aquera demora ena casa d'un judiu. Esteva Arkadievic amagaue as auti e autanplan ada eth madeish eth sentiment qu'experimentaue. Totun, non sabie pro ben s'eth sòn malèster provenguie deth temor de qué non li resultèsse ben eth *calembour* o de bèra auta causa. Quan, a tot darrèr, Bolgarinov lo recebec, ac hec damb extrèma amabilitat, visiblaments satisfèt de poder umiliar-lo e non deishant-li cap esperança sus era capitada dera sua gestion.

Esteva Arkadievic s'esdeguèc a desbrembar aqueth incident. Sonque ara, en rebrembà'c, s'auie rogit.

XVIII

Me cau parlar-te tanben de un aute ahèr, didec Esteva Arkadievic dempús un silenci. Ja t'ac deues imaginar... d'Anna.

Quan Oblonsky prononcièc eth nòm dera sua fraia, eth ròstre d'Alexei Alexandrovic se mudèc de color e, en sòrta dera animositat qu'exprimie, se caperèc damb ua masca de fatiga e d'immobilitat.

- Concretaments, se qué voletz de jo?, preguntèc Karenin, botjant-se en sòn fautulh, treiguent-se es mericles e guardant ath sòn interlocutor.
- Ua decision, sigue quina sigue, Alexei Alexandrovic. Te parli a tu non coma... coma... “coma a un marit ofensat” anaue a díder Esteva Arkadievic, mès cranhie herir era susceptibilitat deth sòn cunhat, e cambièc aguestes paraules per “coma a un òme d'Estat”, e, a tot darrèr, en non semblar-li tanpòc ben aguesta, didec:
- Me dirigisqui a tu coma a un òme, un òme brave e un sincèr crestian. Te cau tier pietat d'era.
- E en qué?, preguntèc Karenin en votz baisha.
- Òc, te cau tier pietat d'era. Se l'auesses vist coma jo, qu'è passat un iuèrn damb era, era amna se t'aumplirie de pietat. Era sua situacion ei vertadèraments terribla... Òc, terribla, persutèc.
- Me pensaua, responec Karenin, damb votz mès segura, lèu cridaira, qu'Anna Arkadievna auie artenhut çò que volie e se hec a vier era madeisha...
- Alexei Alexandrovic, se te platz! Deishem de cornèr es repotecs. Çò que s'a passat s'a passat, e sabes pro ben que çò qu'era desire e demore ei eth divòrci.
- Jo me pensaua qu'Anna Arkadievna renonciaue ath divòrci en cas de demorar-me jo damb eth mainatge. Eth silenci serie madeish qu'ua responsa, e ja auia balhat aguest ahèr per acabat, didec lèu cridant Karenin.
- Se te platz, non t'acalores, repliquèc Esteva Arkadievic, hènt uns copets coraus enes jolhs deth sòn cunhat. Er ahèr non ei acabat. Se m'ac permetes, te harè un resumit d'eth: quan vos separèretz, te comportères damb tanta granor d'amna, autrejant-li era libertat, eth divòrci, tot... qu'Anna se sentec esmoiguda pera tua generositat... Òc, esmoiguda; non ac dobtes. Se sentec atau enquiath punt de qué enes prumèrs moments, en veder-se colpabla ath tòn dauant, non podec pensar e non pensèc en

detalhs, e siguec quan renoncièc a tot. Mès era realitat, eth temps, l'an demostrat qu'era sua situacion ei dolorosa, insuportabla.

- Era situacion d'Anna Arkadievna non pòt interessar-me, responec Karenin lheuant era vista e fixant-la, hereda e sevèra, en Esteva Arkadievic.

- Permete-me que non m'ac creiga, repliquèc doçament Oblonsky. Era sua situaion, seguic, ei aclapadoira entada era e non aufrís cap d'auantatge entad arrés. Me dideràs que s'ac a meritat... Anna se'n sap, e plan per açò non t'ac demane dirèctaments; non gause a hè'c. Mès jo, toti es sòns parents, toti es que l'estimam, t'ac demanam. Per qué tormentar-la autant? Que guanhes damb aquerò?

- Perdona-me, mès me semble que me botes en lòc der acusat, interrompec Alexei Alexandrovic.

- Non, non, arren d'aquerò, didec Esteva Arkadievic, en tot hèr-li copets coraus damb era man, coma se ne siguesse segur que d'aguesta forma d'afècte atrendirie ath sòn cunhat. Jo solet ac digui: era sua situacion ei penibla. Tu que la pòs aleugerir sense pèrder arren dera tua part. Jo apraiarè es causes de tau manèra que non te n'encuedaràs d'arren. Mès, s'ac auies prometut!

- Era promesa siguec hèta abantes e jo me pensaua qu'era qüestion deth hilh ac apraiarie tot. Ath delà, demoraua qu'Anna Arkadievna aurie pro granor d'amna... didec Alexei Alexandrovic damb grana dificultat, damb votz tremolosa e damb era sang dera cara perduda.

- Era ac fide tot ara tua magnanimitat, persutèc Esteva Arkadievic. Sonque demane, prègue, suplique ua causa: que la treiguen dera situacion insuportabla que se trape. Ara ja non demane que l'entornes eth sòn hilh. Alexei Alexandrovic, tu ès un òme brave. Cala-te per un moment en sòn lòc. Eth divòrci ei entada era un ahèr de vida o mòrt. Se non ac auesses prometut abantes, era s'aurie conformat damb era situacion que s'estaue e aurie ajustat ada era era sua vida, en tot demorar-se en camp. Mès tu ac prometeres, era ac a escrit e s'a desplaçat entà Moscòu, a on cada encontre damb un ancian amic o coneishut ei entada era coma un punhau en pièch. E amie atau sies mesi, demorant cada dia era tua decision, coma un condamnat a mòrt qu'auesse pendent mesi e mesi era còrda entornejant eth còth, en tot prometer-li ja era mòrt, ja er indult. Cuelh compassion d'era e jo me n'encuedi d'apraià'c tot de sòrta que non ages cap tòrt, ne patiments, ne anugi. *Vos scrupules...*

- Non parles d'aquerò, non parles d'aquerò, l'interrompec damb un gèst de hàstic Alexei Alexandrovic. Çò que se passe ei que dilhèu prometí çò que non podia prométer.

- Atau, donc, te remisses a complir-lo?

- Jamès è refusat complir es mèns compromisi en tot çò que m'ei possible, mès è besonh de temps pr'amor de reflexionar, pr'amor de veir se çò qu'è prometut ei laguens de çò possible.
- Non, Alexei Alexandrovic, didec Oblonsky, en tot lheuar-se airosaments. Non m'ac voi creir... Anna ei tot çò de malerosa que ne pòt èster ua hemna e tu non pòs refusar-li çò que demane e li prometeres. En tau cas...
- Se tracte de saber se podia o non prometer-l'ac... *Vous professez d'etre un libre penseur*... Mès jo, coma un òme qu'a fe, non posqui en ua situacion tan transcendentau, obrar contra era lei crestiana.
- Mès enes societats crestianes, entre nosati, per çò que jo sai, eth divòrci ei permetut, repliquèc Esteva Arkadievic. Eth divòrci ei permetut pera nòsta Glèisa. E vedem...
- Qu'ei permetut, mès non en aguest aspècte...
- Alexei Alexandrovic, non ac reconeishi, didec Oblonsky damb duretat. E, après un petit silenci que reflexionèc sus era situacion que creaue era negatiua de Karenin, didec: non ères tu qu'ac perdonèc tot, seguic en tot persuasiu, (e nosati non ac sabèrem avalorar e arregraïr) e que, possat per un sentiment crestian, ères prèst a toti es sacrificis? Non ères tu que dideres: “Quan te demanen era camisa, balha-les eth caftan”? E ara...
- Ara te demani que non ne parles mès. Acabem era nòsta convèrsa, contestèc Alexei Alexandrovic en tot lheuar-se de pic, plan esblancossit, tremolant-li era maishèra inferiora e damb votz pietadosa.
- A!, ben. Te demani que me perdones se t'è costat dolor, didec Esteva Arkadievic damb un arridolet equivòc e balhant-li era man. Dera mia part, non è hèt que complir fidèuments çò que m'auien encomanat.

Alexei Alexandrovic li balhèc era man, se demorèc cogitós uns moments e didec:

- Me cau reflexionar e cercar conselh. Deman passat te harè saber era mia respònsa definitiua.

XIX

Esteva Arkadievic anaue ja a partir quan entrèc Korney e anoncièc:

- Sergi Alexievic.
- Qui ei aguest Sergi Alexievic?, preguntèc Esteva Arkadievic a Karenin, mès de seguit se'n brembèc e didec:
- A! Òc, eth mèn nebot Serguey. Me pensè que se tractaue de bèth cap d'un departament ministeriau...

"Anna m'a demanat que lo veiga", pensèc tanben Oblonsky e se'n brembèc dera expression deth ròstre dera sua fraia, timida e pietadosa, quan l'auie dit en tot dider-se adiu d'eth: "Hètz tà veder-lo de quinsevolhe manèra. Sabe-te'n peth menut d'a on s'està, qui i a ath sòn costat e, s'aquerò siguesse possible... Vertat qu'ei possible, Stiva, obtier eth divòrci e auer ath mèn hilh damb jo?"

Esteva Arkadievic vedie ara que non podie ne pensar en tau causa; ça que la, s'alegrèc de veir aumens ath sòn nebot e poder atau balhar-li notícies dirèctes ara sua fraia.

Alexei Alexandrovic li hec a veir ath sòn cunhat qu'a Sergi non li didien jamès arren sus era sua mair e li preguèc qu'eth s'abstenguesse madeish de parlar-li d'era.

- Sergi a estat plan malaut, expliquèc, dampús eth darrèr encontre damb sa mair, que nosati non auíem previst, e per tòrt, precisaments, dera impression que recebec. Autanplan auem cranhut pera sua vida. Ua garison ben amiada e banhs de mar an remetut era sua salut. Ara, per conselh deth mètge, l'è internat en un collègi. Plan que òc, eth tracte damb es sòns companhs l'a costat ua reaccion beneficiosa e ei complètaments san e estúdie fòrça ben.
- Mès, se ja ei un òme! Reauments ja non ei Serguey, senon un complèt Sergi Alexievic, comentèc Esteva arrint e campant embelinat ath beròi gojat, ample d'espatles, vestit damb marinèra blua e pantalon long, de paraula aisida e gèsti esperdigalhadi que s'auie convertit eth petit Serguey.

Eth mainatge saludèc ath sòn oncle e li presentèc eth sòn quasèrn damb es nòtes tengudes ena escòla.

- Aquerò qu'està ben. Seguís atau, comentèc sa pair.
- Ei ara mès prim e a creishut fòrça. A deishat d'èster un mainatge e ei ja un gojatòt. Plan que òc, didec Esteva Arkadievic. Te'n brembes de jo?, preguntèc ath mainatge.

Sergi campèc a sa pair rapidaments, coma consultant-li çò que li calie hèr.

- Vos rebrembi, *mon oncle*, contestèc, guardant-lo. E de nau baishèc es uelhs.

Esteva Arkadievic atirèc entada eth ath mainatge e lo cuelhec dera man.

- Qué, com van es causes?, li didec damb accent corau, mès intimidat, sense saber pro ben se qué didie, mès desirant parlar damb eth e que li parlèsse.

En tot rogir-se, e, sense contestar, eth mainatge tirèc doçaments dera man que l'auie cuelhut eth sòn oncle e, a penes artenhec a liberar-se, se desseparèc d'eth, guardèc interrogatiuaments a sa pair, en tot demanar-li permís entà retirar-se e, en responer-li damb un gèst afirmatiu, gessec dera cramba ara prèssa, coma un audèth que deishèssen liure.

S'auie passat un an dès que Sergi Alexievic auie vist a sa mair per darrèr viatge, e d'alavetz ençà jamès auie entenut a parlar d'era. Aguest an l'auien internat en un collègi, a on coneishec e cuelhec afècte a d'autes mainatges tanben internadi aquiu. Es pensaments e rebrembes dera sua mair, que dempús dera sua entrevista damb era lo heren emmalautir, ara auien deishat d'enquimerar-lo, e, se bèth còp li tornauen en cap, les refusaue en tot considerar-les vergonhants, avients entà mainades mès non entà mainatges. Sabie qu'entre es sòns pairs s'auie produsit ua discòrdia que les auie separat e qu'eth li calie èster damb sa pair. E sajaue de hèr-se ad aguesta idia.

Veir ath sòn oncle, tan retirat a sa mair, li siguec desagradiu, per desvelhar en eth aqueri rebrembes que consideraue vergonhants. E encara li siguec mès desagradiua era visita per bères paraules qu'entenec quan se demoraue ena pòrta deth burèu e que, pera expression des cares de sa pair e eth sòn oncle, endonvièc que se referien a sa mair. E, pr'amor de non balhar es colpes a sa pair, donques que s'estaue damb eth e depenie d'eth, e, mès que mès, per non balhar-se ath sentiment qu'eth consideraue denigrant, Sergi sagèc de non guardar a Esteva Arkadievic e non pensar en aquerò qu'aguest li rebrembaue.

En gésser deth gabinet, Esteva Arkadievic trapèc a Sergi ena escala e lo cridèc, e li preguntèc, en tot hèr-li veir fòrça interès e afeccion, com passaue eth temps ena escòla e enes classes, qué hège dempús e d'auti detalhs dera sua vida.

Sergi, absent eth pair, responec de forma plan comunicatiua, mès charraire.

- Ara jogam ath camin de hèr, expliquèc. Guardatz, ei atau: dus mainatges se sèn en un banc hènt veir que son viatjaires; un aute, se place de pès dauant eth banc, d'esquia ad aguest; es tres s'estaquen entre es mans e es cinturons (tot aquerò qu'ei permetut) e, dubèrtes abantes es pòrtes, corren per totes es sales. Be n'ei de mau hèr èster eth menaire!

- Eth menaire ei eth qu'està de pès, dauant deth banc?

- Òc. e li cau èster fòrça atrevit e escarrabilhat. Ei fòrça de mau hèr. Sustot quan eth tren s'arture de pic, o què bèth un...
- Òc, aquerò non serà tant aisit, comentèc Esteva Arkadievic, guardant damb tristor aqueri uelhs animadi qu'autant se retirauen as de sa mair; uelhs que ja non èren mainadencs, que non miralhauen ja totafèt innocéncia.

E maugrat qu'Oblonsky l'auie prometut a Karenin non parlar a Sergi de sa mair, non se podec tier e, còp sec, li preguntèc:

- T'en brembes de ta mair?
- Non, non m'en brembi, didec Sergi rapidaments, e, rogint-se tot, baishèc es uelhs e se demorèc quiet e cogitós. Esteva Arkadievic non li podec trèir ne ua soleta paraula mès. Eth preceptor rus lo trapèc mieja ora mès tard ena madeisha postura, sense auer gessut dera escala, e non podec compréner se qué li passaue: s'ère desengustat o ploraue.
- Qu'ei que vos héretz mau quan queiguéretz?, preguntèc eth preceptor. Ja vos didia, comentèc ara seguida, qu'aguest jòc ei plan perilhós. Mos calerà dider-l'ac ath director pr'amor de qué non lo permete.
- Se m'auessa hèt mau, contestèc secaments Sergi, arrés se n'aurie sabut. Solide.
- Se qué vos a arribat, donc?
- Deishatz-me... Se m'en brembi, se non me'n brembi. Qué a veir eth damb tot aquerò? Per qué me cau rebrembar-me'n? Deishatz-me en patz, acabèc en tot dirigir-se, non ath sòn instructor, senon a d'autes persones absentes que vedie encara en sòn pensament.

XX

Coma tostemp que venguie ena capitau, Esteva Arkadievic non s'estaue en vaganaut en Sant Petersburg.

Ath delà de hèr es gestions que l'amiauen aquiu, ara eth divòrci d'Anna, e eth sòn plaçament, se tenguie ad açò qu'eth ne didie “refrescar-se”.

Moscòu, a maugrat des sòns cafès *chantants* e d'autes diversions, e des *omnibus*, tostemp l'auie semblat a Oblonsky monotòn e trist coma ua aigua mòrta, sustot quan ère damb era sua familha, e era vida aquiu l'auie arribat, a viatges, a pesar-li en esperit coma ua lavada de plomb dera qu'auie besonh de “refrescar-se”.

En tot demorar-se massa temps en Moscòu, sense anar-se'n, Oblonsky se sentie inquiet pera sua mala encólia, pera sua hemna damb es sòn contunhs repotecs, pera sua salut e pera educacion des hilhs, pes petiti interèssi, pes sòns servicis, e enquia pes deutes, donques qu'autanplan es deutes arribauen a enquimerar-lo.

Mès n'auie pro de vier en Sant Petersburg e víuer er ambient d'aquera ciutat “a on era gent viuie, non vegetaue simplaments” (ua auta frasa d'Oblonsky), entà que tot eth sòn malèster se honesse en tau ambient coma era cera en huec.

Era sua hemna? Oblonsky auie parlat precisaments aqueth dia damb eth prince Chechensky, qu'auie esposa e hilhs (hilhs ja grandets, uns omenets, pages ja); e ath costat d'aguesta auie ua auta familha illegau, qu'en era tanben auie hilhs. Encara que toti es dera familha legitima èren bravi, eth prince Chechensky se sentie plan mès erós damb es dera auta. E autanplan a viatges se hège a vier er ainat dera familha legitima en aguesta auta casa, en tot considerar (atau l'ac asseguraue a Oblonsky, qu'aquerò ère fòrça util e profitós entad aqueth). “Qué aurien dit sus açò en Moscòu?”, pensaue Oblonsky.

Es hilhs? En Sant Petersburg es hilhs non shordauen era vida des pairs. Es hilhs s'educauen en collègis e aquiu non existie aqueth costum, tan de mòda en Moscòu (per exemple, eth prince Lvov), d'auer as hilhs damb tota sòrta de luxe e es pàirs conformar-se damb non gaudir d'arren, damb non tier qu'eth trabalh e es copacaps que balhe era familha.

Aquiu, en Sant Petersburg, comprenien qu'er òme auie besonh de víuer liuraments, e entada eth madeish, sense obligacions qu'empachèssen es sòns capricis o es sòns besonhs.

Eth servici, eth trabalh? Tanpòc aquiu ère ua causa penibla, aclapanta, morau e fisicaments, entà desesperar-se, coma se passaue en Moscòu. En Sant Petersburg, i auie

fòrça camp avient, bon futur entath trabalh, siguesse dera classa que siguesse. Un encontre, ua ajuda prestada, ua paraula ben dita, saber representar ben es comèdies o díder vèrsi, o badinades... Quinsevolh causa d'aguestes, e, còp sec, un òme se trapaue en un naut cargue, coma per exemple, Brianzov, qu'Esteva Arkadievic auie trapat eth dia abantes convertit en ua des figures mès importantes. “Un servici atau, òc qu'ei interessant”, pensaue Esteva Arkadievic.

Ça que la, çò que costaue ua influéncia mès tranquillizadora en in d'Esteva Arkadievic ère eth punt d'enguarda qu'auien en Sant Petersburg restacat as qüestions pecuniàries. Bartniansky, que despenie aumens cinquanta mil robles ar an, sivans eth tren de vida qu'amiaue, l'auie dit, ad aguest respècte, causes extraordinàries.

Eth dia abantes, en dinar, s'auien trapat, e Esteva Arkadievic didec a Bartniansky:

- Sivans m'an dit ès en bones relacions damb Mordvinsky. S'ei atau me poiries hèr un gran servici en tot parlar-li en favor mèn. Que i a un cargue que voleria ocupar: membre dera Comission...
- Qu'ei parièr que non m'ac digues, l'interrompec Bartniansky, non lo rebrembaria ne haria arren de çò que me demanes. Per qué te botes en aguesti ahèrs de camins de hèr damb judius? Ei un hàstic...

Esteva Arkadievic non volec refusar-li aguesta impression, explicar-li que se tractaue d'un ahèr seriós: n'ère solide fòrça de qué Bartniansky non l'auie comprenut.

- Qu'è besonh de sòs... Me cau víuer, li didec simplaments.
- Mès non viues?
- Viui, mès è deutes.
- Qué me dides? Fòrça?, preguntèc Bartniansky, campant ath son amic damb pietat.
- Fòrça... Uns vint mil robles.

Bartniansky deishèc anar ua sonora e alègra arridalhada.

- Ò!, òme erós, didec. Jo è deutes per milion e miei de robles; non è arren... E, coma ves, encara viui.

E Esteva Arkadievic podec verificar damb es hèts era vertat d'aquera afirmacion.

- Givajov, seguic explicant Bartniansky, auie tres cents mil robles de deutes e ne un *copec* en sòs... e viuie! E de quina manèra! Ath comde Krivzov hège ja temps que lo considerauen perdut economicaments e, totun, mantenguie a dues hemnes. Petrovsky auie despenut cinc milions que non èren sòns e contunhaue viuent coma tostemp, li fidauen, autanplan, quauqua administracion e, coma director, percebie vint mil robles de sodada.

De un aute costat, Sant Petersburg costaue en Esteva Arkadievic ua accion terapeutica que l'ère plan agradiua: lo hège senter-se mès joen. En Moscòu, Oblonsky vedie qu'auie peublanqui, li calie posar-se dempús de cada repaish, caminaue acorbaishat, pujaue es escales pas a pas e alendant damb grana dificultat, non trapaue in en companhia des hemnes joenes e beròies, non dançaue enes cauhades... Ça que la, en Sant Petersburg, aqueth agotament fisic e espirituau despareishie e se sentie coma se l'auessen trèt dètz ans deth dessús. En Sant Petersburg experimentaue madeish qu'eth sexagenari prince Pèir Oblonsky, que, en auer tornat der estrangèr hège pòc, l'explicaue:

- Aciu non sabem víuer. È passat er ostiu en Baden, donques plan: aquiu me sentia totafèt coma un òme joen. Vedia a ua hemna joeneta e... sabes?... es pensaments... Minges, beues e i a vams, animacion. È tornat en Russia. Me calec veir ara mia hemna... e, ath delà, en pòble... Non t'ac creiràs, mès solet en dues setmanes de víuer aquiu me tornè abandonat, apatic: me botè era bata e ja non me tornè a vestir entath repaish. Es joenetes...? Arren, ne parlar-ne d'eres... Me tornè un vielh de cap a pès. Non hèja que pensar ena sauvacion dera mia amna. Me n'anè entà París e aquiu me remetí en un virament de uelhs.

Esteva Arkadievic sentie e pensaue madeish que Pèir Oblonsky. En Moscòu se deishaue d'anar de tau manèra, que, de víuer guaire temps aquiu, “Diu me'n liure”, se didie, vierie per non pensar qu'ena sauvacion dera sua amna, tant qu'en Sant Petersburg se sentie un òme fòrt e audaç, prèst a tot.

Entre era princesa Betsy Tverskaya e Esteva Arkadievic existien ancianes e plan estranhes relacions. Esteva Arkadievic la hestejaue de trufaria, ara Princesa e, tanben en ton de badinada, li didie es causes mès indecentes, segur de qué aquerò ère çò que mès li shautaue.

Ath londeman dera sua convèrsa damb Karenin, Esteva Arkadievic venguec a tier-li ua visita a Betsy Tverskaya. Se sentie tan joen e tan decidit (en aqueth revolum de frases atrevides e de badinades piquentes arribèc tan luenh), que ja non vedie manèra de hèr repè coma volie, donques que Betsy Tverskaya non sonque non li shautaue, senon qu'enquia e tot desvelhaue en eth repugnància. Era situacion que sense voler auie arribat ère mantenguda pera Princesa, qu'Oblonsky li shautaue extraordinariaments, e que la possaue per aqueth camin ena seguida dera convèrsa. Era princesa Miagkaya, venguda de ressabuda, que l'interrompec eth sòn intim collòqui, lo sauvèc dera situacion.

- A!, vos aciu!, didec era princesa Miagkaya en veir a Esteva Arkadievic. E com va era vòsta prauba fraia? Non me guardetz atau damb aguesta estranhesa. A maugrat que toti se lancèren coma lops sus era sua reputacion e aunestetat, autanplan aqueri que son mil viatges pejors, jo trapi qu'Anna obrèc fòrça ben. Non posqui perdonar ath comde Vronsky que non me la presentèsse quan siguec en Sant Petersburg. Qu'auria

anat damb era pertot. Hètz-la a vier es mèns coraus rebrembes. E qué? Se qué hè? Parlatz-me d'era.

- Era sua situacion qu'ei fòrça dificila. Era... gessec de díder Esteva Arkadievic en tot creir que, plan que òc, era princesa Miagkaya s'interessaue pera situacion d'Anna.

Mès, sivans eth sòn costum, era Princesa l'interrompec entà non deishar de parlar.

- Anna qu'a hèt madeish que totes, exceptat de jo. Plan que, d'autes ac hèn e ac amaguen; e era non a volut enganhar ad arrés, qu'en açò a obrat fòrça ben. E encara hec mielhor en separar-se deth sòn marit, d'aqueth estupid Alexei Alexandrovic. Perdonatz-me se non vos agrade aguest judici. Toti diden que Karenin ei fòrça intelligent, mès jo è tengut de tostemp qu'ei un pèc. Sonque ara, quan s'a hèt amic de Lidia Ivanovna e de Landau, arreconeishen toti qu'ei un estupid. A jo me shaute non èster jamès d'acòrd damb era gent, mès aguest còp non posqui.

- Donques que lo coneishetz tan ben hètz eth favor d'explicar-me se qué vò díder aquerò, didec Esteva Arkadievic ara princesa Miagkaya. Ager li tenguí ua visita a Karenin pr'amor de parlar-li der ahèr dera mia fraia e li demanè ua responsa clara e definitiua; non me la balhèc, senon que me didec que ja la pensarie e me la manarie ena mia residéncia; e aguest maitin, en sòrta dera responsa prometuda, m'a manat ua invitacion entara cauhada que celebraràn aué ena casa dera comdessa Lidia Ivanovna.

- A!, donques qu'ei aquerò, expliquèc damb grana animacion, era princesa Miagkaya; que van a consultar sus aguest ahèr a Landau, e li demanaràn, solide, se quina decision les cau cuélher.

- E per qué van a cosultar a Landau? Qui ei aguest Landau?

- Com! Non coneishetz a Jules Landau? *Le fameux Jules Landau, le clairvoyant*? Tanben aguest ei un pèc, mès d'eth depen era sòrt dera vòsta fraia. Aquerò se passe quan s'està en províncies: que non vo n'encuetatz vosati d'arren. Sabetz? Landau ère un *commis* en un magazèm de Paris. Un dia venguec a consultar a un mètge. S'esclipsèc ena sala d'espèra e, soniant, comencèc a balhar conselhs a toti es malauts que li consultauen. Es conselhs èren reauments extraordinaris, e s'afirmèc que damb eri artenhèc fòrça garisons. Era hemna de Juli Meledinsky auie ath sòn marit fòrça malaut; entenec a parlar deth cas Landau e hec qu'aguest l'examinèsse e diagnostiquèsse era sua malautia. Diden que Landau a guarit a Meledinsky. Per çò de jo, non me pensi que Juli Meledinsky age guanhat arren damb es garisons deth francés, pr'amor que lo veigui tant aflaquit e fèble coma tostemp; mès es Meledinsky s'afoguèren damb Landau enquiath punt de hèr-lo a vier damb eri en Russia. Aciu molti acodissen ada eth tanlèu se senten malauts e diden qu'artenh garisons meravilhoses. Ua d'aguestes l'a artenhuda damb era comdessa Bezzubova. E era s'a sentut tant arregraïda, qu'a ahilhat a Landau.

- Com? L'a ahilhat?
- Tau que vos è dit. Ara ja non ei Landau senon eth comde Bezzubov. Eth cas ei que Lidia, que sens dobte ei un shinhau capvirada, l'estime fòrça e non hè arren, non decidís arren, sense consultar-lo. E, per çò que semble, Karenin, qu'a hèt amistat tanben damb eth francés, tanpòc decidís arren sense saber era sua pensada. Atau qu'era sòrt dera vòsta fraia (me pensi qu'ac è explicat pro ben) ei enes mans d'aguest Landau, cridat, de ua auta manèra, comde Bezzubov.

XXI

Dempús er esplendid repaish que Bartniansky l'obsequièc ena sua casa, damb cafè, cigars e conhac a granes quantitats, Esteva Arkadievic, ja damb bèth retard sus era ora prevista, se filèc d'aciu entara casa dera comdessa Lidia.

- Qui i a damb era Comdessa?, li demanèc ath portièr. I é eth francés?, insinuèc de bon umor, en veir ena hurga er abric d'Alexei Alexandrovic, que coneishie pro ben, e un de simple plen d'ornaments que l'ère desconeishut.
- Que i son Alexei Alexandrovic Karenin e eth comde Bezzubov, responec plan seriós eth portièr.

"Era princesa Miagkaya auie rason", pensèc Esteva Arkadievic tant que pujaue es escales. "Qu'ei de vertat ua hemna estranha! Totun ara me serie de besonh captivar-la. A ua grana influéncia e, se didesse ua paraula ath mèn favor a Pomorsky, poiria balhar per apraiat eth mèn ahèr".

Encara auien arribat pòqui convidadi, mès en petit salon, damb polidi ridèus de filigranes labors, totes es lampes èren alugades.

Jos ua d'aguestes lampes, seigudi près d'ua taula redona, èren era Comdessa e Alexei Alexandrovic, parlant en votz baisha. Un òme mèsalèu baish, sec e damb es cames tòrtes, damb formes de hemna e eth ròstre fòrça esblancossit mès beròi, uelhs grani e ludents e peus longui, que li queiguien sus eth cothèr dera levita, ère en un cornèr dera cramba, en aute costat, campant era paret caperada de retraits.

En auer saludat ara mestressa dera casa e a Alexei Alexandrovic, Esteva Arkadievic guardèc sense voler un còp mès ad aqueth òme desconeishut entada eth e qu'era sua portadura li semblaue extraordinària.

- *Monsieur Landau*, didec era Comdessa, en tot dirigir-se ad aqueth òme, damb ua doçor e ua cautèla qu'estonèren a Oblonsky.

Landau s'apressèc ath grop e era Comdessa les presentèc.

Eth francés li sarrèc era man que l'estenie Oblonsky damb era sua man dreta, rapida e sudorosa, e de seguit s'aluenhèc e se metec a campar de nau es retraits.

- M'alègri fòrça de veder-vos, e mès que mès aué, li didec era Comdessa a Esteva Arkadievic, en tot senhalar-li un sèti ath cant de Karenin.

- L'è presentat coma Landau, higec en votz baisha e guardant ara prèssa a Alexei, mès en realitat ei eth comde Bezzubov, coma deuetz ja saber, encara qu'eth refuse aguest titol.
- Òc, ac è entenut, contestèc Esteva Arkadievic. E diden, higec, damb er in de guanhar-se era simpatia dera Comdessa, a guarit complètaments ara comdessa Bezzubova.
- Aué a vengut a veder-me. Que hè dò de veder-la, didec era Comdessa en tot dirigir-se a Alexei Alexandrovic. Aguesta separacion serà terribla entada era. De vertat qu'ei un còp dur.
- Mès, decididaments, partís?, preguntèc Alexei Alexandrovic.
- Òc, partís entà París. Ager entenec ua votz, contestec era comdessa Lidia Ivanonvna, guardant a Esteva Arkadievic.
- A!... Ua votz... repetic Oblonsky, pensant que li calie obrar damb era màger prudéncia possibla en aguest ambient que s'observaue presentie causes fòrça especiaus qu'eth sòn secret eth non l'auie.

I auec un moment de silenci, que dempús d'eth, Lidia Ivanovna, coma se comencèsse a parlar der ahèr mès important dera convèrsa, li didec a Oblonsky damb un fin arridolet:

- Hè temps que vos coneishi e sò contenta de tractar-vos personauments. *Les amis de mes amis sont mes amis.* Mès, entà èster amic, ei de besonh compenetrar-se damb er estat d'amna e cranhi que vos non ac hètz damb era amna d'Alexei Alexandrovic. Ja compreneratz a qué me referisqui, didec a Esteva Arkadievic en tot lheuar entada eth es sòns beròis uelhs.
- En realitat, Comdessa, non coneishi pro ben era posicion d'Alexei Alexandrovic, didec Oblonsky, sense compréner ben se qué li volie díder e fèrm damb eth sòn prepaus de guanhar-se era simpatia dera, sajant d'amiar aquera convèrsa, encara inexplicabla entada eth, a uns tèrmes generaus.
- Ò!, non me referisqui a ambits exteriors, didec sevèraments era Condessa, en tot seguir ath còp, damb guardada enamorada, a Alexei Alexandrovic, que s'auie lheuat e s'apressaue a Landau. Eth sòn còr ei çò qu'a cambiat pr'amor que s'a balhat a un aute còr. E cranhi que vos non ajatz meditat pro sus aguesta meravilhosa transformacion que s'a obrat en eth.
- Voi díder que... clar... atau... en generau... non coneishi, non posqui compréner aguesta transformacion. Èrem amics de tostemp, de tota era vida, e ara..., didec Esteva Arkadievic, corresponent damb ua auta guardada doça ara Comdessa e tant que meditaue en quin des dus ministèris aurie mès influéncia pr'amor de demanar-li era recomanacion damb mès probabilitats d'eficàcia.

- Era transformacion patida non pòt padegar en eth eth sentiment d'amor ath pròche. Ath contrari: lo hè mès naut, lo purifique. Mès... cranhi que vos non ac comprenetz. Voletz un tè?, didec era Comdessa, senhalant damb era guardada ath vailet qu'amiaue eth tè en ua plata.
- Òc, plan que òc, non ac compreni deth tot, Comdessa... Plan... Eth sòn malastre...
- Òc, eth sòn malastre... Eth sòn malastre, que l'a balhat ua màger felicitat, donques qu'eth sòn còr s'a renauit e s'a aumplit d'Eth, que jamès auie comprenut ne estimat, didec era Comdessa en tot tachar es uelhs en Alexei Alexandrovic damb ua guardada amorassadoira.

"Me pensi que li poirè demanar que digue quauquarren enes dus ministèris", pensèc mentretant Oblonsky. Ara seguida responec:

- Ò! Solide. Mès, çampar, aguestes transformacions son tan prigondes qu'arrés, ne tansevolhe es persones mès pròches, gausen parlar d'eres.
- Ath contrari, responec Lidia Ivanovna; mos cau parlar d'eres, e ajudar-mos es uns as auti.
- Plan que òc, aprovèc Oblonsky damb un arridolet vantaire; mès, higec, i a diferéncies ena manèra d'apreciar es causes... E ath delà...
- Per çò que tanh ara vertat sagrada, que non i pòt auier diferéncies, didec damb energia e severitat era Comdessa.
- Ò, plan!.. Plan... Mès... e Oblonsky, confonut, s'estèc carat.

Comprenie que se tractaue de religion, mès non se consideraue premanit entà tractar aguest tèma e cranhie herir es sentiments dera Comdessa, que non renonciaue a tier-la entàs sòns prepausi restacadi as ahèrs deth sòn cargue.

- Me semble qu'ara s'esclipsarà, gasulhèc Alexei Alexandrovic, en tot apressar-se a Lidia Ivanovna.

Esteva Arkadievic virèc eth cap entà on s'estaue Landau e campèc ad aguest seigut ath cant dera hièstra, emparadi es sòns codes enes braci deth fautulh e damb eth cap inclinat sus eth sòn pièch.

En veir que totes es guardades se dirigien entada eth, eth francés lheuèc eth cap e arric, damb un arridolet ingenú e mainadenc.

- Non li hètz atencion, recomanèc Lidia Ivanovna. E, damb fòrça compde, doçaments, apressèc ua cagira entà Alexei Alexandrovic. È campat... didec dempús, tornant ara convèrsa interrompuda. Mès en aqueth moment entrèc un vailet damb ua carta, qu'autregèc ara Comdessa, qu'en aquerò era convèrsa demorèc copada de nau.

Lidia Ivanovna la liegec ara prèssa e en demanar perdon a Esteva Arkadievic e Alexei Alexandrovic, escriuec damb extraordinària rapiditat ues linhes de responsa, les autregèc a un vailet, tornèc ath sòn lòc ena taula e contunhèc era convèrsa qu'auien començat.

- È vist, didec, qu'es abitants de Moscòu, sustot es òmes, son era gent mès indiferenta en matèria de religion.
- Ò, non, Comdessa! Me semble qu'es moscovites an era fama d'èster plan fèrms ena fe, se defenec Esteva Arkadievic.
- Òc, mès per çò que posqui compréner, vos, malerosaments, tanhetz as indiferenti, didec Karenin damb un arridolet fatigat.
- Com ei possible èster indiferents?, repliquèc en ton de repotec Lidia Ivanovna.
- En aguest aspècte, higec Esteva Arkadievic, damb era sua arridalha mès doça, non sò indiferent, senon qu'è tengut ua actitud de demora. Me pensi qu'a jo encara non m'a arribat eth moment.

Alexei Alexandrovic e Lidia Ivanovna, escambièren guardades expressiues.

Non podem saber jamès en aguestes qüestions s'a arribat o non eth moment entà nosati, didec Alexei Alexandrovic plan seriós. Non mos cau pensar s'èm o non premanidi: era gràcia divina no se govèrne per consideracions umanes. A viatges non baishe sus es que ja trabalhen e, ça que la, se fixe enes non iniciadi, coma sus Saül.

- Non. Semble que non s'esclipse encara, didec Lidia Ivanovna, que seguie de uelh es movements deth francés. Aguest, en aqueth moment, se lheuèc e s'apressèc ada eri.
- Me permetetz escotar-vos?, preguntèc.

Plan, òc! Que non auíem volut shordar-vos, responec Lidia Ivanovna, en tot guardar-lo damb doçor. Seiguetz damb nosati.

- Que non mos cau clucar es uelhs entà non pèrder era lum, sentencièc Alexei Alexandrovic.
- A! se sabèssetz solet, quina felicitat experimentam en tot sénter era sua preséncia contunha ena nòsta amna!, didec era Comdessa Lidia Ivanovna, en tot arrir beatificaments.
- Mès er òme pòt senter-se incapable de remontar-se entad aguesta nautada, contestèc Esteva Arkadievic, en tot saber-se'n de qué mentie, mès non gausant expausar era sua pensada, tan liura, dauant d'ua persona que sentie e opinaue çò de contrari e que damb ua soleta paraula ath sòn favor poirie procurar-li eth cargue desirat.
- Qu'ei que voletz díder qu'eth pecat non mos ac permet?, l'interroguèc Lidia Ivanovna. Serie ua opinion faussa. Entàs que cren que non i a pecat: es sòns pecats

les son perdonadi. *Pardon*, tornèc a suplicar en entrar eth vailet damb ua auta carta. La liegec e contestèc verbauments en tot díder: “Deman, ena casa dera Grana Duquesa, didetz-l'ac atau”. Dempús seguic era convèrsa: entath que cre, eth pecat non existís.

- Mès era fe sense òbres ei ua fe mòrta, repoteguèc Esteva Arkadievic, en tot rebrembar aguest tèxt deth catecisme e defener ja era sua independéncia, encara que damb ua fina arridalha vantaira entara Comdessa.

- Vaquí eth famós passatge dera epistòla de Sant Jaime, didec Alexei Alexandrovic.

E higec, en tot dirigir-se a Lidia Ivanovna en ton de repotec, çampar per auer tornat ad aguest aspècte dera qüestion quan ja l'auien tractat eri mès d'un còp.

- Be n'a costat de mau era faussa interpretacion d'aguest passatge! Arren repugne autant ara fe coma aguesta interpretacion. Díder “non hèsqui bones òbres signifique que non è fe”. E d'aguesta sòrta non ei escrit en nunlòc, senon precisaments tot çò de contrari.

- Trabalhar entà Diu, damb esfòrç contunhat, damb dejunis, entà sauvar era sua amna!, didec era comdessa Lidia Ivanovna, damb mensprètz e repugnància. Aguesta ei era concepcion sauvatge des nòsti monges... a maugrat qu'açò non s'a dit en nunlòc. Ei plan mès simple e aisit, higec, guardant a Oblonsky damb ua guardada recorfortanta que damb era, ena Cort, encoratjaue as joenes daunes d'aunor quan les vedie intimidades peth nau ambient.

- Èm sauvadi per Crist, que patic per nosati. Èm suavadi pera nòsta fe, didec Alexei Alexandrovic emparant tanben damb era sua guardada es paraules de Lidia Ivanovna.

- *Vous comprenez l'anglais*?, li preguntèc era Comdessa. E, en auer recebut ua responsa afirmatiua, se lheuèc e se botèc a cercar en ua petita estatgèra qu'auie ena madeisha cramba.

Dempús venguec damb un libre e, en tot presentar-lo-se a Alexei Alexandrovic, li didec:

- Voletz liéger *Safe and Happy* o *Under the Wing*?

E, en tot sèir-se de nauèth, dauric eth libre, dident:

- Ei fòrça brac. Aciu qu'ei descrit eth camin que s'arribe ena fe e s'aquerís ua felicitat subernaturau. Er òme qu'a fe non pòt èster malerós encara que s'estongue solet. Ja ac veiratz.

Lidia Ivanovna anaue a començar a liéger quan entrèc un aute vailet.

- Ei era Borosdina?, preguntèc era Comdessa. Didetz-li que deman tàs dues.

Pendent uns moments Lidia Ivanovna se demorèc cogitosa, guardant ath sòn dauant damb es sòns beròis uelhs, damb ua guardada distrèta, queiguda era sua man que tenguie eth libre sus era sua cama dreta, en tot senhalar damb un dit era plana qu'anaue a liéger.

Dempús, en alendar, seguic era convèrsa.

- Òc, didec. Atau òbre era vertadèra fe. Vo'n sabetz deth cas de Mary Sanina? Auie perdut eth sòn solet hilh e ère desesperada. E qué se passèc? Donques que trapèc ad aguest amic (e senhalaue eth libre) e ara arregraïs a Diu era mòrt deth sòn hilh. Aguesta ei era felicitat que mos balhe era fe.
- Ò!, plan...! certanaments!..., didec Esteva Arkadievic en tot pensar damb grana alegria qu'anauen a liéger e qu'atau aurie temps d'encuedar-se'n exactaments dera situacion.

“Creigui”, pensèc, “que serà mielhor non demanar arren aué. Çò que me cau hèr ei partir d'aciu abantes d'embolhar mès es causes”.

- Aquerò vos engüejarà, pr'amor que non sabetz anglés. Mès ei cuert, didec era Princesa, en tot dirigir-se a Landau.
- Ò!, ac comprenerè, responec aguest damb ua doça arridalha. E cluquèc leugèraments es uelhs.

Alexei Alexandrovic e Lidia Ivanovna escambièren guardades significatiues e comencèc era lectura.

XXII

Esteva Arkadievic se sentie desengustat e perplèx dauant aqueres convèrses, tan naues entada eth.

Dempús dera monotonia dera vida moscovita, era de Sant Petersburg l'aufria tau complexitat que lo tenguie en un estat de contunha excitacion. Aguesta complexitat, enes esfères coneishudes e pròches ada eth, la comprenie e autaplan la desiraue. Ça que la, trapar-la en aguest ambient desconeishut, tant aluenhat d'eth, lo trebolaue, lo desconcertaue.

Escotaue ara comdessa Lidia Ivanovna e en tot sénter sus eth era guardada des sòns uelhs, ingenús o plei de dolenteria, non ac sabie pro ben, deth francés Landau, Esteva Arkadievic comencèc a experimentar un particular pes en cap.

Es pensaments mès diuèrsi passauen peth sòn cervèth: “Mary Sanina s'alègre de qué s'age mòrt eth sòn hilh”. “Be m'anarie ara poder humar ua cigarreta!”. “Entà sauvar-se era fe qu'ei pro. Es monges non comprenen arren d'aquerò; solet era comdessa Lidia Ivanovna se'n sap”. “E per qué senti aguest pes en cap? Ei per tòrt deth conhac o de totes aguestes extravagàncies?” “Totun aquerò, çampar, enquia ara non è hèt arren inconvenent”. “Mès aué non li posqui demanar arren”. “È entenut díder qu'obliguen a pregar. Dilhèu m'obligarà a hè'c. Mès que serie massa estupid”. “E quini galimaties lieg?”. “Mès pronóncie fòrça ben”. “Landau ei un Bezzubov”. “E per qué Landau ei un Bezzubov?”.

Còp sec, Esteva Arkadievic sentec qu'es sues maishères començauen a daurir-se entà badalhar. Hec coma se s'apraièsse es pursères entà, damb era man, dissimular eth badalh e se remetec.

Dempús sentec que s'esclipsaue e se pensèc qu'anaue a roncar.

Tornèc enténer era votz dera Comdessa que didie:

– S'a esclipsat.

Se lheuèc ath mès còrrer, espaurit, coma un colpable agarrat en fauta. Mès, de seguit se tranquillizèc, e comprenec qu'aqueres paraules dera Comdessa non se referien ada eth senon a Landau.

Eth francés, plan, ère adormit o hège veir que dormie.

Esteva Arkadievic pensèc qu'en aqueth mon extraordinari s'eth s'auesse esclipsat aurie ofensat a toti, tant que, peth contrari, eth sòn de Landau les alegraue extraordinariaments, mès que mès ara comdessa Lidia Ivanovna.

Era Comdessa tenguie fòrça compde de non hèr cap de bronit, se recuelhie autanplan era sua pelha deth sòn vestit de seda, e ère tant esmoiguda que, en dirigir-se a Karenin, non lo cridèc coma tostemp Alexei Alexandrovic, senon que didec:

- *Mon ami, donnez-lui la main.*

Ath vailet qu'èntraue de nau, l'impausèc silenci damb un Psss des sòns pòts sarradi, e l'ordenèc en votz plan baisha:

- Didetz que non recebisqui.

Eth francés dormie, o hège veir que dormie, coma s'a dit, damb eth cap apuat ens dorsièr deth fautulh; e damb ua des sues mans, sudorosa, rogida (era auta se posaue sus es sòns jolhs) hège uns leugèrs movements coma se sagèsse d'aganchar quauquarren ath vòl.

Alexei Alexandrovic se lheuèc. Ac hec damb fòrça suenh, mès estramunquèc damb era taula, hec u trabucada, venguec a parar près deth francés e botèc era sua man sus era dèstra d'aguest.

Esteva Arkadievic se lheuèc tanben e se hereguèc e dauric desmesuradaments es uelhs pr'amor d'escarrabilhar-se mès e assegurar-se'n de qué non dormie o soniaue. Guardèc damb grana estranhesa a toti e en veir que tot aquerò ère realitat e non un sòmni, sentec que perdie eth cap.

- *Que la personne qui est arrivée la dernière, celle qui demande, qu'elle sorte. Qu'elle sorte!*, didec eth francés sense daurir es uelhs.
- *Vous m'excuserez, mais vous voyez...*, didec era Comdessa a Esteva Arkadievic, *mais vous voyez... Revenez vers dix heures, encore mieux demain!*
- *Qu'elle sorte*!, sorrisclèc despacientat eth francés.
- *C'est moi, n'est-ce pas?*, preguntèc Esteva Arkadievic. E, en auer recebut ua responsa afirmatiua, en tot desbrembar-se'n de çò que l'auie de demanar a Lidia Ivanovna e que venguie a parlar damb Karenin sus eth divòrci, renonciant a tot çò que l'auie amiat enquia aquiu, damb eth desir de gésser çò de mès lèu possible, Esteva Arkadievic abandonèc era cramba ath mès córrer, caminant de punta, e dès eth portau hec un bot entath carrèr. Dempús, pendent ua bona estona, parlèc e badinèc damb eth menaire que l'amiaue, en tot voler remeter-se des impressions recebudes en çò dera Comdessa, deth malèster que l'auien costat es scènes aquiu presenciades.

En Teatre Francés, a on arribèc quan representauen eth darrèr acte, e dempús en Restaurant Tartar, en tot béuer champanha en abondor, en sòn ambient de costum, Esteva Arkadievic semblèc alendar mielhor.

Ça que la, en tota era net non artenhèc a hèr enlà de se, eth malèster d'aquera visita.

En tornar en çò de Pèir Oblonsky, a on se lotjaue pendents es sòns sojorns en Sant Petersburg, Esteva Arkadievic trapèc ua carta de Betsy, que li didie que sentie viui talents d'acabar era convèrsa qu'auien començat, e entad açò li demanaue que li tenguesse ua visita eth dia a vier.

A penes venguec de liéger aquera insinuanta carta, que li costèc ua impression desagradiua, qu'en embaish, enes solèrs inferiors, entenec un bronit coma d'òmes qu'amièssen un pesant hardèu.

Gessec ena escala e vedec que se tractaue deth “renauit” Pèir Oblonsky, amiat en braça, tant embriac que non podie pujar era escala.

En veir ath sòn nebot, Pèir Oblonsky demanèc as que l'amiauen que lo metessen de pès e, en tot emparar-se en Esteva Arkadievic, entrèc damb eth ena sua cramba. Un còp aquiu gessec a condar-li se com auie passat era net, en tot demorar-se dempús esclipsat en madeish fautulh que s'auie seigut.

Esteva Arkadievic se sentie aclapat, çò que l'arribaue pòqui viatges e non podec clucar un uelh pendent fòrça temps. Tot çò que rebrembaue li hège hàstic; e mès qu'arren, rebrembaue coma quauquarren fòrça vergonhant era net passada en çò dera codessa Lidia Ivanovna.

Ath londeman recebec era responsa d'Alexei Alexandrovic per çò que hège ath divòrci. Ère ua negatiua categorica, terminanta.

Esteva Arkadievic comprenec qu'aguesta decision auie estat inspirada pes paraules que pendent eth sòn sòmni, reau o simulat, auie prononciat eth francés.

XXIII

Pr'amor de hèr quauquarren ena vida de familha ei de besonh que i age entre es esposi un complèt acòrd, ua situacion de mutuau compenetracion basada en amor: o ben, un divòrci absolut, ua separacion totau.

Quan es relacions entre es esposi son indefinides e non se desvolòpen en cap d'aqueres situacions, arren pòt èster amiat a tèrme entre eri.

Fòrça matrimònis se passen ans sancèrs atau, en lòcs desagradius e incomòdes, e en ua non mens desagradiua e incomòda situacion, sonque per non auer cuelhut ua decision quinsevolhe.

Vronsky e Anna se trapauen en aguest cas. Autant entà era un coma entar aute, era vida en Moscòu, en aquera epòca de povàs e calor, quan eth solei non ludie ja coma ena primauèra, es arbes des *boulevards* èren caperadi de huelhes e es huelhes plies de povàs, se les hège insuportable. Ça que la, non venguien de partir, tau qu'ac auien decidit hège temps, entara sua clòsa de Vosdvijenskoe, senon que seguien viuent en Moscòu. E cada dia se sentien mès engüejadi e desesperadi, pr'amor que hège temps que non se metien d'acòrd.

Era animadversion que les separaue semblaue que non auie ua encausa extèrna, e toti es assagi entà explicar-se, en sòrta de mielhorar era sua situacion semblaue que l'agreujaue encara mès. Qu'ère ua sòrta d'irritacion interiora qu'entada era auie era sua origina en heredament der amor de Vronsky, e entada eth, ena pena d'auer-se botat, per era, en ua situacion penibla e de mau hèr, qu'Anna en lòc de hèr-la sostenibla, la hège encara mès desagradiua.

Atau, enquia e tot enes assagi d'ua explicacion entre es dus qu'ac esclarisse tot, e hesse desparéisher aqueth estat de maufidança e irritacion latenta, acabaue tostemp en fòrtes peleges.

Entà Anna, tot çò de Vronsky, es sòns costums, es sòns pensaments, es sòns desirs, tota era sua manèra d'èster fisica e morau, èren dirigides de cap ar amor; e aguest amor l'ambicionaue solet entada era. Ara, en sénter heredar-se en Vronsky era sua passion, non podie deishar de pensar que dilhèu ua part d'aqueth amor l'autrejaue a ua auta o a d'autes hemnes, e era gelosia se l'avalaue.

En non auer motius de gelosia, les endonviaue. Ath minim senhau les passaue d'un objècte en aute: ja auie gelosia d'aqueres hemnes menspredables que damb eres, gràcies ara sua relacion de celibataris, podie entrar aisidaments en contacte; ja lo sentie des

hemnes dera nauta societat que se podesse trapar, o ben d'ua hemna imaginària que damb era se maridarie dempús de separar-se d'era. Aguest darrèr pensament ère eth que mès soent la tormentaue, pr'amor qu'en un moment de fidança, de confessions mutuaus, de confidéncies, Vronsky, imprudentaments, l'auie dit que sa mair lo comprenie tan pòc que s'auie permetut conselhar-li que se maridèsse damb era princesa Sorokina.

Era gelosia, donc, l'aumplie d'indignacion, la tenguie irritada de contunh contra Vronsky e la possauen a cercar motius que podesse neurir es sòns sentiments desesperadi.

Entada era, Vronsky ère eth solet colpable des sòns patiments, quinsevolhe que siguesse era sua encausa. Era demora ena responsa de Karenin respècte ath divòrci, deguda ara indecision deth sòn marit, era solitud, er engüeg e eth mensprètz que li costaue era sua vida en Moscòu. Tot, absoludaments tot, ère eth sòn tòrt.

“S'eth m'estimèsse”, se didie, “aurie comprenut çò d'aclapanta qu'ei era mia situacion e aurie hèt tot çò de possible pr'amor de trèir-me d'era”.

Tanben Vronsky ère eth colpable de qué s'estèssen en Moscòu e non ena propietat, donques qu'açò ère degut, se pensaue Anna, a qué eth non podie víuer en pòble, desseparat des sues relacions de ciutat coma era volie.

E tanben Vronsky ère eth colpable de qué se vedesse desseparada entà tostemp deth sòn hilh.

Escurie.

Soleta, demorant que tornèsse Vronsky d'un repaish que balhaue un amic entà hestejar eth sòn adiu de celibatari, Anna se passejaue ath long deth gabinet d'Alexei, qu'en eth li shautaue estar-se pr'amor de veir toti es sòns objèctes e pr'amor qu'ère era cramba dera casa a on se sentie mens eth bronit des cars rodant per emperiat, e tant que passejaue, anaue pensant en toti es detalhs dera darrèra peleja auuda damb eth sòn estimat.

Dempús de rebrembar totes es paraules ofensiues crotzades entre es dus pendent era discussion, Anna pensèc en aqueres que l'auien hèt emmaliciar.

Non podie compréner qu'era peleja s'auesse costat per ua causa tan simpla e inofensiua.

Efectiuaments, era causa visibla siguec que Vronsky censurèc es collègis femenins dera Escòla Mieja, en tot díder que non auien cap utilitat. Anna defenec aqueres institucions e Vronsky persutèc a mostrar pòca estimacion pera instruccion femenina en generau, autanplan entà Hanna, era mainada anglesa qu'era protegie e que d'era didec, pejoratiuament, que “ne tansevolhe auie besonh de saber fisica”. Aquerò irritèc a Anna que vedec tanben enes paraules d'eth un mensprètz entàs sues coneishences e cerquèc ua

frasa entà shordar a Vronsky, en tot resvenjar-se damb era deth dolor que li costaue, e atau li didec:

- Non demoraua jo que comprenéssetz es mèns sentiments coma semble que les cau compréner er òme qu'estimi, mès me credia aumens damb dret a demorar mès dera vòsta delicadesa.

Vronsky se sentec, plan que òc, irritat pes sues paraules, e li repliquèc d'ua manèra desagradiua.

Anna non se'n brembaue de çò qu'era l'auie contestat alavetz, mès eth, sonque damb er in de herir-la, didec:

- Cohèssi qu'eth vòste estacadís ad aguesta mainada, qu'auetz recuelhut, m'ei desagradiu, pr'amor que non me semble naturau.

Era crudeutat que Vronsky atacaue aqueth petit mon qu'era s'auie bastit pr'amor de sostier mielhor eth sòn isolament der aute, dera societat, era injustía que l'incolpaue de manca de naturalitat en çò que hège, la heren crebar.

- Ei de vertat ua pena que solet es sentiments grossièrs e materiaus siguen comprensibles entà vos e solet aguesti siguen naturaus. E gessec airosaments dera cramba.

Quan delànet Vronsky venguec a veder-la, degun des dus hec referéncia ara discussion qu'auien auut, mès ambdús sentien encara enes sòns esperits un fòrt racacòr.

Aué Vronsky auie estat dehòra de casa tot eth dia, e a Anna, ena sua solitud, li pesaue tant auer discutit damb eth, que desiraue desbrembà'c tot, perdonar-lo, hèr es patzes damb eth sòn estimat en tot justificar-se e hèr-se era responsabla de tot.

“Sonque jo n'è eth tòrt de tot”, se didie. “Sò airosa, pègaments gelosa. Òc, l'ac diderè atau, e haram es patzes, e mo'n desbrembaram de totes es nòstes peleges, es nòstes maufidances, e partiram entath camp, e aquiu serè mès tranquilla e mès acompanhada. Autanplan pòt èster qu'eth m'estime mès e jo recupère era mia felicitat”.

De pic, se'n brembèc d'aquerò que l'auie exasperat mès ena discussion (eth dider-li que simulaue, que çò que hège li mancaue naturalitat), e comprenec que l'ac auie dit solet entà herir.la.

“Jo sai çò qu'eth me volie díder: que non ei naturau que, non estimant ara mia pròpia hilha, estime a ua mainada de d'auti. Se qué sap eth der amor as hilhs? Qué sap eth deth mèn amor a Sergi, qu'è sacrificat per eth? Mès aguest in sòn de mortificar-me, de hèr-me mau... Non; eth qu'estime a ua auta hemna, sens dobte, non pòt èster de ua auta manèra.”

E en avertir que, a maugrat es sòns desirs de padegar-se e restablir es sues relacions damb Vronsky, tornaue entara sua gelosia e era sua irritacion, Anna s'orrifiquèc d'era madeisha.

“Dilhèu serà impossible? Non me'n poirè hèr damb era idia d'arreconeisher-me colpabla a jo madeisha? Eth qu'ei just e aunèst e m'estime”, reflexionaue dempús, “e jo l'estimi tanben. Un dia d'aguesti obtierè eth mèn divòrci e se normalizarà era nòsta situacion, se qué voi mès? Me cau èster tranquilla, confiada. Cargarè era colpa d'aguesta discòrdia sus jo. Òc, ara, quan vengue, li diderè qu'è estat injusta, encara que reauments non ne siguí; e haram es patzes e partiram d'aciu”.

E, entà non pensar mès en açò que s'auie passat e non tornar a emmaliciar-se, Anna hec que li hessen a vier es males e s'entretenguec a plaçar en eres çò que s'auien de hèr-se a seguir entath camp.

Tàs dètz dera net arribèc Vronsky.

XXIV

- Qué, t'as divertit?, preguntèc Anna, damb expression timida e moisha, en tot gésser ar encontre de Vronsky.
- Coma tostemp, responec eth.

Peth ton e era actitud d'Anna comprenec Vronsky, de seguit, que se trapaue en un des sòns mielhors moments e, encara que ja ère acostumat as cambis de caractèr dera sua estimada, s'alegrèc, pr'amor que tanben se sentie particularaments content e d'excellent umor.

- Se qué veigui?, comentèc damb votz e gèsti alègres, senhalant damb satisfaccion es males, qu'èren premanides. Aquerò està ben.
- Òc, mos cau partir d'aciu, expliquèc Anna. È gessut a hèr un torn e è gaudit tant, qu'è sentut vams de tornar en camp. I a aciu bèra causa que te retengue?
- Sonque voi aquerò, partir entath pòble. Vengui de seguit e parlaram. Ara me'n vau a cambiar de ròba. Ordena que me servisquen eth tè.

E Vronsky passèc entath sòn gabinet.

En demorar-se soleta, Anna botèc eth sòn pensament ena convèrsa que venguie de tier damb Vronsky e se didec que i auie quauquarren umiliant en aqueres paraules: “Aquerò està ben”. “Atau parlen a un mainatge quan renóncie as sòns capricis”, pensaue. E encara ère mès umiliant peth contrast entre eth ton d'era, timid e contrit, e eth ton segur d'eth.

E Anna se n'encuedèc qu'en sòn coratge se lheuaue de nau un sentiment d'ira contra Vronsky, mès hec un esfòrç e, quan venguec eth, l'acuelhec damb eth madeish arridolet d'abantes.

Quan Vronsky se seiguec, Anna, ath sòn costat, li condèc, repetint de bèra manèra es paraules qu'auie premanit, com auie passat eth dia e es sòns plans entath viatge.

- Sabes?, qu'è auut coma ua inspiracion divina, didie. Per qué mos cau demorar aciu eth divòrci? Non ei madeish demorar-lo en camp? Jo non posqui estar aciu. È perdut era paciéncia e non voi enténer parlar deth divòrci. È decidit qu'aquerò non age cap influéncia ena mia vida. N'ès cossent?
- Ò, plan!, didec Vronsky, guardant, damb ua cèrta inquietud, eth ròstre esmoigut d'Anna.

- E vosati, se qué auetz hèt? Qui mès venguec?, preguntèc, dempús un moment de silenci.

Vronsky nomentèc as convidadi, e condèc qu'era hèsta auie estat excellenta e era reünion animada. I auec un concurs de barques a rem.

- Tot se passèc fòrça agradiu, higec, mès en Moscòu es causes non pòden arribar sense *ridicule*. Se presentèc ua dauna, era professora de natacion dera reina de Suecia, e volec amuishar-mos eth sòn art.
- Com! A nadat dauant de vosati?, preguntèc Anna Arkadievna arroncilhant es celhes.
- Damb un orrible *costume de natation*. Imagina-te ua hemna lèja e vielha damb es carns rogides. Plan, donc, quan partim?
- Quina fantasia mès hòla! E qué? I auie quauquarren de particular ena sua manèra de nadar?, preguntèc Anna, sense contestar ara pregunta d'aguest e damb ua ombra de preocupacion en sòn ròstre.
- Absoludaments arren de particular, tè! Ère ua causa totafèt estupida. Alavetz, quan penses que mos cau partir d'aciu?

Anna Arkadievna botgèc eth cap coma se volesse aluenhar un pensament desagradiu.

- Quan?, didec. Coma mès lèu mielhor. Entà partir deman, non auem temps, mès podem partir deman passat.
- Demora. Deman passat ei dimenge e me cau vier en çò de *maman*, didec Vronsky confonut, pr'amor que tanlèu nomentèc a sa mair sentec tachada sus eth era guardada d'Anna, qu'en era se miralhaue ua sospecha.

Era confusion de Vronsky assolidèc era maufidança d'era, que se rogic e se hec enlà d'eth.

Ara Anna non pensaue ena professora dera reina suèca; pensaue solet ena princesa Sorokina, que s'estaue en un pòble près de Moscòu, ath cant dera comdessa Vronskaya.

- Que i pòs anar deman, didec era.
- Non. Es sòs e es poders, que son er objècte dera mia visita, non ei possible de tierles deman.
- S'ei atau, mielhor qu'ac deishem.
- E per qué?
- Mès tard que non voi partir. O me'n vau deluns o jamès.
- E per qué?, preguntèc estonat Vronsky. Aquerò non a cap de sens.

- Entà tu non a cap de sens pr'amor que non te preocupes de jo, didec era en ton agressiu. Non vòs compréner se com patisqui. Era soleta que m'entretenguie aciu ère Hanna, e tu m'as acusat respècte ada era d'ipocresia. Ager me dideres que non estimi ara mia hilha, que hèsqui veir qu'estimi ad aguesta anglesa e qu'aquerò non ei naturau... Voleria saber se quina vida pòt èster naturau entà jo.

Anna se n'encuedèc de çò que didie e s'orrifiquèc d'auer cambiat era sua decision d'èster tranquilla, en patz damb eth sòn estimat. Mès totun aquerò, sentie que ja non podie hèr repè sense desmeritar e autanplan pèrder era sua pròpia estimacion, e sentie, ath delà, que non podie resignar-se ad aquera injustícia que Vronsky auie cometut damb era.

- Jamès è dit aquerò, sagèc de convencer-la eth. Didí sonque que non aprovaua aguesta estimacion improvisada.
- Per qué tu, que tant te vantes dera tua rectitud, non dides era vertat?
- Jamès me vanti dera mia rectitud, mès jamès digui çò que non ei vertat, contestèc eth en votz baisha e tient-se era ràbia que començaue a sénter. Me hè dò que non respèctes...
- Eth respècte qu'a estat endonviat pr'amor de dissimular era absència d'amor. Se ja non m'estimes, qu'ei mielhor e mès nòble que m'ac digues.
- Aquerò se hè insuportable!, exclamèc Vronsky en tot lheuar-se airós dera cagira. E, de pès, dauant d'Anna, li didec tot doç:
- Per qué hès a temptar era mia paciéncia?, e en un ton que volie díder que podie díder fòrça mès causes, mès que se tenguie, higec: era mia paciéncia qu'a un limit.
- Se qué voletz díder damb aquerò?, preguntèc Anna en ton d'escomesa, encara qu'espaurida pera expression deth ròstre d'eth, mès que mès des sòns uelhs, que la guardauen menaçaires, damb duretat.
- Voi díder... gessec Vronsky. E, après un moment de dobte, acabèc:
- Me cau preguntar se qué voletz de jo.
- Qué posqui voler senon que non m'abandonetz coma pensatz h'èc, didec Anna en tot compréner tot çò qu'eth non l'auie acabat de díder. Mès que non ei aquerò, non, çò que voi. Aquerò ei ja ua causa segondària: voi eth vòste amor, e vos non m'estimatz. Ei a díder, que tot s'a acabat.

Anna se filèc entara pòrta.

- Demora, demora...!, la cridèc Vronsky.

E sense desarroncilhar era rupa ombriua des sues celhes, mès cuelhent-la coraumens des mans, li didec:

- Me vòs díder se qué te cau? È dit que mos cau ajornar era gessuda tres dies e, coma responsa ad açò, tan simple e clar, m'as dit que mentisqui, que sò un òme sense aunor.
- Òc, e ac torni a díder: er òme que me fot pera cara qu'ac a sacrificat tot per jo ei pejor qu'un òme sense aunor: qu'ei un òme sense còr, didec Anna en tot rebrembar es paraules qu'eth auie prononciat ena discussion qu'auien auut abantes.
- Decididaments, ei impossible, exclamèc Vronsky deishant, descoratjat, es mans d'Anna.

"Me a en òdi, qu'ei clar", se didie era. E sense badar boca ne virar eth cap, e damb passi trantalhants, gessec dera cramba.

"Estime a ua auta hemna. Qu'ei evident", se didie entrant ena sua cramba. "Voi amor e non lo trapi. Ei a díder, que ja non i a arren entre nosati e mos cau acabar tu per tu. Mès, com?", se demanèc, en tot sèir-se un un fautulh dauant eth miralh.

Ara seguida se botèc a pensar a on anarie un còp separada de Vronsky. "Ena casa dera tia que m'eduquèc? Ena de Dolly? O, simplaments me n'anarè soleta entar estrangèr?". Pensèc dempús en çò que deuie hèr eth, en aqueth moment, solet en sòn gabinet: s'aquera discussion auie estat decisiua o s'encara serie possible era patz entre eri; se qué mormolharien sus era es sòns coneishudi de Sant Petersburg; se com la guardarie Alexei Alexandrovic.

Fòrça d'auti pensaments sus çò que podie arribar, se trincaue es sues relacions damb Vronsky, passauen pera sua ment, mès Anna non se balhaue deth tot ada eri. Ath sòn laguens pataquejaue ua idia que, encara qu'imprecisa, ère era que mès l'interessaue. En rebrembar a Alexei Alexandrovic s'en brembèc des paraules que l'auie dit ena sua malautia, dempús d'auer amainadat. "Per qué non m'aurè mòrt?". E ara eth rebrembe d'aguestes paraules desvelhèc ena sua amna eth sentiment qu'auien desvelhat alavetz. "Òc, morir!", se didec. Era idia aumplic eth sòn esperit d'ua manèra fixa, imperiosa, obsessiua.

"Era vegonha e eth desaunor d'Alexei Alexandrovic, e de Sergi, e era mia terribla vergonha, tot demorarie sauvat damb era mia mòrt. E, en veder-me mòrta, e per tòrt sòn, eth se n'empenaïrie, me planherie, m'estimarie e, en non poder ja botar-i remèdi, se desesperarie e patirie". Un arridolet de compassion per era madeisha l'estirèc es pòts e, mentretant, seiguda en un fautulh, en tot trèir-se e botar-se es anèths dera man quèrra, es uelhs tachadi ath sòn dauant, s'anaue imaginant es patiments de Vronsky dauant era sua mòrt.

Ua rumor de passi, es passi d'eth, que s'apressauen, la distreigueren des sòns pensaments.

Anna ne lo guardèc, hènt veir qu'ère ocupada en apraiar-se es sòns aneths.

Vronsky s'apressèc ada era e, agarrant-li leugèraments ua man, li didec en votz baisha e doçaments:

- Anna, anem-mo'n deman passat se tu vòs. Sò cossent damb tot.

Era seguic carada.

- Se qué dides ad açò, Anna?, preguntèc.

- Ja ac sabes, responec era rapida e energicaments, e sense fòrces, dempús, entà tier era sua emocion s'estarnèc de plorar.

- Deisha-me, deisha-me, didie entre somics. Me'n vau deman... Que harè encara mès... se qui sò jo? Ua perduda... Ua pèira penjada deth tòn còth... Non te voi hèr a patir, non voi... Te deisharè liure... Non m'estimes! Estimes a ua auta!

Vronsky li preguèc que se padeguèsse; l'assegurèc que non auie cap motiu entà èster gelosa, que jamès auie deishat d'estimar-la e que l'estimaue mès que jamès.

- Anna, per qué te martirizes e me mortifiques d'aguesta manèra?, li didie en tot punar-li es mans damb trendesa. En sòn ròstre auie ara suavitat, e Anna, ena votz d'eth e enes sòns uelhs, credec endonviar es lèrmes.

E, en tot passar còp sec dera gelosia mès insensada a ua trendesa exaltada e plea de passion, curbic d'alhocardidi punets eth cap, còth e mans deth sòn estimat...

XXV

Era reconciliacion ère complèta. Anna, dès eth maitin, se metec a hèr es prepratius entara gessuda de Moscòu. Encara que non auien decidit se partirien deluns o dimars, donques qu'es dus se deishauen era un ar aute era decision, se tenguie actiuaments enes preparatius dera partida.

Ère ena sua cramba, dauant era mala dubèrta, en tot botar en era es causes que se harie a vier, quan Vronsky en auer-se vestit abantes dera ora de costum, entrèc a veder-la.

- Ara vau a veir a *maman*. Era me manarà es sòs mejançant Egor. E deman poiram partir.

A maugrat dera bona animositat que se trapaue Anna, credec avertir quauquarren sospechós ena forma que Vronsky venguie de parlar deth sòn viatge ena casa d'ostiu de sa mair.

- Non, deman non, responec. Ne jo madeisha auria temps d'apraiar es mies causes.

E se demorèc cogitosa.

“Aquerò vò díder”, pensaue, “qu'ère possible apraiar es ahèrs coma jo didia e eth persutèc que non”.

- Vé-te'n entath minjador, li didec a Vronsky, jo i vau de seguit. Sonque deisharè dehòra aguestes causes que n'è besonh, e li balhèc diuèrses pèces a Anuchka, que ja auie enes sòns braci d'autes ròbes.

Vronsky minjaue un filet quan Anna entrèc en minjador.

- Non te pòs imaginar se guaire m'engüegen aguestes crambes, didec a Vronsky, en tot sèir-se ath sòn costat pr'amor de préner eth cafè. Que non i a arren tant orrible qu'aguestes *chambres garnies*. Non an expression; les manque era amna. Aguest relòtge, aguesti ridèus e, sustot, aguesti papèrs pintats des parets, tot aquerò qu'a estat un mausòn entà jo. Pensi en Vosdvijenskoe coma ena tèrra prometuda. Non manes encara es shivaus aquiu.
- Non, les enviaràn quan ajam partit d'aciu. Tu vòs anar en bèth lòc?
- Volia anar en çò de Wilson. L'auia de hèr a vier es mèns vestits. Alavetz, decididaments, partim deman?, preguntèc damb votz alègra.

De pic eth sòn ròstre venguec ombriu. Era ajuda de cramba de Vronsky li balhèc ad aguest un rebut d'un telegrama, vengut de Sant Petersburg, pr'amor de qué lo signèsse.

Non demoraue Vronsky arren de particular d'aqueth telegrama, mès, coma se volesse amagar quauquarren, li didec ath vailet que l'auie de signar en gabinet e se filèc de cap aquiu ara prèssa.

En tornar, didec a Anna:

- Deman, sense manca, serà tot acabat.
- De qui ei eth telegrama?, preguntèc Anna sense botar atencion ad aqueres paraules.
- De Stiva, responec Vronsky de mau grad.
- E per qué non me l'as mostrat? Quin secret i pòt auer entre Stiva e jo?

Vronsky cridèc ath sòn ajuda de cramba e l'ordenèc que se hesse a vier eth telegrama.

- Non te lo volia mostrar pr'amor que non ditz arren de particular. Stiva qu'a aficion peth telegraf. Sabi pas a qué vier telegrafiar quan non i a arren decisiu.
- Se tracte deth divòrci?
- Òc, mès ditz que non a podut obtier arren, qu'entad aguesti dies l'a prometut ua responsa decisiua. Guarda-lo, lièg.

Anna cuelhec eth telegrama damb es mans tremoloses e liegec çò que Vronsky l'auie dit. Eth telegrama acabaue atau: “I a pòques esperances, mès harè tot çò de possible e d'impossible”.

- Ager te didí que m'ei indiferent que s'amie a tèrme o non eth divòrci, didec Anna rogint-se. Non calie amagar-me aguestes dificultats que senhale Stiva. “Atau deu amagar seguraments era sua correspondéncia damb d'autes hemnes”, pensèc tanben.
- Jachvin volie vier aué peth maitin, didec Vronsky. Semble que guanhèc a Peszov tot çò qu'aguest auie e enquia mès de çò que podie pagar. Lèu seishanta mil robles.
- Que non ei aquerò, l'interrompec era, irritada perque Vronsky cambièsse de tèma. “Ère que pensaue que la desengustaue non obtier eth divòrci, non poder retier-lo maridant-se damb eth”, pensèc. Per qué t'as pensat, li didec, damb irritacion, qu'aguesta notícia me harie mau enquiath punt que me la calie amagar? T'è dit que non voi ne pensar en divòrci e me shautarie que tu t'interessèsses en aguesta qüestion tan pòc coma jo...
- M'interèssi pr'amor que me shaute era claretat, responec Vronsky.
- Era claretat, ena nòsta relacion, non s'està ena forma extèrna, senon en amor, didec Anna encara mès irritada, non pes paraules de Vronsky, senon pera hereda tranquillitat que parlaue eth. Se per qué desires eth mèn divòrci?, persutèc.

“Diu mèn! Un aute còp er amor”, pensèc Vronsky arroncilhant es celhes.

- Que ja ac sabes... Per tu e pes mainatges, contestèc.

- Non n'auram mès de mainatges.
- Donques me hè dò.
- N'as de besonh pes mainatges. Qu'ei aquerò: en jo non i penses, didec Anna, que non auie entenut complèta era frasa “per tu e pes mainatges”.

Era probabilitat d'auer mès mainatges ère ua qüestion qu'auien discutit es dus hège temps e qu'ada era l'irritaue. Eth desir de Vronsky d'auer hilhs lo consideraue Anna coma ua pròva d'indiferéncia entara sua beresa, que, coma ère naturau, despareisherie o amendririe damb un nau embaraç e jasilha.

- È dit que per tu tanben, esclaric Vronsky. E, mès qu'arren per tu, higec arroncilhant es celhes coma se patisse bèth dolor, pr'amor que sò solide fòrça qu'era màger part deth tòn malèster ven dera tua situacion indefinida.

“Ara a deishat de simular e se ve claraments er òdi hered que sent per jo”, pensèc Anna sense parar atencion enes sues paraules mès en tot veir damb orror enes sòns uelhs a un jutge hered e crudèu que la condamnaue.

- Me hè dò que non comprenes o non volgues compréner, didec Vronsky en tot esclarir encara mès era sua idia. Eth caractèr “indifinit” dera situacion s'està en aquerò: tu te penses que jo sò liure...
- Per çò que tanh ad açò pòs èster totafèt traquil, contestèc Anna. E, deishant de tier-li atencion, se botèc a préner eth sòn cafè.

Cuelhec era tassa damb era man, la quilhèc, en tot desseparar eth dit ponin, l'apressèc ena boca e beuèc saborejant. Dempús de préner atau ues gorjades, guardèc a Vronsky e ena sua expression li semblèc endonviar qu'ada eth l'èren desagradius era sua man, es sòns gèsti e eth bronit que costaue damb es pòts en tot shurlar eth cafè.

- A jo m'ei complètaments indiferent çò que ne pense ta mair e com volgue maridar-te, didec Anna, en tot botar un aute còp era tassa sus era taula, damb man tremolosa.
- Non parlàuem d'açò, talhèc Vronsky.
- Donques qu'ei d'aquerò precisaments que mos cau parlar. E, pensa qu'a jo, ua hemna sense còr, sigue vielha o non, sigue era tua mair o era mair de quinsevolh aute, non m'interèsse, non la voi conéisher.
- Anna, te demani que respèctes ara mia mair, li preguèc Vronsky.
- Era hemna que non endónvie a on ei era felicitat e er aunor deth sòn hilh non a còr, persutèc era.
- Torni a díder eth mèn prèc de qué respèctes ara mia mair, qu'estimi e respècti, tornèc a díder Vronsky, lheuant era votz e guardant-la damb severitat.

Anna tenguec era sua guardada sense respóner. Rebrembèc en aqueth moment peth menut era scèna dera reconciliacion deth dia abantes e es amorasses qu'eth l'auie autrejat e pensèc: “Guaires hemnes auràn coneishut es madeishes amorasses! Guaires, dilhèu encara, les coneishen!”.

- Tu non estimes ara tua mair. Aquerò ei ua frasa ueda, paraules e arren mès, li didec guardant-lo damb òdi.
- A!, ac cres atau? Donques mos cau...
- Mos cau acabar e sò decidida ad aquerò, l'interrompec era. E se predèc a gésser deth minjador.

En aqueth moment entrèc Jachvin.

Anna s'arturec e saludèc ath qu'arribaue.

“Per qué quan se sentie damb era amna combatuda per ua tempèsta, quan ère a mand de hèr un pas decisiu ena sua vida, a amiar a tèrme ua determinaion que pòdie auer es mès terribles conseqüéncies entada era, per qué en aqueth precís moment se vedie obligada a simular dauant un estranh que, ça que la, tard o lèu ac saberie tot?” Aguestes preguntes passèren rapides pera sua ment; e de seguit, estofant eth sòn prigond dolor, se seiguec e se botèc a parlar tranquillaments damb eth que venguie d'arribar.

- Qué, se com va eth vòste ahèr? Auetz crubat eth vòste credit?
- Semble que va peth bon camin, encara que me pensi que non ac poirè recéber tot. Totun, eth dimercles me cau partir d'aciu. E vosati, quan partitz?, preguntèc ath sòn torn Jachvin. E, guardant a Vronsky, qu'auie es celhes arroncilhades, endonvièc qu'entre eri s'auie produsit ua peleja.
- Me pensi que partiram deman passat. Didec Vronsky.
- Donques me semble rebrembar que hè ja temps que volíetz partir, comentèc Jachvin.
- Ara que ja ei totafèt decidit, didec Anna, en to guardar es uelhs de Vronsky fixaments e de sòrta que comprenesse que non i auie ne era mès aluenhada possibilitat de reconciliacion entre eri. E tranquillaments seguic parlant damb Jachvin.
- Ei possible, li didec, que non ajatz pietat d'aguest praube Peszov?
- Jamès m'è preguntat en aguesti casi, Anna Arkadievna, se me cau o non tier pietat. Tot çò que possedisqui ac è aciu E Jachvin senhalaue era pòcha quèrra deth sòn justet. Ara sò un òme ric, mès aué anarè entath Cercle e dilhèu gesca d'aquiu vengut un mendicant. E considèri qu'eth que se bote a jogar contra jo me vò deishar enquia e

tot sense camisa, tau que jo ada eth; e atau pelejam. Aquerò ei çò que mos balhe emocion, çò que constitusís era saussa deth jòc.

- E se siguéssetz maridat, qué diderie era vòsta hemna?

Jachvin arric.

- Qu'ei per aquerò que non m'è maridat, didec en ton de trufaria, e jamès è auut era intencion de h'èc.
- E Helsingfors?, didec Vronsky en tot entrar ena convèrsa e guardant a Anna, qu'arrie. Mès, en trapar-se es sues guardades, eth ròstre d'era agarrèc de pic ua expression sevèra e hereda que semblaue voler díder qu'es causes s'estauen madeish.
- Ei possible que non vos ajatz encamardat jamès?, preguntèc Anna a Jachvin.
- Ò, Diu mèn! Guairi còps! Mès, comprenetz-ac: pòt un meter-se a jogar as cartes pensant lheuar-se dera taula quan vengue eth moment de *rendez- vous*?. Jo posqui tier-me ar amor, mès a condicion de non hèr demorar ath jòc... Atau hèsqui en aguesta qüestion.
- Non vos demani per un esvagament quinsevolh, senon per un amor vertadèr, per...

Anna anaue a díder "Helsingfors", mès non volec repetir aquera paraula que ja auie dit Alexei.

Alavetz venguec Voitov, pr'amor de tractar sus era crompa d'un sementau, e Anna se lheuèc e gessec dera cramba.

Abantes de gésser de casa, Vronsky entrèc ena cramba dera sua estimada. Era volec hèr veir que cercaue quauquarren dessús dera tauleta, mès, avergonhada de simular, lo guardèc decididaments damb ua guardada hereda e li preguntèc en francés:

- Se qué voletz?
- Recuéher es documents de "Hambette", pr'amor que l'è venut, expliquèc eth, damb un ton que mès qu'es paraules semblaue dider-li "non è temps entà explicacions e, ath delà, aguestes serien en bades".

"Non ei eth mèn tòrt", pensaue Vronsky. "Se se vò mortificar era madeisha, *tant pis por elle*.

Mès, en gésser dera cramba, li semblèc qu'Anna l'auie dit quauquarren e eth sòn còr s'estrementic de pietat entada era; hec repè e li preguntèc coraumens:

- Que dides, Anna?
- Arren, contestèc era hereda e tranquilla.

"Se non dides arren, *tant pis*", se didec eth, de nau indiferent. E virèc en redon e gessec dera cramba.

En barrar era pòrta campèc en miralh era imatge d'Anna. Auie era sang dera cara perduda, es uelhs lermosi, e li tremolauen eth còs e es mans.

Vronsky volec tornar de nauèth pr'amor de dider-li quauquarren que la desliurèsse d'aquera tribulacion que çampar patie mès trantalhèc un instant, pensèc que non lo receberie ben, e seguic entath carrèr.

Tot aqueth dia s'estèc Vronsky dehòra de casa.

Quan tornèc, ja tath pic dera mieja net, era puncèla li didec qu'Anna Arkadievna auie un fòrt mau de cap e pregaue que non la shordèssen.

XXVI

Jamès s'auie passat qu'Anna e Vronsky s'estèssen un dia sancèr embufadi, e çò qu'ara s'auie passat ère entà Anna un clar indici de qué er amor de Vronsky entada era auie despareishut, o aumens s'auie heredat. “Com, se non, aurie estat possible qu'eth la guardèsse d'aquera manèra tan hereda que l'auie guardat en entrar ena cramba entà recuélher era documentacion deth shivau?; com aurie podut veir qu'eth sòn còr se trincaue a bocins e seguir entà dauant, tranquil e indiferent? Que non ei que s'estongue hered; ei que m'a en òdi pr'amor qu'estime a ua auta hemna. Aquerò ei clar”, pensaue Anna.

E, rebrembant es dures paraules de Vronsky e pensant en d'autes qu'eth non l'auie dit, mès qu'era se pensaue que li volie díder, se sentie encara mès en.honsada ena desesperacion.

“Non lo retengui”, li hège díder era. “Vos que podetz anar a on volgatz... Dilhèu vos non voletz divorciar-vos deth vòste marit pr'amor de tornar a víuer damb eth. Anatz-i. S'auetz besonh de sòs... Guairi robles auetz de besonh?”

Es paraules mès dures e crudèus, es gèsti der òme mès brutau les imaginaue Anna en sòn estimat e dirigidi entada era, e damb aguesti pensaments creishie era sua ira contra eth e se didie que non lo perdonarie jamès.

Dempús pensèc: “E non siguec ager madeish que me jurèc amor coma un òme aunèst e sincèr? Non me didec diuèrsi viatges qu'èra desesperada sense cap de motiu?”

Tot aqueth dia, exceptat des ores que tenguec en tot vier en establiment de Wilson, lo passèc Anna tormentada peth dobte de se tot s'auie acabat, o se i aurie encara esperances de reconciliacion; de se partirie de seguit o vierie a veder-la.

Lo demorèc pendent tot eth dia, e de nets, quan en retirar-se entara sua cramba auie balhat orde de qué li didessen qu'auie un fòrt mau de cap, pensaue:

“Se, maugrat tot, vie a veder-me ei que m'estime; se hè çò de contrari, e respècte o simule acceptar era mia indicacion, ei que non sent eth mendre interès per jo, que ne tansevolhe l'impòrte que siga malauta, ei a díder, que tot s'a acabat entre nosati. E en aguest cas”, seguic pensant, “decidirè se qué me cau hèr”.

En enténer era arribada de Vronsky, botèc tota era sua atencion en çò qu'eth hège. Entenec era arribada deth coche, era trucada ena pòrta deth carrèr, es sòns passi, era sua convèrsa damb era crambèra e se com se retiraue enes sues crambes. Alavetz pensèc:

“S'a conformat damb çò que l'an dit; non a volut verificar arren mès, non a volut ne tansevolhe veder-me. Aquerò vò díder que tot s'a acabat”.

E coma solet recors entà ressuscitar er amor en sòn còr e castigar-lo damb eth racacòr, pr'amor de véncer, ara fin, en aquera luta, se li presentèc de nau, clara e obsessiua, era idia dera mòrt.

Ara l'ère tot parièr: non l'importaue vier o non en Vosdvijenskoe, ne arténher o non eth divòrci. Non auie besonh d'arren. Sonque volie ua causa: castigar-lo.

Quan premanic era sua dòsi de costum d'òpi e pensèc que podie morir solet beuent-se tot eth salèr, li semblèc tant aisit e simple que tornèc a pensar, damb grana complasença, se com patirie, se com se n'empenaïrie e, encara que ja tard, estimarie eth sòn rebrembe.

Se calèc en lhet, amortèc totes es lutzes, mens ua, qu'era sua ahlama s'amortaue ja, e s'estèc quieta, estirada, damb es uelhs dubèrts, guardant entath solèr de naut, escultat, qu'en eth era ombra deth paralum auie fixat estranhes figures. Eth sòn pensament representasue alavetz a Vronsky dauant eth sòn còs inèrt, quan era auesse despareishut ja complètaments, quan non restèsse qu'eth sòn rebrembe. “Com podí”, se diderie eth, “dider-li paraules tan crudèus coma es que li didí? Com podí gésser dera cramba sense dirigir-li ua paraula, en tot veder-la tant ablasigada? Mès ara ja non ei aciu”, diderà, “ara se n'a anat entà tostemp...”

Còp sec, era ombra que hège eth paralum se botgèc, s'estenec a tot eth solèr de naut; naues ombres brotoèren de d'auti punts dera cramba ar encontre d'aquera. Mès per un moment s'esbugassèren, s'amasseren de nau damb grana rapidittat, se botgèren tumultuosaments, se barregèren enquia honer-se. E tot se calèc ena escurina.

“Ei era mòrt”, pensèc Anna.

E se sentec enquimerada per un orror tau que, damb es uelhs espauridi, plan dubèrts, e eth sòn còs en fòrta tension nerviosa, s'estèc fòrça temps sense poder botjar-se. A tot darrèr, damb un gran esfòrç era sua man tremolosa podec cuélher es aluquets que i auie sus era taula e alugar ua auta lum que substituisse ara que s'auie amortat en tot costar aqueres ombres e figures estranhes que tan terror l'auien suscitat en sòn esperit.

E eishamplant eth sòn pièch alendèc prigondaments coma se se desliurèsse d'un gran pes; se sentec liura dera orribla vision que sarraue eth sòn còr e gasulhèc:

“Non, non... Víuer... Que voi víuer! L'estimi e eth tanben m'estime. Mos auem pelejat, mès aquerò se passarà.”

E era alegria de tornar ara vida quan se credie ja entre es urpes dera mòrt, neguéc es sòns uelhs de lèrmes, que s'escolèren doçaments pes sues caròles, esblancossides encara. Dempús, entà húger dera sua solitud, entà esforiar dera sua amna era rèsta d'aqueth terror passat, se filèc de cap ath gabinet de Vronsky.

Ère dormint damb un prigond dromilhon.

Era se l'apressèc, l'illuminèc damb era sua candèla eth sòn ròstre, qu'ère seren, tranquil, e lo campèc damb embelinament. Ara, en aquera actitud, a Anna li shautaue mès; sentie damb màger intensitat eth sòn amor e, esmoiguda, non podec tier-se es lèrmes. Dempús pensèc que se lo desvelhaue en aqueth moment la guardarie damb era sua guardada hereda, segur d'èster just, e qu'abantes de parlar-li deth sòn amor, era l'aurie calut mostrar-se sevèra damb eth, coma eth se'n mostraue damb era. Tornèc, sense desvelhar-lo, ena sua cramba e, dempús ua dusau dòsi d'òpi, quan ja hège dia, s'esclipsèc damb un sòn pesant mès intranquil, pr'amor que non deishaue de sénter palpitacions en sòn còr e enes venes, enes possi, enes mans, e seguie damb es sòns pensaments.

Peth maitin auec ua terribla malajadilha que ja l'auie tormentat un aute còp abantes des sues relacions damb Vronsky. Un vielhet damb era barba mau pientada, inclinat sus eth lhet, uishinaue es hèrs deth lhet tant que repetie ues paraules sense cap de sens. E Anna, coma tostemp qu'auie aguesta malajadilha (e en aquerò s'estaue precisaments tot er orror) sentie qu'eth vielhet non li hège cap atencion, e contunhaue uishinant es hèrs deth lhet.

Anna se desvelhèc damb un fòrt mau de cap; negada tota de sudor.

Quan se lheuèc, se'n brembèc, plan vagaments, de tot çò que l'auie arribat eth dia anterior.

“I auec ua discussion, çò que s'auie passat fòrça viatges... Didí qu'auia mau de cap e eth non entrèc ena mia cramba... Deman partim d'aciu. Me cau veder-lo e premanir-me entath viatge”, se didec.

En saber-se'n de qué Vronsky ère en sòn burèu, se filèc de cap aquiu. Quan trauessaue eth salon, entenec qu'ena entrada dera casa s'arturaue un car. Guardèc pera hièstra e vedec un coche luxós, qu'en ua des sues hiestretes pistaue ua joena damb chapèu color lillà, ordenant quauquarren ath lacai, que truquèc ena pòrta e entrèc ena casa. Après ua petita convèrsa en embaish, quauquarrés passèc enes crambes superiores e en salon deth costat ressonèren es passi de Vronsky. Aguest, damb anament ràpid, baishèc era escala. Anna s'apressèc de nau ena hièstra e un shinhau desseparada d'aguesta, sajant de qué non la vedessen, campéc un aute còp çò que se passaue en carrèr damb es viatjaires deth coche. Ara, Vronsky, sense chapèu, baishaue era escala; s'apressèc ath car. Era joena deth chapèu lillà li balhèc un paquet. Eth li didec ues paraules en tot arrir. Eth coche s'aluenhèc e Vronsky pugèc era escala ath mès córrer.

Anna sentec qu'era bromassa que caperaue eth sòn cervèth s'esbugassaue de pic. Es sentiments deth dia anterior, aumentadi damb un nau dolor, sarrauen eth sòn còr malaut. Ara non comprenie se com s'auie podut rebaishar enquiath punt de demorar-se un dia mès ena sua casa. “Non serè damb eth ne un solet dia mès”, se didec.

E entrèc en gabinet de Vronsky pr'amor de comunicar-li era sua decision de partir dera casa e de separar-se d'eth de seguit.

- Ère era Sorokina, damb era sua hilha, que m'an hèt a vier sòs e es documents de mama. Ager non les podí recéber. E eth tòn mau de cap? Ès mielhor?, li didec eth sense voler avertir era expression ombriua e tragica deth sòn ròstre.

Anna lo guardaue fixaments, de pès, ath miei dera cramba. Eth la guardèc ath sòn torn, arroncilhant es celhes pendent un moment, e contunhèc liegent era carta que venguie de recéber. Era virèc en redon e, tot doç, se dirigic entara porta dera cramba. Vronsky pensèc per un moment a cridar-la e hèr-la tornar, mès la deishèc arribar enquiara pòrta sense díder-li arren, sense que s'entenesse ena cramba arren qu'es passi d'Anna e es mormolhs des huelhes dera carta, qu'anaue virant.

- A!, a prepaus, didec Vronsky quan era arribaue ja ena pòrta. Decididaments partim deman, non?
- Partiratz vos, jo non, contestèc Anna, en tot virar-se leugèraments.
- Anna, atau ei impossible víuer, sorrisclèc Vronsky.
- Partiratz vos, jo non, repetic.
- Aquerò se hè de nauèth insuportable!
- Vos, vo n'empenaïratz d'aquerò, higec era, e gessec.

Espaurit peth ton de desesperacion qu'auie prononciat aguestes paraules, Vronsky se lheuèc en un bot e correc ath sòn darrèr, mès de seguit, en tot pensà'c mielhor, s'arturèc, reflexionèc uns moments, e entornèc ena cagira qu'ocupaue, se seiguec e damb es dents sarradi e es uelhs tachadi en solèr s'estèc calat en prigondes reflexions.

“Ac è sajat tot”, se didec; “sonque me rèste un recors: deishar-la hèr”. E se premanic entà vier ena ciutat e ena casa d'ostiu de sa mair, que l'ère de besonh obtier era sua signatura sus uns documents restacadi ath sòn eretatge.

Anna entenec eth bronit des sòns passi en gabinet e dempús a trauèrs deth minjador. Près deth salon, Vronsky s'arturèc, mès non se dirigic entara cramba d'Anna, tau qu'era demoraue, senon que manèc a un vailet autrejar eth shivau a Voitov quan aguest venguesse a cercar-lo. Dempús entenec se com s'auançaue eth coche enquiara entrada dera casa; entenec daurir-se era pòrta d'aguesta e lo vedec gésser. De ressabuda, se virèc, didec quauquarren a un des vailets, que correc entara cramba deth sòn patron, cuelhec es gants qu'Alexei s'auie deishat desbrembadi e tornèc a baishar es escales ath mès córrer pr'amor de balhar-les ath sòn senhor. Anna s'apressèc ena hièstra e vedec que Vronsky, sense guardar ath vailet, cuelhec es gants, dempús toquèc damb era man dreta era espatla deth menaire, li didec quauquarren e, sense virar-se de cap a casa, pugèc en coche, e se

botèc en eth damb era sua postura de costum: damb es cames crotzades. Eth coche partic ara seguida e en un moment despareishec darrèr era cantoada.

XXVII

“Se n'a anat! Tot s'a acabat!”, se didec Anna.

Ère de pès ath cant dera hièstra. Es sòns pensaments, era escurina que i auie ena cramba per auer-se amortat era lum e eth rebrembe dera terribla malajadilha qu'auie auut, aumpliren era sua amna de terror.

“Non, aquerò que non pòt èster”, exclamèc e, crotzant ara prèssa era cramba, sarrèc eth timbre tu per tu.

Sentie ara tanta pòur d'estar-se soleta que, sense demorar era arribada deth vailet, se filèc ath sòn encontre.

- Sabetz-vo'n d'a on a anat eth Comde, li didec.

Eth vailet li didec qu'eth Comde auie anat entàs bòrdes.

- Eth senhor Comde, higec, didec, tanben, qu'eth coche tornarie de seguit per s'un cas era senhora volesse gésser.
- Ben. Demoratz. Vau a escríuer ua carta e la haràtz a vier, per Mijailo, entàs bòrdes de seguit.

Anna se seiguec e escriuec en un papèr de cartes:

Qu'ei eth mèn tòrt... Torna entà casa... Mos cau parlar... Per Diu, vene... Hè pòur...

Barrèc era carta e l'àc autregèc ath vailet. Dempús, peth sòn temor de demorar-se soleta, gessec ath darrèr d'aguest e entrèc ena cramba dera mainada.

“Se qué ei aquerò? Aguest non ei eth mèn Sergi. A on son es sòns uelhs blus, es sues amorasses, era sua timida e doça arridalha?”. Aguest siguec eth sòn prumèr pensament en veir ara mainada, grosseta, roienca, damb uelhs neri e peus retortilhadi, en sòrta de Sergi, qu'era, trebolada e confonuda, se pensaue trapar en aquera cramba.

Era mainada seiguda près dera hièstra, s'entretenguie en pataquejar-la, tu per tu, damb un soro qu'auie trèt d'ua garrafa. En entrar era sua mair, virèc eth cap e tachèc en era es sòns uelhs neri e petiti damb ua guardada sense expression.

Era anglesa preguntèc a Anna pera sua salut e era contestèc que ja se trapaue ben, en tot híger qu'ath londeman partirien entath camp. Dempús se seiguec ath cant dera

mainada e se botèc a jogar damb era, botjant eth soro dera garrafa. Mès, era arridalha clara e sonora dera mainada e eth movement que hec damb es sues celhes li retirèren autant a Vronsky, que, en tot tier-se es sòns somics, se lheuèc bruscaments e gessec dera cramba.

"Ei possible que tot s'age acabat? Non, non ei possible", pensaue. "Eth tornarà. Mès com me poirà explicar era animositat, er arridolet expressiu qu'auie tant que parlaue damb Sorokina? Escotarè, a maugrat de tot, çò que me digue, lo creirè. Se non lo creigui solet me rèste un camin. E aquerò non ac voi!"

Anna guardèc eth sòn relòtge. S'auien passat dotze menutes dès qu'envièsse er encargue a Vronsky. "Un shinhau mès. Sonque dètz menutes. E se non torne? Non, non ei possible... Non està ben que me veigue damb es uelhs atau... Se'n saberà qu'è plorat... Me vau a lauar... Òc, òc... Sò ja pientada o non?", se demanèc de pic. E en non rebrembar-se'n, se toquèc eth cap. "Òc, sò pientada... Mès quan m'è pientat?... Non m'en brembi", e encara trantalhant, se guardèc un aute còp en miralh. "Qué ei aquerò?", se didec en veir en miralh eth sòn ròstre alterat, e es sòns uelhs damb ua ludentor estranha, que la guardauen damb expression d'espant. "Sò jo aguesta hemna?"

Tornèc a guardar-se en miralh pr'amor de veir tota era sua figura e credec sénter que, coma en d'autes escadences semblables, Vronsky se l'apressaue peth darrèr e l'amorassaue e punaue freneticaments era sua espatla, eth cogòt... Ua estrementida recorrec tot eth sòn còs, coma se Vronsky siguesse reauments aquiu, en tot prodigar-li punets e amorasses, e sense voler se hec a vier es sues mans ena boca e les punèc damb frenesia.

"Qué ei aquerò", didec dempús. "Dilhèu m'è tornat hòla?"

E correc entath dormitòri a on Anuchka apraiaue es causes.

- Anuchka, cridèc.

E non didec arren mès: se posèc dauant era puncèla guardant-la fixaments e sense brembar-se'n de se qué li volie díder.

- Vos que volíetz vier a tier-li ua visita a Daria Alexandrovna, didec Anuchka, coma ajudant-la a rebrembar qué ère çò que li volie díder.
- A Daria Alexandrovna?... Òc, i anarè..., responec Anna distreigudaments, tant que calculaue.

"Quinze menutes entà anar aquiu, quinze entà tornar. Que ja tornarà... Ara de seguit arribarà".

Treiguec eth sòn relòtge e lo guardèc pr'amor de veir se quina ora ère.

“E com podec partir en tot deishar-me atau? Com pòt víuer sense auer-se reconciliat damb jo?” S'apressèc ara hièstra e se botèc a guardar en carrèr, demorant veir tornar eth vailet o que venguesse Vronsky.

“Dilhèu m'aja enganhat enes mèns calculs”, pensèc en veir que ne eth vailet ne eth campauen. E en moment que se dirigie entath salon pr'amor de verificar en relòtge de pendul s'eth sòn anaue ara ora, s'entenec eth bronit d'un car que s'arturaue dauant era pòrta.

Anna pistèc avidaments pera hiéstra e vedec eth coche de Vronsky. Eth sòn còr batanèc damb mès fòrça e accelerèc es batècs. Mès ne Vronsky ne arrés pujaue era escala. En solèr de baish s'entenien votzes, mès era votz d'eth non s'entenie.

Eth vailet qu'auie amiat era carta e qu'ère eth que venguie d'arribar damb eth coche, s'auancèc entada era.

Anna li demanèc peth sòn encargue.

- Non auem trapat ath senhor Comde... Ja auie partit entara estacion de camin de hèr de Nijni.
- Com? Que ja auie partit?, preguntèc Anna damb accent de consternacion.

Eth vailet rogit e alègre coma tostemp, li confirmèc çò que l'auie dit e l'entornèc era carta.

“A, òc, ei vertat. Non l'a recebut”, se didec. Reflexionèc un instant e manèc:

- Anatz damb aguesta carta ena clòsa dera comdesa Vronskaya. Ei près de Moscòu. E hètz-me a vier de seguit era responsa.

“E jo, se qué harè?”, pensèc. “Òc, li tierè ua visita a Dolly. Ei vertat... Era venguec... Se non vierè lhòca... A!, tanben li posqui manar un telegrama”. E Anna escriuec aguestes linhes:

È besonh de parlar-vos. Vietz de seguit.

Autregèc eth telegrama ath vailet e partic a botar-se eth vestit de carrèr. Ja vestida e damb chapèu, Anna guardèc es uelhs d'Anuchka. Era puncèla ère tranquilla, mès enes sòns petiti e bontosi uelhs grisi se liegie ua viua compassion.

- Anuchka estimada, se qué me cau hèr?, li didec Anna somicant e deishant-se d'anar, aclapada, en fautulh.
- E per qué vos desesperatz tant, Anna Arkadievna? Aquerò se passe tostemp... Anatz a veir a Daria Alexandrovna e esvagatz-vos un shinhau, li didec Anuchka en tot padegar-la.

- Òc, i anarè, didec Anna en tot remeter-se. S'ena mia abséncia arribe un telegrama, me lo manes en çò de Daria Alexandrovna... E se non, dèish'ac... Ja tornarè...

"Òc, non me cau pensar en arren, senon en hèr quauquarren... E çò de mès important ei partir, gésser d'aguesta casa", se didec Anna. E de ressabuda s'orrifiquèc, en tot percéber eth rapid e agitat batèc deth sòn còr. Gessec ath mès córrer e se seiguec en coche.

- A on vò era senhora que l'amiem?, preguntèc Pèir abantes de sèir-se en sèti deth menaire.
- Entara Snomenskaya, en çò des Oblonsky.

XXVIII

Ludie eth solei. Pendent tot eth maitin auie queigut ua ploja menuda e ara eth temps s'auie esclarit. Es losats de metau, es *lows* des peridèrs, es pèires garonenques deth pasiment des carrèrs, es arròdes e es ornaments deth coche, tot ludie jos es arrais deth solei de mai. Èren es tres dera tarde, e es carrèrs èren fòrça animadi. Seiguda comòdaments en coche, que se balançaue leugèraments sus es ressòrts, ben temperadi, ath rapid galaupar des shivaus, Anna Arkadievna repassaue de nau ena sua ment tot çò que l'auie arribat e tot çò qu'auie pensat en aqueri darrèri dies.

Ara, escarrabilhat eth cap per aire pur e frescolenc qu'entraue en coche, e jos es impressions que s'anauen succedint dauant era sua guardada entar exterior, era sua situacion li semblaue totafèt desparièra a coma la vedie ena sua casa. Era idia dera mòrt non se l'apareishie en aguest moment tan terribla e tanpòc se l'apareishie coma inevitabla.

Ara solet se repotegaue era umiliacion qu'auie baishat en tot escríuer a Vronsky.

“L'è implorat eth sòn perdon... M'è considerat colpabla... M'è sometut... Per qué? Ei que non posqui víuer sense eth?”. E, sense responer-se, se metec maquinauments a guardar ara gent que passaue, es cases, es veirines. Liegie es afiches des establiements. “Burèu e depaus”. “Dentista”. E, mentretant, anaue reflexionant damb ancians e naui pensaments sus era sua situacion e sus es resolucions que li calie cuélher, çò que li calie hèr...

“L'ac condarè tot a Dolly... Era non aprècie a Vronsky. Senterè vergonha, dolor, mès l'ac diderè tot. Dolly m'estime e seguirè eth sòn conselh. Non me voi sométer ada eth. Non li permeterè que hèsque de jo ua jogalha des sòns capricis. “Filiov. Kalachi”. Diden que hè a vier era crèma de Sant Petersburg. Be n'ei de bona era aigua de Moscòu!.. E tanben existissen es depaus d'aigua de Mitischi e i a coques”. E se'n brembèc que fòrça temps a, quan era auie dètz-e-sèt ans, anaue damb eth sòn oncle entath monastèri dera Santissima Trinitat. “I anèrem a shivau. Encara non auie camin de hèr. Mès ei possible que siguessa jo aquera mainada qu'auie es mans tan vermelhes? Guaires causes d'aqueres que me semblauen alavetz beròies e inaccesibles an vengut entà jo insignificantes; e, ça que la, çò qu'alavetz auia ara mia posita ara m'ei inaccesible e ac è perdut entà tostemp. Com auria podut jo creir en aqueri dies qu'arribaria entà ua umiliacion semblabla? Qué content e capinaut se meterà en recéber era mia carta! Mès li vau a demostrar... Qué mau flairen aguestes pintures. Per qué son tostemp en tot pintar e bastir? “Mòdes e ornaments”, liegec en ua auta aficha. Un òme la saludèc. Qu'ère eth

marit d'Anuchka. Se'n brembèc que Vronsky les cridaue “es nòsti parasits”. “Nòsti? Per qué didie nòsti? Ei terrible que non pogam arrincar d'arraïc eth passat. Qu'ei impossible arrincar-lo, mès podem deishar de cornèr es sòns rebrembes. E, jo ac vau a hèr”. E se'n brembèc alavetz de qué tanben a Alexei Alexandrovic l'auie esfaçat dera sua memòria. “Dolly se pensarà qu'abandoni ath mèn dusau marit e plan per aquerò, solide, non me balharà era rason... Mès ei dilhèu que la voi auer? Non posqui!”

Sentie vams de plorar, mès en aqueth moment, dus joeni, arridolents e alègres, se crotzèren damb eth coche, era pensèc: “De qué se'n deuen arrir? Solide era sua alegria serà costada per amor. Non saben qu'er amor ei solet plors e amarum”.

Corrien tres mainatges hènt as shivaus.

“Sergi”!, pensèc Anna. “Ac perderè tot e non e non lo tierè ada eth”.

“Òc, se Vronsky non torne ac perderè tot. Dilhèu arribèc tard entà cuélher eth tren. E dilhèu ja sigue en casa. De nau cèrqui era mia umiliacion. Entrarè ena cramba de Dolly e li diderè: “Sò malerosa. M'ac meriti: sò colpabla; mès, totun açò, planhe-me e ajuda-me”. Aguesti shivaus... aguest coche... Be ne sò de repugnanta en aguest coche! Tot aquerò li pertanh ada eth. Non les vederè mès”.

Anna pugèc era escala dera casa de Dolly tant qu'es cames l'en volien e eth sòn còr, que batanaue violenta e enventidaments.

Mentretant, tornaue a pensar en çò que li diderie ara sua amiga.

- I a bèra visita?, preguntèc abantes de passar en recebedor.
- Katerina Alexandrovna, contestèc eth vailet que li dauric era pòrta.

“Kitty, era madeisha Kitty que siguec encamardat Vronsky”, pensèc Anna. Aquera madeisha hemna qu'eth rebrembaue damb afeccion. “Se n'empenaïc, non se maridèc damb era e era me rebrembe damb òdi; se'n sap de qué Vronsky ei junhut damb jo”

En moment qu'arribèc, es dues hemnes parlauen dera manèra d'aleitar as mainatjons.

En tot copar aquera convèrsa, Dolly gessec ar encontre d'Anna.

- A!, encara non as partit?. Volia passar per çò de tòn, li didec tant que la saludaue en tot punar-la coraumens. Aué auem recebut ua carta de Stiva.
- Nosati auem recebut un telegrama, contestèc Anna guardant ar entorn pr'amor de veir a Kitty.
- Stiva me ditz que non compren qué ei çò que vò Alexei Alexandrovic, mès que non vierà sense ua responsa.
- È entenut qu'as ua visita, didec Anna.
- Òc, i é Kitty. S'a demorat en quarto des mainatges. Qu'a estat plan malauta.

- Ja ac sabi. Posqui liéger era carta de Stiva?
- Te la harè vier de seguit. Alexei Alexandrovic non a refusat era demana, Stiva a esperança, didec Dolly en tot arturar-se ena pòrta.
- Jo non demori ne desiri arren, didec Anna.

“Considère Kitty umiliant entada era trapar-se damb jo? Dilhèu es auti an rason. Mès era, qu'ère encamardada de Vronsky, era non m'ac aurie de mostrar, encara que sigue vertat. Me'n sai que cap hemna decenta me pòt recéber pera mia condicion. Me'n sai qu'en moment que me junhí a Vronsky ac sacrifiquè tot. Ac è sacrificat tot per eth e aguesta ei era mia recompensa. Ò, se com l'è en òdi! E entà qué è vengut aciu? Me senti encara pejor, mès aclapada”.

Dera cramba deth costat l'arribauen es votzes de Dolly e dera sua fraia que parlauen entre eres.

“Qué li diderè ara? Consolarè, dilhèu, a Kitty en èster jo tan malerosa? Me someterè ara sua proteccion? Non. Tanpòc Dolly poirà compréner arren. Non è arren entà diderles. M'interessarie sonque veir a Kitty e mostrar-li se com ac mensprèdi tot e a toti, çò d'indiferent que m'ei tot”.

Dolly entrèc damb era carta.

Anna liegec çò que didie Esteva Arkadievic e comentèc:

- Me'n sabia e non m'interèsse.
- E per qué? Que non cau descoratjar-se: ath contrari. Jo è esperances, didec Dolly guardant ara sua cunhada damb suspresa.

Dolly non l'auie vist jamès tant emmaliciada.

- Quan te'n vas?, li preguntèc.

Anna cluquèc es uelhs e guardèc ath sòn dauant sense respóner.

Dempús preguntèc a Dolly, campant entara pòrta dera cramba que s'estaue Kitty e rogint-se:

- Per qué s'amague Kitty de jo?
- Quina pegaria! Ei en tot balhar era popa ath sòn mainatge e era causa non se passe ben. Jo la conselhaua... S'alegrarà fòrça de veder-te. Vierà de seguit, didec Dolly, en tot hèr veir cèrta confusion. A!, aciu que i é.

En saber-se'n de qué Anna ère ena casa, Kitty auie decidit non gésser a veder-la, mès era sua fraia l'auie cenvençut entà que, aumens, la saludèsse.

Atau, Kitty, en hèr un esfòrç de volentat, gessec a veir a Anna e, rogint-se, se l'apressèc e li balhèc era man.

- Sò plan contenta de veder-vos, didec damb votz tremolosa.

S'amuishaue intimidada pera luta qu'auie sostengut entre era sua enemistat contra Anna e eth desir de mostrar-se condescendenta damb era; mès en moment que vedec eth sòn ròstre, beròi e plen de simpatia, era sua animositat despareishec.

- Non m'aurie estonat, didec Anna, que non auéssetz volut trapar-vos damb jo. Que sò acostumada ad açò. Ètz malauta, non? Òc, ètz un shinhau cambiada.

Kitty sentie qu'Anna la campaue damb enemistat, mès la desencusèc en tot compréner era situacion que se trapaue, e enquia sentec entada era cèrta pietat.

Parlèren de Stiva e dera malautia deth mainatge, mès ère evident qu'arren d'aquerò l'interessaue a Anna.

- Qu'è vengut solet entà dider-me adiu de tu, didec Anna a Dolly, en tot lheuar-se entà partir.
- Quan partitz?, li preguntèc Dolly.

Anna, sense respòner ad aguesta pregunta, se dirigic a Kitty.

- Òc, sò plan contenta d'auer-vos vist, didec damb un arridolet. È entenut tantes causes bones sus vos pertot, autanplan deth vòste marit! Venguec a tier-me ua visita e m'alegrèc fòrça era sua visita, didec damb era intencion evidenta de herir a Kitty. A on ei ara?, higec encara.
- Partic entath camp, contestèc era rogint-se.
- Saludatz-lo dera mia part; non vo'n desbrembetz.
- Damb plasèr, didec ingenuaments Kitty, guardant damb compassion a Anna.
- Adishatz, Dolly.

E, en punar a Dolly e balhar era man a Kitty, Anna gessec ath mès córrer.

- Tostemp ei era madeisha, tostemp tant atrasenta. Qu'ei de vertat beròia, comentèc Kitty en demorar-se soleta damb era sua fraia. Mès i a quauquarren en era qu'inspire compassion. Quauquarren plan penible, infinitaments penible.
- E aué a quauquarren particular, didec Dolly. Quan l'acompanhaua entath vestibul me semblèc qu'anaue a plorar.

XXIX

Anna se seiguec en coche, en pejor estat d'animositat que quan auie gessut dera sua casa. As sòns patiments d'abantes s'auien hijut eth sentiment d'umiliacion que l'auie costat eth sòn encontre damb Kitty.

- Entà on vò era senhora que l'amie? Entà casa?, li preguntèc Pèir.
- Òc, entà casa, didec Anna sense pensar-s'ac.

"Com me guardauen! Que les deuí semblar un èsser estranh, curiós, incomprensible. De qué pòt parlar aguest òme damb aqueth aute damb tanta afogadura?", pensèc guardant a dus òmes que passauen. "Dilhèu ei possible condar a un aute çò que se sent?"

"Li volia condar a Dolly tot çò que s'auie passat, mès qu'è hèt fòrça ben de non dider-li arren. Be se n'aurie alegrat deth mèn malastre! Ac aurie amagat, mès eth principau sentiment aurie estat d'alegria, pr'amor que jo sò ara en tot purgar es plasers que per eri m'envejaue. Kitty se n'aurie alegrat encara mès. Que la veigui pro ben, ara! La veigui coma se siguesse transparenta. Se'n sap que me mostrè amabla damb eth sòn marit, e a gelosia de jo e me è en òdi. Ath delà, me mensprède. Dauant es sòns uelhs, sò ua hemna immorau. Se ne siguessa auria sajat d'enamorar ath sòn marit. Ac auria sajat", didec. "Mès, s'ac sagè! E aguest òme be n'ei de satisfèt damb eth madeish!", pensèc, guardant a un senhor qu'anaue en sòn coche en direccion opausada ara sua, gròs, vermelh, damb mina visibla de satisfaccion. "S'aurà confonut", se didec encara, en tot veder-lo que la saludaue treiguent-se eth chapèu, e en tot lheuar-lo peth dessús dera sua tanben ludenta cauvicia. "Eth praube òme s'aurà pensat que me coneishie. Tan pòc coma eth me coneishen fòrça d'auti, autanplan quauqui uns que me tracten. Ne jo madeisha me coneishi. Non coneishi senon es mèns *appetits*, coma diden es francesi. Tè, aumens aguesti se'n saben pro ben de çò que vòlen", se didec en veir dus mainatges que venguien d'arturar un vendeire de glacets. Aguest baishèc era gelera qu'amiaue sus era tèsta e, heregant-se eth ròstre sudorós damb era punta d'un tovalhon, treiguie uns tròci lordi deth sòn producte. "Toti volem quauquarren doç, saborós. Se non i a bonbons, mos conformam damb un mau glacet. Tanben Kitty ac a hèt atau: non a podut tier a Vronsky, e tie a Levin. Ath delà d'açò m'envege; m'envege e me a en òdi. Toti mos odiam es uns as auti. Jo è en òdi a Kitty e era m'a en òdi a jo. Aguesta ei era vertat. "Tiutkin-Coiffeur"... (liegec en ua aficha). *Je me fais coiffer pour Tiutkin*. Quan torne", pensèc, "lo harè arrir damb aguesta pegaria" e arric. Mès en aqueth instant rebrembèc que non auie ad arrés entà hèr arrir, arrés que damb eth podesse badinar. Ath delà non i a arren alègre ne ridicul", seguic pensant. "Ara tòquen es campanes a vrespes. E aguest

comerçant s'està senhant damb tant de suenh coma s'anèsse a pèrder quauquarren. Entà qué servissen totes aguestes glèises, aguestes campanades, aguestes mentides? Sonque entà amagar que toti nosati mos odiam es uns as auti. Madeish qu'aguesti menaires de punt, que se pelegen damb tanta ràbia. Jachvin ditz qu'eth que jògue damb eth lo vò deishar sense camisa e eth vò deishar-lo sense era ar aute. Aguesta ei era soleta vertat!”

Cuelhuda per aguesti pensaments enquiath punt de desbrembar-se'n dera sua situacion, a penes se n'encuedèc qu'auie arribat e qu'eth coche s'arturaue ena entrada dera sua casa.

En veir ath portièr, que venguec ath sòn encontre, Anna s'en brembèc qu'auie manat ua carta e un telegrama a Vronsky. I a responsa ath telegrama?, preguntèc. Ara ac vau a guardar, didec eth portièr. E dempús de recercar ena sua taula, d'un des calaishi treiguec ua envolòpa quarrada que conteguie un telegrama e l'ac balhèc a Anna. Aguesta la dauric damb man tremolosa e liegec:

Non posqui vier abantes des dètz. Vronsky.

- E aguest Mijailo, que manè damb ua carta, encara non a tornat?
- Non, senhora, responec eth portièr.
- A!, s'ei atau, ja sai se qué me cau hèr, didec Anna en tot sénter qu'eth sòn esperit s'aumplie d'ua ira immensa e d'un afogat desir de resvenja. “Jo madeisha vierè a trapar-lo a on s'estongue e abantes d'anar-me'n entà tostemp l'ac diderè tot. Jamès e auut en òdi ad arrés coma ad aguest òme”, pensaue tant que corrie entara sua cramba.

En veir eth chapèu deth sòn estimat ena hurga deth recebedor, Anna s'estrementic d'aversion. Non se n'encuedaue de qué eth telegrama de Vronsky ère era responsa ath sòn, e qu'eth encara non auie podut recéber era sua carta. Ara se l'imaginaue parlant tranquillaments damb sa mair e damb Sorokina, que gaudirie d'aquiu estant des sòns patiments.

“Òc, m'i cau vie de seguit!”, se didec. Non sabie de cèrt a on li calie anar; sonque comprenie que volie húger des sòns sentiments qu'experimentaue en aquera casa. Es vailets, es parets, tot desvelhaue en era ua prigonda aversion.

Sentie en cap un gran pes.

“Òc, me cau vier ena estacion deth camin de hèr e, se non i é, seguir enquiara casa e susprener-lo”, campèc en un jornau er orari des trens. Pera net passaue un tren tàs ueit e dues menutes. “Òc, aurè temps”, pensèc.

Manèc aganchar es shivaus de refresc e s'ocupèc de botar ena sua saca de viatge es objèctes de besonh entà ua abséncia de quauqui dies. Sabie qu'aquiu ja non i tornarie

mès. Entre es mil endravadi projèctes que se passauen pera sua ment, decidic vagaments que, dempús era scèna que podesse tier damb era Comdessa ena sua arribada, seguirie eth sòn viatge en camin de hèr enquia Nijgorod e s'arturarie en prumèr pòble.

Eth repaish ère ja premanit.

Anna s'apressèc ara taula, guardèc eth pan e eth hormatge; mès era soleta flaira dera parva li hège vier nausèes e decidic non minjar.

Ordenèc que li premanissen eth coche e gessec.

Era casa projectaue ja ua grana ombra que trauessaue tot eth carrèr. Qu'ère ua serada clara e ludie encara eth solei.

Anuchka, que li hec a vier er equipatge enquiath coche, Pèir, que lo placèc laguens eth car, e eth menaire, qu'amuishaue maucontentament, toti l'alterauen es nèrvis, desvelhauen era sua irritacion damb es sues paraules e es sòns gèsti.

- Non vos è de besonh, Pèir.
- E qui vos cromparà es bilhets?
- Ben; hètz çò que volgatz... Tot que m'ei parièr.

Pèir pugèc en sèti deth menaire en un bot e, damb era man emparada ena cintura, ordenèc ath menaire vier entara estacion.

XXX

“Un aute còp sò en carrèr. De nau ac compreni tot”, se didec Anna en moment que se metec en marcha eth car de shivaus. E tant qu'eth coche rodadue, damb un leugèr balançament e fòrta trepidacion, sautant sus es calhaus der empeirat, mil pensaments li venguien entath cap. “Qué ei çò darrèr que pensè abantes? A!, òc: Tiutkin-Coiffeur. Non, que non ei aquerò. A!, òc!, çò que didie Jachvin: “era luta pera existéncia e er òdi ei era soleta causa que botge as òmes”. “Vosati hètz mau d'anar aquiu”, les didie mentauments a diuèrsi òmes qu'anauen en un coche tirassat per quate shivaus, dirigint-se entà es entorns, damb er in plan evident de divertir-se. “Tanpòc eth gosset qu'amiatz vos servirà d'arren. Non podetz húger de vosati madeishi”.

Dempús, en tot dirigir era sua guardada en un punt que, virant eth cap, tachaue fixaments Pèir, Anna vedec a un obrèr que, complètaments embriac, damb eth cap trantalhant, ère amiat per un garda en un coche de loguèr.

“Aguest òme ei mès erós”, pensèc Anna. “Eth comde Vronsky e jo auem cercat tanben eth plaser, mès eth nòste gòi non a estat eth que demoràuem.”

E Anna examinèc per prumèr viatge damb aguesta lum clara qu'ara ac vedie tot, es sues relacions damb Vronsky, qu'en eres auie sajat de non pensar-i. “Qué cercaue eth en jo? Non tant er amor coma era satisfacion deth sòn amor pròpi”. Se'n brembèc des paraules de Vronsky, era expression de gosset sometut qu'auie en sòn ròstre enes prumèri tempsi deth sòn amor, e era fèrma, decidida, imperiosa e capitada expression de dempús. “Dilhèu i auie amor, mès sustot i auie orgulh e vanitat. Ara, s'a acabat. Que ja non a arren de qué vantar-se, senon d'avergonhar-se. Ara que sò un trebuc entada eth, a maugrat que sage de non mostrar-se desatentiu damb jo. Ager se l'escapèc era confession de qué vò eth divòrci e maridar-se damb jo pr'amor de poder ahlamar es sues naus. M'estime, òc; mès, com m'estime? *The rest is gone...* Era soleta causa que vò ei desvelhar era admiracion deth mon. Be n'ei de satisfèt d'eth madeish!”, pensèc tant que guardaue a un emplegat de comèrç qu'anaue montat en un shivau de corses. “Òc; ja non è entada eth cap atractiu. Se m'en vau, ath sòn laguens se n'alegrarà. Aquerò que non ei ua supausicion mia: ac veigui damb claretat, gràcies ad aguesta lum benfactora que me desnishe eth vertadèr sens dera vida e des relacions umanes.

“Eth mèn amor vie per moments mès apassionat e mès capinaut, tant qu'eth sòn se va amortant; e atau, mos aluenham er un der aute; e non podem hèr arren pr'amor de cambiar aguesta situacion. Entà jo, eth qu'ei tot e exigisqui que se m'autrège complètaments, tant que eth s'aluenhe cada còp mès de jo. Abantes, enes nòstes

relacions anàuem er un ar encontre der aute e ara caminam per camins opausadi. E ei impossible que cambiem. Eth me ditz, e jo madeisha m'ac è dit, que sò pègaments gelosa. Non ei vertat, non sò gelosa: sò maucontenta. Mès...”

Estrementida per un pensament que li venguec en cap còp sec, cambièc de sèti en coche e se demorèc extasiada, damb era guardada tachada en un punt indefinit, e era boca dubèrta coma s'anèsse a parlar. “Se podessa èster quauquarren mès qu'ua aimanta apassionada que solet cèrque es sues amorasses. Mès non posqui ne voi èster ua auta causa. E atau sonque desvelhi en eth desengust, tant qu'era sua heredor m'aumplís a jo de ràbia. Qu'ei ua causa fatau e non pòt èster de ua auta manèra. Qu'ei que se siguessa solide fòrça de qué non m'enganhe, que non a cap de projècte restacat a Sorokina, que non ei encamardat de Kitty, ne me traïrà, me senteria erosa? Çò de cèrt ei qu'eth non m'estime; çò d'aute que me pòt importar? Ei vertat que tanben sense estimar-me, poirie mostrar-se amable e doç damb jo, possat peth sentiment deth déuer. E aquerò serie mil viatges pejor qu'er òdi: açò que serie eth lunfèrn. E precisaments çò que i a ara ei aquerò! Ja hè temps que non m'estime. E aquiu a on s'acabe er amor comence er òdi.

“Non coneishi aguesti tan virades...cases...mès cases. E enes cases tanta gent... Que i a un revolum de gent e toti s'an en òdi es uns damb es auti.

“Ben, imaginarè çò que me cau entà èster erosa... Ben... Recebi eth divòrci d'Alexei Alexandrovic. M'autrègen a Sergi e me maridi damb Vronsky...”

E en brembar-se'n d'Alexei Alexandrovic, Anna se l'imaginèc damb extraordinària precision, coma se l'auesse ath sòn dauant damb es sòns uelhs moishi, amortadi, sense vida; damb es venes blues transparentant pes sues mans blanques; damb es caracteristiques entonacions de votz, damb es dits des mans crotzadi e hènt-les croishir; e era idia des sues relacions, qualificades tanben d'amor, la hec estrementir damb un sentiment de repugnància.

“Ben: obtierè eth divòrci e serè era hemna de Vronsky. Dilhèu Kitty deisharà alavetz de guardar-me tau qu'ac a hèt aué? Non... E Sergi deisharà de preguntar pera mia vida e per qué è dus marits? E entre Vronsky e jo, quin nau sentiment brotoarà? Serà possible ua naua sensacion que, se non mos hè erosi, artenhe, aumens, que non sigam malerosi? Non, non, non!, se responec sense trantalhar. “Aquerò ei impossible! Er abisme que mos dessepare ei massa prigond. Jo còsti eth sòn malastre e eth eth mèn. S'an hèt toti es assagi, mès era maquina s'a espatlat.

“Aquiu, aquera mendicanta, damb eth mainatge en braça, s'imagine que l'è pietat. Non èm toti en aguest mon entà odiar-mos es uns as auti, entà tormentar-mos a nosati madeishi e hèr a patir as auti? Aquiu que van aqueri escolans. Arrissent. E Sergi, se qué harà? Tanben me pensè que l'estimaua. Sentia trendesa per eth. E, ça que la, è podut víuer sense veder-lo. L'è escambiat per un aute amor e non m'è planhut deth cambi tant qu'aguest aute amor me balhaue satisfacion”.

E aquerò que cridaue “un aute amor” se l'apareishec alavetz jos un aspècte repugnant. Totun, era claretat que vedie ara era sua pròpia vida e era des auti, l'aumplie d'un estranh plaser.

“Atau èm toti: jo, Pèir, eth menaire Teodor e aguest comerçant e era gent que demore enes arribes deth Volga.

“Entà on suggerissen anar aguesti panèus? Entà pertot, non?, se didec, quan arribaue ja ena gara de Nijni (un edifici baish e insignificant) e uns vailets s'apressauen entada era pr'amor d'amiar-li er equipatge.

- Vò era senhora cuélher eth bilhet enquia Obiralovka?, preguntèc Pèir.

Se n'auie desbrembat totafèt entà a on se dirigie e entà qué i anaue, e li calec hèr un gran esfòrç pr'amor de compréner era pregunta de Pèir.

- Òc, li didec en tot balhar-li eth monedèr damb es sòs. E agarrant eth saquet ròsa de viatge, baishèc deth coche.

Anna se filèc, entre era gent, de cap ara sala d'espèra de prumèra classa.

De man en man se n'anèc brembant de toti es detalhs dera sua situacion e se botèc a pensar un aute còp enes decisions que podie causir.

E de nauèth, ja era esperança, ja era desesperacion, agudèren eth dolor deth sòn còr, que batanaue damb violéncia.

Seiguda en divan damb forma d'estela, demoraue eth tren, en tot guardar as qu'entrauen e gessien d'aqueth locau. E toti desvelhauen en era ua invencibla repugnància.

Anna se didec qu'en arribar ena estacion manarie ua carta a Vronsky e se metec a pensar en çò que l'escriuerie.

Dempús decidic que se presentarie ara imprevista ena casa dera Comdessa.

“Eth s'estarie en aqueth moment damb sa mair, se didie, en tot planher-se dera sua situacion sense compréner es patiments d'era; alavetz era, Anna, entrarie ena cramba e... Qué li diderien?”

E Anna pensèc que dilhèu encara poirie èster erosa.

“Guaire terrible, se didec, ei estimar e odiar ath còp! Damb quina violéncia me pataquège eth còr!”

XXXI

S'entenec, fòrta e clara, ua campanada.

Passèren dauant d'Anna ath mès córrer e damb tapatge de fòrtes caushigades e votzes, diuèrsi òmes joeni e de mau pòrt que la guardèren insolentaments.

Trauessant era sala, s'apressèc Pèir, damb era sua liurèa, es sues ludentes sabates e eth sòn ròstre estupid pr'amor d'acompanhar-la entath vagon.

En passar Anna, es joeni qu'auien passat corrent, carèren, la guardèren e un d'eri gasulhèc ena aurelha der aute quauquarren que comprenec era que serie ua grossieretat.

Anna pugèc en estriu e se seiguec soleta en departament de prumèra classa, sus eth divan de ressòrts, tan lord, qu'a penes s'endonviaue que, bèth temps a, auie estat blanc, en tot plaçar era saca de viatge ath sòn costat.

Pèir, arrint estupidaments, lheuèc dauant era hièstra eth sòn chapèu galonat en senhau d'adiu.

Eth menaire barrèc era pòrta d'un còp e ajustèc eth pan deth vagon.

Ua dauna, vestida de manèra extravaganta, trauessèc eth cai. Amiaue *polison*. Anna la despolhèc mentauments e s'orrifiquèc dera sua lejor.

Ues mainades passèren corrent e arrint.

– Karerina Andreievna ac a tot, *ma tante*, cridèc era mainada.

“Son encara mainades e ja simulen”, se didec Anna. E, entà non veir ad arrés, se lheuèc ara prèssa e se seiguec en aute costat deth departament.

Un omenet lord, damb ua casqueta que peth sòn dauath pistauen es guinses des sòns retortilhadi peus, passèc per dauant dera hièstra, tant qu'examinaue es arròdes deth vagon.

“Que i a bèra causa que m'ei coneishuda d'aguest òme”, pensèc en veder-lo Anna. E de pic se'n brembèc deth sòn sòmni (aqueth òme li semblèc eth vielhet des sues malajadilhes) e, espaurida, correc entara pòrta.

Eth menaire dauric pr'amor de balhar pas a un matrimòni.

– Voletz gésser?, preguntèc a Anna.

Era non responec.

Ne eth menaire ne cap des dus esposi avertiren era expression de terror que s'exprimie en sòn ròstre.

Anna tornèc entath sòn sèti e se seiguec.

Es dus esposi se seigueren dauant d'era, campant discrètaments, mès damb atencion, eth sòn vestit. Autant era ua coma er aute li semblèren repugnants. Eth marit li demanèc permís entà humar, damb era intencion evidenta de tier convèrsa damb era. Anna, damb un brèu senhau de cap, li balhèc eth sòn consentiment. Mès se vedec de seguit qu'auie mès talents de parlar que de humar, donques que, sonque obtengut eth permís, ac comencèc a hèr damb era sua hemna sus badinades, e damb eth solet prepaus d'atirar era atencion d'Anna, çò qu'era avertic damb claretat.

“Son engüejadi e s'an en òdi er un ar aute”, se didec. E sentec que l'ère impossible non odiar, dera sua part, as dus, tan difòrmes e menspredables.

S'entenec era dusau campanada; eth bronit des carriòts damb es maletes, e crits e arridalhades.

Anna pensaue qu'arrés auie eth perqué d'alegrar-se; aqueres arridalhades la herien dolorosaments, e aurie volut tapar-se es aurelhes pr'amor de non entener-les.

A tot darrèr, s'entenec era tresau campanada, un fiulet dera locomotora, eth carrinclar des acrocaments e eth convòi se botèc en marcha.

Eth marit se senhèc.

“Me shautarie saber se qué pense quan hè aguest gèst”, se didec Anna.

Pr'amor de non guardar ara hemna, seiguda cara a cara dauant d'era, Anna dirigic era sua guardada ara gent que s'estaue en cai dempús de díder adiu as viatjaires e que semblaue que s'esguitlauen en direccion opausada ara qu'amiaue eth tren.

Eth vagon qu'anaue era gessec deth cai, passèc dauant ua paret de pèira, crotzèc eth disc e deishèc darrèr quauqui vagons caladi en d'autes vies. Es arròdes, ben greishades, costauen un bronit fòrt, coma de dur picadís en sautar es juntures des ralhs. Eth bronit se hec mès rapid; era hiestrèta s'illuminèc damb eth clar solei dera tarde e ua leugèra brisa agitèc eth ridèu.

Anna alendèc damb er aire frescolenc e en tot desbrembar-se'n des sòns companhs de viatge, s'autregèc de nau as sues reflexions, crossada moflaments pes sotragades deth vagon.

“Qué pensaua abantes? A!, òc! Que non traparè ua situacion qu'en era era mia vida non sigue un torment; que toti auem estat creadi entà patir; que toti sabem e endonviam mejans entà enganhar-mos a nosati madeishi. E quan vedem era vertat non sabem se qué hèr”.

– Plan per açò l'a estat balhada ar òme era rason: entà desliurar-se de çò que l'enquimère, didec era hemna deth dauant en francés e visiblaments satisfèta dera sua frasa, en tot hèr potèles e espetant era lengua.

Semblaue qu'es sues paraules siguessen ua responsa as pensaments d'era.

“Desliurar-se de çò que t'enquimère...”, repetic.

E guardant ath marit, gròs e roienc, e ara hemna, plan prima, Anna comprenec qu'era hemna ère malauta e se consideraue incomprenuda; qu'eth marit, damb era sua mina de satisfacion, non li hège cabau e enquia dilhèu l'enganhaue damb bèra auta; e que plan per açò era hemna auie prononciat aqueres paraules.

A Anna li semblaue veir damb clarividéncia tota era istòria des vides d'aqueth matrimòni, e calar-se enes cornèrs mès secrets des sues amnes.

Mès en era i auie pòc que l'interessèsse e contunhèc reflexionant:

“Se bèra causa m'enquimère, qu'è era rason entà desliurar-me d'aquerò; ei a díder, me cau desliurar-me. E per qué non posqui amortar era lum quan ja non i a arren tà guardar, quan solet senti hàstic de tot? E per qué aguest menaire cor per aqueth estriu? Per qué criden aguesti joeni deth vagon deth costat?

Per qué parlen? Per qué arrissen? Tot aquerò ei mentida, enganha, mauvestat”.

Quan arribèc ena gara de destin, Anna baishèc deth vagon entre un grop de viatjaires e, desseparant-se d'eri coma se siguessen leprosi, se metec a pensar sus eth motiu que l'auie amiat aciu o çò que se prepausaue hèr.

Entre era gent que l'entornejaue, de mau aspècte, rambalhaira, e que non la deishauen tranquilla un moment, l'ère de mau hèr coordinar es sues idies. Es vailets d'equipatges l'assetjauen en tot aufrir-li es sòns servicis; passauen dauant d'era òmes joeni e vielhs e quauqui uns s'arturauen a guardar-la damb insoléncia, li guinhauen eth uelh e li dirigien frases grossières. N'auie d'auti que passejauen caushigant sorrolhosaments sus es hustes deth cai; d'auti parlauen en votz nauta o cridauen; tant que quauqui uns, caminant bastrusaments, estramuncauen damb era e l'empedien eth sòn camin.

Rebrembèc que, se non i auie aquiu responsa ara sua carta, li calie seguir eth sòn viatge, e alavetz parèc a un vailet e li demanèc s'auie per aquiu eth menaire deth coche de Vronsky.

– Eth comde Vronsky? Qu'a estat aciu. A vengut a recéber ara princesa Sorokina, que venguec damb era sua hilha. E aguest menaire, quina mina tie?

Tant qu'Anna ère en tot parlar damb eth vailet, se l'apressèc Mijailo, rogit, elegant damb era sua *poddevka* blua e ludent ua cadia, que, visiblaments satisfèt per auer complit ben eth sòn encargue, l'autregèc ua carta.

Anna la dauric e liegec, damb grana ansietat, en tot pataquejar-li, encara damb mès fòrça, eth còr.

“Me hè dò qu'era carta non age arribat a temps. Vierè tàs dètz”, auie escrit Vronsky damb letra descuedada.

- Qu'ei atau... coma me demoraua... didec Anna damb ua riseta de dolenteria.
- Ben. Entorna-te'n tà casa, ordenèc ath menaire.

Prononcièc aguestes paraules damb votz fèbla, plan teunha, pr'amor qu'eth rapid batèc deth sòn còr l'empachaue lèu parlar.

“Non... non permeterè que me tormentes d'aguesta sòrta”, pensèc dempús. E aguesta menaça non anaue dirigida contra Vronsky, concretaments; tanpòc se referie damb era a un prepaus sus era madeisha, senon ara encausa madeisha des sues tortures.

Se filèc de cap ar aute extrèm deth cai.

Dues puncèles que passejauen virèren eth cap entà guardar-la e heren un comentari en votz nauta sus eth vestit. “Son vertadères”, dideren des dentèles qu'amiaue. Es joenes non la deishauen tranquilla. Li guardauen eth ròstre damb insoléncia, passauen e tornauen a passar peth sòn costat e li didien paraules que non artenhie enténer o non volie. Eth cap dera estacion li preguntèc se cuelhie aqueth tren. Eth mainatge que venie *kwass* non la deishaue de uelh.

“Diu mèn, a on anarè?”, pensèc Anna.

Ath cap de tot deth cai s'arturèc.

Ua senhora e uns mainatges qu'auien vengut a recéber a un senhor damb lunetes e qu'arrien e parlauen damb votzes fòrça animades, carèren en veder-la e, en auer passat era, se virèren entà guardar-la. Anna pressèc es passi e arribèc enquiath limit deth cai.

Còp sec, se'n brembèc der òme qu'auie morit estronhat eth dia deth sòn prumèr encontre damb Vronsky e comprenec se qué li calie hèr. Damb pas rapid, leugèr, baishèc es escales qu'amiauen dès eth depaus d'aigua entara via, e s'arturèc ath madeish costat deth tren que passaue.

Campaue tranquilla es parts baishes deth tren: es crochets, es cadies, es nautes arròdes de hèr honut. En un virament de uelhs mesurèc era distància que separaue es arròdes deth dauant des deth darrèr deth prumèr vagon, calculant eth moment que passarie ath sòn dauant.

“Aquiu", se didec, en tot guardar era ombra deth vagon e era tèrra barrejada damb carbon escampilhat sus es trauèsses. “Aquiu, ath miei. Atau lo castigarè e me desliurarè de toti e de jo madeisha”. Se volec lançar jos eth vagon, mès li siguec de mau hèr

deishar anar eth sac de viatge, qu'es sues anses se l'aganchèren ena man, en tot empedir-li amiar a tèrme era sua idia damb aqueth vagon. Li calèc demorar eth pròplèu. Un sentiment semblable ath qu'experimentaue quan, en banhar-se, anaue a entrar ena aigua, s'apoderèc d'era, e se senhèc.

Aqueth gèst familhar desvelhèc ena sua amna ua ondada de rebrembes dera sua mainadesa e dera sua joenesa e, de pic, es tenebres que caperauen eth sòn esperit s'esbugassèren e era vida se li presentèc damb totes es alegries lumisoses, radiantes, deth passat. Mès, ça que la, non deishaue de uelh eth dusau vagon, que, per moments, s'apressaue. E en madeish instant que passauen dauant d'era es arròdes deth dauant, Anna lancèc luenh d'aquiu eth sòn sac de viatge e, arropint eth cap entre es espatles, se lancèc dejós eth vagon.

Queiguec de jolhs e, damb un movement leugèr, dauric es braci, coma se sagèsse de lheuar-se.

En aqueth instat s'orrifiquèc de çò que hège. “A on sò? Qué hèsqui? Per qué?”, se didec. Volec hèr repè, hèr-se enlà, mès quauquarren dur, de hèr, inflexible, tustèc contra eth sòn cap, e se sentec arrossegada d'esquia.

“Senhor, perdona-me!”, sorrisclèc, conscienta de çò inevitable e ja sense fòrces.

Er omenet des sues malajadilhes, en tot díder en votz baisha quauquarren incomprensible, estronhaue e limaue es hèrs.

E era lum dera candèla qu'Anna liegie eth libre plen d'inquietuds, enganhes, penes e mauvestats, ludec per un moment mès viua que jamès e illuminèc tot çò qu'abantes vedie entre tenèbres. Dempús ludec per un instant damb un viu bualh; s'anèc aflaquint... e s'amortèc entà tostemp.

UEITAU PART

I

Se passèren lèu dus mesi e er ostiu s'estaue ja ena sua mitat. Sonque enquia alavetz Sergi Ivanovic non se decidic a gésser de Moscòu.

Ena sua vida, pendent aqueth temps, s'auien produsit diuèrses nauetats. Hège un an, qu'après sies de trabalh, auie acabat eth sòn libre titolat *Assag* sus ua descripcion des bases e formes governamentaus de Russia e d'Euròpa. Eth prològ e quauqui fragments auien ja estat publicadi en revistes, e es passatges mès importanti les auie liejut ara gent deth sòn cercle. De sòrta qu'es concèptes contengudi ena òbra non èren ua nauetat absoluda entath public; mès, ça que la, Sergi Ivanovic demoraue qu'era aparicion dera sua òbra desvelhèsse un gran interès e que, encara que non costèsse ua revòuta ena sciéncia, costèsse, aumens, sensacion en ambient intelectuau.

Hège un an que dempús un minuciós repàs, eth libre auie estat editat e enviat entàs libraries.

A maugrat que non li demanaue ad arrés arren sus era sua òbra, a maugrat que responie damb simulada indiferéncia as demanes des sòns amics sus era, e ne tansevolhe preguntaue as libraris sus era marcha dera venda, Sergi Ivanovic seguie damb atencion es impressions qu'eth sòn libre desvelhaue ena societat e en mon literari.

Mès passèren ua, dues e tres setmanes sense qu'avertisse deguna impression ena gent.

Es sòns amics, es especialistes e es sabents parlauen en escadences dera sua òbra, evidentaments per cortesia. Es auti coneishudi, bric interessadi peth contengut d'un libre scientific, non li preguntauen jamès per eth.

Atau acuelhec era gent, ocupada ara en d'autes causes, era publicacion, damb complèta indiferéncia. E era critica, pendent tot un mes, non hec cap de comentari sus era produccion de Sergi Ivanovic.

Aguest hège calculs sus eth temps qu'es criticians se tardarien a ocupar-se dera òbra, mès se passèren dus mesi e eth silenci seguie madeish.

Sonque eth Sievernij Juk, en un article umoristic que tractaue deth cantaire Crabanti, qu'auie perdut era votz, didec quauques paraules menspredoses sus eth libre de Kosnichev. Aguestes paraules mostrauen qu'era critica ère hèta ja hège temps, e qu'era òbra auie estat autrejada ara burla generau.

Fin finau, tath tresau mes, un jornau publiquèc ua critica deth libre.

Kosnichev coneishie ar autor der article: l'auie trapat bèth còp en çò de Golubzov.

Se tractaue d'un jornalista joen e malaut, fòrça valent coma escrivan, mès plan pòc erudit e timid enes sues relacions personaus.

A maugrat deth mensprètz que sentie per autor, Sergi Ivanovic comencèc era lectura dera critica damb maximal respècte.

Ère quauquarren terrible. Eth jornalista auie interpretat era òbra d'ua manèra impossibla de compréner. Hège, totun, bèri resumits d'era, alistadi damb tant d'assopliment, qu'entà es que non l'auien liejut (e ère clar que lèu non l'auie liejut arrés) resultaue evident qu'era òbra non venguie a èster qu'un ensems de paraules uedes e autanplan tengudes inoportunaments (çò que soslinhauen es signes d'interrogacion), e qu'eth sòn autor ère un òme totafèt incult. E çò de pejor ère qu'er article ère tant engenhós qu'eth pròpi Kosnichev non l'aurie desagradat emplegar eth sòn engenh, çò qu'ac hège encara mès terrible.

A maugrat dera estricta imparcialitat que Sergi Ivanovic meditèc es arguments deth publicista, non s'arturèc enes defèctes que l'autrejaue, ne enes errors que ne hège burla, senon que, sense voler, eth sòn pensament l'amièc a rebrembar eth sòn encontre damb eth cronista e era convèrsa que damb eth auie tengut.

“L'aurè ofensat en quauquarren?”, se demanaue.

E en brembar-se'n de qué en sòn encontre damb aqueth joen jornalista, l'auie corregit ues paraules acreditiues dera sua ignorància, Sergi Ivanovic trapèc era explicacion der article.

Ad aquerò seguic un silenci absolut ena premsa e pertot e Sergi Ivanovic comprenec qu'eth sòn trabalh de sies ans, realizat damb tant d'amor, non deishaue tralha deguna.

Era sua situacion ère alavetz autant mès penibla pr'amor que, acabat eth trabalh literari que l'auie ocupat tot aqueth temps, se passaue guiterós era màger part deth dia.

Kosnichev, intelligent, instruit, san, non sabie a qué dedicar era sua activitat. Es charrades en salons, reunions, congrèssi e comités (ei a díder en toti es lòcs a on se podie discutir) ocupauen part deth sòn temps. Mès eth, resident ena ciutat de fòrça ans a, non se prodigaue complètaments as convèrses coma eth sòn inexperimentat frair quan venguie en Moscòu. Atau que li sobraue fòrça energia que non tenguie.

Erosaments entada eth, en aqueth temps que li siguec tan dolorós per çò dera pòca capitada deth sòn libre, er ahèr des dissidenti venguec a substituir eth des amics americans, eth dera hame en Samara e eth der esperitisme; e eth problèma eslau, qu'abantes se tractaue en societat; e Sergi Ivanovic, ja afeccionat abantes ad aguest ahèr, ara s'i consagrèc complètaments.

En petit mon de Kosnichev non se parlaue ne se discutie de ua auta causa qu'era guèrra sèrvia. Tot çò que se hè, en generau, entà passar era estona era gent ociosa, ara se hège

en benefici des eslaus. Es balhs, es concèrts, es discursi, es mòdes, e enquia es tauèrnes e cervesaries, servien entà proclamar era adesion as frairs de raça.

Sergi Ivanovic non ère d'acòrd, peth menut, damb guaire de çò que se comentaue e escriuie.

Vedie qu'er ahèr eslau s'auie convertit en un tèma de mòda, un d'aguesti que, de quan en quan, servissen de distraccion entara societat.

Verificaue tanben que fòrça se tenguien ar ahèr damb vams de vanitat o profit. Reconeishie qu'es jornaus didien fòrça causes non de besonh pr'amor d'atirar era atencion sus eri en tot cridar mès fòrt qu'es auti. E vedie, mès que mès, qu'en aqueth moment d'afogadura generau, borien e cridauen mès toti es fracassadi e resentidi: es generaus sense armada, es ministres sense ministèri, es caps de partit sense partidaris.

Se n'encuedaue de qué en tot aquerò i auie fòrça de ridicul e de frivòl, mès ath còp desnishaue un entosiasme creishent, indobtable, qu'amassaue a totes es classes sociaus, un entosiasme que damb eth ara fòrça li calie simpatizar.

Eth mortalatge d'eslaus, de gent dera madeisha religion, auie desvelhat pietat entàs victimes e indignacion contra es opressors. Er eroïsme que servis e montenegrins lutauen pera grana causa auie hèt nèisher en tot eth pòble rus eth desir d'ajudar as sòns frairs, non solet damb paraules, senon damb hèts.

Auie encara un aute hèt qu'aumplie d'alegria a Sergi Ivanovic, e ère era manifestacion dera opinion publica. Eth pòble manifestaue eth sòn desir d'ua manèra definida. Era amna populara s'exprimie, coma didie eth. E coma mès apregondie en aqueth movement, mès se convencie de qué ère destinat a arténher proporcions immenses, a hèr istòria.

Sergi Ivanovic desbrembèc eth sòn libre, es sues decepcions, e se consagrèc complètaments ad aquera grana causa. A compdar d'aqueth moment s'estèc ocupat de contunh e non li restaue temps entà contestar as moltes cartes e consultes que li dirigien.

Dempús de trabalhar atau era primauèra e part der ostiu, en junhsèga decidic vier en çò de sa frair.

Pensaue estar-se un parelh de setmanes en madeish còr deth pòble, en aluenhat camp, pr'amor de gaudir der espectacle d'aqueth desvelhament dera amna populara qu'eth e toti es abitants des ciutats èren convençudi qu'existie.

Katavasov, que hège temps volie complir era promesa qu'auie hèt a Levin de visitar-lo en sòn pòble, acompanhèc a Sergi Ivanovic en sòn viatge.

II

A penes Kosnichev e Katavasov arribèren ena estacion deth camin de hèr de Kursk, fòrça animada en aqueth moment, e tant que gessien deth coche e examinauen es equipatges qu'eth lacai venguie de portar, arribèren quate cars de shivaus de loguèr cargadi de volentaris.

Daunes damb nhòcs de flors gesseren a receber-les e, seguidi d'un gran revolum de gent, entrèren ena estacion.

Ua des senhores gessec dera sala e se dirigic a Kosnichev.

- Tanben auetz vengut a dider-les adiu?, preguntèc en francés.
- Non. Qu'ei que vau a descansar en pòble deth mèn frair, Princesa. Vos jamès mancatz ad aguesti adius!, indiquèc damb un imperceptible arridolet, Kosnichev.
- A deguna! Ja n'auem hèt adiu a ueit cents! Malvinsky non me volie creir...
- Mès de ueit cents. Se compdam es qu'an gessut dirèctaments de Moscòu, depassen es mil, corregic Sergi Ivanovic.
- Ja m'ac pensaua!, didec damb alegria era dauna. Ei vertat que s'a requectat un milion de robles?
- Mès, Princesa.
- Auetz liejut eth telegrama d'aué? Qu'an tornar a bàter as turcs.
- Ac è liejut, responec eth.

Se referien a ua comunicacion qu'afirmaue qu'es turcs auien estat derrotadi pendent tres dies seguidi en tres lòcs e que se demoraue un combat decisiu.

- A prepaus, didec era Princesa, i a un joen distinguit que i a volut anar e l'an botat sabi quines dificultats. Voleria demanar-vos... Le coneishi, sabetz? Voleria qu'escriuéssetz ua carta en favor sòn. Ei un recomanat dera princesa Lidia Ivanovna.

Un còp desnishadi es detalhs que coneishie era Princesa sus eth joen aspirant a volentari, Sergi Ivanovic, passant ena sala de prumèra classa, escriuec era carta ara persona que depenie er ahèr e se l'autregèc ara Princesa.

- Sabetz se qui va tanben en aguest tren? Eth comde Vronsky, didec era Princesa, damb ua significatiua e trionfant arridalha, quan Sergi, en tot amassar-se damb era, l'autregèc era carta.

- Me'n sabia que partie, mès ignoraua quan. En aguest tren?
- L'è vist. Sonque l'acompanhe sa mair. A tot darrèr, ei çò de mielhor que podie hèr.
- Plan, se compren.

Tant que parlauen, era gent qu'entornejaue as volentaris se dirigic entath taulèr dera aubèrja dera estacion.

Eri se filèren entà aquiu tanben e enteneren a un senhor que, en votz nauta, damb ua copa ena man, arengaue as volentaris.

- Servitz ara fe, ara umanitat, as nòsti frairs, didie aqueth òme pujant cada còp mès eth sòn ton de votz. Era nòsta mair Moscòu vos benedisque pera grana causa que vatz a servir. Òsca!, acabèc coma un pericle e tremolant-li era votz.

Er òsca siguec contestat per toti, e naui grops de gent vengueren ena sala. Que manquèc pòc entà hèr quèir ara Princesa.

- Quin entosiasme, Princesa!, exclamèc Esteva Arkadievic, en tot campar radiant, damb un alègre arridolet enes pòts. Vertat qu'a parlat ben? Son paraules qu'arriben ena amna. Òsca! A, òc, tanben ei aciu Sergi Ivanovic! Per qué non didetz vos tanben quauques paraules encoratjadoires? Ac hètz tan ben!, higec damb un leugèr e corau arridolet, en tot tocar leugèraments eth braç de Kosnichev.
- Non, me'n vau.
- A on?
- Entath camp, entath pòble deth mèn frair.
- Alavetz veiratz aquiu ara mia esposa. Encara que l'è escrit, hètz eth favor de dider-li que m'auetz vist e que *all right*! Era ac comprenerà. Ça que la, se vos platz, indicatz-li qu'è estat nomentat membre dera Comission Mixta. Òc, era ac comprenerà... *Les petites miseres de la vie humain*, sabetz?, didec ara Princesa, coma desencusant-se. A! Era Miagkaya, non Lisa, senon la Biblich, mane mil fusilhs e dotze fraies dera caritat. Qué vos didia?
- Ja ac auia entenut a díder, repliquèc Kosnichev de mala encólia.
- Me hè dò que partigatz, higec Oblonsky. Deman balham un repaish en aunor de dus que partissen: er un, Dimmer-Bartniansky, de Sant Petersburg, e er aute un amic nòste, Veselovsky. Es dus se'n van, e aquerò que Veselovsky se maridèc hè pòc. Qué valent! Vertat, Princesa?, preguntèc ara dauna.

Era Princesa, sense respòner, guardèc a Kosnichev. Mès, eth hèt de qué Sergi Ivanovic e era senhora, mostrèssen ostensiblaments, talents de des.hèir-se d'eth, non semblaue trebolar a Oblonsky. Guardaue, arridolent, ja era ploma deth chapèu dera Princesa, ja a un costat o un aute, coma rebrembant quauquarren. En veir a ua senhora qu'amiaue ua

dineròla entà es donatius en per des volentaris, Esteva Arkadievic la cridèc e botèc un bilhet de cinc robles.

- Tant que me rèste sòs non posqui veir damb indiferéncia aguestes dineròles, didec. Qué me'n didetz deth telegrama d'aué? Be ne son de valents es montenegrins!

Quan era dauna li didec que Vronsky venguie en aqueth tren, Oblonsky exclamèc:

- Se qué me didetz?

Eth sòn ròstre exprimic tristor per un moment, mès ua menuta dempús, en entrar, alisant-se es pursères, ena sala que se trapaue eth Comde, ja auie desbrembat es sòns plors sus eth taüt dera sua fraia e solet vedie en Vronsky un eròi e un vielh amic.

- Non se pòt remir que, damb toti es sòns defèctes, ei un temperament rus, tipicaments eslau (didec era Princesa a Kosnichev quan Oblonsky s'aluenhèc d'eri). Mès cranhi qu'a Vronsky lo desenguste veder-lo. Sigue çò que sigue, m'esmò era sòrt d'aguest òme. Sajatz de parlar-li pendent eth viatge, concludic.

- Òc, òc, se posqui...

- Jamès è simpatizat damb eth. Mès aguesta tralha me hè perdonar-li fòrça causes. Non solet va entara guèrra eth madeish, senon qu'amie un esquadron a carga d'eth.

- Ja m'ac auetz dit.

Sonèc era campana. Toti correren entàs pòrtes.

- Aquiu que i é, didec era Princesa en tot senhalar a Vrosnky que, damb un long abric e un chapèu nere d'amples ales, anaue de bracet damb sa mair, tant qu'Oblonsky, ath sòn costat, li parlaue damb animositat.

Vronsky damb es celhes arroncilhades, guardaue ath sòn dauant, coma se non entenesse a Esteva Arkadievic.

Ça que la, solide per indicacion deth sòn amic, Vronsky guardèc entara Princesa e Sergi Ivanovic e se treiguec eth chapèu en silenci. Eth sòn ròstre envielhit, de dolorosa expression, semblaue de pèira.

Pugèc ena plataforma sense parlar, deishèc passar prumèr ara sua mair e despareishec en departament deth coche.

Ressonèren es nòtes der imne nacionau.

S'entenec cantar ena plataforma:

- Que Diu age ath Tsar!

Seguiren òscas e aplaudiments. Un des volentaris, un gojat plan joen, naut, de pièch en.honsat, saludaue, en tot subergésser des auti, volegant sus eth cap eth sòn chapèu de feutre bast e un nhòc de flors.

Darrèr sòn, dus oficiaus e un òme ja madur, de longa barba, caperat damb ua lorda casqueta, saludauen tanben.

III

Dempús de dider-se adiu dera Comdessa, Sergi Ivanovic e Katavasov, que ja s'auien amassat, entrèren en vagon totafèt plen e eth tren se botèc en marcha.

Ena estacion de Zarizino un grop de joeni entornegèc eth tren cantant: “Glòria ath Tsar”. Un aute còp es volentaris gaitèren enes vagons e saludèren, mès Kosnichev non paraue ja, en eri, era sua atencion. Les coneishie tant, en sòn anament de cada dia, que non artenhien ja a desvelhar era sua atencion. Ça que la, Katavasov, que, per çò des sues ocupacions, non auie auut era escadença de campar de contunh aguestes scènes, preguntèc ath sòn amic sus es volentaris.

Sergi Ivanovic li conselhèc que passèsse ara dusau classa e parlèsse aquiu personauments damb eri. Katavasov seguic eth sòn conselh.

Ena prumèra arturada, passèc ena dusau classa e vedec as volentaris. Quate d'eri venguien seigudi en un cornèr deth coche, parlant en votz nauta, convençudi de qué era atencion des viatjaires e de Katavasov ère concentrada en eri. Eth joen naut, de pièch en.honsat, parlaue mès fòrt qu'arrés. Semblaue un shinhau embriac, e explicaue un ahèr que l'auie arribat ena escòla. Ath sòn dauant i auie, seigut, un oficiau non joen ja, damb era guerrèra austriaca der unifòrme dera Garda.

Seguie d'aurelha, arrint, eth raconde, e a viatges hège carar ath joen. Un tresau, damb unifòrme d'artilharia, se seiguie en ua mala, ath sòn costat, e un quatau dormie.

Katavasov cuelhec convèrsa damb eth joen e se'n sabec qu'ère un ric comerçant moscovita qu'auie degalhat era sua fortuna abantes de complir es vint-e-dus ans. Non l'agradèc a Katavasov, pr'amor qu'ère un joen mau acostumat, pòc omenenc e de fèbla salut. Se lo vedie segur, sustot ara qu'auie begut, de realizar un hèt eroïc, e se vantaue d'eth d'ua manèra fòrça desagradiua.

Er oficiau retirat tanben costèc en Katavasov ua mala impression. Qu'ère un d'aguesti òmes qu'ac an vist tot. Auie servit enes camins de hèr, auie estat procurador, auie auut usines, e parlaue de tot aquerò sense vier a compde, en tot tier inadeqüadaments expressions tecniques.

Totun, er artilhèr desvelhèc era simpatia de Katavasov. Òme modèst e repausat, se lo notaue respetuós dauant era sabença der exoficiau dera Garda e era eroïca abnegacion deth excomerçant e non parlaue d'eth madeish.

Quan Katavasov li demanèc eth motiu de qué anèsse entà Servia, repliquèc damb simplicitat:

- Coma que i van toti... Mos cau ajudar as servis. Me hèn pena.
- Precisaments manquen artilhèrs, dide Katavasov.
- Mès è servic pòc en artilharia. Dilhèu me destinen a cavalaria o infantaria.
- Com vos van a manar entara cavalaria se çò qu'an de besonh son artilhèrs?, responec Katavasov, calculant pera edat deth sòn interlocutor que deuie auer bèth grad.
- È servit pòc en artilharia, repetic. Sò sergent retirat.

E comencèc a explicar es motius de non auer-se presentat enes examens.

Tot aquerò ar ensems li costèc a Katavasov ua impression ingrata e quan es volentaris baishèren entà béuer en ua estacion, decidic contrastar era sua opinion desfavorabla damb bèth aute. I auie aquiu un viatjaire, un ancian vestit damb capòta militara, qu'auie estat escotant tota aquera estona era charrada de Katavasov damb es volentaris e ara, en demorar-se solets, se dirigic ada eth:

- Quines posicions tan desparières es d'aguesti òmes que partissen entara guèrra!, didec damb vaguetat, desirant exprimir era sua opinion e desirant conéisher era deth viatjaire.

Er ancian ère un militar qu'auie hèt dues campanhes. Sabie apreciar çò qu'ei un bon soldat, e pera mina e parlòta d'aqueri senhors e per assopliment que s'aplicauen es pòts ena bota en camin, dedusic qu'èren maus militars.

Ath delà, eth viatjaire s'estaue en ua ciutat provinciana e l'aurie volut condar a Katavasov que dera sua populacion se n'auie anat volentari un recluta expulsat deth servici, embriac e lairon, qu'arrés li volie balhar trabalh. Mès en tot saber-se'n per experiéncia qu'en estat d'excitacion qu'ère era gent ère perilhós expausar era sua pensada opausada ara des auti, e mès que mès ère perilhós criticar as volentaris, eth vielhet se demorèc campant ath sòn interlocutor.

- Òc, aquiu an besonh d'òmes, didec, arrint damb es uelhs.

Parlèren des darrères notícies e es dus amaguèren era suspresa que les costaue eth hèt de qué, en tot èster es turcs batudi pertot, se deishèsse entath dia a vier un combat decisiu. E se desseparèren sense auer-se exprimit es sues opinions.

Katavasov, en entrar en sòn coche, contra eth sòn costum, non se sentec damb talents d'exprimir era sua opinion damb sinceritat, e didec a Sergi Ivanovic qu'es volentaris l'auien semblat uns excellenti gojats.

En ua des estacions importantes, de nau se recebec as qu'anauen entara guèrra damb cançons e crits d'entosiasme, de nau campèren postulants d'ambdús sèxes e senhores

provincianes damb nhòcs de flors acompanhant as volentaris ena aubèrja dera estacion. Mès aguestes manifestacions non podien ja comparar-se damb era de Moscòu.

IV

Pendent era arturada en un caplòc de província, Kosnichev, en sòrta d'anar entara aubèrja, se demorèc passejant peth cai.

En passar per prumèr còp peth departament de Vrosnky, vedec botat eth ridèu dera hiestrèta, mès eth dusau viatge vedec en era ara aniana Comdessa, que lo cridèc.

- Guardatz; tanben jo hèsqui eth viatge. Acompanhi a Alexei enquia Kursk.
- Ja m'ac an dit, repliquèc Sergi Ivanovic, en tot arturar-se dauant era hiestrèta e campant en interior. Quin beròi detalh!, higec, en veir que Vronsky non ère laguens.
- Òc, mès qué podie hèr dempús eth sòn malastre?
- Qu'a estat orrible!, exclamèc Kosnichev.
- Non sabetz se guaire è patit! Entratz, entratz... Non sabetz se guaire è patit!, repetic quan Sergi Ivanovic s'auec seigut ath sòn costat en divan. Non vos ac podetz imaginar! Alexei se passèc sies setmanes sense parlar damb arrés e sense minjar se jo non l'ac suplicaua. Qu'ère impossible deishar-lo solet un moment. Mos estàuem en solèr de baish, e tenguerem compde de trèir-li tot aquerò que podesse suicidar-se. Mès, qui ac pòt preveir tot? Ja sabetz qu'un còp sagèc de suicidar-se, per era tanben..., higec era anciana, arroncilhant es celhes en rebrembà'c. Era qu'a acabat coma li calie a ua hemna atau. Autanplan alistèc ua mòrt baisha, ignòbla...
- Non èm nosati que l'auem de jutjar, Comdessa, didec Sergi Ivanovic alendant. Mès arreconeishi que tot aquerò aurà estat fòrça penible entà vos.
- Orrible! Imaginatz-vos que jo èra ena nòsta clòsa. E Alexei, aqueth dia, se trapaue en casa. Mos heren a vier ua carta. Eth escriuec era responsa e la manèc. Non sabíem qu'era ère ena estacion. A penes entrè ena cramba pera net, Mary me ditz qu'ua senhora s'auie lançat jos eth tren ena estacion. Me semblèc que me queiguie eth mon ath dessús. Eth mèn prumèr pensament siguec qu'ère era! Çò de prumèr qu'ordenè siguec que non li didessen arren ath mèn hilh. Mès que ja l'ac auien dit. Eth sòn menaire se trapaue aquiu e ac auie vist tot. Quan entrè en sòn quarto, a tot córrer, eth ère coma lhòco; hège pòur de veder-lo. Correc entara estacion sense badar boca. Sabi pas se qué passèc aquiu, mès lo heren a vier en casa coma mòrt... Non l'auiríetz coneishut. Eth mètge didec: *Prostration complète*. Dempús, lèu venguec ena lhocaria. Mès, entà qué parlar?, didec era Comdessa en tot hèr un gèst. Ère ua causa terribla. Digatz çò que volgatz, era a obrat coma ua mala hemna. Passions tan desesperades que non amien ad arren de bon. Qué volec provar damb era sua mòrt, m'ac voletz

díder? S'a perdut ada era madeisha e a costat era perdicion de dus òmes excellents: eth sòn marit e eth mèn hilh...

- E qué hec eth sòn marit?, preguntèc Kosnichev.

- Se hec a vier ara hilha. Aliocha, ara prumeria ère cossent damb tot. Mès ara li hè dò auer autrejat ara sua hilha a un estranh... E non pòt retirar era sua paraula. Karenin venguec en acogament. Sagèrem de qué non se trapèsse damb Aliocha. Be n'aurie estat de penible entada eth veder-se damb eth marit! Per çò de Karenin era causa qu'ei mès suportabla, donques qu'era mòrt dera sua hemna l'a deishat liure. Ça que la, eth mèn hilh ac a sacrificat tot per era: eth servici, sa mair, era posicion... E ne tansevolhe atau auec compassion d'eth e l'anequelic complètaments e de bon voler. Vos que podetz pensar çò que volgatz, mès enquia e tot ena sua mòrt s'a mostrat ua mala hemna, sense religion, sense arren... Diu me perdone, mès, en veir er estat deth mèn hilh, non posqui deishar de maudíder era sua memòria.

- E eth, com s'està ara?

- Diu mos a ajudat damb aquerò dera guèrra de Servia. Sò ua vielha e non compreni arren d'aguestes causes, mès sò solide fòrça qu'aquerò ac a enviat Diu. Plan que, coma mair, hè pòur, e, ath delà, sivans diden, *ce n'est pas tres bien vu a Sant Petersburg*. Mès, que podem hèr? Sonque aquerò podie remeter-lo. Eth sòn amic Jachvin perdec era sua fortuna enes cartes e decidic anar entà Servia. Li hec ua visita ath mèn hilh e lo convencèc. E eth ara ei interessat. Parlatz damb eth mèn hilh, vos ac prègui. S'alegrarà fòrça de veder-vos. Parlatz-li, se vos platz... Guardatz, passège per aquiu...

Sergi Ivanovic responec qu'ac harie damb fòrça plaser e passèc entar aute costat deth tren.

V

Enes alongades ombres que projectauen ara lum deth solei es pilèrs de saques sus eth cai, Vronsky passejaue jargat damb eth long abric, eth chapèu calat enquias uelhs, e es mans ena pòcha.

Cada vint passi s'arturaue e viraue en redon.

Sergi Ivanovic, en apressar-se, credec veir que Vronsky, encara que lo vedie, hège veir que non se n'encuedaue. Mès aguesta actitud lo deishèc indiferent, pr'amor qu'ara se sentie plan per dessús d'aguestes susceptibilitats.

Dauant es sòns uelhs, Vronsky, en aqueri moments, ère un òme d'importània entàs activitats dera causa e Sergi Ivanovic consideraue qu'ère eth sòn déuer encoratjar-lo e estimular-lo. Atau, donc, s'apressèc ada eth sense trantalhar.

Vronsky s'arturèc, lo guardèc, lo reconeishec, e, en tot auançar uns passi entada eth, li hec ua fòrta sarrada de mans damb efusion.

- Dilhèu non ajatz talents de veir ad arrés, didec Kosnichev. Vos poiria servir en bèra causa?
- Ad arrés me serie mens desagradiu de veir qu'a vos, repliquèc Vronsky. Desencusatz-me, mès qu'ei que non me rèste arren agradiu ena vida.
- Ac compreni e plan per açò voleria aufrir-vos era mia ajuda, didec Sergi Ivanovic, examinant eth ròstre, visiblaments adolorit, deth sòn interlocutor. Non auetz besonh de bèra carta de recomanacion entà Risich o Milan?

Vronsky semblèc compréner damb dificultat çò que li didie. A tot darrèr responec:

- Ò, non! Se voletz hèm un passèg. Enes coches er aire ei fòrça espés. Ua carta?. Non gràcies. Entà morir que non me cau recomanacions. Dilhèu me serviràn entàs turcs?, didec, arrint solet damb es pòts tant qu'es sòns uelhs sauvauen ua expression grèu e adolorida.
- Dilhèu vos facilitarà es causes quan venguetz en relacion, de besonh en tot cas, damb quauquarrés ja premanit. Plan, coma volgatz... M'alegrè de saber-me'n dera vòsta decision. Se critique tant as volentaris, qu'era resolucion d'un òme coma vos influirà fòrça ena opinion publica.
- Coma òme, servisqui, pr'amor qu'era mia vida dauant es mèns uelhs non vau arren, didec Vronsky. E è pro energia fisica entà calar-me enes hilades enemigues e aucir o

morir. Ja ac sai. M'alègre qu'age quauquarren que posca aufrir era mia vida, aguesta vida que non desiri, que me pese... Atau, aumens, servirà entà quauquarren.

E Vronsky hec damb era maishèra un movement d'impaciéncia costat peth dolor de caishaus que lo tormentaue sense pòsa, en tot empachar-li autanplan parlar coma volie.

– Reneisheretz a ua naua vida, vos ac digui, didec Kosnichev, esmoigut. Liurar dera esclavitud as nòsti frairs ei ua causa digna de dedicar-li era vida e era mòrt. Que Diu vos autrège ua plia capitada en aguest ahèr e que vos entorni era patz ena vòsta amna que tant n'auetz de besonh!, higec.

E l'estenec era man.

Vronsky l'ac sarrèc damb fòrça.

– Coma esturment, que posqui servir de quauquarren. Mès coma òme sò ua roïna, responec en tot soslinhar es paraules.

Eth terrible dolor d'un caishau l'aumplie era boca de saliuèra e l'empedie parlar. Carèc e examinèc es arròdes deth tendèr, que s'apressaue tot doç esguitlant-se pes ralhs.

E de ressabuda, un malèster interior, mès viu encara qu'eth sòn dolor, li hec desbrembar-se'n des sòns patiments fisics.

En tot guardar eth tendèr e era via, jos era influéncia dera convèrsa damb aqueth coneishut que non auie vist dès eth sòn malastre, Vronsky de pic la rebrembèc ada “era”, ei a díder, çò que restaue d'era quan eth, corrent coma un hòl, auie penetrat ena estacion.

Aquiu, ena taula deth pòst dera gendarmaria, estirat, impudicaments entre desconeishudi, i auie eth sagnant còs qu'en eth, pòc abantes, pataquejaue encara era vida. Auie eth cap inclinat entà darrèr, damb es sues pesades trenes e es sòns retortilhs sus es possi; e en polit ròstre, de boca vermelha miei dubèrta, auie ua expression immobil, regda, estranha, dolorosa sus es pòts e terrible enes uelhs quiets, miei clucadi. Se diderie qu'ère en tot prononciar es terribles paraules que l'auie dirigic a Vronsky pendent era darrèra discussion: “Te n'empenaïràs d'açò!”

E Vronsky sajaue de rebrembar-la tau qu'ère quan la trapèc per prumèr viatge, tanben ena estacion, misteriosa, esplendida, enamorada, cercant e procurant felicitat, non herotjaments venjatiua coma la rebrembaue en darrèr moment.

Sajaue d'evocar es sues mès beròies ores damb Anna, mès aqueri moments auien demorat empodoadi entà tostemp. Ja non podie rebrembar-la senon trionfanta, complint era sua paraula, era sua menaça de hèr-li a sénter aqueth penaïment prigond e inutil ja. E Vronsky auie deishat de sénter dolor de caishaus e es somics desbefiauen ara era sua cara.

Dempús de hèr un parelh de torns ath long des pilèrs de saques, Vronsky, ja seren, li didec a Kosnichev:

– Non auetz notícies naues? Es turcs an estat batudi per tresau còp e se demore un encontre decisiu.

E dempús de discutir sus era proclamacion de Milan coma rei e des enòrmes conseqüéncies que podie costar tau hèt, en sonar era dusau campanada se desseparèren e se filèren de cap as sòns coches.

VI

Coma que non sabie se quan gesserie de Moscòu, Sergi Ivanovic non auie telegrafiat a sa frair pr'amor de qué li manèsse un coche ena estacion.

Levin non ère en casa quan sa frair e Katavasov, neri de povàs, arribèren, tath meddia, en coche logat ena estacion, ena entrada dera casa de Pokrovskoe.

Kitty, seiguda en balcon damb sa pair e era sua fraia, reconeishec ath sòn cunhat e baishèc ath mès córrer entà receber-lo.

- Non vos hè vergonha de non auer-mos avisat dera vòsta arribada?, didec, en tot balhar era man ath sòn cunhat e presentar-li eth front entà que l'ac punèsse.
- Atau vos auem estauviat trebucs e ath delà qu'auem arribat pro ben, responec Sergi Ivanovic. Mès sò tan caperat de povàs, que me hè pòur tocar-vos. Ère fòrça ocupat e non sabia se quan poiria partir... Seguitz coma tostemp, higec arrint: gaudint dera vòsta tranquilla felicitat, dehòra des corrents vertiginosi, en aguests seren arrecés. Eth nòste amic, Teodor Vasilievic que s'a decidit tanben a vier, fin finau...
- Mès que cònste que non sò un nere, indiquèc Katavasov. Vau a lauar-me pr'amor de veir se me convertisqui en quauquarren semblable a un òme. Parlaue damb eth sòn umor de costum. Estenec era man a Kitty e arric damb es sòns dents que ludien en sòn ròstre ennerit peth povàs.
- Kostia se n'alegrarà fòrça. Qu'a anat entara granja. Ja deuerie auer tornat.
- Eth, tostemp ocupat enes causes dera sua propietat... Plan, en aguest tranquil cornèr, didec Katavasov. Peth contrari, nosati, ena ciutat, non vedem arren dehòra dera guèrra sèrvia. Qué ne pense d'aquerò eth nòste amic? Solide d'ua manèra desparièra as auti.
- Non... Opine coma toti, repliquèc, confonuda, Kitty, guardant ath sòn cunhat. Vau a manar cercar-lo. Papa qu'ei aciu damb nosati. A vengut hè pòc der estrangèr.

Balhèc era orde de qué anèssen a quèrrer a Levin e de qué amièssen as vengudi entà lauar-se, er un en gabinet e er aute ena cramba de Dolly. Dempús, un còp balhades es instruccions entà premanir er esdejoar des òstes, Kitty, en tot profitar era libertat de movements qu'auie estat privada pendent eth sòn embaraç se filèc, ath córrer, entath balcon.

- Son Sergi Ivanovic e eth professor Katavasov, didec.
- Sonque mos mancauen eri, damb aguest calor, responec er ancian Prince.

- Non, papa. Son plan simpatics e Kostia les estime fòrça, afirmèc Kitty, arridolenta, damb mina imploratiua, en campar era expression ironica deth ròstre de sa pair.
- Se non digui arren...
- Vè-te'n damb eri, estimada, li preguèc Kitty ara sua fraia, e hètz-les companhia. An vist ath tòn marit ena estacion e diden qu'està ben. Vau ara prèssa a veir a Mitia. Non l'è balhat era popa dès era ora deth tè. Ara s'aurà desvelhat e serà plorant.

E Kitty, en sénter qu'ath sòn pièch venguie abondosa era lèit, s'endralhèc ath córrer entath quarto deth petit.

Eth ligam qu'estacaue ara mair damb eth mainatge ère encara tant intim, que solet per aument dera sua lèit s'en sabie Kitty de quan eth sòn hilh auie besonh d'aliment. Abantes d'entrar en quarto, sabie ja qu'eth petit serie plorant. Coma mès de prèssa anaue, mès cridaue eth mainatge. Era sua votz ère sana, mès impacienta, ahaimada.

- Hè guaire que cride?, preguntèc Kitty ara hilhuquèra, tant que se seiguie e se premanie a aleitar-lo. Balhatz-lo-me, lèu! Ò, qué lenta qu'ètz! Hètz-lo-me a vier! Ja l'apraiaratz era casqueta dempús.

Eth mainatge s'estofaue plorant.

- Non, non, estimada senhora, intervenguec Agafia Mijailovna, qu'a penes se botjaue deth quarto deth mainatge. Mos cau apraiar-lo ben... “Aaaaa, aaaa!”, didie sajant de padegar ath mainatge, lèu sense guardar ara mair. Era hilhuquèra amièc eth mainatge entà Kitty, tant qu'Agafia la seguie damb eth ròstre atrendit.
- Me coneish, me coneish. Credetz-me maireta Katerina Alexandrovna... Tan cèrt coma que i a Diu que m'a coneishut, asseguraue era anciana en tot referir-se ath mainatge.

Kitty non li hège cabau. Era sua impaciéncia aumentaue a mida dera impaciéncia deth mainatge. Damb es prèsses tot se hège mès de mau hèr e eth petit non artenhie trapar çò que cercaue e se desesperaue.

A tot darrèr, dempús uns sorrolhs estofadi, que demostrauen qu'auie shurlat en faus, artenhec çò que volie e era mair e er hilh, en tot senter-se solatjadi, carèren.

- Eth praube ei complètaments sudat, didec Kitty en votz baisha, tocant-lo. E per qué didetz que vos arreconeish?, preguntèc en tot guardar ath mainatge de reuelh.

E li semblaue qu'era sua guardada, jos era casqueta que li queiguie sus es uelhs, hège veir cèrta malicia, tant qu'es sues caròles se holauen ritmicaments e es sues manetes de paumet roienc hègen movements circulars.

- Non ei possible. Se coneishesse a quauquarrés, aurie estat prumèr a jo, seguic Kitty, en tot contestar a Agafia Mijailovna.

E arric.

Arrie, pr'amor que, a maugrat de çò que didie, ath sòn laguens se'n sabie, non solet qu'eth mainatge coneishie a Agafia Mijailovna, senon que coneishie e comprenie fòrça causes que toti ignorauen, e qu'era, era sua pròpia mair, solet auie arribat a saber-se'n gràcies ada eth. Entà Agafia Mijailovna, entà era hilhuquèra, entath pairin, entà sa pair, Mitia ère simplaments un èsser viu, sonque necessitat de suenhs materiaus, mès entara sua mair ère ja un èsser de rason que la junhie ua istòria sancèra de relacions espirituaus.

- Ja ac veiratz, se Diu vò, quan se desvelhe. Quan jo li hèsca atau, eth ròstre se li meterà clar coma era lum de Diu, didec Agafia Mijailovna.
- Ben, ja ac veiram alavetz, repliquèc Kitty. Ara anatz-vo'n. Eth mainatge que vò dormir.

VII

Agafia Mijailovna gessec caminant de punta. Era hilhuquèra abaishèc es ridèus, esforièc es mosques que s'auien calat jos eth vel de mossolina deth petit lhet, artenhec espantoriar a un tavan que lutaue contra es veires dera hiestra, e se seiguec, en tot hèr voludar ua arrama de pibo blanc miei passida sus era mair e eth mainatge.

- Be ne hè de calor!, comentèc. S'aumens mos manèsse Diu ua ploja!
- Òc. Shhhh!, repliquèc Kitty, en tot botjar-se leugèraments e sarrar coraumens era maneta grosseta (que semblaue estacada damb un hiu ath punhet), que Mitia botjaue de contunh, daurint e clucant es uelhs.

Aquera maneta atiraue a Kitty; l'aurie volut punar, mès se tenguie per temor a desvelhar ath petit.

Fin finau era man deishèc de botjar-se e es uelhs deth mainatge se cluquèren. Sonque de quan en quan Mitia, sense deishar de popar, lheuaue es sues longues e corbes cilhes e guardaue a sa mair damb es uelhs qu'a mieja lum semblauen neri e umidi.

Era hilhuquèra deishèc de voludar era arrama e s'esclipsèc.

Naut, sonaue era votz deth Prince e s'entenie a Kosnichev arrir a arridalhades.

“Parlen animadaments ara que jo no i sò” , pensaue Kitty. “Me hè dò que Kostia non i sigue. Dilhèu a anat a visitar es brinhons. Encara que me bote trista que se'n vage tan soent, non me semble mau, pr'amor que l'esvague. Ei mès encoratjat e mielhor qu'ena primauèra. Se le vedie tan concentrat en eth madeish, patie tant! Me hège pòur, cranhia per eth... Be n'ei de pèc!”, pensèc arrint.

Sabie que çò que tormentaue ath sòn marit ère era sua incredulitat. Mès, a maugrat de qué era, ena sua fe ingenua, credie que non auie sauvacion entar incredul, e que, per tant, eth sòn marit ère condamnat, era manca de fe d'aqueth qu'era sua amna l'ère mès estimada que tot çò qu'existie en mon, non li costaue era mendre inquietud. Cada còp que i pensaue arrie e se repetie ada era madeisha: “Ei un pèc”.

“Per qué se passarà tot er an en liéger libres filosofics?”, pensaue. “Se tot ei explicat en aguesti libres, qu'ac pòt compréner rapidaments. E se non i é, per qué les lieg? Eth madeish ditz que volerie creir. Donques per qué non cre? Solide pr'amor que pense massa. E pense tant perque ei solet fòrça temps. Tostemp ei solet, tostemp... Damb nosati non pòt parlar de tot. Aguesti òstes l'agradaràn, sustot Katavasov. Li shautarà discutir damb eth”, se didec.

E ara seguida se botèc a pensar a on serie mès comòde premanir eth lhet entà Katavasov, ja solet, ja damb Sergi Ivanovic.

De pic l'acodic ua idia que l'estrementic en tot desalbirar autanplan a Mitia, que la guardèc damb severitat.

“Çampar, era lauadoira non s'a hèt a vier encara era ròba. Se non l'avertisqui, Agafia Mijailovna ei capabla de botar-li a Sergi Ivanovic ròba ja usada sense lauar...”

Aqueth pensament li hec a vier era sang en ròstre a Kitty.

“Vau a balhar es ordes”, decidic.

E, tornant entàs sòns pensaments d'abans, rebrembèc que se referien a quauquarren sus era amna, qu'en aquerò non auie encara acabat de reflexionar. Sagèc de concretar es sues idies.

“A! Kostia ei un incredul”, se didec damb un arridolet.

“Donques que se demore sense fe, ja que non la tie... Qu'ei mielhor qu'èster coma era senhora Stal, o coma jo siguí en estrangèr. Eth non ei capable de simular”. E ena sua imaginacion l'acodic ua tralha dera bondat deth sòn espós. Dues setmanes abans Dolly auie recebut ua carta deth sòn marit que, demanant-li desencuses, li pregaue que sauvèsse eth sòn aunor venent era sua part ena propietat pr'amor de pagar es deutes qu'eth auie.

Dolly se desesperèc. Sentie òdi, mensprètz e compassion contra eth sòn marit; resolvec desseparar-se d'eth e remir-se a çò que li demanaue, mès a tot darrèc s'avenguec a véner part dera propietat.

Siguec alavetz quan Levin s'apressèc ara sua hemna e li prepausèc, plen de confusion, e non sense granes cautèles, qu'eth sòn rebrembe la hègen arrir esmoiguda, ua forma, qu'era non auie pensat, d'ajudar a Dolly sense ofensar-la e que consistie a cedir ara sua fraia era part dera propietat que corresponie a Kitty.

“Com pòt èster un incredul, se tie aguest còr, aguest temor d'ofensar ad arrés, ne tansevolhe a un mainatge? Ac hè tot entàs auti e arren entada eth madeish. Sergi Ivanovic considère un déuer deth mèn marit èster eth sòn administrador, Dolly damb es sòns hilhs ei jos era sua proteccion. E dempús, es campanhards qu'acodissen cada dia ada eth, coma se Kostia siguesse obligat a servir-les...

“Pro que sigue coma sa pair”, gasulhèc entada era, autrejant eth mainatge ara hilhuquèra e heregant dambs es pòts era sua caròla.

VIII

Dès que, en veir morir ath sòn frair preferit, Levin examinèc es concèptes dera vida e dera mòrt, a trauèrs d'aqueres qu'eth cridaue naues idies, ei a díder, aqueres que dempús es vint enquias trenta quate ans supliren es sues opinions mainadenques e d'adolescent, quedèc orrificat, non tant dauant era mòrt coma dauant era vida, que d'era non coneishie minimaments ne çò qu'ère, per qué existís e d'a on vie.

Er organisme, era sua composicion, era indestructibilitat dera matèria, era lei dera conservacion dera energia, era evolucion, èren es expressions que substituien ara sua fe d'abans.

Aqueres paraules e es concepcions qu'exprimien èren sens dobte interessantes deth punt d'enguarda intelectuau, mès ena realitat dera vida non aclarien arren.

Levin se sentec coma un òme qu'auessen escambiat eth sòn abric d'iuèrn per un vestit de mossolina e que, en sénter eth hered, sentesse, non per rasonaments, senon per sensacion fisica de tot eth sòn èsser, que se trapaue despolhat e condemnat a perir.

D'alavetz ençà, encara qu'inconscientaments e seguint era sua vida d'abantes, Levin non deishèc d'experimentar ne un solet moment aqueth temor dera sua ignorància. Reconeishie, ath delà, vagaments, qu'es qu'eth cridaue “es sues emocions” non sonque èren producte dera sua ignorància, senon que li hègen, ath delà, inaccessibles es coneishements qu'imperiosaments n'auie de besonh.

Ara prumeria, eth sòn matrimòni e es obligacions e alegries qu'en eth se trapauen, estofèren es sues meditacions; mès darrèraments, dempús era jasilha dera sua hemna, quan viuie esvagat en Moscòu, aquera qüestion que li calie èster resolvuda se presentaue dauant de Levin damb renauida insisténcia e cada viatge mès soent.

Eth problèma se prepausaue atau dauant d'eth: “Se non admeti es explicacions que balhe eth cristianisme as qüestions dera mia vida, qué admeti?”

E en tot er arsenal des sues idies non trapaue ne de luenh era responsa.

Qu'ère coma un òme qu'en botigues de jogalhes e magasèms d'armes cerquèsse aliments.

Sense voler, inconscientaments, cercaue enes sues lectures, enes sues convèrses, enes òmes que l'entornejauen, ua relacion damb aqueri problèmes e era sua solucion.

Çò que mès l'estranhaue e aclapaue ère qu'era majoritat des òmes deth sòn ambient e edat, dempús d'escambiar, coma eth, es ancianes credences pes naues idies, madeish

qu'es sues, non vedien cap de mau en aqueth escambi e viuien complètaments tranquils e contenti.

De sòrta qu'ara qüestion principau s'i amassauen uns auti dobtes entà tormentar-lo encara mès. Serie sincèra aquera gent o simularie? Dilhèu eri comprenien mielhor e mès claraments qu'eth, es responses que balhe era sciéncia as demanes que lo preocupauen? E Levin se botaue a estudiar damb interès es idies d'aquera gent e es libres que podien contier es solucions tan desirades.

Era soleta causa que trapèc dès que comencèc a ocupar-se d'aquerò, siguec que s'enganhaue en supausar, a trauèrs des rebrembes dera sua epòca universitària e juvenila, qu'era religion non existie e qu'era sua epòca auie passat.

Toti es bravi òmes que coneishie e que tenguie relacions èren credents. Er ancian Prince, Lvov, que tant estimaue, Sergi Ivanovic, totes es hemnes, e enquia era sua pròpia esposa, credien çò qu'eth credie ena sua mainadesa e adolescéncia, e madeish, eth nauanta per cent deth pòble rus, aqueth pòble qu'era sua vida l'inspiraue tant de respècte, e qu'ère credent en tota era sua totalitat.

Dempús d'auer liejut fòrça libres, Levin se convencèc de qué es materialistes, qu'es sues idies compartie, non dauen ad aguestes cap significacion particulara, e en sòrta d'explicar aguestes qüestions (que sense era sua solucion eth non podie víuer), se tenguien a resòlver d'autes problèmes que non aufrien entada eth eth mendre interès, coma era evolucion des organismes, era explicacion mecanica dera amna e d'autes causes atau.

Ath delà, pendent era jasilha dera sua hemna, l'auie arribat un cas extraordinari. Er incredul s'auie botat a pregar e alavetz pregaue damb fe. Mès en passar aqueth moment, eth sòn estat d'animositat d'alavetz non artenhec cuélher cap de lòc ena sua vida.

Non podie arreconéisher qu'alavetz auie artenhut era vertat e qu'ara s'enganhaue, pr'amor que tanlèu començaue a reflexionar serènaments, tot se l'esbauçaue. Tanpòc podie arreconéisher que s'auie enganhat per pregar, pr'amor qu'eth rebrembe d'aqueth estat d'animositat l'ère agradiu e, en tot considerar-lo coma ua pròva de feblesa, l'aurie semblat que profanaue era emocion d'aqueri instants.

Aguesta luta interior pesaue dolorosaments ena sua amna e Levin cercaue damb tota era fòrça deth morir era solucion.

IX

Aguesti pensaments lo torturauen damb mès o mens intensitat, mès non l'abandonauen jamès. Liegie e meditaue e coma mès ac hège, mès s'aluenhaue dera fin perseguida.

Enes darrèri tempsi, en Moscòu e en pòble, convençut de qué non podie trapar era solucion enes materialistes, liegec e reliegec a Platon, Espinoza, Kant, Shelling e Schopenhauer, es filosòfi qu'expliquen era vida sivans un critèri non materialista.

Es sues idies li semblauen fecondes quan les liegie o quan cercaue, eth madeish, refusi de d'autes doctrines, sustot contra eth materialisme. Mès quan liegie e acaraue era solucion des problèmes, l'arribaue tostemp çò de madeish. Es tèrmes imprecisi taus que "esperit", "volentat", "libertat", "substància", aufrien de bèra manèra ara sua intelligéncia un determinat sens solet ena mida qu'eth se deishaue cuélher en subtil hilat que li parauen damb es sues explicacions. Mès a penes deishaue era marcha artificiau deth pensament e tornaue ena vida reau, pr'amor de cercar en era era verificacion des sues idies, tota aquera construccion artificiosa s'esbauçaue coma un castèth de cartes e l'ère de besonh arreconéisher que l'auien enludernat a trauèrs d'ua perpetua transposicion des madeishes paraules, sense acodir ad aguest "quauquarren" que, ena practica dera existéncia, impòrte mès qu'era rason.

Pendent un temps, en tot liéger a Schopenhauer, Levin escambièc era paraula "libertat" per "amor", e aguesta naua filosofia li siguec mès satisfactòria pendent un parelh de dies tant que non s'aluenhaue d'era. Mès dempús tanben aguesta desqueiguec en acarar-la damb era vida e la vedec revestida d'ues jargues de mossolina que non escauhauen eth còs.

Sa frair li conselhèc que liegesse es òbres teologiques de Jomiakov.

Levin liegec eth dusau tòm e, maugrat eth sòn estil polemic, elegant e engenhós, se sentec estonat pes sues idies sus era Glèisa. L'estonèc ara prumeria era manifestacion de qué era comprension des vertats teologiques non ei autrejada ar òme, senon ar ensems d'òmes amassadi per amor, ei a díder, ara Glèisa.

Aguesta teoria encoratgèc a Levin: prumèr era Glèisa, institucion viua qu'amasse en ua totes es esséncies umanes, qu'a a Diu ath sòn cap e que, plan per aquerò, ei sagrada e indiscutibla; dempús acceptar es sòns ensenhanments sus Diu, era creacion, era queiguda, era redempcion, li semblèc plan mès aisit que començar per Diu, luenhant e misteriós e passar dempús entara creacion, eca. Mès dempús, en tot liéger era istòria dera Glèisa per un escrivan catolic e era istòria dera Glèisa per un escrivan ortodòx, e

veir se com es dues Glèises lutauen entre eres, Levin perdec era confiança ena doctrina de Jomiakov sus era Glèisa, e tanben aquera construccion s'esbaucèc dauant d'eth coma es filosofiques.

Viuec aquera primauèra moments terribles e non semblaue eth madeish.

“Non posqui víuer sense saber çò que sò e per qué sò aciu. E pr'amor que non ac posqui saber, non posqui víuer”, se didie.

“En temps infinit, ena infinitat dera matèria, en infinit espaci, ua bambolha se dèishe d'anar d'un organisme, se tarde bèth temps e dempús crèbe. E aguesta bambolha umana sò jo”...

Se tractaue d'ua ficcion tormentaira, mès en era s'estaue eth darrèr e unenc resultat de toti es trabalhs realizadi pendent sègles peth pensament uman en aquera direccion; ère aguesta era darrèra doctrina que se trape ena basa de lèu totes es activitats scientifiques. Qu'ère aguesta era conviccion dominanta e Levin l'adoptèc, sense qu'eth madeish sabesse explicar-se ne quan ne com, coma era interpretacion mès clara.

Mès non solet li semblèc que non podie èster vertat, senon que constituie ua ironia crudèu d'ua fòrça malvolenta e abominabla qu'ada era ère impossible someter-se.

Qu'ère de besonh desliurar-se d'aquera fòrça. E era liberacion ère en mans de cadun. Li calie copar tau dependéncia deth mau e non i auie qu'un mejan: era mòrt.

E Levin, aqueth òme erós en larèr, fòrt e sanitós, se sentie fòrça viatges tan près deth suicidi qu'autanplan amaguèc es còrdes pr'amor de non penjar-se e cranhèc gésser a caçar pera pòur de qué l'escometesse era idia de tirar contra eth madeish damb era escopeta.

Mès ne se pengèc ne se tirèc cap tir, senon que seguic viuent.

X

Quan Levin pensaue se quina causa ère eth e se per qué viuie, non trapaue responsa e se desesperaue; mès quan deishaue de hèr-se aguestes preguntes, se'n sabie de qui ère e per qué viuie, pr'amor qu'era sua vida ère dreta e es sues fines èren ben definides, e autanplan enes darrèri tempsi era sua vida ère mes fèrma e decidida que jamès.

En tornar en camp enes prumèrs dies de junh, Levin entornèc as sues ocupacions de costum; e es trabalhs agricòles, es sòns tractes damb es campanhards, es sues relacions damb familhars, amics e coneishudi, es petiti problèmes dera casa, es ahèrs qu'es sòns frairs l'auien encomanat, era educacion deth sòn hilh, era naua òbra en brinhon qu'auie començat aquera primauèra, tot aquerò ocupaue deth tot eth sòn temps.

S'interessaue en taus ocupacions, non pr'amor que les justifiquèsse damb eth punt d'enguarda sus eth ben comun coma ac hège abantes; ath contrari, maufidat, d'un costat, pera mèuca des sues empreses anteriores en favor dera comunautat, e massa ocupat, der aute costat, pes sòns pensaments e pera grana quantitat d'ahèrs que queiguien sus eth de pertot, Levin deishaue de cornèr totes es sues ancianes idies sus eth ben generau e se predaue totafèt ad aqueri ahèrs simplaments perque li semblaue que l'ac calie hèr atau e non podie agir de ua auta manèra.

En d'auti tempsi (ei a díder, ena sua mainadesa, e ara ère ja en plea maduresa) quan hège o sajaue hèr quauquarren que siguesse un ben entath pòble, entà Russia, e autanplan entara Umanitat, Levin sentie qu'aqueth impuls l'aumplie de satisfaccion; mès era madeisha activitat qu'abans li semblaue tan grana, utila e polida, ara l'arribaue coma amendrida e enquia a mand de desparéisher.

Après eth sòn maridatge, que comencèc a limitar es sues activitats enes ahèrs o quëstions particulars d'eth o des sòns pròches, non sentie aquera satisfaccion, mès òc era de saber qu'era sua òbra ère de besonh e veir qu'es sòns interèssi o es que li fidauen anauen ben e mielhorauen de contunh.

Ara, autanplan contra era sua volentat, se calaue cada còp mès enes problèmes dera tèrra, en tot pensar que, coma er arair, non se podie desliurar deth soc.

Plan que òc, ère de besonh qu'era familha viuesse coma ac heren es pairs e es pairins e educar enes madeishi principis as hilhs. Aquerò ac vedie Levin tan de besonh coma eth minjar quan er arrat te passe peth vrente, e ère madeish tan precís coma premanir era parva, o amiar era maquina economica dera propietat qu'auie en Prokovskoe de sòrta que costèsse beneficis.

Atau, donc, consideraue un déuer indiscutible pagar es deutes, e non mens qu'aguest eth mantier era tèrra recebuda des pairs en tau estat qu'eth hilh, en eretar-la, sentesse arregraïment entà sa pair plan per açò, tau que Levin l'auie sentut entath sòn per tot çò qu'auie plantat e bastit.

E entad açò non deuie arrendar es tèrres, senon ocupar-se'n per eth madeish “deth cultiu, abonatge des camps, suenhar es bòsqui e plantar naui arbes, elevar animaus...

Credie tanben un déuer sòn encuedar-se'n des ahèrs de Sergi Ivanovic e dera sua fraia; ajudar as campanhards qu'acodien ada eth ara cèrca de conselh, seguint er ancian costum; causes totes aguestes que non podie deishar de hèr, tau que non se pòt deishar quèir a un mainatge que se tie en braça.

Li calie ocupar-se de premanir un comòde alotjament entara sua cunhada, damb es sòns hilhs qu'auie convidat a passar damb eri er ostiu. Li calie tanben atier as besonhs dera sua hemna e deth sòn hilh e estar-se bèra estona damb eri, causa que, de un aute costat, non li costaue cap d'esfòrç, donques que cada dia li hège mès dò passar massa temps luenh d'aqueri èssers estimadi.

E tot aquerò, amassa damb era caça e eth suenh des abelhes, aumplie totafèt era sua vida, aquera vida qu'eth consideraue a viatges sense cap de sens.

Mès, ath delà de conéisher Levin perfèctaments çò que li calie hèr, se'n sabie tanben de com ac calie hèr, quin ahèr ère eth mès important e com l'auie d'atier e amiar-lo a tèrme.

Sabie que li calie contractar era man d'òbra mès de baish prètz possible, mès non deuie esclavisar as obrèrs en tot auançar-les sòs e pagar-les sodades inferiores ath prètz normau, coma sabie que se podie hèr. Se podie véner palha as campanhards enes ans dolents, encara qu'inspirèssen pietat; mès ère de besonh suprimir era aubèrja e era tauèrna, encara que balhèssen beneficis, pr'amor d'evitar-les despenes que les amiarien ara sua roïna. S'auie de castigar sevèraments era tala d'arbes; mès l'ère impossible impausar ua multa pr'amor qu'es animaus de d'auti entrèssen enes sòns prats e barets; e, encara qu'aquerò emmaliciaue as gardes e hège desparéisher era pòur as multes, Levin deishaue partir tranquillaments as animaus des auti que penetrauen ena sua propietat.

Deishaue sòs a Pèir, pr'amor de desliurar-lo des urpes d'un usurèr que l'exigie en interèssi eth dètz per cent cada mes, mès non anullaue ne ajornaue eth pagament der arrendament as campanhards que se resistien a hè'c ath temps. Non perdonaue ar encargat que non auesse segat un prat ara ora, en tot perder-se era èrba, mès comprenie e desencusaue que non s'auesse segat abantes era èrba deth nau bòsc, qu'ère fòrça espandit e presentaue granes dificultats entad aqueth trabalh. Ère impossible reméter ar obrèr es jornaus que perdie en non vier ath trabalh. Era mòrt d'eth pair li semblaue ua causa plan justificada e la planhie; mès li calie hèr eth descompde corresponent as dies non

trabalhadi. Ara plan, non se podie deishar de pagar era sua mensualitat as vielhs vailets dera casa encara que non siguessen ja dables entà cap trabalh.

Levin, se'n sabie tanben, qu'en tornar ena sua casa traparie en sòn burèu fòrça campanhards que lo demorauen dès hège diuèrses ores pr'amor de consultar-li es sòns ahèrs, mès sentie qu'eth sòn prumèr déuer ère veir ara sua esposa, que se trapaue mau de salut, a maugrat qu'aqueri campanhards les calesse demorar mès temps. Ça que la, s'acodien a veder-lo en moment d'installar es abelhes, qu'ère era ocupacion que mès li shautaue, la deishaue en mans deth sòn vielh vailet e les atenguie encara que non li shautèsse bric era sua convèrsa.

S'en tot obrar atau hège ben o mau non ac volie saber, e enquia hugie des convèrses e pensaments sus aguest tèma. Se'n sabie qu'es discussions l'amiauen entath dobte e qu'aguest metie trebucs ara labor que li calie realizar. Totun aquerò, quan non pensaue, viuie e sentie de contunh ena sua amna era preséncia d'un jutge implacable que li hège veir quan obraue ben e qué ère çò que hège mau; e en aguest cas era sua consciéncia l'ac avertie de seguit.

Ça que la, Levin, fòrça viatges, se preguntaue se qué ère eth e per qué e entà qué ère en mon; e eth hèt de non trapar ua responsa concreta lo tormentaue enquia tau punt que pensaue en suicidi. Mès, a maugrat de tot, seguie fèrm en sòn camin.

XI

Eth dia que Sergi Ivanovic arribèc en Pokrovskoe auie estat un des dies mès plei d'emocions entà Levin.

Ena sason actiua des trabalhs deth camp, qu'exigís deth campanhard un màger esfòrç, un esperit de sacrifici desconeishut en d'autes mestièrs; esfòrç que renderie mès s'es madeishi que lo realizen n'auessen consciéncia e ac sabessen avalorar, se non se repetisse annauments e s'es sòns resultats non siguessen tan simples.

Segar e recuélher eth blat e era civada, apilerar-les ena aira, bàter e desseparar es grans entath sème e hèr era semiada ena tardor, tot aquerò que semble simple, corrent e de bon hèr; mès, entà hè'c enes tres o quate setmanes que mos balhe era Natura, ei de besonh que toti, en tot començar pes mès vielhs e enquia es mainatges, tota era gent rurau, trabalhe sense pòsa, tres còps mès que de costum, en tot neurir-se damb *kwas* damb cèba e pan brun, en tot profitar entath trabalh es nets e non dormir senon tres o quate ores ath dia. E aquerò se hè cada an en tota Russia.

En auer passat era màger part dera sua vida ena sua propietat e en relacions estretes damb eth sòn pòble, Levin sentie tostemp en aguesta sason eth contagi d'aquera animositat generau.

En hèr-se dia, enes cars de transpòrt, venguie entàs prumèrs trabalhs deth blat o enes camps de civada. Tornaue en casa quan calculaue qu'era sua hemna e era sua cunhada se deuien auer lheuat; prenie damb eres eth sòn esdejoar de cafè e se dirigie a pè entara granja, a on s'estauen trabalhant damb era naua maquina batedoira pr'amor de premanir es sèmes.

E pendent tot aguest dia, parlant damb er encargat e es campanhards, blagant, en çò de sòn, damb era sua hemna, damb Dolly, damb es hilhs d'aguesta o damb eth sòn soèr, Levin pensaue, ath delà, en tot restacà'c tot damb aguest ahèr, enes preguntes que l'enquimerauen: “Qué sò jo? A on sò? Entà qué sò aciu?”

De pès, en tot sénter era agradiua frescor dera sièja caperada de flairoses arrames d'auerassèr e emparada entre es bigues d'olm nauèth talhat que tenguien eth solèr de naut de palha, Levin, guardaue a trauèrs des pòrtes dubèrtes, qu'ath sòn dauant dançaue eth povàs, sec e fòrt, dera maquina batedoira, o campaue era èrba dera aira banhada per ardent solei, e era palha frèsca, nauèth treiguda deth palhèr, o seguie eth vòl des irongletes de pièch blanc e capets mirgalhadi que se refugiauen en tot sorrisclar jos era

ala deth tet e s'arturauen voludant es ales sus er ample portau dubèrt; e, mentretant, contunhaue damb es sòns estranhs pensaments.

“Entà qué se hè tot aquerò? Per qué sò aciu, obligant-les a trabalhar? Per qué calen es còrnes en trabalhar e voler mostrar-me era sua afogadura? Per qué trabalhe tant aguesta vielha Matriona, era mia antiga coneishuda?” (Levin l'auie guarit, quan, en un incendi, l'auie queigut ath dessús ua biga), se didec, guardant a ua hemna prima que, emparant fèrmaments es sòns pès, uscladi peth solei, contra eth solèr dur e desparièr, remenaue damb eth sòn arrastèth es garbes.

“En bèth temps”, pensèc Levin, “aguesta hemna siguec beròia, mès, se non aué, deman, o laguens de dètz ans, quinsevolh dia, acabarà plan que òc jos era tèrra e non ne restarà arren d'era. Coma tanpòc ne restarà arren d'aguesta gojata primfila, de vestit vermelh, que damb movements abils e delicadi dessepare eth cabelh dera palha. Tanben ad aguesta l'acogaràn, e lèu lèu haràn madeish damb aguesta prauba bèstia”, pensèc, guardant a un shivau que, damb eth vrente holat e alendant damb dificultat, arrossegaue un pesant car. “E a Feodor, que met ara eth horment ena maquina batedoira, damb era sua barbeta plia de palha e era sua camisa trincada, tanben l'acogaràn. E, totun, eth des.hè es esquèrris e balhe es ordes, cride as hemnes, apraie era correja deth volant. E, non solet ada eri les acogaràn, senon qu'a jo tanben. Arren ne arrés de çò qu'ei aciu se demorarà. Entà qué, donc, tot açò?”

Ataue pensaue Levin e ath madeish temps guardaue eth relòtge, en tot calcular guaire se poirie bàter en ua ora, pr'amor de senhalar eth prètzhèt que les calie hèr pendent tot eth dia.

“Lèu harà ua ora qu'a començat eth trabalh e non an hèt que començar era tresau pila”, pensèc. E s'apressèc a Feodor, e, en tot lheuar era votz pr'amor de dominar eth sorrolh dera maquina, l'ordenèc que botèsse mens horment ena maquina.

– Ne botes massa, Feodor, ac ves? Era maquina s'arture. Bota-lo mès parièr...

Feodor, ennerit peth povàs que se l'apegaue en ròstre caperat de sudor, repliquèc quauquarren que non se podec enténer peth tapatge dera maquina. Mès semblèc non auer comprenut çò qu'eth patron l'auie dit. Aguest s'apressèc ara maquina batedoira, hec enlà a Feodor e se metec eth ath sòn lòc.

Dempús de trabalhar atau enquia lèu era ora d'anar a dinar, Levin sautèc dera sièja amassa damb aqueth que lançaue e ath cant d'un pilèr d'auriolenc blat premanit ja entà escariar-lo e desseparar eth sème, se botèc a discutir damb eth.

Eth que lançaue ère d'aqueth lòc a on Levin, hège ja temps, auie cedit era tèrra sivans eth principi cooperatiu. Ara aguestes tèrres les amiaue eth garda en arrendament. Levin parlèc d'eres damb Feodor e li preguntèc se non les arrendarie er an a vier Platon, un campanhard ric deth madeish lòc.

- Era tèrra ei fòrça cara, Constantin Dmitrievic. A Platon non li vierie a compde, responec Feodor, en tot trèir de dejós era camisa sudada es cabelhs que se lauien calat aquiu.
- E com ei que Kirilov ne trè profit?
- A Mitiuja, atau cridaue Feodor, menspredosaments, ath garda, a Mitiuja l'ei plan aisit trèir-ne profit: va sarrant e ne treirà bèra causa. Aguest que non a compassion d'amna crestiana, tant qu'er oncle Fokanic, atau cridaue ath vielh Platon, non espèle ad arrés. Aquiu balharà en dèisha e en un aute lòc perdonarà un deute. Atau se passe que recep tot çò que li pertanh. Qu'ei un òme brave.
- E per qué perdone tant as auti?
- Pr'amor qu'es persones non son totes parières. I a òmes que sonque viuen entada eri madeishi, coma, per exemple, Mitiuja. Aguest se preocupe solet dera sua bodena. Fokanic, peth contrari, ei un vielh fòrça dret: viu entara sua amna e non se'n desbrembe de Diu.
- Qué vòs díder que “non se'n desbrembe de Diu” E qué ei aquerò de qué “viu entara sua amna”?, preguntèc Levin estonat.
- Que ja ac sabem: çò de just ei çò que Diu mane. I a gent fòrça desparièra: es uns ac hèn e d'auti non. Vos, per exemple, non tractatz mau ara gent.
- Òc, òc. Adishatz, se repetic Levin estofat pera emocion.

E, en tot tornar entath palhèr, cuelhec eth sòn paishon e se filèc de cap a casa.

En enténer que Fokanic “viuie entara sua amna, en èster just, coma Diu mane”, pensaments vagui, mès feconds, auien acodit ar ensems entara sua ment, dirigidi toti entà ua fin, en tot cegar-li er enteniment.

XII

Levin caminaue a longues calhamardades, atentiu, non tant entàs sòns pensaments, qu'encara non auie artenhut ordenar, coma entad aqueth estat d'animositat qu'enquia alavetz non auie experimentat.

Es paraules deth campanhard Feodor costèren ena sua amna er efècte d'un bualh electric qu'en un moment honec e transformèc un eishame de pensaments enquia alavetz vagui e desosrdenadi que non l'auien deishat de tormentar. Autanplan en moment que parlaue des arrendaments des tèrres, l'auien preocupat.

Sentie sorgentar ena sua amna quauquarren nau e, sense saber encara çò qu'ère, experimentaue damb aquerò ua grana alegria.

“Mos cau víuer, non entàs nòsti pròpis besonhs, senon entà Diu. Mès, per qué entà Diu? Ei possible díder ua causa mès mancada de sens comun? Feodor a dit que mos cau víuer, non solet entàs nòsti pròpis besonhs, ei a díder, entad açò que comprenem, çò que mos atire e desiram, senon entà quauquarren incomprensible, entad aqueth Diu qu'arrés pòt compréner ne definir... Qué ei aquerò? Dilhèu non aurè comprenut es paraules sense sens de Feodor? E se non è comprenut çò que didie, dilhèu è dobtat de qué siguesse just?. Ac è trapat pèc, imprecís, vague?

“Non, ac è comprenut complètaments, tau qu'eth ac compren. Ac è comprenut tan ben e tan claraments coma aquerò que posca compréner mielhor ena vida, e jamès ena mia existéncia è dobtat d'aquerò ne posqui dobtar. E, non sonque jo, senon toti ac comprenen perfèctaments; non dobten d'aquerò e toti son cossent en acceptà'c.

“E jo que cercaua, en tot planher-me de non veir un miracle! Un miracle materiau m'aurie convençut. E, totun, eth solet miracle possible, eth que tostemp existís e mos entornège pertot, non lo campaua, non lo vedia!

“Feodor ditz qu'eth garda Kirilov viu solet entara sua bodena. Aquerò qu'ei clar e comprensible. Toti nosati, coma èssers racionaus, non podem víuer de ua auta manèra qu'entath vrente. E de pic Feodor ditz que non s'a de víuer entath vrente e que mos cau víuer entara vertat e entà Diu, e jo, damb ua soleta paraula, lo compreni.

“E jo, e milions d'èssers que viueren sègles abantes e viuen ara, sabents, campanhards e praubi d'esperit (es sabents qu'an escrit sus aquerò, ac diden de forma incomprensibla) coïncidissen en çò madeish: quina ei era fin dera vida e qué ei eth ben. Solet è, en comun damb toti es òmes, un coneishement fèrm e clar que non pòt èster explicat pera rason, qu'ei dehòra dera rason e non tie encauses ne pòt tier conseqüéncies

“S'eth ben a ua encausa, ja non ei ben, e se a conseqüéncies (recompensa) tanpòc n'ei. De sòrta qu'eth ben ei dehòra der encadiament d'encauses e efèctes.

“E coneishi eth ben e lo coneishem toti.

“I pòt auer un miracle màger?

“Ei possible que jo aja trapat era solucion de tot? Ei possible qu'agen acabat toti es mèns patiments?”, pensaue Levin, en tot auançar peth camin polsós, sense sénter ne calor ne espisament e experimentant era impression de qué s'acabaue entada eth un long patiment.

Aquera impression desvelhaue en sòn esperit ua patz tan prigonda qu'a penes gausaue creir en era. Era emocion l'estofaue, les cames non l'en volien e li mancauen es fòrces entà seguir caminant. Gessec deth camin, se calèc en bòsc e se seiguec ena ombra des olms, sus era èrba non segada encara. Se treiguec eth chapèu que caperaue eth sòn cap chaupat de sudor e, emparant-se en un braç, s'estirèc ena chucosa e mofla èrba deth bòsc.

“Me cau reflexionar e compréner”, pensaue, damb es uelhs tachadi ena èrba que se lheuaue ath sòn dauant, tant que seguie damb era guardada es movements d'un insècte verd que pujaue per ua cama de trencatalhes e s'arturaue retengut per ua huelha de borratja. “Mès, se qué è desnishat?”, se preguntèc, hènt enlà era huelha de borratja pr'amor de non empedir eth pas der insècte e apressant ua auta èrba pr'amor de qué er animalet passèsse per era. “Per qué aguesta alegria? Qué è desnishat en resumit?

“Arren. Solet me n'è encuedat de çò que ja sabia. È comprenut era qualitat dera fòrça que me balhèc era vida en passat e me la balhe ara tanben. Me desliurè dera enganha, coneishí ath mèn senhor...

“Abantes jo didia qu'eth mèn còs, coma eth còs d'aguesta planta e d'aguest insècte, (alavetz er insècte, sense voler pujar pera èrba, auie daurit es ales e volaue entà un aute lòc) seguia es transformacions dera matèria sivans es leis fisiques, quimiques e fisiologiques. E qu'en toti nosati, coma enes olms, es bromes e es nebuloses se produsís ua evolucion. Evolucion de qué? En qué? Ua evolucion infinita, ua luta... Com ei possible ua direccion e ua luta en infinit? E jo m'estonaua de qué, maugrat era mia constanta tension mentau en tau direccion, non se m'aclaria eth sens dera vida, eth sens des mèns desirs, des mies aspiracions... Mès ara declari que coneishi eth sens dera mia vida: víuer entà Diu e entà era amna... E aguest sens, a maugart dera sua claretat, ei misteriós e miraculós. Aguest ei tanben eth sens de tot çò qu'existís. E er orgulh... (se botèc capenjós e comencèc a estacar entre eri es cames dera èrba en tot sajar de non trincar-les). Non solet existís er orgulh dera intelligéncia, senon era estupiditat dera intelligéncia. Mès çò de pejor ei era malicia... aquerò, era malícia der esperit, era brigandaria der esperit”, se repetic.

E de seguic hec tot eth camin des sues idies pendent aqueri dus ans, qu'ara prumeria siguec un pensament clar e evident sus era mòrt en veir a sa frair estimat malaut e sense esperances de garison.

En aqueri dies auie comprenut claraments qu'entada eth e entà toti non existie arren, en avier, que patiment, mòrt, desbrembe etèrn; mès ath còp auie reconeishut qu'atau ère imposssible víuer, que li calie explicar era vida de ua auta manèra e non coma ua ironia diabolica, o, autaments, calar-se un tir.

Eth non hec ne ua causa ne era auta, senon que seguic viuent, sentent e pensant, e autanplan en aquera epòca se maridèc, e experimentèc fòrça alegries e siguec erós alavetz que non pensaue entad arren en sens dera vida.

Qué significaue, donc, aquerò? Que viuie ben e pensaue mau.

Viuie, sense comprenè'c, a basa des vertats espirituaus qu'auie popat damb era lèit dera sua mair, mès pensaue, non solet sense arreconéisher taus vertats, senon desseparant-se d'eres de bon voler.

E ara vedie claraments que sonque podie víuer gràcies as credences que siguec educat.

“E qué m'aurie passat e com auria viscut se non auessa auut aguestes credences sense saber que me cau víuer entà Diu e non solet entàs mèns besonhs?

“Auessa panat, aucit, mentit. Arren de çò que constituís es màger alegries dera mia vida aurie existit entà jo.”

E autanplan damb es màger esfòrci mentaus non podia imaginar er èsser bestiau qu'auria estat se non auessa sabut entà qué viuia.

“Cercaua ua responsa ara mia pregunta. Eth pensament non la podie respóner, pr'amor qu'eth pensament non pòt mesurar-se damb era magnitud dera interrogacion. Era responsa me la balhèc era madeisha vida damb eth coneishement de çò qu'ei eth ben e çò qu'ei eth mau.

“E aguesta sabença non m'a estat balhada per arren; m'a estat balhada ath madeish temps qu'as auti, donques que non la podí trapar enlòc.

“A on l'è recuelhuda? È arribat per rasonament ara conclusion de qué me cau estimar ath pròche e non costar-li mau? M'ac dideren ena mia mainadesa e m'ac credí, erós en verificar enes auti ço que jo sentia ena mia amna. E qui m'ac desnishèc? Non m'ac desnishèc era rason. Era rason a desnishat era luta pera vida e eth besonh d'estronhar a guairi m'empedissen era satisfaccion des mèns besonhs.

“Tau ei era deduccion dera rason. Era rason non a desnishat que calie estimar ath pròche, pr'amor qu'aquerò non ei rasonable.”

XIII

Levin se'n brembèc d'ua scèna qu'auie campat pòc abantes entre Dolly e es sòns hilhs.

Es mainatges, en tot auer-se demorat solets, comencèren a còder jardons ara ahlama d'ues candèles e a lançar era lèit pera boca coma un gisclet d'aigua. Dolly, en susprener-les, comencèc a explicar-les, en preséncia de Levin, eth gran trabalh qu'as persones adultes les costaue premanir aquerò qu'esbauçauen, e qu'aguest trabalh se hège per eri; que se trincauen es tasses, non aurien arren entà préner eth tè, e se lançauen era lèit en tèrra, se demorarien sense minjar e se moririen de hame.

A Levin l'estonèc era tranquilla incredulitat qu'es mainatges semblauen escotar es paraules de sa mair. Solet se sentien maucontents de veir interromput eth sòn interessant jòc. De çò que sa mair les didie non credien ne ua paraula. E non ac credien pr'amor que non podien compréner er ensems de tot aquerò que gaudien, e les ère impossible, per tant, imaginar qu'esbauçauen çò qu'auien de besonh entà víuer.

“Tot aquerò està pro ben”, pensauen; “mès, dilhèu çò que mos balhen a tant de valor? Tostemp ei madeish, aué coma ager, e coma deman, e nosati non mos cau pensar en aquerò. Mès auem volut endonviar quauquarren nau, personau. E atau, donc, auem botat es jordons enes tasses e les auem codut ara ahlama dera candèla, e mos auem aumplit era boca de lèit e l'auem lançat coma un gisclet d'aigua. Aquerò ei divertit e nau.

“E dilhèu non hèm nosati madeish? Non ac è hèt jo en tot cercar mejançant era rason era significacion des fòrces dera Natura e eth sens dera vida umana?”, seguie pensant Levin.

“Non hèn madeish totes es teories filosofiques, en tot amiar-mos damb eth rasonament, d'ua manèra estranha ena vida, entara revelacion de vertats qu'er òme se'n sap ja de temps a, e que sense eres non poirie viuer? Non se ve claraments en desvolopament dera teoria de cada filosòf qu'eth sap per auança, coma eth campanhard Feodor e non mès claraments, eth vertadèr sens dera vida, e que sage solet de demostrar per camins ambigús vertats universauments arreconeishudes?

“Que se dèishe as mainatges solets, pr'amor de qué eri madeishi aquerisquen çò qu'an de besonh, bastissen es tasses, rebasten era lèit, eca. Realizarien coquinaries? Se moririen de hame? Que se mos dèishe a nosati, balhadi as nòstes passions e pensaments, sense era idia de Diu unenc e creador. Qué haríem, sense auer nocion deth ben e deth mau, sense explicar-mos eth mau morau?

“Sagem, damb aguestes idies, de bastir quauquarren! Ac esbauçaríem tot, pr'amor qu'es nòstes amnes ne son hartes. Èm mainatges, arren mès que mainatges!

“D'a on vie aguesta alègra coneishença qu'è, e qu'ei comuna damb era deth campanhard, e que me còste era patz der esperit? D'a on ac è trèt?

“Jo, educat coma crestian ena idia de Diu, en auer aumplit era mia vida damb es bens espirituaus que me balhèc eth cristianisme, pletoric e atapit d'aguesti bens, jo, coma aguesti mainatges, esbauci, ei a díder, voi esbauçar çò que me sosten. Mès enes ores grèus dera mia vida, coma es mainatges en sénter hame e hered, acodisqui ada Eth e, non mens qu'es mainatges qu'era sua mair pelege pes sues coquinaries mainadenques, senti qu'es excèssi que m'amièren es talents de mainatge non an estat castigadi. E çò que sai, non ac sai pera rason, senon qu'a estat autrejat dirèctaments ara mia amna, ac senti peth mèn còr, pera mia fe en çò que ditz era Glèisa.

“Era Gleisa? Era Glèisa!”, repetic Levin.

Cambièc de postura e, emparant-se en code, guardèc entà luenh, mès enlà dera vegada que, ena auta arriba, baishaue entar arriu.

“Posqui creir guaire profèsse era Gleisa?”, se didec, cercant, entà hèr-se a temptar, guaire podesse esbauçar era tranquillitat d'esperit que gaudie en aqueth moment.

E comencèc a meditar enes doctrines dera Glèisa que li semblauen mès estranhes e que mès lo trebolauen.

“Era creacion? Com explicaua jo era existéncia? Pera madeisha existéncia? Damb arren! E eth diable e eth pecat? Com explicar eth mau? E eth Redemptor? Non sai arren, absoludaments arren, ne ac posqui saber. Arren exceptat çò que se m'a comunicat ath madeish temps qu'as auti.”

E ara trapaue que non existie deguna doctrina eclesiastica qu'esbaucèsse çò d'essenciau: era fe en Diu e en ben coma solet destin der òme.

Cadua des credences dera Glèisa podie èster explicada pera credença en servici dera vertat, en sòrta d'en servici des besonhs. E non solet cada dogma non l'esbauçaue, senon qu'ère hèt entà complir eth miracle fondamentau que de contunh se hè present ena tèrra e que consistís en qué ei possible entà toti es òmes e entà cada un, entà milions de persones desparières, sabents e pècs, mainatges e ancians, reis e mendicants, entà toti, entà Lvov, entà Kitty e entàs auti, compréner sense dobtes era madeisha causa e crear era vida dera amna que sense era non s'ac vau de víuer e qu'ei era soleta causa qu'apreciam.

Levin, estirat ara capensús, guardaue eth cèu naut sense bromes.

“Dilhèu non sai qu'aquerò ei er espaci infinit e non ua vòuta? Mès, per mès qu'ac saja, per mès qu'aguda era guardada, non posqui deishar de veir aguest espaci coma ua vòuta

e coma quauquarren limitat, e, a maugrat des mèns coneishements sus er espaci infinit, è, plan que òc, rason quan veigui ua vòuta blua e solida; e encara mès quan m'esdegui entà veir mès enlà.”

Levin auie deishat de pensar. Ara auie solet era aurelha parada entàs votzes misterioses que ressonauen ena sua amna damb un resson d'alegria e d'entosiasme.

“Dilhèu serà aquerò era fe?”, se didec, non gausant creir ena sua felicitat. “Gràcies, Diu mèn”, gasulhèc, estofant es somics que li pujauen ena gòrja e secant-se damb es dues mans es lèrmes qu'aumplien es sòns uelhs.

XIV

Levin guardaue ath sòn dauant e vedie era vegada de oelhes que peishie susvelhada peth mastin e eth pastor. Dempús vedec eth son tilbury tirat per "Voronoy" e com eth menaire, en arribar ena vegada, parlaue quauquarren damb eth pastor. Pòc dempús, entenie près d'eth eth bronit des arròdes e es buhades deth shivau.

Ère, ça que la, tant encaborniat damb es sòn pensaments, que ne tansevolhe se l'acodic qu'eth coche se dirigie entada eth. Solet se n'encuedèc quan eth menaire, en trapar-se ja ath sòn costat, li didec:

- Me mane era senhora. Qu'an arribat eth vòste frair e un aute senhor.

Levin se seiguec en coche e agarrèc es retnes.

Estaue encara coma s'auesse vengut d'un sòmni e pendent fòrça estona a penes se n'encuedèc de çò que hège e entà a on anaue. Guardaue ath sòn shivau, que tenguie pes retnes, caperades d'esgluma es pautes e eth còth; guardaue ath menaire Ivan, seigut ath sòn costat; rebrembaue que lo demoraue sa frair; pensaue qu'era sua hemna serie inquieta pera sua longa abséncia e sajaue endonviar qui ère aqueth senhor qu'auie vengut damb sa frair. E eth frair, e era sua hemna, e eth desconeihut se li presentauen ara ena sua imaginacion de manèra desparièra a coma les vedie abantes; li semblaue qu'ara es sues relacions damb toti les calerie èster diferentes.

"Ara non i aurie entre eth mèn frair e jo era separacion qu'a auut tostemp entre nosati; ara ja non mos pelejaram bric mès. Jamès aurè peleges damb Kitty. Damb er òste qu'a arribat, qui que sigue, serè amable, serè brave; madeish damb es vailets e damb Ivan. Damb toti serè un òme desparièr."

En tot tier damb es retnes tibades ath shivau, que rebuhaue impacient, coma demanant que lo deishèssen córrer en libertat Levin guardaue a Ivan, seigut ath sòn costat, que per non auer arren a hèr damb es sues mans les emplegaue a tier-se era camisa, que se li quilhaue holada peth vent.

Levin cercaue ua desencusa entà establir convèrsa damb eth. Li volec díder qu'auie sarrat massa era ventrèra. Pensèc de seguit qu'aquerò li semblarie un repotec e volie tier ua convèrsa amabla; mès cap aute tèma entà parlar se l'acodie ena imaginacion.

- Senhor, amiatz entara dreta, se vos platz. Aquiu i a un soc, li didec Ivan damb eth gèst de cuélher es retnes.

- Te demani que non toques es retnes e non me balhes leçons, contestèc Levic aspraments.

Era intervencion deth menaire l'irritèc coma tostemp. E de seguit pensèc, damb tristor, qu'ère enganhat en pensar qu'eth sòn anament podie cambiar aisidaments.

A un quart de *versta* dera casa, Levin vedec a Gricha e a Tania que corrien ath sòn encontre.

- E qui ei aguest senhor?

- Un òme plan terrible que non dèishe de botjar es braci. Atau, didec Tania, en tot lheuar-se deth sèti e imitant eth gèst de costum de Katavasov.

- Ei vielh o joen?, preguntèc Levin, qu'eth gèst de Tania li rebrembaue a quauquarrés, mès sense poder precisar a qui.

"A!", se didec, "aumens que non sigue ua persona desagradiua!".

Sonque en virar peth camin e veir as que venguien ath sòn encontre, Levin se'n brembèc de Katavasov, damb eth sòn chapèu de palha, botjant es braci coma auie indicat Tania.

A Katavasov li shautaue fòrça parlar de filosofia, encara que la comprenie mau, coma un especialista qu'ère de sciéncies naturaus, que jamès estudiaue filosofia. Pendent sòn sojorn en Moscòu, Levin auie discutit fòrça damb eth sus aguestes qüestions. Çò prumèr que rebrembèc Levin en veder-lo sigueren aqueres discussions qu'en eres aqueth calaue es còrnes pr'amor de demorar venceire.

"Non, non vau a discutir, ne a expausar ara leugèra es mèns pensaments ne peth mau de morir", se didec encara.

En tot sautar deth tilbury e, après saludar a sa frair e a Katavasov, Levin preguntèc per Kitty.

- Se hec a vier a Mitia entà Kolok, (ataue se cridaue eth bòsc qu'ère près dera casa). Que l'a volut apraiar aquiu pr'amor qu'ena casa hè massa calor, expliquèc Dolly.

Levin conselhaue ara sua hemna que non amièsse ath mainatge entath bòsc, pr'amor qu'ac consideraue perilhós, per çò qu'aguesta naua li desagradèc.

- Tostemp se hè a vier eth petit d'un lòc en aute, didec eth vielh Prince. L'è conselhat que l'amièsse entara gelèra.

- Kitty pensaue dempús vier en brinhon, en tot supausar que series aquiu. Que i poiríem anar, didec Dolly.

- E tu se qué hès?, preguntèc Sergi Ivanovic a sa frair, en demorar-se ath darrèr damb eth.

- Arren d'especiau. Me tengui, coma tostemp, as ahèrs dera propietat, responec Levin. E guaire t'i estaràs?, preguntèc, ath sòn torn, a Sergi Ivanovic. Ja hè dies que te demoraua.
- Un parelh de setmanes, contestèc Sergi. Qu'è fòrça causes a hèr en Moscòu.

En tot aquerò, es uelhs des dus se trapèren, e a maugrat deth sòn desir d'èster corau damb Sergi e amable e simple damb eth Prince, Levin sentec que l'irritaue guardar a sa frair e baishèc es uelhs sense saber se qué díder.

En tot cercar tèmes de convèrsa que siguessen agradius a Sergi Ivanovic, ath delà dera guèrra servia e era qüestion eslaua, qu'ada eres auie hèt mencion d'ua manèra velada en parlar des sues ocupacions en Moscòu, gessec de parlar-li dera òbra qu'auie publicat darrèraments.

- E es critiques deth tòn libre?, li preguntèc. Se com te tracten?

Sergi Ivanovic arric en compréner que non ère espontanèa era pregunta.

- Arrés se n'ocupe d'eth e jo mens qu'arrés, contestèc damb manca de vam. E, cambiant de convèrsa, se dirigic a Dolly:
- Daria Alexandrovna, guardatz... Que va a plòir, didec, indicant damb eth sòn paraigües ues bromes blanques que corrien sus es cimalhs des olms.

E n'auec pro damb aguestes paraulas pr'amor de qué aquera heredor que volie evitar Levin enes sues relacions damb sa frair se botèsse entre es dus.

Levin s'apressèc a Katavasov.

- Be n'auetz estat d'acertat en decidir-vos a vier!
- Ja hè temps qu'ac volia hèr. Ara poiram discutir damb mès cauma... Auetz liejut a Spencer?
- Encara non l'è acabat, didec Levin. Ça que la, ara non n'è besonh.
- Com! Ei interessant... Per qué non n'auetz besonh.
- Voi díder qu'era solucion des qüestions que m'interèssen ena actualitat non la traparia ne en eth ne enes sòns semblables. Ara...

Levin ère a mand de díder que l'interessauen d'autes causes, mès qu'es tèmes filosofics, totun, campèc era expression tranquilla e alègra qu'auie eth ròstre de Katavasov e, en tot brembar-se'n des sòns prepausi, non volec esbauçar eth sòn bon umor en tot contrariar-lo damb es sues naues idies.

- Ça que la, ja ne parlaram dempús, higec condescendent. Se vam entath brinhon, qu'ei per aquiu, per aguesta corsèra, didec, en tot dirigir-se as auti.

En arribar, per estret camin, en ua planhèra entornejada de ludentes flors de "Joan-Maria" e a on possauen tanben espessi arbilhons de verd escur, Levin hec sèir as sòns acompanhants enes banqui e enes socs installadi aquiu entàs visitaires deth brinhon, ara ombra frèsca e agradiua d'uns olms trendes, e eth se filèc entath brinhon pr'amor de hèr-se a vier pan, cornishons e mèu frèsca.

Damb gran suenh e atentiu ath bronziment des abelhes que crotzauen er aire de contunh, arribèc per ua corsèra en abelhèr.

En entrar, ua abelha se lancèc entada eth bronzinant e se l'enredèc ena barba. Se des.heiguec d'era e passèc entath pati, cuelhec un hilat qu'ère penjat en ua paret, se lo botèc, se metec es mans ena pòcha des pantalons e seguic enquias brinhons.

En hilades regulares, estacades a petiti ligams, i auie es brinhons vielhs, cada un damb era sua istòria, qu'eth coneishie; ath long deth brescat qu'entornejaue er abelhèr se vedien es naui brinhons installadi aguest an.

Ena entrada des brinhons volatejauen bromes d'abelhes e de abelhards, tant qu'es obrères volauen entath bòsc atirades pes telhs en flor e tornauen cargades deth doç nectar. E tot er eishame, obrères diligentes, abelhards ociosi, gardianes desvelhades prèstes a lançar-se sus quinsevolh estranh ar abelhèr que sagèsse d'apressar-se aquiu, deishauen enténer es nòtes mès diuèrses en aire encaumat que se confonien en un contunh e aspre bronzinament.

En aute costat deth brescat, er encargat deth brinhon rebotaue ua taula.

Eth vielh campanhard non vedec a Levin e aguest non lo cridèc.

Qu'ère content de demorar-se solet entà remeter-se dera sua animositat, que ja s'auie alterat en aqueth brac contacte damb era realitat.

Se'n brembèc, damb pena, que s'auie emmaliciat damb Ivan, qu'auie mostrat heredor ath sòn frair e parlat damb leugerèsa damb Katavasov.

"Ei possible que tot aquerò age estat causa d'un moment e que se passe tot sense deishar tralha?", se didec.

E en aqueth madeish instant sentec damb alegria que quauquarren nau e important se passaue ena sua amna. Sonque per uns instants era realitat auie hèt desparéisher, coma caperant-la damb un nere vel, aquera cauma espirituau trapada per eth e qu'ara reparaue de nauèth, pr'amor que solet auie estat amagada en interior dera sua amna.

Atau qu'es abelhes que volatejauen ath sòn entorn e menaçauen hissar-lo lo distreiguien, li hègen pèrder era tranquillitat materiau, en tot obligar-lo a arropir-se, a amagar-se, dera madeisha manèra es preocupacions que l'auien assautat a compdar deth moment qu'auie pujat en tilbury damb eth menaire, l'auien privat era tranquillitat dera sua amna; mès açò s'auie tardat sonque tant que s'estèc damb Ivan, eth Prince,

Katavasov e Sergi Ivanovic. Madeish que, a maugrat des abelhes, suavaue era sua fòrça fisica, atau sentie de nau ath sòn laguens era fòrça espirituau qu'auie recebut.

XV

- Sabes a qui a trapat eth tòn frair en tren, Kostia?, preguntèc Dolly, dempús de repartir as mainatges cornishons e mèu. A Vronsky. Va entà Servia.
- E amie un esquadron a cargue sòn, higec Katavasov.
- Ei ua causa digna d'eth, didec Levin. Mès, ei qu'encara partissen volentaris?, preguntèc en tot guardar a sa frair.

Sergi Ivanovic, ocupat a trèir deth tròç de bresca qu'auie ena sua sieta ua abelha viua, apegada ara mèu, damb era punta deth guinhauet, non li responec.

- Plan que òc! Se vedéssetz es qu'ager i auie ena estacion!, repliquèc Katavasov nhacant sorrolhosaments eth sòn cornishon.
- Mès, com ei aquerò? Explicatz-lo-me, Sergi Ivanovic. Entà qué i van aguesti volentaris e contra qui les cau lutar?, preguntèc eth vielh Prince, en tot contunhar ua convèrsa iniciada, çampar, en abséncia de Levin.
- Contra es turcs, contestèc Kosnichev, arridolent e tranquil.

Auie artenhut desliurar ara abelha encara viua e ennerida de mèu qu'estornejaue es petites pautes, e damb suenh la passèc dera punta deth guinhauet entà ua huelha d'olm.

- E qui a declarat era guèrra as turcs?
- Arrés a declarat era guèrra; mès era gent se planh des sòns frairs de raça e les vò ajudar, didec Sergi Ivanovic.
- Eth Price non ditz que non se les ajude, intervenguec Levin, defenent ath sòn soèr. Se referís ara guèrra. Eth Prince cre qu'es particulars non pòden intervier ena guèrra sense era autorizacion deth Govèrn.
- Guarda, Kostia. Ua abelha volant. Mos va a hissar!, exclamèc Dolly, tant que se defenie der insècte.
- Non ei ua abelha, senon ua vèspa aclaric Levin.
- A veir, explicatz-mos era vòsta teoria, didec Katavasov, arridolent, a Levin, damb er in de costar ua discussion. Per qué es particulars non an de poder anar ara guèrra?
- Era mia responsa ei aguesta: era guèrra ei ua causa tan brutau, herotge e terribla, que non ja un crestian, senon cap òme pòt cuélher sus eth personauments era responsabilitat de començar-la. Solet eth Govèrn pòt ocupar-se d'aquerò e èster per besonh arrossegat ara guèrra. Ath delà, sivans eth costum e eth sen, quan se tracte

d'ahèrs de govèrn, e mès que mes de guèrres, toti es ciutadants les cau abdicar dera sua volentat personau.

Sergi Ivanovic e Katavasov parlèren ath madeish temps, en tot expausar es sues objeccions, que ja les auien premanides.

- I a casi qu'eth Govèrn non complís era volentat des ciutadans, e alavetz eth pòble declare espontanèaments era sua volentat, didec Katavasov.

Mès Kosnichev non semblaue apuar eth critèri de Katavasov. Arroncilhèc es celhes e didec:

- Non auetz de suscitar atau era qüestion. Aciu non i a cap declaracion de guèrra, senon era expression d'un sentiment umanitari, crestian. Son en tot aucir as nòsti frairs, a gent dera nòsta raça e fe. E non solet as nòsti frairs e coreligionaris, senon simplaments, a hemnes, ancians e mainatges. Eth sentiment cride e es russi gessen a ajudar pr'amor d'acabar damb aguesti orrors. Imagina-te que vas peth carrèr e ves a uns embriacs pataquejant a ua hemna o a un mainatge. Non me pensi que t'arturèsses a demanar se s'a declarat era guèrra ad aguest òme o non, senon que te lançaries en defensa der ofensat.
- Mès non aucirie ar aute, didec Levin.
- Òc que l'auciries.
- Sabi pas. Se vedessa un cas atau, me balharia ath setiment deth moment. Non ac posqui díder per auança. Mès, semblable sentiment non existís ne pòt existir respècte ara opression des eslaus.
- Dilhèu non existique entà tu, mès existís entàs auti, contestèc, en tot arroncilhar es celhes sense voler, Sergi Ivanovic. Encara viuen en pòble es legendes des boni crestians que gemeguen jos era joata der "infidèu sarrasin". Eth pòble a entenut parlar deth patiment des sòns frairs e a lheuat era votz.
- Que pòt èster, didec Levin evasivaments. Mès jo non ac veigui. Jo pertanhi ath pòble e non senti aquerò.
- Jo tanpòc, higec eth Prince. È viscut en estrangèr, è liejut era premsa e cohèssi que ne tansevolhe abantes, quan es orrors bulgars, comprení era causa de qué es russi, de pic, comencèren a estimar as sòns frairs eslaus tant que jo non sentia per eri degun amor. M'entristí fòrça, en tot pensar qu'èra un monstre o atribuir-lo ara influéncia de Carlsbad... Mès en arribar aciu me padeguè en veir que i a fòrça gent que solet se preocupe de Russia e non des sòns frairs eslaus. Tanben Constantin Dmitrievi pense atau, didec en tot senhalar-lo.

- En aguest cas, es opinions personaus non signifiquen arren, responec Kosnichev; es opinions personaus non an cap de valor dauant era volentat de tota Russia exprimida per unanimitat.
- Desencusatz-me, mès non ac veigui. Eth pòble ei dehòra d'açò, repliquèc eth Prince.
- Non, papa. Bremba-te'n deth dimenge ena glèisa, didec Dolly, que seguie d'aurelha era convèrsa. Balha-me eth tovalhon, se te platz, didec ar ancian que campaue, arrint, as mainatges. Ei impossible que toti...
- Qué se passèc eth dimenge ena glèisa?, preguntèc eth Prince. Ath prèire l'ordenèren liéger e liegec. Es campanhards non compreneren arren. Alendauen tau que s'escotèssen un sermon. Dempús les dideren qu'anauen a hèr ua quècta en per d'ua bona òbra dera Glèisa e cadun treiguec un *copec*, sense saber-se'n entà qué.
- Eth pòble non ac pòt ignorar. Eth pòble tostemp a consciéncia deth sòn destin e en moments coma es d'ara ve es causes damb claretat, declarèc Sergi Ivanovic categoricaments, guardant ath vielh encargat deth brinhon, coma se l'interroguèsse.

Eth vielh, capinaut, de nera barba damb peublanqui e espessi peus d'argent, s'estaue quiet en tot tier eth salèr de mèu e guardar doçaments as senhors dès era nautada dera sua estatura sense compréner ne voler compréner çò que tractauen, sivans se vedie en tot eth sòn aspècte.

- Òc, senhor, afirmèc eth vielh, botjant eth ap, coma responent as paraules de Sergi Ivanovic.
- Preguntatz-li e veiratz que non sap arren de tot açò, didec Levin. E higec, en tot dirigir-se ath vielh: As entenut a parlar dera guèrra, Mijailic? Non enteneres se qué dideren ena glèisa? Qué te semble? Penses que mos cau hèr ua guèrra en defensa des crestians?
- Per qué mos cau pensar en aquerò? Alexandre Nicolaevic, eth nòste Emperaire, pense per nosati en aguest ahèr e pensarà per nosati en toti es auti que se presenten... Eth se'n sap mielhor... Vos hèsqui a vier mès pan? Ne cau balhar mès as mainatges?, se dirigic a Daria Alexandrovna, en tot senhalar a Gricha qu'acabaue era sua crospa de pan.
- Non me cau preguntar, didec Sergi Ivanovic. Vedem centenats e milèrs d'òmes qu'ac dèishen tot pr'amor d'ajudar en aguesta òbra justa. Vien de pertot e exprimissen claraments eth sòn pensament e eth sòn desir. Amien es sòns praubi estauvi e van per eri madeishi entara guèrra e diden sincèraments entà qué ac hèn. Qué vò díder aquerò?

- Aquerò vò díder, ena mia pensada, didec Levin que començaue a emmaliciar-se un aute còp, qu'en un pòble de ueitanta milions se trapen, non ja centenats, senon desenats de milèrs d'òmes qu'an perdut era sua posicion sociau, gent gausada, prèsta a tot, que tostemp ei dispausada a endravar-se enes bandes de Pugachev o quinsevolh auta dera sua espècia, e que madeish va entà Servia qu'entà China...
- Te digui que non se tracte de centenats de gent perduda, senon que son es mielhors representants deth pòble, didec Sergi Ivanovic damb tanta irritacion coma se siguesse en tot deféner es sòns darrèrs bens. E es sòs recuelhudi? Aciu òc qu'eth pòble exprimís dirècta e claraments era sua volentat.!
- Aguesta paraula "pòble" ei tant indefinida..., didec Levin. Solet es escrivans deth parçant, es mèstres e un per mil des campanhards e obrèrs saben de qué se tracte. Era rèsta des ueitanta milions de russi, coma Mijailic, non solet non exprimissen era sua volentat, senon que ne tansevolhe an idia de sus quina qüestion les ac cau exprimir. Quin dret auem, donc, a díder que s'exprimís era volentat deth pòble?

XVI

Expèrt en dialectica, Sergi Ivanovic, sense replicar ara darrèra objeccion de Levin, amièc era convèrsa entà un aute punt d'enguarda.

Se te'n vòs saber, didec, per un mejan aritmetic der esperit deth pòble, qu'ei clar que serà plan de mau hèr que l'arribes a conéisher. En nòste país encara non ei implantat eth sufragi, e non se pòt introdusir, pr'amor que non exprimirie era volentat populara; mès entà saber se quina ei aguesta que i a d'auti camins: se percep en ambient, se sent en còr. Ja non parli d'aqueri corrents jos era aigua que se voluden en mar mòrt deth pòble e que son clars entà quinsevolh persona que non age prevencion, punts d'enguarda particulars en estricte sens dera paraula. Toti es partits deth mon intellectuau, abantes enemics irreconciliables, ara s'an honut en ua soleta idia, es discòrdies que s'an acabat. Tota era premsa ditz çò de madeish; toti an sentut ua fòrça titanica que les posse ena madeisha direccion.

- Òc, ac diden toti es jornaus, didec eth Prince. Aquerò qu'ei vertat. Mès autant diden toti çò de madeish, que semblen es gargolhes ena restanca abantes dera tempesta. Hèn tant de tapatge que non s'enten cap aute...
- Se son o non gargolhes que non ac sai. Jo non editi es jornaus e non les voi deféner. Mès òc que me cau senhalar era unitat d'opinions en mon intellectuau, didec Sergi Ivanovic, en tot dirigir-se a sa frair.

Levin anaue a respòner, mès eth vielh Prince se l'auancèc.

- Per çò d'aguesta unitat d'opinions que se pòt díder ua auta causa, didec. È un gèndre, Esteva Arkadievic, vosati ja lo coneishetz. Ara se lo nomente membre de sabi pas quina comission e quauquarren mès qu'ara non m'en brembi. En aguest cargue non i a arren a hèr, mès Dolly, aquerò non ei cap de secret, perceberà ua sodada de ueit mil robles. Anatz a demanar-li, s'aguest cargue a bèra utilitat; eth vos demostrarà que non n'i a cap de mès besonh. E non ei un òme mentidèr; mès l'ei impossible non creir ena utilitat d'aguesti ueit mil robles.
- Òc, qu'ei vertat, Stiva m'a demanat que li diga a Dolly Alexandrovna qu'obtenguec eth cargue, didec Sergi Ivanovic, damb evident desengust, costat pes paraules deth Prince.
- Donques atau ei tanben era unamimitat enes opinions des jornaus. M'an explicat que quan i a guèrra, dupliquen eth tiratge. Alavetz, com pòden deishar de considerar transcendentaus era sòrt deth pòble, era situacion des eslaus, eca, eca, eca...?

- Cohèssi que non è guaira aficion as jornaus, mès parlar atau que me semble injust, didec Sergi Ivanovic.
- Jo les botaria ua soleta condicion, seguic eth Prince. Alfons Karr ac didec plan ben abantes dera guèrra damb Prusia. "Vos pensatz qu'era guèrra ei de besonh? Plan, donc. Qui predique era guèrra que vage en ua legion especiau, dauant de toti, enes atacs, enes assauts."
- Be n'estarien de ben es redactors des jornaus en aguesta posicion!, comentèc Katavasov, en tot estarnar-se d'arrir perque s'imaginaue as jornalistes coneishudi en aquera legion alistada.
- Coma que hugerien ara prumèra balestada, non servirien que de trebuc, didec Dolly
- Se sagèssen de húger, acabèc eth Prince, se les plaçarie ath darrèr es mitralhières o es cossacs damb soriacs.
- Aquerò qu'ei ua badinada, e ua badinada de mau gost, perdonatz-me que vos ac diga, Prince, didec Sergi Ivanovic damb acrimonia.
- Non veigui que sigue ua badinada... gessec Levin. Mès Sergi Ivanovic l'interrompec:
- Cada membre dera societat ei cridat a complir era òbra que li correspon e es intellectuaus complissen era sua en tot orientar era opinion publica, e era unanima e completa expression dera opinion publica ei çò qu'aunore ara premsa e ath còp ei un hèt que mos a d'aumplir d'alegria. Vint ans a, auríem carat; mès ara s'enten era votz deth pòble rus, qu'ei a mand de lheuar-se coma un òme e a sacrificar-se pes sòns frairs oprimidi. Ei un gran pas e ua evidenta demostracion dera fòrça de...
- Mès qu'ei que non se tracte de sacrificar-se, senon tanben d'aucir a turcs, insinuèc timidaments Levin. Eth pòble ei prèst a sacrificar-se pera sua amna, mès non a aucir, higec damb fermetat, restacant aguesta convèrsa damb es pensaments que li preocupauen.
- Com pera sua amna? Explicatz-me aquerò. Comprenetz qu'entà un especialista en sciéncies naturaus aguesta expression aufrís quauques dificultats, didec Katavasov damb un arridolet ironic.
- Pro que vo'n sabetz se qué voi díder.
- Donques vos juri que non n'è ne era mès petita idia, responec damb un arrir sonor Katavasov.
- "Non vos hèsqui a vier era patz, senon era espada", didec Crist, repliquèc dera sua part Sergi Ivanovic, mentant, coma causa clara, aquera part der Evangèli que mès confonie a Levin.

- Qu'ei aquerò, òc, senhor (didec eth vielh vailet Mijailic), contestant ara guardada que per edart l'auie dirigit Sergi.

Levin se rogic de ràbia, non perque se sentesse vençut, senon perque non auie podut tier-se e evitar era discussion.

"Non, que non è de pelejar-me damb eri", pensèc. "Eri son protegidi per ua coirassa impenetrabla, e jo sò nud. M'aurie calut carar."

Comprenie que l'ère impossible convéncer a sa frair e a Katavasov, e mens encara vedie era possibilitat d'èster d'acòrd damb eri. Çò qu'eri predicauen ère aqueth orgulh d'esperit que lèu l'auie hèt perir ada eth. Non podie èster cossent qu'eri (en tot cuélher en consideracion çò que didien es blagaires volentaris que venguien des capitaus), didessen qu'aguesti, amassa damb es jornaus, exprimien era volentat e eth pensament populars, pensament e volentat que se basauen ena resvenja e ena mòrt. Non podie èster cossent damb aquerò pr'amor que non vedie era expression de taus pensaments en pòble, qu'entre eth s'estaue, ne tanpòc trapaue aguesti pensaments en eth madeish (e non podie considerar-se de ua auta manèra senon coma un mès entre es membres que constituien eth pòble rus) e, mès que mès, pr'amor que, amassa damb eth pòble, non podie compréner en qué consistie eth ben generau; mès òc que credie fèrmaments qu'arténher aguest ben generau ère possible solet complint sevèraments era lei deth Ben. E per aquerò non podie desirar era guèrra ne parlar ath sòn favor. Levin vedie era sua pensada ath cant dera de Mijailic e deth vertadèr pòble, qu'eth sòn pensament auie demorat escrit ena legenda der aperament as Varengos: "Vietz sus nosati e governatz-mos. A cambi vos prometem aubediéncia. Toti eth trabalh, totes es umiliacions, toti es sacrificis, les cuelhem sus nosati; vosati jutjatz e deciditz".

E ara, sivans Sergi Ivanovic, eth pòble renonciaue ad aguest dret crompat ath prètz deth pèbe.

Levin aurie volut díder tanben que s'era opinion publica ei un jutge impecable, per qué era revolucion non ère tanben tan legau coma eth movement en per des eslaus?

Mès tot aquerò non èren que pensaments que non podien decidir arren. Ua soleta causa se vedie paupabla: qu'era discussion sus aguest punt irritaue a Sergi Ivanovic e qu'ère mielhor, per tant, non discutir.

E Levin carèc e atirèc era atencion des sòns òstes entàs escures bromes qu'auien vengut de curbir menaçadoraments tot eth cèu. E en veir qu'era ploja non se tardarie, se filèren toti entara casa.

XVII

Eth Prince e Sergi Ivanovic pugèren en petit coche, tant qu'es auti, ara prèssa, hègen a pè eth recorrut entara casa.

Mès es bromes, es ues clares e es autes escures, s'apressauen damb rapiditat, e les calerie córrer fòrça mès se volien arribar ena casa abantes que queiguesse era ploja.

Es bromes deth dauant, baishes e neres coma eth hum dera soja, auançauen peth cèu damb enòrma velocitat.

Ara solet s'estauen dera casa dus cents passi, mès eth vent s'auie lheuat ja e eth batarràs podie vier d'un moment en aute.

Es mainatges entre espauridi e alègri, corrien dauant sorrisclant. Dolly, pelejant damb es pelhes que se l'endravauen enes ames, ja non caminaue, senon que corrie, sense deishar de uelh as mainatges.

Es òmes auançauen a longues calhamardades, en tot tier-se es chapèus. Près ja dera escala dera entrada, ua gròssa gota pataquegèc e se trinquèc ena canòla de metau. Petiti e grani, charrant alègraments, s'arrecessèren jos eth cubèrt.

- A on ei Katerina Alexandrovna?, preguntèc Levin ara majordòma, que gessec ath sòn encontre en recebedor damb mocadors e flaçades de viatge.
- Mos pensàuem qu'ère damb vos.
- E Mitia?
- En bòsc, en Kolok. Era hilhuquèra que deu èster damb eth.

Levin, cuelhent es flaçades, se pressèc entath bòsc.

Mentretant, en aqueth espaci de temps, es bromes auien caperat de tau manèra eth solei qu'auie escurit coma en un eclipsi. Eth vent bohaue damb violéncia e refusaue a Levin, arrincaue es flors des telhs, despolhaue es arrames des bedoths e ac inclinaue tot ena madeisha direccion: càcies, arbilhons, flors, èrbes e es cimalhs des arbes.

Es gojates que trabalhauen en jardin corrien, cridant, entath pavilhon des emplegats. Eth blanc ridèu d'aigua caperèc eth bòsc luenhant e era mitat deth camp mès pròche, en tot apressar-se rapidaments a Kolok. Se notaue en aire era densitat dera ploja, trincant-se en multiples e minuscules gotes.

Inclinant eth cap de cap ath dauant e lutant damb eth vent que menaçaue trèir-li es flaçades, Levin s'apressaue ath bòsc ara prèssa.

Ja distinguie quauquarren que blanquejaue darrèr un casse, quan de ressabuda tot s'aluguèc, usclèc era tèrra sancera, e semblèc qu'eth cèu se daurie ath sòn dessús.

En daurir es uelhs, momentanèaments cegadi, Levin, a trauèrs der espés vel de ploja qu'ara lo desseparaue de Kolok, vedec de seguit, e damb orror, era copa deth coneishut casse deth miei deth bòsc que semblaue auer cambiat estranhaments de posicion.

"Ei possible que l'age artenhut?", podec pensar Levin autanplan abantes qu'era copa der arbe, damb un movement cada còp mès accelerat, despareishesse darrèr es auti arbes, costant un violent tapatge en esbauçar-se era sua grana mòla sus es auti.

Era ludentor d'eth relampit, e sorrolh deth tron e era impression de hered que sentec còp sec s'amassèren en tot contribuir a costar-li ua sensacion d'orror.

- Ò, Diu mèn, Diu mèn! Hètz que non age queigut eth casse sus eri, prononcièc.

E a maugrat que pensèc de seguit ena inutilitat dera pregària entà qué non queiguesse sus eri er arbe que ja auie queigut, eth repetic era sua suplica, en compréner que non auie arren mielhor que hèr qu'aquera pregària sense sens.

En arribar en lòc qu'eri solien estar-se, Levin non trapèc ad arrés.

Qu'èren en un aute lòc deth bòsc, jos un vielh telh e lo cridauen. Dues figures vestides d'escur (abantes vestien de blanc) s'inclinauen entath solèr.

Èren Kitty e era hilhuquèra. Era ploja ara cessèc lèu deth tot. Començaue a esclarir-se quan Levin correc entada eres. Era hilhuquèra amiaue sec eth bord deth vestit, mès eth de Kitty ère tot banhat e se l'apegaue en còs. Encara que non ploiguie, seguien ena madeisha postura que pendent era tempèsta: inclinades sus eth cochet, tient era ombrèla verda.

- Son viui! Gràcies a Diu!, exclamèc Levin, corrent sus eth solèr banhat damb es sues sabates plies d'aigua.

Kitty, damb eth ròstre banhat e rogit, se viraue entada eth, arrint timidaments jos eth chapèu, qu'auie cambiat de forma.

- Non te hè vergonha? Non compreni que sigues tant imprudenta!
- Te juri que non siguec eth mèn tòrt. En moment que mos premaníem a tornar, mos calèc mudar ath petit. Quan acabèrem, era tempèsta ja... se desencusèc Kitty.

Mitia ère san e en bona santat, ben sec e adormit.

- Laudat sigue Diu! Sabi pas se qué digui...

Arremassèren es bossarretes banhades, era hilhuquèra treiguec ath mainatge deth cochet e l'amièc en braça. Levin caminaue ath cant dera sua hemna en tot repotergar-se era irritacion que l'auie parlat e, d'amagat dera hilhuquèra, sarraue eth braç d'era contra eth sòn.

XVIII

Pendent tot eth dia, tant que se desvolopauen es mès diuèrses convèrses, qu'en eres intervenguie coma se solet i participèsse çò de mès extèrn dera sua intelligéncia, Levin, totun era decepcion deth cambi que deuie pesar sus eth, sentie de contunh, damb plasèr, era plenitud deth sòn còr.

Après era ploja, era excessiua umiditat empedie gésser de passèg. Ath delà, es bromes de tempesta non despareishien deth tet deth cèu e passauen, a viatges per un lòc, a viatges per un aute, escurit eth cèu, acompanhades de quan en quan peth tarabastal des trons. Era rèsta deth dia lo passèren, donc, toti ena casa.

Non se discutic mès, e dempús eth repaish se trapauen toti d'excellent umor.

Katavasov, ara prumeria, hec arrir fòrça as senhores damb es sues trufaries originaus, que tostemp shautauen quan se le començaue a conéisher; mès dempús, interpelat per Kosnichev, suspenec es sues plan interessantes observacions sus era diferéncia de vida, caractèrs e enquia de fisionomies entre es mascles e femèles des mosques casolanes.

Sergi Ivanovic, tanben de bon umor, expliquèc a demana de sa frair, pendent eth tè, eth sòn punt d'enguarda sus er avier dera qüestion d'Orient; de forma tan simpla e agradiua que toti l'escotèren damb plasèr.

Kitty siguec era soleta que non lo podec atier enquiath finau, donques que la cridèren entà banhar a Mitia.

Uns moments dempús cridèren tanben a Levin ena sala de banh.

En tot deishar eth tè e, planher-se d'interròmper ua charrada interessanta, s'enquimerèc ath còp en veir que lo cridauen, pr'amor que solet ac hègen en escadences importantes. Levin se filèc entara cramba de Mitia.

A maugrat de çò d'interessant deth plan (que Levin non escotèc deth tot), expausat per Sergi Ivanovic respècte a qu'es quaranta milions d'eslaus desliuradi, les calie, amassa damb Russia, daurir ua naua èra ena istòria deth mon; a maugrat dera sua inquietud e interès peth hèt que lo cridèssen, tanlèu se trapèc solet, en gésser deth salon rebrembèc es sòns pensaments deth maitin.

E tot aquerò dera importància der element eslau ena istòria universau li semblèc tant insignificant en comparèr damb çò que se passaue ena sua amna que de moment ac desbrembèc tot e se calèc en madeish estat d'esperit qu'auesse pendent eth maitin.

Ara non se'n brembaue deth procès des sues idies, coma ac hège abantes, ne tanpòc n'auie besonh. S'apregondie de seguit en sentiment que lo guidaue, restacat damb aguestes idies, e trapaue qu'aqueth sentiment ère mès fòrt e definit ena sua amna qu'abantes.

Ja non li succedie ara coma anterioraments, quan enes moments que trapaue ua consolacion imaginària, li calie restablir tot eth procès des sues idies pr'amor de trapar eth sentiment. Ath contrari, ara, era sensacion d'alegria e serenitat ère mès viua qu'abantes, e eth pensament non artenhie enquiara nautada deth sentiment.

Levin, caminant pera terrassa e guardant es esteles que campauen en cèu ja escurit, rebrembèc de pic e se didec: "Òc, guardant entath cèu, pensaua qu'era vòuta que veigui non ei ua illusion; mès non amiè es mèns pensaments enquiara fin, quauquarren non s'estèc ben meditat. Mès, sigue çò que sigue, que non i pòt auer cap objeccion. Me cau reflexionar sus aquerò e alavetz tot demorarà clar..."

E en entrar ena cramba deth mainatge, se'n brembèc de çò que s'auie amagat ada eth madeish. E ère que s'era principau demostracion dera Divinitat s'estaue ena revelacion de çò qu'ei eth ben, en aguest cas, per qué era revelacion se limite solet ena Glèisa crestiana? Quina relacion an damb aguesta revelacion es doctrines budistes e maometanes que tanben profèssen e hèn eth ben?

Li semblaue ja trapar era responsa ad aguesta pregunta quan, abantes de responer-se, entrèc en quarto deth mainatge.

Kitty damb es braci rebussadi, s'inclinaue sus era banhèra que s'estaue eth mainatge jogant damb era aigua, e en enténer es passi deth sòn marit virèc era cara entada eth e lo cridèc damb un arridolet.

Tenguie damb ua man eth cap deth mainatge, qu'ère estirat capensús, agitant es pèets, e damb era auta, contreiguent-la ritmicaments, Kitty sarraue era esponga contra eth còs grasset deth petit.

– Guarda-lo, guarda-lo!, didec quan eth sòn espós s'apressèc ada era. Agafia Mijailovna qu'a rason: ja mos coneish...

Qu'ère evident que, dès aqueth dia, Mitia reconeishie a toti es que l'entornejauen.

Tanlèu Levin s'apressèc ara banhèra lo heren assistir a un experiment qu'auec ua capitada complèta.

Era codinèra, cridada exprèssaments, s'inclinèc entath mainatge, qu'arroncilhèc es celhes e botgèc eth cap negatiuaments. Dempús s'inclinèc Kitty e eth mainatge arric damb jòia, emparèc es manetes sus era esponga e hec damb es sòns pòts un estranh son de content.

Non solet era mair e era hilhuquèra, senon autanplan eth madeish Levin, s'afoguèren.

Damb ua man treigueren ath mainatge dera banhèra, li vessèren mès aigua peth dessús, l'estropèren en linçò, lo sequèren e dempús, quan comencèc a eméter eth sòn crit de costum, l'ac autregèren a sa mair.

- M'alègri fòrça de qué comences a estimar-lo, didec Kitty ath sòn marit, dempús de qué damb eth mainatge en pièch, se seiguec en sòn lòc acostumat. Sò plan contenta. Ja començaua a enquimerar-me. Didies que non senties arren d'especiau per eth...
- È dit que non sentia arren? Sonque didia qu'èra decebut.
- T'auie decebut eth mainatge, dilhèu?
- Non eth, senon jo respècte ath mèn sentiment sus eth. Me demoraua mès. Demoraua ua sòrta de suspresa, de sentiment nau e agradiu que floririe ena mia amna. E de ressabuda, en sòrta d'açò, sentí repugnània, compassion...

Kitty l'escotaue atentiuaments, en tot tier eth mainatge entre es dus e ajustar-se enes sòn fini dits es anèths que s'auie trèt pr'amor de banhar a Mitia.

- E çò de mès important ei que sentia fòrça mès temor e pietat per eth que plasèr. Aué, après eth moment de temor que passè pendent era tempesta, comprení se guaire l'estimi.

Kitty amuishaue ua radianta arridalha.

- T'espaurires fòrça? Preguntèc. Jo tanben. Mès ara que tot s'a passat encara è mès pòur... Anarè a veir eth casse. Be n'ei de simpatic Katavasov! Tot eth dia s'a mostrat fòrça amable. E tu ès tan brave damb eth tòn frair e te pòrtes tan ben damb eth, quan vòs! Tè, vè-te'm damb eri. Aciu, dempús eth banh hè tostemp massa calor...

XIX

En gésser dera sala de banh e demorar-se solet, Levin se'n brembèc un aute còp d'aqueth pensament qu'auie quauquarren que non ère clar.

En sòrta de vier entath salon, que d'aciu venguien es votzes des auti, s'arturèc ena terrassa e en tot emparar-se ena balustrada contemplèc eth cèu.

Auie escurit complètaments. Tath sud, entà on guardaue, non se vedien bromes. En aute costat s'estenie eth cèu embaranat e aquiu ludien es relampits e s'entenien trons luenhants.

Levin escotaue era lenta queiguda des gotes d'aigua dès es telhs deth jardin, campaue eth coneishut triangle d'esteles que tan ben coneishie, e era difusa Via Lactèa, que crotzaue ad aqueth triangle peth miei.

Cada viatge que ludie un relampit, non solet era Via Lactèa senon es ludentes esteles despareishien, mès quan eth relampit s'acabaue, es esteles, coma lançades per ua man avienta, tornauen a campar en madeish lòc.

"E qué ei çò qu'encara me hè a dobtar?", preguntèc Levin, en auer era presentida de qué, maugrat que l'ignoraue encara, era solucion des sòs dobtes ère ja premanida ena sua amna.

"Òc, era soleta, evidenta e indobtabla manifestacion dera Divinitat son es leis deth ben, expausades ath mon pera revelacion, e que senti en jo e qu'ath sòn reconeishement non m'incorpòri, senon que sò junhut ara fòrça damb ua comunautat de credents que se cride Glèisa. Mès es ebrèus, maometans, confusians e budistes, qué son? E aquera ère era pregunta que resultaue perilhosa. Ei possible que centenats de milions d'èssers umans siguen privadi deth màger ben dera vida, que sense eth era vida madeisha non a cap de sens?"

S'estèc cogitós; mès de seguit se corregic.

"Qué pregunti? Pregunti sus era relacion damb era Divinitat de diuèrses doctrines religioses de tota era Umanitat. Pregunti sus era manifestacion generau de Diu a tot eth mon, autanplan as nebuloses deth firmament. Qué hèsqui? A jo, personauments, ath mèn còr, se li daurís un coneishement indobtable, incomprensible entara rason, e vaquí que m'entesti a explicar damb rasons e paraules aguesta coneishença.

"Dilhèu non sai qu'es esteles non se botgen?", se preguntèc, guardant eth ludent astre qu'auie cambiat de posicion sus es nautes arrames der olm.

"Ça que la, campant eth movement des esteles non posqui apreciar eth dera rotacion dera Tèrra e per tant ac endónvii quan digui qu'es esteles se botgen.

"Aurien podut compréner es astronòms e calcular quauquarren sonque tient en compde es diuèrsi e complicadi movements dera Tèrra? Totes es sues extraordinàries conclusions des còssi celèsti se basen solet en movement aparent des astres ath torn dera Tèrra immobila, en aguest movement que campi jo ara e que, tau qu'ei entà jo, siguec entà milions d'òmes pendent sègles, e a estat e serà tostemp madeish, e plan per aquerò se pòt verificar dirèctaments.

"E atau coma aurien estat superflues e discutibles es conclusions des astronòms non basades ena observacion deth cèu visible, en relacion damb un meridian e un orizont, madeish de superflues e discutibles aurien estat es mies conclusions se non se basèssen ena comprension deth ben, qu'a estat, ei e serà madeish entà toti, e que m'a estat revelat peth cristianisme, qu'en eth posqui fidar eth mèn esperit. Non è, donc, eth dret a resòlver era qüestion dera relacion de d'autes doctrines damb era Divinitat".

- Mès, encara ès aquiu?, preguntèc de ressabuda era votz de Kitty, que se filaue entath salon per aqueth madeish camin. Ès desengustat per bèra causa?, higec, campant eth sòn ròstre ara lum des esteles.

Mès non l'aurie podut distinguir se non auesse estat pera ludentor d'un relampit qu'amaguèc en aqueth moment era claretat des esteles e illuminèc era cara deth sòn marit. Ad aqueth resplendor fugaç, Kitty l'examinèc e, en veder-lo alègre e seren, floric enes sòns pòts un arridolet.

"Era me compren", pensèc Levin. "Era se'n sap de çò que pensi. L'ac digui o non? Òc, l'ac vau a díder."

Mès en moment qu'anaue a començar a parlar, Kitty parlèc tanben.

- Escota, Kostia, me vòs hèr un favor? Vè-te'n entara cramba deth cornèr a veir se l'an apraiat ben entà Sergi Ivanovic. A jo que me hè cèrta vergonha... L'auràn botat eth lauamans nau?

- Plan; vau a veir, didec Levin, en tot incorporar-se e punar-la.

"Non, non me cau parlar-li", pensèc, quan Kitty passèc ath sòn dauant. Se tracte solet d'un mistèri que sonque jo me cau conéisher e que non se pòt explicar damb paraules.

"Aguest nau sentiment non m'a cambiat, non m'a enludernat ne m'a hèt erós coma demoraua; tau qu'en amor pairau non a auut suspresa ne desrabatge... Sabi pas s'aquerò ei fe o non ei fe. Sabi pas se qué ei. Mès òc que sai qu'aguest sentiment, d'ua manèra imperceptibla, s'a calat ena mia amna damb eth patiment e a arraïzat en era fèrmaments.

"Me senterè irritat coma abantes contra Ivan, eth menaire, seguirè discutint lo madeish, exprimirè de forma non avienta es mèns pensaments, contunharà lheuant-se un

paredau entre eth santuari dera mia amna e es auti, autanplan entre eth mèn esperit e eth dera mia hemna. Seguirè colpant-la des mèns subersauts entà dempús empenaïr-me'n; era mia rason non comprenerà se per qué prègui e, ça que la, contunharè pregant... Tot coma abantes...

"Mès a compdar d'aué era mia vida, tota era mia vida, a despart de çò que se pogue passar, non serà ja irrasonabla, non mancarà de sens coma enquia ara, senon qu'en toti e cadun des sòns moments aurà eth sens indobtable deth ben, que jo è establiment entà suscitar-lo en era."

FIN

Conselh Generau d'Aran

Generalitat de Catalunya
Generalitat de Catalonha

Obra Social "la Caixa"